

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

แผนงานวิจัย เรื่อง

แพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อส่งเสริมสัมมาชีพตามแนวพุทธในชุมชนโดยใช้ขยะรีไซเคิล

จากโครงการเศรษฐกิจหมุนเวียนเป็นฐาน

A Digital Platform to Promote Right Livelihood according to
Buddhism in the Community through the Use of Recycled Waste
from Circular Economy Project

โดย

ผศ.พิเศษ ดร. อรชร ไกรจักร์

ผศ.ดร. แม่ชีกฤษณา รักษาโฉม

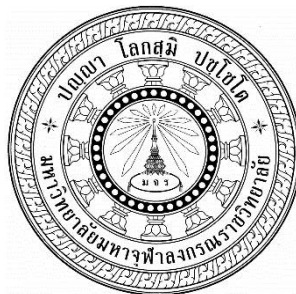
ดร. กรรณิการ์ ขาวเงิน

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พ.ศ. 2566

ได้รับทุนอุดหนุนจากกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

MCU RS 800766006



รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

แผนงานวิจัย เรื่อง

แพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อส่งเสริมสัมมาชีพตามแนวพุทธในชุมชนโดยใช้ขยะรีไซเคิล

จากโครงการเศรษฐกิจหมุนเวียนเป็นฐาน

A Digital Platform to promote the Right Livelihood according to Buddhism in the
Community through the Use of Recycled Waste

from Circular Economy Project

โดย

ผศ.พิเศษ ดร. อรชร ไกรจักร์

ผศ.ดร. แม่ชีกฤษณา รักษาโฉม

ดร. กรรณิการ์ ขาวเงิน

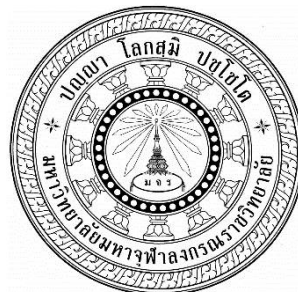
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พ.ศ. 2566

ได้รับทุนอุดหนุนจากกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

MCU RS 800766006

(ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย)



Final Research Report

Research Report

Research Program

A Digital Platform to promote the Right Livelihood according to Buddhism in the
Community through the Use of Recycled Waste
from Circular Economy Project

BY

Asst.Prof.Dr. Orachorn Kraichakr

Asst.Prof.Dr. Kritsana Raksachom

Dr. Kannikar Khaw-ngern

Graduate School

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

B.E.2566

Research Project Funded

by Science Research and innovation Promotion Fund

MCU RS 800766006

(Copyright by Mahachulalongkornrajavidyalaya University)

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
สารบัญ	ก
สารบัญภาพ	จ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 คำถามวิจัย	5
1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	6
1.4 ขอบเขตการวิจัย	6
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ	7
1.6 ประโยชน์ที่จะได้รับการจากการวิจัย	8
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	15
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับสัมมาชีพ	15
2.1.1 ความหมายของสัมมาชีพ	15
2.1.2 ความเป็นมาของสัมมาชีพชุมชน	16
2.1.3 ความสำคัญของการสร้างสัมมาชีพในชุมชน	18
2.1.4 กระบวนการสร้างสัมมาชีพในชุมชน	19
2.1.5 ระบบและกลไกในการส่งเสริมสัมมาชีพในชุมชน	23
2.1.6 ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชน	24
2.1.7 หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับสัมมาชีพนำไปประยุกต์	25
2.1.8 กรณีตัวอย่างของสัมมาชีพต้นแบบ	27
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดตั้งกลุ่มอาชีพ	29
2.2.1 ความหมายของกลุ่มและกลุ่มอาชีพ	29
2.2.2 การจัดตั้งกลุ่มอาชีพ	30
2.2.3 การพัฒนากลุ่มอาชีพ	31
2.2.4 มาตรฐานของกลุ่มอาชีพ	33
2.2.5 ปัจจัยความสำเร็จของกลุ่มอาชีพ	34

2.3 แนวทางการจัดการขยะวิฤทุทในสังคมไทยปัจจุบัน	35
2.4 แนวคิดดิจิทัลแพลตฟอร์ม	37
2.5 แนวคิดเกี่ยวกับเศรษฐกิจหมุนเวียน	40
2.5.1 ความหมายของเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy)	41
2.5.2 คุณสมบัติของเศรษฐกิจความหมุนเวียน	41
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	44
2.6.1 งานวิจัยในประเทศ	44
2.6.2 งานวิจัยต่างประเทศ	58
2.7 กรอบแนวคิดการวิจัย	62
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย	63
3.1 รูปแบบการวิจัย	63
3.1.1 การวิจัยเชิงคุณภาพ	63
3.1.2 การวิจัยเชิงปฏิบัติการ	64
3.2 พื้นที่วิจัย	65
3.3 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญและกลุ่มอาสาสมัคร	65
3.3.1 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการวิจัยเชิงคุณภาพ	65
3.3.2 กลุ่มอาสาสมัครในการวิจัยเชิงปฏิบัติการ	65
3.4 เครื่องมือวิจัย	66
3.4.1 แบบสัมภาษณ์	66
3.4.2 ชุดกิจกรรม	66
3.4.3 แบบสังเกต	66
3.4.4 แบบสะท้อนผล	67
3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูลและการปฏิบัติการวิจัย	67
3.5.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพ	67
3.5.2 การปฏิบัติการวิจัยในการวิจัยเชิงปฏิบัติการ	68
3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล	70
3.7 สรุปกระบวนการวิจัย	71
บทที่ 4 ผลการศึกษาวิจัย	94
4.1 บริบทพื้นที่วิจัย	94
4.2 ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาสัมมาชีพตามแนวพุทธในชุมชน	100

4.2.1 หลักการสัมมาชีพ	100
4.2.2 หลักธรรมที่สนับสนุนให้เกิดสัมมาชีพ	103
4.2.3 แนวทางการพัฒนาสัมมาชีพตามแนวพุทธในชุมชน	104
4.3 ผลการพัฒนาสัมมาชีพตามแนวพุทธโดยใช้พระไตรปิฎกเป็นฐานในพื้นที่ยาตรารัตนบุรี	107
4.3.1 การพัฒนาสัมมาชีพ	107
4.3.2 ผลการสะท้อนผลเกี่ยวกับการพัฒนาสัมมาชีพ	119
4.3.3 ผลงานของชาวบ้าน	121
4.4 ผลการพัฒนาแพลตฟอร์มดิจิทัลสำหรับใช้ช่องทางจำหน่ายสินค้าสัมมาชีพตามแนวพุทธจากพระไตรปิฎกของโครงการเศรษฐกิจหมุนเวียน ยานตรารัตนบุรี	122
4.4.1 การพัฒนาแพลตฟอร์มดิจิทัล	122
4.4.2 ผลการใช้งานแพลตฟอร์มดิจิทัล	125
4.5 องค์ความรู้จากการวิจัย	127
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ	94
5.1 สรุป	94
5.2 อภิปรายผล	97
5.3 ข้อเสนอแนะ	101
บรรณานุกรม	100
บทสรุปผู้บริหาร EXECUTIVE SUMMARY	108
ภาคผนวก ก. จริยธรรมการวิจัยในมนุษย์	100
ภาคผนวก ข. ขอความอนุเคราะห์ในการตรวจเครื่องมือวิจัย	102
ภาคผนวก ค. เครื่องมือการวิจัย	105
ภาคผนวก ง. หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์	108
ภาคผนวก จ. หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการสอนสัมมาชีพ	115
ภาคผนวก ฉ. เอกสารที่เกี่ยวข้อง	117
ภาคผนวก ช. การปฏิบัติการวิจัยและลำดับการดำเนินงาน	119
ภาคผนวก ซ. ภาพถ่ายระหว่างการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ	121

ภาคผนวก ช. วิธีเปิดการพัฒนาสัมมาชีพตามแนวพุทธในชุมชนโดยใช้ขยะรีไซเคิลภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนเป็นฐาน	125
ภาคผนวก ฉ. วิธีปิดการพัฒนาสัมมาชีพตามแนวพุทธในชุมชนโดยใช้ขยะรีไซเคิลภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนเป็นฐาน	127
ประวัติผู้วิจัย	130
ประวัติผู้วิจัย	100
ประวัติผู้วิจัย	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.



สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
ภาพที่ 2.1	แนวคิดแบบจำลองการยอมรับเทคโนโลยี	39
ภาพที่ 4.1	การตกแต่งชุดเฟอร์นิเจอร์ แหล่งที่มา: นักวิจัยภาคสนาม	87



ชื่อรายงานการวิจัย : แพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อส่งเสริมสัมมาชีพตามแนวพุทธในชุมชน

โดยใช้ขยะรีไซเคิลจากโครงการเศรษฐกิจหมุนเวียนเป็นฐาน

คณะผู้วิจัย : ผศ. พิเศษ ดร.อรชร ไกรจักร

ผศ.ดร.แม่ชีกฤษณา รักษาโฉม

ดร.กรรณิการ์ ขาวเงิน

หน่วยงาน : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ 3 ข้อดังนี้ (1) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาสัมมาชีพตามแนวพุทธในชุมชน (2) เพื่อพัฒนาสัมมาชีพตามแนวพุทธโดยใช้ขยะรีไซเคิลภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนเป็นฐานในพื้นที่อำเภอพระนครศรีอยุธยา (3) เพื่อพัฒนาแพลตฟอร์มดิจิทัลสำหรับใช้ช่องทางจำหน่ายสินค้าสัมมาชีพตามแนวพุทธจากขยะรีไซเคิลของโครงการเศรษฐกิจหมุนเวียนอำเภอพระนครศรีอยุธยา แบ่งเป็น 2 โครงการย่อย เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการตามแนวคิดของ Kurt Lewin 4 ขั้นตอน 1) การวางแผน 2) การปฏิบัติ 3) การสังเกต 4) การสะท้อนผล วิเคราะห์ตามหลักการวิเคราะห์โดยการเล่าเรื่องและวิเคราะห์เชิงประเด็นที่ค้นพบ ผลการวิจัยมีดังนี้

ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาสัมมาชีพตามแนวพุทธในชุมชนในชุมชน พบว่า หลักการสัมมาชีพ คือ อาชีพที่สุจริตในการทำอาชีพ ไม่ทำผิดกฎหมาย ไม่เอาเปรียบผู้บริโภค ไม่ทำให้ผู้ที่มีความเกี่ยวเนื่องกับอาชีพได้รับความทุกข์ใจ เต็มร้อยใจโดยมีหลักธรรม 3 ข้อ สนับสนุนความคิดการกระทำทางกาย วาจา ใจ คือ (1) กายโสเจยยะ (ความสะอาดทางกาย) (2) วาจิโสเจยยะ (ความสะอาดทางวาจา) และ (3) มโนโสเจยยะ (ความสะอาดทางใจ)

พัฒนาสัมมาชีพตามแนวพุทธโดยใช้ขยะรีไซเคิลภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนเป็นฐานในพื้นที่อำเภอพระนครศรีอยุธยา พบว่า ระหว่างวันที่ 11 มีนาคม ถึง 9 เมษายน 2566 คณะวิทยากรได้ถ่ายทอดองค์ความรู้ และปฏิบัติการด้วยกัน 2 ครั้ง ให้ผู้สมัครเรียนโดยใช้สถานที่ปฏิบัติการวิจัยที่โรงเรียนวัดพระงาม(อรรถกฤษณ์ประชารัฐ) ตำบลบ้านป้อม อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ทำชุดเฟอร์นิเจอร์ได้ 3 ชุด (เก้าอี้ 12 ตัว โต๊ะ 3 ตัว) และกระถางปลูกผักเกือบ 20 กระถาง นอกจากนี้ คณะวิทยากรออกแบบเฟอร์นิเจอร์รูปกบและหอยทาก พร้อมทำให้ดูเป็นตัวอย่าง คณะครูและชาวบ้านไม่สามารถทำเฟอร์นิเจอร์กบ/หอยทากได้ เพราะลักษณะชิ้นงานต้องใช้ทักษะอย่างสูง อย่างไรก็ตาม คณะครูและกำนัน จะขอปรึกษาต่อยอดกับคณะวิทยากรเพื่อเพิ่มทักษะผลิตเฟอร์นิเจอร์กบ/หอยทาก

การพัฒนาแพลตฟอร์มดิจิทัลสำหรับใช้ช่องทางจำหน่ายสินค้าสัมมาชีพตามแนวพุทธจาก
 ชะริโซเคิลของโครงการเศรษฐกิจหมุนเวียน อำเภอพระนครศรีอยุธยา พบว่า แพลตฟอร์มดิจิทัลที่ใช้
 เป็นช่องทางจำหน่ายสินค้า คือ Facebook page และ TikTok โดยคณะผู้วิจัยได้จัดทำคลิปวิดีโอ
 นำเสนอสินค้าเป็นช่วง ๆ ตั้งแต่เริ่มต้นที่ ต้นน้ำ (ยางอะไหล่รถยนต์ที่เป็นขยะ) กลางน้ำกระบวนการให้
 ความรู้และพัฒนา รวมถึง ปลายน้ำ (ผลิตภัณฑ์ชุดเฟอร์นิเจอร์) จำนวน 7 คลิป โดยโพสต์คลิปวิดีโอ
 ดังกล่าวลงบน Facebook และ TikTok เพื่อโปรโมทสินค้า ผลจากการใช้งาน Facebook page
 และ TikTok คือ สินค้าเป็นที่รู้จักของประชาชนที่ได้ชมคลิปวิดีโอบนช่องทางดังกล่าว และมีลูกค้า
 สั่งซื้อชุดเฟอร์นิเจอร์และกระถางปลูกผักจากชาวบ้านและคณะครู ทั้งนี้เพราะ Facebook และ
 TikTok เป็นแพลตฟอร์มดิจิทัลที่คนทุกเพศทุกวัยใช้กันทั่วโลก และในปัจจุบันพ่อค้าแม่ค้าใช้
 แพลตฟอร์มดิจิทัลเป็นช่องทางจำหน่ายสินค้ากันอย่างแพร่หลาย เนื่องจากสามารถเข้าถึงกลุ่มลูกค้า
 ได้อย่างรวดเร็วกว่าเว็บไซต์และใช้ต้นทุนต่ำ

Abstract

This research aimed to achieve three objectives: 1) to study approaches to develop an honest livelihood in a community according to Buddhism, 2) to develop an honest livelihood through recycling trash under the circular economy in the Phra Nakorn Sri Ayutthaya District, and 3) to create a digital platform for distributing products that promote an honest livelihood through recycling trash under the circular economy in the same district.

Guided by Kurt Lewin's action research model consisting of four steps (plan, act, observe, and reflect), the study found that participants demonstrated a clear understanding of an honest livelihood and its significance for community development, stakeholder identification, and success factors. A hands-on workshop conducted at Wat Phra Ngam (Attakritpracharat) School in Banpom Subdistrict, Phra Nakorn Sri Ayutthaya District, enabled participants to produce three sets of furniture (12 chairs and 3 tables) and approximately 20 vegetable growing pots from used tires. However, more complex products, such as frog-shaped and snail-shaped flowerpots, required advanced skills and were not successfully produced. Nevertheless, the activity effectively developed an honest livelihood by equipping participants with the skills needed to create and sell products through a customized digital platform catering to the community's needs and target audience. Key success factors identified included: 1) capable and knowledgeable leaders who could effectively impart skills in a simplified manner, 2) participants' interest and willingness to learn new skills, and 3) stakeholder support for Buddhism's emphasis on honesty in action, speech, and thought, facilitating the community's production of its honest livelihood-supporting products.

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเรื่องนี้ “แพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อส่งเสริมสัมมาชีพตามแนวพุทธในชุมชนโดยใช้ขยะรีไซเคิลภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนเป็นฐาน” ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจาก **สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.)** คณะผู้วิจัย จึงขอขอบคุณและอนุโมทนาสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) มา ณ โอกาสนี้

คณะผู้วิจัยขอขอบพระคุณ **พระธรรมวชิรบัณฑิต, ศ. ดร. อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย** ที่ได้เมตตาลงนามอนุมัติโครงการวิจัย **พระครูสุธีรกิตติบัณฑิต (กฤษฎา กิตติโสภโณ) ผศ. ดร. ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ พระมหาเสรีชน นริสโร ดร. รองผู้อำนวยการสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ พระมหาชุตีภัก อภินนโท ป.ธ. 9 ผู้อำนวยการส่วนวางแผนและส่งเสริมการวิจัย** ที่ได้เมตตาสอบถามความก้าวหน้าการทำวิจัยและให้ข้อเสนอแนะในการทำงานวิจัยอย่างต่อเนื่อง เพื่อการพัฒนางานที่ดีขึ้น รวมถึง เจ้าหน้าที่สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ ทุกรูป/คน

คณะผู้วิจัยขอขอบคุณและอนุโมทนาผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือและข้อเสนอแนะดำเนินงานวิจัย ประกอบด้วย **พระมหาทวี มหาปัญโญ ผศ. ดร. ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา ภาควิชา รศ. ดร.ประพันธ์ ศุภพร** รองคณบดีฝ่ายวิชาการประจำบัณฑิตวิทยาลัยและผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา ภาควิชาและ **รศ. ดร.सानุ มหัทธนาตุลย์** ผู้อำนวยการหลักสูตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา (หลักสูตรนานาชาติ) **รศ.ดร.เอกพันธ์ ไกรจักร** ภาควิชาภาษาศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ อนุเคราะห์แปลบทคัดย่อให้คณะผู้วิจัย สม่่าเสมอ

คณะผู้วิจัยขอบคุณและอนุโมทนาผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่กรุณาเสียสละเวลาให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับประเด็นแนวทางการพัฒนาสัมมาชีพตามแนวพุทธในชุมชน การสร้างช่องทางจำหน่ายสินค้า ประกอบด้วย **พระครูสุธีรกิตติบัณฑิต(กฤษฎา กิตติโสภโณ) ผศ. ดร. ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย รศ. ดร.โยธิน แสงวดี** อาจารย์ประจำสถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล **รศ. ดร.โกนิษฐ์ ศรีทอง** อาจารย์ประจำภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย **รศ. ดร.ประเวศ อินทองปาน** อาจารย์ประจำภาควิชาปรัชญาและศาสนา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ **รศ. ดร.วรรณดี สุทธิธารกร** อาจารย์ประจำภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ **รศ. ดร.วุฒินันท์ กันตเตียน** อาจารย์ประจำคณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล และ **ผศ. ดร.มนตรี ลีโรจนานันท์** อาจารย์ประจำภาควิชาปรัชญา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

คณะผู้วิจัยขอขอบคุณและอนุโมทนา **นายอภิชาติ สุขสมบูรณ์** นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านป้อม **นางกมลทิพย์ มีพจนา** รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านป้อม **นายสุบัน สี่มา** รองปลัด อบต.บ้านป้อม ที่ได้ให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาสัมมาชีพตามแนวพุทธ ในตำบลบ้านป้อม และ **นางสาวพิมพ์พัลลภย์ เรืองศรี** นักพัฒนาชุมชนชำนาญการ ที่ได้จุดประกายความคิดในการนำยางรถยนต์มาทำชุดเฟอร์นิเจอร์เพื่อสร้างอาชีพให้กับชาวบ้านในตำบลบ้านป้อม

คณะผู้วิจัยขอขอบคุณและอนุโมทนา **นายสำเริง ครองตน** นายกเทศบาลตำบลม่วงคัน ที่ให้การต้อนรับคณะผู้วิจัยในการไปศึกษาดูงานชุดเฟอร์นิเจอร์และสิ่งประดิษฐ์จากยางรถยนต์ เทศบาลตำบลม่วงคัน อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง และที่อนุญาติให้ทีมวิทยากรจากเทศบาลตำบลม่วงคันมาสอนการทำชุดเฟอร์นิเจอร์และสิ่งประดิษฐ์จากยางรถยนต์แก่ชาวบ้านในตำบลบ้านป้อม ขอขอบคุณและอนุโมทนา **พันจ่าเอกไชยรัตน์ วรรณอุบล** ปลัดเทศบาลตำบลม่วงคัน **จ่าเอกวุฒิไกร แพงผม** หัวหน้าส่วนงานแผนเทศบาลตำบลม่วงคัน และ **ทีมวิทยากรจากเทศบาลตำบลม่วงคัน** ที่ได้กรุณาเสียสละเวลา来สอนการทำชุดเฟอร์นิเจอร์และสิ่งประดิษฐ์จากยางรถยนต์แก่ชาวบ้านในตำบลบ้านป้อมตลอดโครงการวิจัย

ขอขอบคุณและอนุโมทนา **นายอาทร หาสียา** ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดพระงาม (อรรถกฤษณ์ประชารัฐ) **คณะครูโรงเรียนวัดพระงาม**ทุกท่านที่อนุญาติให้ใช้สถานที่สำหรับฝึกทักษะอาชีพเกี่ยวกับการทำชุดเฟอร์นิเจอร์และอำนวยความสะดวกในด้านต่าง ๆ ตลอดโครงการวิจัย ทำให้กิจกรรมในโครงการวิจัยดำเนินไปด้วยความราบรื่น ขอขอบคุณและอนุโมทนา **ชาวบ้านจำนวน 15 คน** ที่สมัครเข้าร่วมกิจกรรมในโครงการวิจัย และตั้งใจศึกษาเรียนรู้จากทีมวิทยากรจนสามารถทำชุดเฟอร์นิเจอร์และสิ่งประดิษฐ์จากยางรถยนต์ได้สำเร็จ ความพยายามและความตั้งใจของชาวบ้านในครั้งนี้นำให้กิจกรรมในโครงการวิจัยมีความเป็นรูปธรรมและประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์การวิจัย

สุดท้ายนี้ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่กรุณาเสียสละเวลาส่วนตัวมาตรวจประเมินการพัฒนาสัมมาชีพตามแนวพุทธในชุมชนประกอบด้วย **พระมหาอาทร จิตตสุโก** เจ้าอาวาสวัดพระงาม หมู่ที่ 3 บ้านป้อม ตำบลบ้านป้อม **พ.จ.อ.ไชยรัตน์ วรรณอุบล** ปลัดเทศบาลตำบลม่วงคัน **จ่าเอกวุฒิไกร แพงผม** หัวหน้าส่วนงานแผนเทศบาลตำบลม่วงคัน **นางสาวพิมพ์พัลลภย์ เรืองศรี** นักพัฒนาชุมชนชำนาญการ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านป้อม **นางสาวจันทนา จันทวีชีวิต** นักวิจัยภาคสนาม **นางสาวศิริพร ยศบุญเรือง** อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน หมู่ที่ 3 บ้านป้อม **นางสาวสมปอง หาพรต** อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน หมู่ที่ 3 บ้านป้อมที่ช่วยขับเคลื่อนการปฏิบัติการวิจัย คณะผู้วิจัยขอขอบคุณและอนุโมทนาทุกภาคส่วน

ผศ.พิเศษ ดร.อรชร ไกรจักร์ คณะผู้วิจัย



บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สหภาพยุโรปมองเห็นปัญหาความขาดแคลนทรัพยากร ได้นำปัญหาดังกล่าวเป็นแกนหลักเพื่อการออกแบบการใช้ระบบเศรษฐกิจหมุนเวียนอย่างชาญฉลาด กล่าวคือ การใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด นำทรัพยากรที่ใช้แล้วมาใช้ซ้ำเพื่อทดแทนทรัพยากรใหม่และลดขยะของเสียให้เหลือศูนย์ (Zero Waste)¹ ในขณะที่ประเทศไทยมีความเจริญด้านอุตสาหกรรม การบริโภคเข้ามามีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ ส่งผลถึงลักษณะการใช้ทรัพยากรที่เปลี่ยนจากอดีตของคนไทยเป็นไปในลักษณะการนำเข้าสู่กระบวนการผลิต (Make) การนำไปใช้งาน (Use) และทิ้งหลังจากที่ใช้แล้ว (Dispose) ฉะนั้น ผลจากการใช้ทรัพยากรในลักษณะเช่นนี้ ก่อให้เกิดกองขยะเป็นจำนวนมากในหลายจังหวัดของประเทศไทย ยิ่งไปกว่านั้นการพัฒนาประเทศเจริญก้าวหน้าด้านอุตสาหกรรมมุ่งเน้นการใช้ระบบเศรษฐกิจแบบเส้นตรง จึงนำไปสู่การขาดแคลนทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด และในขณะเดียวกันระบบเศรษฐกิจก็ขยายตัวอย่างรวดเร็ว จำนวนประชากรเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ส่งผลให้ทรัพยากรก็ถูกนำมาใช้เพิ่มขึ้นด้วยเช่นกัน

ทรัพยากรก็ถูกนำมาใช้เพิ่มขึ้นด้วยเช่นกัน ภายหลังสหภาพยุโรปมองเห็นปัญหาความขาดแคลน จึงนำปัญหาดังกล่าว เพื่อออกแบบการใช้ระบบเศรษฐกิจหมุนเวียนอย่างชาญฉลาด กล่าวคือ การใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด นำทรัพยากรที่ใช้แล้วมาใช้ซ้ำเพื่อทดแทนทรัพยากรใหม่และลดขยะของเสียให้เหลือศูนย์ (Zero Waste)² ผลิตภัณฑ์ใหม่ เช่น การนำกระป๋องอลูมิเนียมมาหลอมเป็นชาเขียว การนำกล่องเครื่องดื่ม UHT มาแปรรูปเป็นตะกร้า การนำกระดาษมาแปรรูปเป็นกล่องทิชชู การนำขวดพลาสติกใสมาแปรรูปเป็นเสื้อ เป็นต้น จากความหมายของหลัก 3Rs ดังกล่าว โดยเฉพาะข้อที่ 3 คือ การรีไซเคิล หรือ การนำกลับมาใช้ใหม่ (Recycle) ชี้ให้เห็นได้อย่างชัดเจนว่า

¹ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย, เศรษฐกิจหมุนเวียน...ที่ทุกคนควรรู้, (ม.ป.ท., ม.ป.ป.), หน้า 11-12.

² กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย, เศรษฐกิจหมุนเวียน...ที่ทุกคนควรรู้, (ม.ป.ท., ม.ป.ป.), หน้า 13.

ขยะรีไซเคิลไม่ใช่แค่แยกไว้เพื่อจำหน่ายอย่างเดียว แต่สามารถนำมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์เพื่อสร้างอาชีพ สร้างรายได้ได้ด้วย³

ปัญหาภาวะการว่างงาน เป็นสถานการณ์ที่ใคร ๆ ไม่ปรารถนาเพราะการไม่มีงานทำส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิต โดยในปี พ.ศ.2564 ที่ผ่านมา Economic Intelligence Center ได้สำรวจการว่างงานของประชาชนในประเทศไทย ซึ่งพบว่า ประเทศไทยมีอัตราว่างงานอยู่ในระดับสูงที่ 1.9% สาเหตุของอัตราว่างงานดังกล่าวมาจากการปิดกิจการหรือการถูกเลิกจ้าง โดยคนที่ว่างงานมากกว่า 6 เดือนแต่ไม่เกิน 1 ปี มีจำนวน 9.4 หมื่นคน⁴ และในปี พ.ศ.2565 สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้เปิดเผยข้อมูลว่า ประเทศไทยมีอัตราว่างงานอยู่ในระดับสูงที่ 1.37% หรือมีจำนวนคนว่างงานถึง 5.5 แสนคน⁵

ข้อมูลอัตราว่างงานของประชาชนในประเทศไทย ระหว่างปี พ.ศ.2564 - พ.ศ.2565 สะท้อนให้เห็นว่า ประชาชนว่างงานเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ตามลำดับ ปัญหาการว่างงานดังกล่าวส่งผลกระทบทั้งในระดับปัจเจกและระดับรัฐดังนี้ 1) ผลกระทบในระดับปัจเจก คือ การว่างงานทำให้ขาดรายได้ เกิดความเครียด เกิดความไม่สบายกายไม่สบายใจ เกิดการทะเลาะวิวาทในครอบครัว หรือเกิดปัญหาในสังคม อาทิ การฉ้อโกง การลักขโมย การค้ายาเสพติด 2) ผลกระทบในระดับรัฐ คือ ระบบเศรษฐกิจเกิดการชะลอตัว และเกิดปัญหาภาวะเงินฝืด⁶ ปัญหาการว่างงานนับว่าเป็นต้นตอของความยากจน เพราะเมื่อไม่มีงาน เงินก็ไม่มี เมื่อไม่มีเงิน การมีคุณภาพชีวิตที่ดี โอกาสทางการศึกษา การเข้าถึงบริการภาครัฐ และการได้รับการบริการด้านสุขภาพที่ดี จึงเป็นเรื่องที่ยาก เพราะทุกอย่างล้วนต้องแลกมาด้วยเงินทั้งนั้น ฉะนั้น ปัญหาการว่างงานในประเทศไทยดังกล่าวจึงนับว่าเป็นความท้าทายของหน่วยภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่จะต้องเข้ามาแก้ไขจัดการ

³ กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย, แนวทางการสร้างสัมมาชีพชุมชน ปี 2561, (กรุงเทพมหานคร: บริษัท บีทีเอสเพรส จำกัด, 2561), หน้า 1-2.

⁴ Truedigitalacademy, Skill Mismatch กับภาวะการไม่มีงานทำของประชากรไทย, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <https://www.truedigitalacademy.com/blog/skill-mismatch-and-thai-labor-statistics> [24 เมษายน 2566].

⁵ฐานเศรษฐกิจ, ว่างงานยังสูง 5.5 แสนคน สศช. จับตาเงินเพื่อชดเชยคนรายได้น้อยอยู่ลำบาก, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <https://www.thansettakij.com/economy/538012> [24 เมษายน 2566].

⁶ true ป ลู ก ป ญ ญ า , ป ญ ห า ก ร ว่าง ง า น , [ออนไลน์], แหล่งที่มา : <https://www.truelookpanya.com/learning/detail/34933> [24 เมษายน 2566].

ดังนั้น กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย จึงได้ดำเนินงานตามนโยบายรัฐบาล เกี่ยวกับการขจัดความยากจนและพัฒนาคนทุกช่วงวัยอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้ประชาชนสามารถ “อยู่รอด พอเพียง และยั่งยืน” โดยมีทีมปฏิบัติการลงพื้นที่ไปช่วยเหลือใน 5 มิติประกอบด้วย มิติด้านสุขภาพ มิติด้านความเป็นอยู่ มิติด้านการศึกษา มิติด้านรายได้ และมิติด้านการเข้าถึงบริการภาครัฐ นอกจากนี้ สถาบันการพัฒนาชุมชน กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย ได้ขับเคลื่อนการสร้างสมาชิกในชุมชนโดยดำเนินการดังนี้ 1) การเตรียมความพร้อมด้านปราชญ์ชุมชนและทีมปราชญ์ชุมชนเพื่อสอนอาชีพให้กับประชาชน 2) การสร้างสมาชิกในชุมชนโดยสอนอาชีพแก่ประชาชน และมอบหมายให้ประชาชนฝึกอาชีพเพื่อให้เกิดทักษะความชำนาญ 3) การกำกับติดตาม สนับสนุนให้ประชาชนที่เข้ารับการอบรมให้สามารถนำความรู้ไปประกอบอาชีพได้จริงและส่งเสริมให้จัดตั้งกลุ่มอาชีพ⁷

ความเปลี่ยนแปลงในสังคมที่มีความต้องการเรื่องการสร้างความรู้ควบคู่กับการสร้างทักษะของผู้เรียนรู้ทุกระดับให้มีความสามารถฝีมือแรงงานและตรงต่อความต้องการของตลาดแรงงานในทุกภาคส่วนรวมถึงทั้งการพัฒนาหลักสูตรของภาคการศึกษาให้ทันสมัยเพื่อผลิตบัณฑิตให้ตรงความต้องการ ควบคู่ไปกับการเพิ่มพูนและปรับทักษะ (Upskill – Reskill) ให้แก่บัณฑิตที่จะเข้าสู่ตลาดแรงงาน และผู้ทำงานทั้งในระบบและนอกระบบ ผ่านหลักสูตรระยะสั้นหรือการฝึกอบรมบนความร่วมมือกันของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้ได้แรงงานที่ตรงความต้องการและหรือมีความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการเองได้ในอนาคต⁸

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นเมืองมรดกโลก มีแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์หลายแห่ง และในขณะเดียวกัน นักท่องเที่ยวจำนวนมากทั้งในประเทศและต่างประเทศได้เดินทางมายังจังหวัดพระนครศรีอยุธยาเพื่อเที่ยวชมโบราณสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ สิ่งที่น่าสนใจกับนักท่องเที่ยวคือ ปริมาณขยะมูลฝอยที่เพิ่มขึ้น เช่น ขวดพลาสติก แก้วน้ำ ถังพลาสติก เป็นต้น ดังนั้น นายภานุ แย้มศรี ผู้ว่าราชการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จึงได้ตั้งเป้าหมายเพื่อพัฒนาจังหวัดพระนครศรีอยุธยาในระยะ 5 ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2561 – 2565 คือ “อยุธยาเมืองมรดกโลกเป็นแหล่ง

⁷ สถาบันการพัฒนาชุมชน กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย. “60 ปี กรมการพัฒนา ชุมชน สร้างสรรค์ชุมชน สร้างคน สร้างชาติ”, การประชุมมอบนโยบายการขับเคลื่อนงานพัฒนาชุมชน ประจำปี 2565, หน้า 5.

⁸ กระทรวงแรงงาน. (2565). แผนปฏิบัติการดิจิทัลของกระทรวงแรงงาน (พ.ศ. 2566 – 2570). กรุงเทพมหานคร: กลุ่มงานวางแผนเทคโนโลยีสารสนเทศ ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน

เรียนรู้ นำเที่ยว นำอยู่ นำลงทุน” โดยมุ่งเน้นพัฒนาจังหวัดพระนครศรีอยุธยาให้สะอาด น่าอยู่ และ
 รมรงค์ให้ประชาชนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาปฏิบัติตามหลัก 3 Rs คือ 1) Reduce ลดใช้ 2)
 Reuse ใช้ซ้ำ 3) Recycle นำกลับมาใช้ใหม่ ในการจัดการขยะ⁹

จะเห็นได้ว่า เป้าหมายการพัฒนาจังหวัดพระนครศรีอยุธยาให้เป็นเมืองสะอาด น่าอยู่
 มีระยะเวลา 5 ปี โดยเริ่มตั้งแต่ ปีพ.ศ. 2561 – 2565 จะอย่างไรก็ตาม ในวันที่ 16 กุมภาพันธ์ พ.ศ.
 2561 ได้เกิดเหตุการณ์ไฟไหม้กองขยะรถยนต์ ภายในเนื้อที่กว่า 2 ไร่ บริเวณริมถนนลูกครึ่งกลางทุ่ง
 หน้าเส้นทางโคกเจ็ก-บางไทร หมู่ที่ 4 ตำบลสนามไชย อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา¹⁰
 เหตุการณ์ไฟไหม้กองขยะดังกล่าวข้างสะท้อนให้เห็นว่า ขยะรถยนต์ไม่ใช่ขยะที่กำจัดได้ง่ายเหมือน
 ขยะประเภทอื่น เพราะขยะรถยนต์มีความแข็งแรงแน่นหนาและหากนำไปเผา ก็จะเกิดมลภาวะทาง
 อากาศ ผู้ประกอบการอยู่รอบรถจึงมักจะกองขยะรถยนต์ไว้ในบริเวณต่าง ๆ ของชุมชนเพราะไม่รู้จะ
 จัดการกับขยะรถยนต์อย่างไรดี

ในปี พ.ศ 2565 บ้านมะขามเทศ หมู่ที่ 2 บ้านป้อม หมู่ที่ 3 ตำบลบ้านป้อม อำเภอบางไทร
 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นพื้นที่วิจัยที่คณะผู้วิจัยได้พัฒนาให้เป็นชุมชนปลอด
 ขยะโดยขับเคลื่อนกิจกรรมการจัดการขยะในชุมชนผ่านกิจกรรม 5 อย่าง คือ 1) กิจกรรมหน้าบ้านนำ
 มอม 2) กิจกรรมคัดแยกขยะภายในครัวเรือน 3) กิจกรรมการบันทึกปริมาณขยะลงบนแพลตฟอร์ม
 ดิจิทัล 4) กิจกรรมการสร้างรายได้ในครัวเรือนด้วยการขายขยะรีไซเคิล 5) กิจกรรมบ้านสวยเมือง
 สะอาด การขับเคลื่อนบ้านมะขามเทศ หมู่ที่ 2 บ้านป้อม หมู่ที่ 3 ให้เป็นชุมชนปลอดขยะในครั้งนี้
 ทำให้ได้รับการประเมินให้เป็นชุมชนปลอดขยะวิถีพุทธภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนโดยผู้บริหาร
 ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านป้อม ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านป้อม และกำนันตำบลบ้าน
 ป้อม และผู้นำชุมชน

งานวิจัยในปี พ.ศ 2565 ที่ผ่านมา เป็นการจัดการขยะในชุมชน ดังนั้น เพื่อเป็นการต่อ
 ยอดจากวิจัยที่ผ่านมา คณะผู้วิจัยจึงมีความประสงค์จะขับเคลื่อนชุมชนในตำบลบ้านป้อมให้นำขยะรี
 ไซเคิลประเภทยางรถยนต์และยางรถจักรยานยนต์มาทำเป็นกระถางปลูกผักและชุดเฟอร์นิเจอร์เพื่อ
 จำหน่าย โดยในวันที่ 13 มกราคม พ.ศ 2566 ที่ผ่านมา คณะผู้วิจัยได้ลงพื้นที่ตำบลบ้านป้อม อำเภอบางไทร
 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งเป็นเขตติดต่อกับอำเภอบางไทร อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อสำรวจว่า

⁹ เติลินิวส์, ออยุธยาขับเคลื่อนการบริหารจัดการขยะ, [ออนไลน์], แหล่งที่มา:
<https://d.dailynews.co.th/article/796079/> [24 เมษายน 2566].

¹⁰ MGRONLINE, จนท.ควบคุมเพลิงไหม้กองขยะเก่าเมืองอยุธยาได้แล้ว, [ออนไลน์], แหล่งที่มา:
<https://mgronline.com/local/detail/9610000016141> [24 เมษายน 2566].

ชาวบ้านในตำบลบ้านได้นำยางรถยนต์ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาทำเป็นชุดเฟอร์นิเจอร์และกระถางปลูกผักหรือไม่ นายอภิชาติ สุขสมบูรณ์ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านป้อม ได้ให้ข้อมูลว่า “บ้านป้อมเรายังไม่มีการทำผลิตภัณฑ์จากขยะรีไซเคิล ถ้าทางทีมวิจัยจะมาทำที่บ้านป้อม ก็คงต้องมาสอนเขาใหม่ เพราะทางเรายังไม่มีเรื่องนี้” ¹¹

ดังนั้น คณะผู้วิจัยจึงเป็นต่อยอดจากการวิจัยปี 2556 มีเป้าหมายปฏิบัติการวิจัยเพื่อพัฒนาสัมมาชีพตามแนวพุทธ โดยใช้ขยะรีไซเคิลภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนเป็นฐาน เพื่อพัฒนาแพลตฟอร์มดิจิทัลสำหรับใช้เป็นช่องทางจำหน่ายสินค้าสัมมาชีพ การปฏิบัติการวิจัยครั้งนี้จะช่วยแก้ไขปัญหภาวะการว่างงานที่ประชาชนในประเทศไทยกำลังเผชิญ ณ เวลานี้ เพราะเมื่อชาวบ้านที่สมัครเข้าร่วมโครงการวิจัยมีทักษะอาชีพด้านการทำชุดเฟอร์นิเจอร์และกระถางปลูกผักชาวบ้านสามารถนำทักษะดังกล่าวไปประกอบอาชีพเพื่อหารายได้เลี้ยงดูครอบครัวได้โดยไม่ต้องรอการจ้างงานจากบริษัท หรือ โรงงาน นอกจากนี้ การปฏิบัติการวิจัยครั้งนี้จะช่วยป้องกันเหตุการณ์ไฟไหม้ยางรถยนต์เหมือนที่เคยเกิดขึ้นที่หมู่ที่ 4 ตำบลสนามไชย อำเภอบางไทร เพราะเมื่อชาวบ้านสมัครเข้าร่วมโครงการวิจัยทราบถึงประโยชน์ของยางรถยนต์และยางรถมอเตอร์ไซด์ที่สามารถนำมาสร้างมูลค่าเพิ่มได้ การวิจัยครั้งนี้จะลดปัญหภาวะการว่างงาน เพราะประชาชนในตำบลป้อมที่สมัครเข้าร่วมโครงการฝึกอบรมสัมมาชีพเพื่อฝึกภาคปฏิบัติด้านชุดเฟอร์นิเจอร์และกระถางปลูกผัก ก็สามารถนำทักษะดังกล่าวไปประกอบอาชีพเพื่อเสริมรายได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม ด้วยการจำหน่ายชุดเฟอร์นิเจอร์และกระถางปลูกผักแพลตฟอร์มดิจิทัลสำหรับใช้เป็นช่องทางจำหน่ายสินค้าสัมมาชีพตามแนวพุทธจากขยะรีไซเคิลของโครงการเศรษฐกิจหมุนเวียน

1.2 คำถามวิจัย

1. แนวทางการพัฒนาสัมมาชีพตามแนวพุทธในชุมชนเป็นอย่างไร
2. การพัฒนาสัมมาชีพตามแนวพุทธโดยใช้ขยะรีไซเคิลภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนเป็นฐานในพื้นที่อำเภอพระนครศรีอยุธยาเป็นอย่างไร
3. การพัฒนาแพลตฟอร์มดิจิทัลสำหรับใช้เป็นช่องทางจำหน่ายสินค้าสัมมาชีพตามแนวพุทธจากขยะรีไซเคิลของโครงการเศรษฐกิจหมุนเวียน อำเภอพระนครศรีอยุธยาเป็นอย่างไร

¹¹ สัมภาษณ์ นายอภิชาติ สุขสมบูรณ์ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านป้อม อำเภอพระนครศรีอยุธยา, 13 มกราคม 2565.

1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาสัมมาชีพตามแนวพุทธในชุมชน
2. เพื่อพัฒนาสัมมาชีพตามแนวพุทธโดยใช้ขยะรีไซเคิลภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนเป็นฐานในพื้นที่อำเภอพระนครศรีอยุธยา
3. เพื่อพัฒนาแพลตฟอร์มดิจิทัลสำหรับใช้ช่องทางจำหน่ายสินค้าสัมมาชีพตามแนวพุทธจากขยะรีไซเคิลของโครงการเศรษฐกิจหมุนเวียน อำเภอพระนครศรีอยุธยา

1.4 ขอบเขตการวิจัย

1.4.1 ขอบเขตพื้นที่วิจัย

ใช้พื้นที่วิจัยตำบลบ้านป้อม อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยใช้โรงเรียนวัดพระงาม (อรรถกฤษณ์ประหารรัฐ) เป็นสถานที่ในการฝึกอาชีพ แผนงานวิจัย เรื่อง แพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อส่งเสริมสัมมาชีพตามแนวพุทธในชุมชน โดยใช้ขยะรีไซเคิลภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนเป็นฐาน ประกอบด้วยโครงการภายใต้แผนงานจำนวน 2 โครงการ ประกอบด้วย

โครงการที่ 1 พัฒนาสัมมาชีพตามแนวพุทธโดยใช้ขยะรีไซเคิลภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนเป็นฐานศึกษาดูงานที่เทศบาลตำบลม่วงคัน อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง และ เทศบาลบ้านป้อม อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

โครงการที่ 2 พัฒนาแพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อพัฒนาช่องทางจำหน่ายสัมมาชีพจากขยะรีไซเคิลภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียน ใช้พื้นที่วิจัยโรงเรียนวัดพระงาม (อรรถกฤษณ์ประหารรัฐ) เป็นสถานที่ในการฝึกอาชีพ

1.4.2 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในงานวิจัยนี้แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

- (1) กลุ่มอาสาสมัคร หมายถึง ชาวบ้านที่สมัครเข้าร่วมโครงการวิจัย จำนวน 15 ท่าน
- (2) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญกลุ่มที่ 1 หมายถึง นักวิชาการ 7 ท่าน
- (3) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญกลุ่มที่ 2 หมายถึง ผู้นำชุมชน 4 ท่าน
- (4) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญกลุ่มที่ 3 หมายถึง ผู้ทรงคุณวุฒิ 7 ท่าน

1.4.3 ขอบเขตเนื้อหาและประเด็นที่ศึกษา

ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับ แนวทางการพัฒนาสัมมาชีพตามแนวพุทธในระดับประเทศ แนวคิดเกี่ยวกับสัมมาชีพ แนวคิดเกี่ยวกับการจัดตั้งกลุ่มอาชีพ แนวคิดเกี่ยวกับเศรษฐกิจหมุนเวียน แนวคิดเกี่ยวกับขยะมูลฝอย แนวทางการจัดการขยะวิถีพุทธในสังคมไทยปัจจุบัน แนวคิดดิจิทัล แพลตฟอร์ม งานวิจัยนี้เพื่อศึกษาเนื้อหาดำเนินโครงการ พัฒนาสัมมาชีพตามแนวพุทธโดยใช้ขยะรีไซเคิลภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนเป็นฐาน และ แนวคิดเรื่องการพัฒนาแพลตฟอร์มดิจิทัลและ แนวคิดการพัฒนาช่องทางจำหน่ายสินค้าใหม่ของกลุ่มสัมมาชีพ

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

แพลตฟอร์มดิจิทัล หมายถึง ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อจัดทำระบบฐานข้อมูลในรูปแบบดิจิทัลให้กับเครือข่าย ระบบการจัดการความรู้ และ ระบบการประชาสัมพันธ์

การพัฒนาสัมมาชีพตามแนวพุทธ หมายถึง การพัฒนาอาชีพให้กับชาวบ้านโดยนำพาชาวบ้านทำชุดเฟอร์นิเจอร์และสิ่งประดิษฐ์จากยางรถยนต์ ซึ่งดำเนินการภายใต้หลักสัมมาชีพตามแนวพุทธศาสนา

สัมมาชีพตามแนวพุทธ หมายถึง อาชีพที่สุจริตไม่เบียดเบียนตนเอง ไม่เบียดเบียนผู้อื่น และสามารถสร้างรายได้ให้กับตนเองได้ ใช้หลักธรรมในการทำหน้าที่เพื่อดำเนินกิจกรรม

ขยะรีไซเคิล หมายถึง ขยะที่สามารถนำมาแปรรูปกลับมาใช้ใหม่ได้ สามารถแปลงสภาพให้เป็นวัตถุดิบในการสร้างผลิตภัณฑ์ใหม่

แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียน หมายถึง หลักการที่มุ่งเน้นลดการใช้ทรัพยากร ที่มีอยู่โดยนำทรัพยากรที่ใช้อย่างคุ้มค่า หรือรีไซเคิลกลับมาใช้ใหม่

ส่งเสริมสัมมาชีพ หมายถึง กระบวนการพัฒนาความรู้เฉพาะตัว เป็นการแบ่งปันความรู้ที่ฝังอยู่ในคน (Tacit Knowledge) ให้ความรู้ความสามารถในการผลิตผลิตภัณฑ์ใหม่ (New Product) เสมอ ๆ เมื่อผู้เรียนเกิดความชำนาญ มีทักษะ (Skill) ส่งเสริมให้เป็นผู้รู้ ผู้สอนสัมมาชีพ

1.6 ประโยชน์ที่จะได้รับการวิจัย

งานวิจัยในครั้งนี้เกิดประโยชน์ต่อสังคมโลก ปรับอุปนิสัยใหม่สร้างสิ่งแวดล้อมใหม่ด้วยการจัดการความรู้และรูปแบบการส่งเสริมสมาชิก สร้างรายได้ให้ชุมชน พัฒนาสินค้าใหม่ ให้มีนวัตกรรมที่เกิดจากการนำขยะรีไซเคิลพัฒนาให้เป็นรูปธรรม ตามความต้องการของผู้ใช้งานอย่างต่อเนื่อง ดังนี้

1. ได้คู่มือชุดความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาสมาชิกตามแนวพุทธเพื่อนำไปใช้ในชุมชน
2. ชาวบ้านในชุมชนมีทักษะด้านอาชีพ และสามารถนำทักษะดังกล่าวไปประกอบสมาชิกเพื่อสร้างรายได้ในครัวเรือนของตนเอง
3. ชาวบ้านที่เข้าโครงการมีผลิตภัณฑ์เป็นของตนเอง และสามารถนำผลิตภัณฑ์ดังกล่าวไปจำหน่ายเพื่อสร้างรายได้สามารถจำหน่ายได้อย่างสะดวกและรวดเร็วไม่ต้องผ่านคนกลาง
4. ขยะรีไซเคิลถูกนำไปใช้ประโยชน์และมีมูลค่าเพิ่มมากขึ้นจากทักษะของกลุ่มสมาชิก
5. สามารถลดปัญหาความยากจนในเขตพื้นที่ชุมชนได้ ปรับเปลี่ยนอุปนิสัยใหม่ สร้างสิ่งแวดล้อมใหม่ ชุมชนรักสร้างการเรียนรู้สมาชิก
8. ชุมชนมีระบบเศรษฐกิจที่ดีขึ้น สามารถแก้ปัญหาความยากจน ด้วยกลุ่มงานสมาชิก

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในบทนี้จะนำเสนอแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ “แพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อส่งเสริมสัมมาชีพตามแนวพุทธในชุมชนโดยใช้ขยะรีไซเคิลจากโครงการเศรษฐกิจหมุนเวียนเป็นฐาน” โดยจะเริ่มจากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย แนวคิดสัมมาชีพ แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) และ แนวคิดดิจิทัลแพลตฟอร์ม ความรู้เรื่องขยะที่เกิดจาก ยางรถยนต์ ยางรถมอเตอร์ไซด์ การจัดตั้งกลุ่มอาชีพ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยนำองค์ความรู้ที่ได้จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มาสร้างกรอบแนวคิดในการวิจัย สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และใช้เป็นตะเกียงส่องทางในการปฏิบัติการวิจัย โดยได้นำเสนอไปตามลำดับ

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับสัมมาชีพ

2.1.1 ความหมายของสัมมาชีพ

สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ป.อ.ปยุตฺโต) ได้ให้ความหมายของสัมมาชีพไว้ว่า สัมมาชีพ หรือสัมมาอาชีพะ หมายถึง การเลี้ยงชีพชอบ หรือการงดเว้นจากการเลี้ยงชีพในทางที่ผิด เช่น การคดโกง หลอกลวง สอพลอ บังคับขู่เข็ญ คำนุश्य ค้ายาเสพติด ค้ายาพิษ เป็นต้น¹

วัลโปละ ศรี ราหุล ได้ให้ความหมายของสัมมาชีพไว้ว่า สัมมาอาชีพะหรือ สัมมาชีพ หมายถึง การงดเว้นการเลี้ยงชีพที่จะนำอันตรายไปสู่บุคคลอื่น เช่น การค้าขายอาวุธสงคราม การค้าขายเครื่องดื่มสุราเมรัย เป็นต้น หรือ การเลี้ยงชีพโดยยึดหลักความถูกต้อง ซื่อสัตย์สุจริต²

กรมการพัฒนาชุมชน ได้ให้ความหมายของสัมมาชีพไว้ว่า สัมมาชีพ หมายถึง อาชีพที่ไม่เบียดเบียนตนเอง ไม่เบียดเบียนผู้อื่น ไม่เบียดเบียนสิ่งแวดล้อม มีรายได้มากกว่ารายจ่าย ปรับเปลี่ยนจากการทำมาหากินเป็นการทำมาค้าขาย โดยไม่ได้เอากำไรสูงสุดเป็นเป้าหมาย และคำนึงความเป็น

¹ สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ป.อ.ปยุตฺโต), *พจนานุกรมพุทธศาสน์ ฉบับประมวลศัพท์*, พิมพ์ครั้งที่ 27, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์พระพุทธศาสนาของธรรมสภา, 2559), หน้า 440.

² วัลโปละ ศรี ราหุล, *พระธรรมที่พระพุทธเจ้าทรงสอน*, แปลโดย นวพร เรืองสกุล, (กรุงเทพมหานคร: กองทุนมูลนิธิหิโไตร, 2561), หน้า 54-55.

ธรรมทางสังคม กล่าวคือ ความสุขของตนและคนทำงาน ประโยชน์ของผู้บริโภคหรือผู้รับบริการเป็นหลัก³

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) วางแผนยุทธศาสตร์การสร้างความเป็นธรรมลดความเหลื่อมล้ำในสังคมซึ่งเป็นหนึ่งในยุทธศาสตร์การพัฒนารัฐบาลได้เล็งเห็นความสำคัญของการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับปากท้องของประชาชนในระดับล่างที่เป็นคนส่วนใหญ่ประเทศ จึงได้กำหนดนโยบายการลดความเหลื่อมล้ำของสังคมและการสร้างโอกาสเข้าถึงบริการของรัฐโดยมีแผนงานสำคัญ คือ แผนงานการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและชุมชนเข้มแข็ง โดยกรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย เป็นผู้นำนโยบายดังกล่าวลงไปปฏิบัติด้วยการสร้างสัมมาชีพในชุมชนและดำเนินการยกระดับเศรษฐกิจฐานรากโดยให้ชุมชนมีรายได้จากสัมมาชีพ⁴

สรุปได้ว่าความสำคัญของสัมมาอาชีวะนั้น สามารถมองได้ 2 ระดับ คือ (1) สัมมาอาชีวะระดับธรรม ที่ประกอบอยู่ในมรรคมงคล 8 และหากอธิบายในฐานะของศีลซึ่งทำหน้าที่เป็นบาทฐาน คือ สมาธิและปัญญา (2) สัมมาอาชีวะในระดับวินัย อธิบายถึงการทำหน้าที่ในกรอบมโนกรรม วจีกรรม และ กายกรรม เพื่อประกอบสัมมาชีพ เป็นอาชีพที่คุณธรรมตั้งอยู่ในฐานคติซื่อสัตย์สุจริต กล่าวได้ว่าเป็นอาชีพที่ไม่เบียดเบียนตนเอง ไม่เบียดเบียนผู้อื่น อยู่ในกฎของศีลธรรม คำนึงถึงความถูกต้อง ยึดความซื่อสัตย์สุจริต มีรายได้เพียงพอต่อการดำรงชีวิต

2.1.2 ความเป็นมาของสัมมาชีพชุมชน

ประเวศ วะสี ได้อธิบายถึงความเป็นมาและความสำคัญของการสร้างสัมมาชีพในชุมชน โดยการนำเสนอยุทธศาสตร์ และความเป็นมาของการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง 25 ปีที่ผ่านมา โดยมีอัตราการขยายตัวเฉลี่ย 4.3 ต่อปี และในขณะเดียวกันความเหลื่อมล้ำก็ได้เกิดขึ้นในประเทศไทย จนมีผู้กล่าวกันว่า “รวยกระจุก จนกระจาย” กันอย่างแพร่หลาย ความเหลื่อมล้ำที่ว่านี้ สามารถมองได้หลายมิติ ไม่ว่าจะเป็นมิติด้านรายได้ ด้านทรัพย์สิน ด้านโอกาส และด้านคุณภาพชีวิต ซึ่งระดับความเหลื่อมล้ำแต่ละมิติก็มีเพิ่มขึ้นและลดลงตามลำดับ⁴

จะเห็นได้ว่าจากความเหลื่อมล้ำดังกล่าวข้างต้นโดยเฉพาะความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ของของกลุ่มคนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสังคมที่แตกต่างกัน คณะรัฐบาลมองเห็นความสำคัญของการ

³ กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย, แนวทางการสร้างสัมมาชีพชุมชน ปี 2562, (กรุงเทพมหานคร: บริษัท บีทีเอสเพรส จำกัด, 2561), หน้า 2.

⁴ อนุรักษ์ กิ่งเนตร และคณะ, “ภาพรวมความเหลื่อมล้ำของไทยในศตวรรษที่ 21”, ธนากรแห่งประเทศไทย, (ธันวาคม 2562): หน้า 2.

แก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำด้านรายได้⁵ จึงได้กำหนดแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (ร่าง) โดยปรากฏหมวดหมู่ที่ 9 ว่า

ไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลง และคนไทยทุกคนมีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอเหมาะสม โดยมีเป้าหมาย ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมายของการพัฒนาระดับหมวดหมู่

เป้าหมายที่ 1 ครึ่งเรือนยากจนข้ามรุ่นมีโอกาสนในการเลื่อนสถานะทางเศรษฐกิจและสังคมจนสามารถหลุดพ้นจากความยากจนได้อย่างยั่งยืน

ตัวชี้วัดที่ 1.1 ทุกครัวเรือนที่มีสถานะยากจนข้ามรุ่นในปี 2566 หลุดพ้นจากความยากจนข้ามรุ่นภายในปี 2570

ตัวชี้วัดที่ 1.2 อัตราการเข้าเรียนสุทธิของเด็กจากครัวเรือนยากจนข้ามรุ่นระดับมัธยมศึกษาตอนต้นไม่ต่ำกว่าร้อยละ 90 มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่าไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80

ตัวชี้วัดที่ 1.3 เด็กจากครัวเรือนยากจนข้ามรุ่นเติบโตไปเป็นแรงงานที่มีทักษะหรือสำเร็จการศึกษาในระดับอุดมศึกษาหรือเทียบเท่า เพิ่มขึ้นไม่ต่ำกว่าร้อยละ 50

ตัวชี้วัดที่ 1.4 เด็กปฐมวัยในครัวเรือนร้อยละ 20 ที่ยากจนที่สุด มีปัญหาน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์ 64 ไม่เกินร้อยละ 8 และพัฒนาการไม่เป็นไปตามเกณฑ์ไม่เกินร้อยละ 5⁶

เพื่อให้เป็นไปตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (ร่าง) จึงก่อให้เกิด “โครงการสร้างสัมมาชีพชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” เพื่อยกระดับเศรษฐกิจฐานราก คือ รายได้ หมายความว่า ทำให้ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้น มีความมั่นคง ยั่งยืน สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขด้วยการสร้างสัมมาชีพผ่านกระบวนการ “สร้างสัมมาชีพชุมชน” ภายใต้แนวคิด “ชาวบ้านสอนชาวบ้าน” โดยพัฒนาทักษะการถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับปราชญ์ชุมชนด้านอาชีพ สร้างทีมงานพร้อมกับจัดอบรมเกี่ยวกับอาชีพให้กับครัวเรือนที่ต้องการฝึกอาชีพ และสนับสนุน ติดตามครัวเรือนที่เข้าร่วมฝึกอาชีพ เพื่อให้ครัวเรือนนั้น ๆ สามารถสร้างอาชีพได้จริง มีรายได้เพิ่มขึ้น⁷

⁵ กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย, แนวทางการสร้างสัมมาชีพชุมชน ปี 2562, (กรุงเทพมหานคร: บริษัท บีทีเอสเพรส จำกัด, 2561), หน้า 1.

⁶ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, (ร่าง) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13, หน้า 102-103.

⁷ กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย, แนวทางการสร้างสัมมาชีพชุมชน ปี 2562, (กรุงเทพมหานคร: บริษัท บีทีเอสเพรส จำกัด, 2561), หน้า 1-2.

หลักการความเป็นมาของสัมมาชีพ หมายถึง อาชีพที่ไม่เบียดเบียนตนเอง ไม่เบียดเบียนผู้อื่น ไม่เบียดเบียนสิ่งแวดล้อม และมีรายได้มากกว่ารายจ่าย เป็นความพยายามที่จะปรับจากการทำมาหากินเป็นทำมาค้าขาย โดยไม่ได้เอากำไรสูงสุดเป็นตัวตั้ง หรือเป็นเป้าหมายสุดท้าย และคำนึงถึงความเป็นธรรมทางสังคม กล่าวคือ ความสุขของตนและคนทำงาน รวมถึงประโยชน์ของผู้บริโภค และผู้รับบริการเป็นหลัก

2.1.3 ความสำคัญของการสร้างสัมมาชีพในชุมชน

ประเวศ วะสี ได้ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการสร้างสัมมาชีพในชุมชน โดยการนำเสนอ ยุทธศาสตร์ 3 ข้อ ดังนี้ (1) ยุทธศาสตร์เศรษฐกิจติดแผ่นดิน (2) ยุทธศาสตร์เศรษฐกิจวัฒนธรรม และ (3) ยุทธศาสตร์เศรษฐกิจวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ยุทธศาสตร์ติดแผ่นดิน หมายถึง การสร้างสัมมาชีพเต็มพื้นที่ของคนทั้งแผ่นดินโดยเน้นที่เศรษฐกิจทรัพยากรของแผ่นดิน โดยการมีเป้าหมายสัมมาชีพเต็มพื้นที่กับเป้าหมายจิตพิสัยต่างกัน เพราะสัมมาชีพ หมายถึง อาชีพที่ไม่เบียดตนเองและผู้อื่น ไม่เบียดเบียนสิ่งแวดล้อมและต้องมีศีลธรรมควบคู่ไปด้วย นอกจากนี้ยังต้องมีรายรับมากกว่ารายจ่าย การมีสัมมาชีพเต็มพื้นที่จึงเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดความร่มเย็นเป็นสุขระบบเศรษฐกิจตั้งอยู่บนฐานที่มั่นคงไม่ใช่แค่มุ่งการส่งออกเพียงอย่างเดียว ดังนั้น การประกอบอาชีพจึงจำเป็นต้องมีจริยธรรมควบคู่เป็นอย่างยิ่ง⁸

ชุมชนมีความสำคัญเพราะเป็นฐานการผลิตภาคครัวเรือนที่สำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ภาคการเกษตร วิสาหกิจชุมชนและการบริการที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของชุมชน เนื่องจากชุมชนมีความพร้อมทั้งด้านทรัพยากร บุคคล ตลอดจนภูมิปัญญาท้องถิ่นและการมีส่วนร่วมที่เป็นกลไกสำคัญหลักในการส่งเสริมสัมมาชีพและสร้างความเข้มแข็งในชุมชน หากแต่ปัจจุบันความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคมส่งผลให้คนในชุมชนที่ประกอบสัมมาชีพต้องหันกลับมาพึ่งระบบเศรษฐกิจที่ต้องใช้แรงงานและเครื่องจักรอุตสาหกรรมเนื่องจากปัจจุบันขาดการส่งเสริมและช่วยเหลือด้านการประกอบอาชีพอย่างเป็นระบบ จึงเป็นเหตุให้เกิดการย้ายถิ่นเข้าเมืองหลวงเพื่อการประกอบอาชีพ จึงถือได้ว่าการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนตามแนวทางสัมมาชีพมีความสำคัญที่ต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับแนวคิดของการปฏิรูปสังคมที่จะเสริมสร้างความเข้มแข็ง มีสิทธิที่จะดูแลและจัดการทรัพยากรธรรมชาติและทุนต่าง ๆ ของชุมชน

⁸ ประเวศ วะสี, “เศรษฐกิจพอเพียงและประชาสังคม” กรุงเทพมหานคร :หมอชาวบ้าน (พ.ศ.2547).

การพัฒนาสัมมาชีพชุมชนมีความจำเป็นที่จะต้องมีการกลไกในการทำหน้าที่ประสานพลังกับองค์กรภาคีต่าง ๆ เข้ามาทำงานร่วมกันบนพื้นฐานการทำงานร่วมกันภายใต้หลักการรับผิดชอบต่อสังคมและการยึดพื้นที่เป็นที่ตั้ง ตลอดจนการใช้กระบวนการพัฒนาสู่ความยั่งยืนที่เป็นการพัฒนาที่มีคุณภาพทั้งระบบ จึงเห็นสมควรจัดตั้งสถาบันส่งเสริมสัมมาชีพชุมชน (องค์การมหาชน) เพื่อเป็นกลไกในการส่งเสริมสัมมาชีพชุมชน

หากวิเคราะห์กลไกในการส่งเสริมสัมมาชีพจะเห็นว่าบุคลากรที่มีความสามารถในการทำงานร่วมกับองค์กรและชุมชนก็เป็นอีกกลไกหนึ่งในการส่งเสริมสัมมาชีพ

ลักษณะของการส่งเสริมสัมมาชีพนี้ต้องเป็นไปในลักษณะของการต่อยอดฐานทุนจากองค์กรอื่น ๆ เช่น องค์กรที่เกี่ยวกับการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน การพัฒนาวิสาหกิจชุมชนของกรมส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ โดยมีกลไกส่งเสริมสัมมาชีพทำหน้าที่ในการสานพลังและหนุนเสริมชุมชนในการทำงานร่วมกัน

2.1.4 กระบวนการสร้างสัมมาชีพในชุมชน

การสร้างสัมมาชีพชุมชน เป็นกิจกรรมที่ขับเคลื่อนดำเนินงานอย่างเป็นระบบและมีกระบวนการโดยยึดแนวคิดที่ว่า "ชาวบ้านสอนชาวบ้าน" มุ่งเน้นสอนอาชีพที่เขาสงใจ พร้อมกับน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทาง โดยดำเนินการตั้งแต่การพัฒนาทักษะการถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับปราชญ์ชุมชนด้านอาชีพ ต่อจากนั้น ปราชญ์ชุมชนไปสร้างทีมและจัดการฝึกอบรมอาชีพให้กับครัวเรือนที่ต้องการฝึกอาชีพในหมู่บ้าน และในขณะเดียวกันปราชญ์ชุมชนก็ติดตาม และสนับสนุนอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ครัวเรือนที่เข้ารับการฝึกอาชีพสามารถปฏิบัติงานได้จริง จนพัฒนาเป็นอาชีพที่สร้างรายได้ให้กับครัวเรือนได้อย่างมั่นคง ในปีงบประมาณ 2562 กรมการพัฒนาชุมชน ได้กำหนดกิจกรรมขับเคลื่อนกระบวนการสร้างสัมมาชีพชุมชน ตามโครงการสร้างสัมมาชีพชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงภายใต้แผนงานยุทธศาสตร์สร้างความมั่นคงและลดความเหลื่อมล้ำทางด้านเศรษฐกิจและสังคม โดยดำเนินกิจกรรม 6 ด้าน ดังนี้

(1) พัฒนาด้านผู้นำ (2) พัฒนาด้านการมีส่วนร่วม (3) พัฒนาด้านชุมชน (4) พัฒนาด้านความรู้ ความเข้าใจให้ไปในทิศทางเดียวกันของโครงการ (5) พัฒนาด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานของภาครัฐ (6) พัฒนาการด้านเศรษฐกิจสังคม และการเมือง

(1) พัฒนาด้านผู้นำสมาชิก เป็นกิจกรรมที่มุ่งพัฒนาผู้นำสมาชิกให้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถด้านการถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านสมาชิกที่ตั้งอยู่บนหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และมีทักษะด้านการวิเคราะห์หาอาชีพเพื่อเชื่อมโยงการตลาดของชุมชน โดยดำเนินการดังนี้

หลักการ สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด สํารวจและคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายเพื่อเข้ารับการฝึกอบรม หลักสูตร “วิทยากรผู้นำสมาชิก” หมู่บ้านละ 1 คน เกณฑ์ในการคัดเลือกกลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้ที่จะเข้าฝึกอบรมหลักสูตรวิทยากรผู้นำสมาชิกจะต้องเป็นปราชญ์ชุมชนที่มีความเชี่ยวชาญในการประกอบอาชีพ ประสบความสำเร็จในการดำเนินอาชีพจนเป็นที่ยอมรับ มีจิตอาสาในการถ่ายทอดองค์ความรู้สู่สาธารณะ ทั้งนี้ ต้องเป็นบุคคลเดียวกับฐานข้อมูลแบบสำรวจข้อมูลปราชญ์ชุมชนด้านอาชีพ

รูปแบบจัดตั้งศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชน ประสานจังหวัด เพื่อส่งกลุ่มเป้าหมายเข้ารับการฝึกอบรมและดำเนินการฝึกอบรมตาม หลักสูตร “วิทยากรผู้นำสมาชิก” ตามแผนการฝึกอบรมของศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชนแต่ละแห่ง

สร้างทีมกลุ่มเป้าหมายที่ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตร “วิทยากรผู้นำสมาชิก” จะต้องดำเนินการกิจกรรมต่าง ๆ ได้แก่

ขั้นตอนที่หนึ่ง ถ่ายทอดความรู้การเป็นวิทยากรสมาชิกชุมชนให้กับทีมปราชญ์ชุมชนที่ได้สำรวจไว้แล้ว หมู่บ้านละ 4 คน เพื่อสร้างให้ทีมที่มีทักษะการถ่ายทอดและมีเทคนิคการนำเสนอ เพื่อที่จะก้าวสู่การเป็นทีมวิทยากรสมาชิกชุมชนที่มีประสิทธิภาพ

ขั้นตอนที่สอง ผู้นำต้องเป็นแกนนำหลักในกิจกรรมสร้างสมาชิกชุมชนในระดับหมู่บ้าน พร้อมกับติดตาม สนับสนุนครัวเรือนเป้าหมายเพื่อให้ครัวเรือนเป้าหมายสามารถประกอบอาชีพได้อย่างต่อเนื่อง

ขั้นตอนที่สาม มุ่งเน้นการประสานทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสมาชิกชุมชนในพื้นที่ สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การสนับสนุน ส่งเสริม ขยายผลและต่อยอดการสร้างสมาชิกชุมชนในหมู่บ้านเพื่อไปสู่ความยั่งยืน

(2) พัฒนาด้านการมีส่วนร่วม

เพื่อเตรียมความพร้อมทีมวิทยากรสมาชิกชุมชน เป็นกิจกรรมที่พัฒนาทักษะการถ่ายทอดให้กับปราชญ์ชุมชนที่มีศักยภาพในการร่วมเป็นทีมวิทยากรสมาชิกชุมชน เพื่อขับเคลื่อนการสร้างและพัฒนาอาชีพตามแนวทางสมาชิกชุมชนให้กับประชาชนในหมู่บ้าน โดยดำเนินการดังนี้

2.1 เริ่มต้นโดยการทำทำความเข้าใจแนวทางการดำเนินกิจกรรมการสร้างสมาชิก

2.2 กำหนดรูปแบบปลววางแผนการดำเนินกิจกรรมเตรียมความพร้อมวิทยากร
สัมมาชีพชุมชน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ตามที่กำหนด

2.3 ดำเนินการประสานกลุ่มเป้าหมายและผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อเตรียมความพร้อม ได้แก่
ปราชญ์ชุมชนที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย หมู่บ้านละ 5 คน ผู้แทนครอบครัวที่อยู่ในหมู่บ้านเป้าหมาย
หมู่บ้านละ 20 คน และ ทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชนในพื้นที่และหน่วยงานภาคีพัฒนา

2.4 ดำเนินกิจกรรมเตรียมความพร้อมทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชน ในรูปแบบการ
ประชุมเชิงปฏิบัติการ โดยมีทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชนในพื้นที่และหน่วยงานภาคีการ
พัฒนาที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมกิจกรรม

(3) พัฒนาด้านชุมชน เพื่อการสร้างสัมมาชีพชุมชนในระดับหมู่บ้าน เป็นกิจกรรมที่
ส่งเสริมให้ชาวบ้านมีความรู้ด้านอาชีพ โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะให้ชาวบ้านนำความรู้ดังกล่าวไป
ประกอบเป็นอาชีพเพื่อสร้างรายได้ให้กับครอบครัวตามแนวทางการสร้างสัมมาชีพชุมชนตามหลัก
ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยดำเนินการดังนี้

3.1 ทำความเข้าใจแนวทางการดำเนินกิจกรรมการสร้างสัมมาชีพ

3.2 กำหนดรูปแบบและวางแผนปฏิบัติการสร้างสัมมาชีพชุมชนในระดับหมู่บ้านให้มี
ความสอดคล้องกับแผนปฏิบัติการฝึกอบรมอาชีพ

3.3 ประสานกลุ่มเป้าหมาย และผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ทีมวิทยากรหมู่บ้านละ 5 คน
ปราชญ์ผู้สนใจฝึกอาชีพ หมู่บ้านละ 20 คน และทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชนในพื้นที่
และหน่วยงานภาคีการพัฒนาที่จำเป็นและเกี่ยวข้อง

(4) พัฒนาด้านความรู้ ความเข้าใจให้ไปในทิศทางเดียวกันของโครงการ

4.1 ดำเนินกิจกรรมการสร้างสัมมาชีพในระดับหมู่บ้าน ในรูปแบบการฝึกอบรมโดย
สนับสนุนให้ทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชน จำนวน 5 คน เป็นแกนหลักในการจัดกระบวนการเรียนรู้

4.2 ผู้นำพัฒนาการดำเนินการตามกรอบเรียนรู้แล้ว ทีมวิทยากรสัมมาชีพระดับ
หมู่บ้านและทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพในพื้นที่ ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ ติดตาม
สนับสนุนการประกอบอาชีพของครัวเรือนเป้าหมายที่ผ่านการฝึกอบรม เพื่อให้ครัวเรือนได้ประกอบ
อาชีพได้อย่างจริงจังและต่อเนื่อง

(5) พัฒนาด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานของภาครัฐ

โดยเริ่มการจัดตั้งและพัฒนากลุ่มอาชีพ เป็นกิจกรรมที่สนับสนุน ส่งเสริมให้ครัวเรือนสมาชิกชุมชนที่ผ่านการพัฒนาอาชีพมาแล้ว ได้โอกาสได้รวมกลุ่ม รวมถึงการสนับสนุนการจัดตั้งกลุ่มเพื่อทำเป็นกลุ่มอาชีพ โดยดำเนินการดังนี้

5.1 ทำความเข้าใจแนวทางการดำเนินกิจกรรมการสร้างสมาชิก

5.2 จัดทำแผนดำเนินกิจกรรมจัดตั้งและพัฒนากลุ่มอาชีพเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนด

5.3 คัดเลือกหมู่บ้านเป้าหมายเพื่อจัดตั้งและพัฒนากลุ่มอาชีพ โดยดำเนินการร่วมมือกับทีมวิทยากรสมาชิกชุมชนและทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสมาชิกชุมชนในพื้นที่ ซึ่งมีเกณฑ์ในการพิจารณาคัดเลือก ดังนี้

ขั้นตอนที่หนึ่ง ครัวเรือนสมาชิกชุมชนในหมู่บ้านเป้าหมาย นำองค์ความรู้ที่ได้รับจากการเข้าอบรมฝึกอาชีพไปประกอบเป็นอาชีพอย่างต่อเนื่อง

ขั้นตอนที่สอง ครัวเรือนตามข้อ 1 ประกอบอาชีพเดียวหรือมีอาชีพประเภทเดียว

ขั้นตอนที่สาม อาชีพตามข้อ 2 มีรายได้อย่างต่อเนื่องและเชื่อมโยงสอดคล้องกับความต้องการของตลาด

ขั้นตอนที่สี่ ดำเนินการเป็นกลุ่มที่จัดตั้งขึ้นใหม่ เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการประกอบอาชีพและสร้างรายได้

ขั้นตอนที่ห้า ดำเนินการจัดตั้งและพัฒนากลุ่มอาชีพ ในรูปแบบการประชุมเชิงปฏิบัติการ โดยให้ทีมวิทยากรสมาชิกชุมชนระดับหมู่บ้าน ทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสมาชิกชุมชนในพื้นที่ และหน่วยงานภาคีที่เกี่ยวข้อง เข้าร่วมกิจกรรมและสนับสนุน

ขั้นตอนที่หก ดำเนินการจดทะเบียนกลุ่มอาชีพกับสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนที่เจ็ด สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ ประสานทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสมาชิกในพื้นที่หรือบริษัท ประชาธิรัฐสามัคคีจังหวัด หน่วยงานภาคีการพัฒนา เพื่อให้การสนับสนุน ส่งเสริมกลุ่มอาชีพที่ได้รับการจัดตั้งและพัฒนาขึ้นใหม่ในด้านต่าง ๆ เช่น การเข้าถึงปัจจัยการผลิต องค์ความรู้

ที่เกี่ยวข้องและทันสมัย การตลาด การสื่อสารสร้างการรับรู้เพื่อความยั่งยืน และการบริหารจัดการ เป็นต้น เพื่อให้กลุ่มสามารถประกอบอาชีพและสร้างรายได้อย่างต่อเนื่อง⁹

(6) พัฒนาการด้านเศรษฐกิจสังคม และ การเมือง

ผู้นำสมาชิกต้องมีคุณลักษณะเป็นผู้ประสานสืบทอดเพื่อให้การจัดการสมาชิกมีชีวิตมีความต่อเนื่องในงบประมาณ และการจัดการที่ตอบสนองด้านการพัฒนาเศรษฐกิจในชุมชนและสังคมโดยรวมอย่างสม่ำเสมอ

กล่าวโดยสรุป ผู้นำสมาชิกต้องพัฒนาให้ครบ 6 ด้าน และมีคุณลักษณะเด่น 3 ด้านในหลักการแนวความคิดทางพระพุทธศาสนา คือ จักขุมา (มีวิสัยทัศน์มองไปข้างหน้าเพื่อการวางแผนระยะสั้นและระยะยาว) วิรุโ (ความเชี่ยวชาญเฉพาะเรื่อง) นิสสยสัมปันโน (มีคุณลักษณะเป็นมิตรมีความรักในการสื่อสารปฏิสัมพันธ์เพื่อการสร้างเครือข่ายอย่างต่อเนื่องเพื่อเชื่อมโยงบูรณาการงบประมาณและทรัพยากร)

2.1.5 ระบบและกลไกในการส่งเสริมสมาชิกในชุมชน

กลไกเพื่อการส่งเสริมสมาชิก หน่วยงานที่รับผิดชอบ คือ กรมพัฒนาชุมชน ได้กล่าวถึงแนวความคิดการพัฒนาสมาชิกชุมชนประกอบด้วย 5 แนวคิด ดังนี้

แนวคิดที่ 1 การพัฒนาร่วมกันโดยยึดพื้นที่เป็นตัวตั้ง (Area Based Collaborative Development) มุ่งให้เกิดการรวมกลุ่มของบุคคล องค์กร เครือข่ายที่มีเป้าหมายในการส่งเสริมการทำงาน of ชุมชน โดยยึดทุนและการตัดสินใจเป็นพื้นฐานหลัก

แนวคิดที่ 2 การประกอบธุรกิจที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม (Corporate Social Responsibility: CSR) หมายถึง การดำเนินงาน กิจกรรมหรือธุรกิจที่ไม่แสวงหาผลกำไรเพียงอย่างเดียวแต่ยังมีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม (Economic-Social-Environment: ESE) รวมถึงความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น การเป็นที่ยอมรับต่อสาธารณชนเพื่อนำไปสู่ความยั่งยืนของการพัฒนา (Sustainable Business in Sustainable Development)

แนวคิดที่ 3 ร่วมทำงานแบบภาคียุทธศาสตร์ (Strategic Partner) ภายใต้การทำงานบนหลักการความร่วมมือของสมาชิกในกลุ่มที่มีส่วนช่วยสนับสนุนช่วยคิดและร่วมกันกำหนดยุทธศาสตร์

⁹ กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย, แนวทางการสร้างสมาชิกชุมชน ปี 2562, (กรุงเทพมหานคร: บริษัท บีทีเอส เพรส จำกัด, 2561), หน้า 9 – 23.

การทำงาน นอกจากนี้ยังเป็นภาคีที่ช่วยสนับสนุนงบประมาณ นโยบาย หรือเป็นที่ปรึกษาเพื่อที่จะส่งเสริมและสนับสนุนชุมชนให้ดำเนินงานได้สำเร็จตามพันธกิจและหรือวิสัยทัศน์

แนวคิดที่ 4 การใช้กระบวนการเรียนรู้ร่วมกับการปฏิบัติ (Interactive Learning Through Action) มุ่งเน้นการพัฒนาที่นำกระบวนการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงในชุมชน มีการทดสอบ ปรับกระบวนการและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันเพื่อพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

แนวคิดที่ 5 เน้นการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development) ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาที่ดูสภาพทั้งทางด้านสังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม ที่เกื้อกูลและส่งเสริมซึ่งกันและกัน โดยคำนึงถึงข้อจำกัดของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้วยการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพสูงสุด¹⁰

สรุปได้ว่า 5 แนวคิด ได้แก่ การพัฒนาสัมมาชีพในชุมชน ระบบและกลไกในการส่งเสริมสัมมาชีพในชุมชน ความจำเป็นในการมีกลไกส่งเสริมสัมมาชีพในชุมชนและความสำคัญของการสร้างสัมมาชีพในชุมชน หากเมื่อพิจารณาถึงความจำเป็นจะต้องมีกลไกเป็นตัวขับเคลื่อนที่ทำหน้าที่ในการทำงานร่วมกันแบบภาคียุทธศาสตร์ (Strategic Partner) เข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติเป็นเครื่องมือ ซึ่งกระบวนการพัฒนานี้จะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development) ซึ่งเป็นพัฒนาที่มีคุณภาพทั้งระบบ¹¹

2.1.6 ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชน

การขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชน จะประสบความสำเร็จได้ จะต้องอาศัยองค์ประกอบดังต่อไปนี้

1) **ด้านผู้นำ** ผู้นำจะต้องมีความสามารถและมีเชี่ยวชาญในวิชาชีพ สามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับผู้เข้าร่วมโครงการได้เป็นอย่างดีและใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย

2) **ด้านการมีส่วนร่วมของครัวเรือนสัมมาชีพ** ผู้เข้าร่วมโครงการจะต้องมีความสนใจและความพร้อมในการเข้าร่วมโครงการ พร้อมทั้งจะเรียนรู้ร่วมกัน

¹⁰ กรมพัฒนาชุมชน, กระทรวงมหาดไทย, แนวทางการสร้างสัมมาชีพชุมชน, กรุงเทพฯ: บริษัท บีทีเอส เพรส จำกัด, 2561, หน้า 1.

¹¹ กรมพัฒนาชุมชน, กระทรวงมหาดไทย, แนวทางการสร้างสัมมาชีพชุมชน, หน้า 13.

3) **ด้านการได้รับความสนับสนุนจากทุกภาคส่วน** ทุกภาคส่วนจะต้องให้คำปรึกษาในขณะที่ยังดำเนินโครงการหรือในขณะที่เกิดปัญหา และกำกับติดตามการดำเนินโครงการอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้โครงการสำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์

4) **ด้านทุนชุมชน** ทุนเงินมีความสำคัญต่อการดำเนินการโครงการ ส่วนทุนมนุษย์ก็มีความสำคัญเช่นเดียวกับทุนเงิน ส่วนทุนอื่น ๆ เช่น ทุนกายภาพ ทุนสังคม ทุนธรรมชาติ ก็ควรขับเคลื่อนไปพร้อม ๆ กัน

5) **ด้านลักษณะของโครงการ** โครงการควรมีลักษณะที่ชาวบ้านสอนกันเอง เพื่อให้ชาวบ้านที่เข้าร่วมโครงการรู้สึกถึงความเป็นกันเอง ผ่อนคลาย

6) **ด้านกระบวนการในการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชนให้ประสบความสำเร็จ** ได้แก่ หลักการให้ชาวบ้านสอนชาวบ้านด้วยกัน และกระบวนการมีส่วนร่วม

7) **ด้านปัจจัยที่ก่อให้เกิดความสำเร็จในการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชน** ได้แก่ มีกระบวนการดำเนินงานในโครงการที่ชัดเจน วิทยากรสัมมาชีพมีความสามารถ และมีทีมคอยสนับสนุนการขับเคลื่อนโครงการ¹²

2.1.7 หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับสัมมาชีพนำไปประยุกต์

เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่ยึดหลักทางสายกลางโดยคำนึงถึงความจริงของเศรษฐกิจที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ฉะนั้น เศรษฐกิจพอเพียงจึงเป็นปรัชญาที่เหมาะสมสำหรับประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ชุมชน จนถึงระดับประเทศ สำหรับการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเข้ามาประยุกต์ใช้ในการประกอบสัมมาชีพ มีแนวทางการปฏิบัติดังต่อไปนี้

1) **การประกอบอาชีพด้านการเกษตร** ควรใช้ความรู้ ความสามารถสร้างแหล่งอาหารขึ้นมาเพื่อให้พออยู่พอกิน ซึ่งก่อให้เกิดความสุขสบายภายในครอบครัวและชุมชน หากผลผลิตเหลือจากการใช้สอย ค่อยนำไปแจกจ่ายและขายต่อเพื่อสร้างรายได้และเก็บออมเป็นเงินทุนต่อไป สำหรับผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ควรดำเนินการดังตามข้อปฏิบัติดังนี้

1) ทำไร่นาสวนผสมเพื่อที่จะได้มีผลไม้หรือผลผลิตอื่นที่ปลอดสารพิษไว้รับประทาน และเพื่อที่จะประหยัดค่าใช้จ่ายภายในครัวเรือน

¹² กลุ่มงานวิจัยและพัฒนา สถาบันการพัฒนาชุมชน, “ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความสำเร็จการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชน”, รายงานการศึกษา, (กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย, 2562), 83-84.

- 2) ปลุกผักสวนครัวไว้รับประทานภายในครัวเรือนเพื่อลดรายจ่ายด้านอาหาร
- 3) เลือกใช้ปุ๋ยคอก หรือทำปุ๋ยหมัก หรือน้ำหมักชีวภาพ เพื่อเป็นการลดรายจ่ายและช่วยปรับปรุงบำรุงดินให้ดีขึ้น หรือทำปุ๋ยน้ำฮอร์โมนไว้ใช้ในนาและสวน
- 4) เพาะเห็ดไว้รับประทานหรือเพื่อจำหน่าย
- 5) ปลุกสมุนไพรเพื่อใช้เป็นยาสามัญประจำบ้าน
- 6) ปลุกพืชสมุนไพรไว้เป็นยาสามัญประจำบ้าน
- 7) เลี้ยงไก่ เลี้ยงเป็ดเพื่อเก็บไข่ไว้ทำเป็นอาหารหรือเก็บไปจำหน่าย
- 8) เลี้ยงปลาในร่องสวน และนาข้าวทำนา เพื่อรับประทานในครัวเรือนหรือเพื่อจำหน่าย
- 9) เลี้ยงหมู เลี้ยงวัว ทำก๊าซชีวภาพจากมูลหมูหรือวัวเพื่อใช้เป็นพลังงานในครอบครัว

2) การประกอบอาชีพด้านธุรกิจ ผู้ประกอบการไม่ควรแสวงหาผลประโยชน์จากการทำธุรกิจแต่ควรคำนึงถึงความมั่นคงทางและความยั่งยืนทางธุรกิจ ฉะนั้น ผู้ประกอบการควรจะต้องมีความรู้รอบในเรื่องธุรกิจที่ตนกำลังทำอยู่ ศึกษาข้อมูลข่าวสารอยู่ตลอดเวลาเพื่อที่ได้ทันต่อสถานการณ์และการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ทั้งนี้เพื่อที่จะไม่เกิดการตัดสินใจที่ผิดพลาด นอกจากนี้ผู้ประกอบการควร ควรประกอบอาชีพธุรกิจด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ไม่ผลิตสินค้าที่ก่อให้เกิดโทษหรือสร้างปัญหาให้กับสังคม และสิ่งแวดล้อม ควรดำเนินธุรกิจด้วยความซื่อสัตย์สุจริต พัฒนาประสิทธิภาพการผลิต รวมถึงปรับปรุงสินค้าและคุณภาพให้ทันกับความต้องการของผู้บริโภค สำหรับการประกอบธุรกิจ มีอาชีพที่น่าสนใจทำแบบพอเพียง เช่น

1) อาชีพนวดแผนไทย เป็นอาชีพที่ได้รับความนิยมมากทั้งในชาวไทยและชาวต่างชาติ ผู้สนใจประกอบอาชีพนวดแผนไทย สามารถเรียนรู้การนวดแผนไทย แล้วนำองค์ความรู้ดังกล่าวไปประกอบเป็นอาชีพได้ เช่น สัตว์นวดตามบ้าน หรือเปิดร้านนวด อาชีพนวดแผนไทยนี้มีจุดที่น่าสนใจตรงที่ว่าไม่ต้องลงทุนอะไร เพียงแค่มีทักษะด้านการนวด ก็สามารถสร้างงาน สร้างเงิน อยู่แบบพอเพียงได้

2) อาชีพขายอาหาร เป็นหนึ่งอาชีพที่น่าสนใจ แต่การจะขายอาหารได้นั้น จะต้องเริ่มต้นที่การเรียนรู้วิธีการทำอาหารจากผู้เชี่ยวชาญหรือจากอินเทอร์เน็ต ต่อจากนั้นก็ฝึกทำอาหารให้ชำนาญ แล้วเปิดร้านขายอาหาร เพื่อสร้างงาน สร้างเงิน

3) อาชีพช่างซ่อมรองเท้า ช่างเย็บผ้า/ทอผ้า ช่างฝีมือต่าง ๆ อาชีพนี้ก็เป็นอาชีพที่น่าสนใจ เพราะเพียงเรียนรู้วิธีการจนมีความชำนาญ ก็สามารถประกอบอาชีพเพื่อสร้างงาน สร้างเงินได้¹³

2.1.8 กรณีตัวอย่างของสัมมาชีพต้นแบบ

ตารางที่ 2.1 ตัวอย่างของสัมมาชีพต้นแบบ

ลักษณะของครัวเรือนสัมมาชีพ	รายละเอียด
ลักษณะที่หนึ่ง เรียนวิชา พัฒนา พึ่งพาตนเอง	ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเข้ามาใช้ ในการสร้างสัมมาชีพในครัวเรือนของตนเอง เรียนรู้วิชาจากคุณแม่ พัฒนาอาชีพ ให้เหมาะกับบริบท และ ความต้องการผู้ซื้อด้วย ความซื่อสัตย์ มีกำไรพอเลี้ยงชีพ ดูแลคุณภาพ ขั้นตอนการผลิตที่เกิดจากภูมิปัญญาชาวบ้าน
ลักษณะที่สอง ต่อยอดเกษตร จากครอบครัว เพิ่มการเรียนรู้ ศาสตร์พระราชา	ปลูกพืชผักสวนครัว เพื่อบริโภคในครัวเรือน เพื่อแบ่งปันเพื่อนบ้านและเพื่อจำหน่าย โดยพื้น ผักสวนครัวที่ปลูก ได้แก่ พริก มะเขือ ต้นหอม มะนาว แมงลัก ตะไคร้ กะเพรา ผักกาด
ลักษณะที่สาม เรียนรู้อาชีพ สอนอาชีพในชุมชน	ใช้หลักชาวบ้านสอนชาวบ้าน ในสิ่งที่ชาวบ้าน อยากทำและมีวัตถุดิบในพื้นที่ ตัวอย่างแม่บ้าน ตำบลอำนาจเจริญ ผลิตตระกร้าจำหน่ายและถือ ใส่ของมาทำบุญที่วัดอำนาจเจริญ มองเห็นเป็น เอกลักษณ์เดียวกัน บ่งบอกลักษณะที่เหมือนกัน
ลักษณะสี่ มองเห็นปัญหาสิ่งแวดล้อมในชุมชน	1) คัดแยกขยะ จัดการขยะตามหลัก 3 R ^s นำสิ่ง ที่เหลือจากการเพาะเห็ด หรือการเลี้ยงจิ้งหรีด ไปทำเป็นปุ๋ยเพื่อใช้ในครัวเรือน 2) จัดสุขลักษณะในบ้าน รักษาความสะอาด ของบ้านไม่ให้เป็นแหล่งเพาะพันธุ์เชื้อโรคหรือ พาหะนำโรค ปลูกพืชผักสวนครัวรอบบ้าน

¹³ กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย, แนวทางการสร้างสัมมาชีพชุมชน ปี 2562, (กรุงเทพมหานคร: บริษัท บีทีเอส เพรส จำกัด, 2561), หน้า 70-72.

ลักษณะของครัวเรือนสัมมาชีพ	รายละเอียด
	ปลูกดอกไม้ ไม้ประดับ เพื่อตกแต่งทัศนียภาพของบ้านให้สวยงาม ร่มรื่น และวางอุปกรณ์ใช้สอยในที่เหมาะสม 3) นำทรัพยากรที่เหลือใช้มาประโยชน์อีกครั้ง เพื่อให้ทรัพยากรถูกใช้อย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด เช่น นำอุปกรณ์เหลือใช้มาทำเป็นตุ้มบ่มเชื้อเห็ด
ลักษณะที่ห้า นำอาชีพที่ตนถนัดมาสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคม	จัดกิจกรรมการบำเพ็ญประโยชน์ส่วนร่วมด้วยการเป็นจิตอาสา “นำความรู้ที่เรียนรู้มาแบ่งปันความรู้ในวัด” อย่างเป็นรูปธรรม เพื่อให้ความรู้ อยู่คู่กับวัด ดังคำว่า “บวร” ลักษณะนี้เกื้อหนุนฐานคิดเกื้อกูล ส่งเสริม สร้างอาชีพ ตัวอย่างที่เห็นชัดในสถาบันแม่ชี หรือ จังหวัดชัยภูมิ เน้นเรื่องการผลิตสมุนไพร จากสิ่งที่มีให้เป็นอาชีพ

คณะผู้วิจัย จัดทำตารางนี้จากข้อมูลสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเสก้า จังหวัดบึงกาฬ¹⁴

จากตัวอย่างคุณลักษณะ 5 ประการ นี้สามารถตอบคุณลักษณะผู้นำสัมมาชีพที่มีความสำเร็จในพื้นที่ของแต่ละจังหวัด (1) พัฒนาด้านผู้นำ (2) พัฒนาด้านการมีส่วนร่วม (3) พัฒนาด้านชุมชน (4) พัฒนาด้านความรู้ ความเข้าใจให้ไปในทิศทางเดียวกันของโครงการ (5) พัฒนาด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานของภาครัฐ (6) พัฒนาการด้านเศรษฐกิจสังคม และ การเมือง ฉะนั้น กล่าวโดยสรุป ต้นแบบที่ดีมีไว้ให้ตามรอยความสำเร็จ

¹⁴ คณะผู้จัดทำของสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเสก้า จังหวัดบึงกาฬ, มาตรฐานการพัฒนาชุมชนครัวเรือนสัมมาชีพ นางฉวีวรรณ บุญทวี, (สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเสก้า จังหวัดบึงกาฬ, 2563), หน้า 1-7.

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดตั้งกลุ่มอาชีพ

2.2.1 ความหมายของกลุ่มและกลุ่มอาชีพ

ความหมายของกลุ่มและกลุ่มอาชีพ แนวคิดเรื่องกลุ่มหรือองค์กรชุมชน หมายถึง การร่วมตัวของชาวบ้านในชุมชนนั้น ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาของชุมชน ส่วนรูปแบบของการร่วมกลุ่มของชาวบ้าน บางกลุ่มเกิดจากการจัดตั้งอย่างเป็นทางการโดยภาครัฐ บางกลุ่มเกิดจากการจัดตั้งโดยองค์กรพัฒนาเอกชน โดยสามารถแบ่งกลุ่มหรือองค์กรชุมชนได้ 4 ประเภท ดังนี้

1) **องค์กรชาวบ้านที่ราชการจัดตั้ง** เช่น คณะกรรมการหมู่บ้าน กองทุนหมู่บ้าน กลุ่มเกษตรกร สหกรณ์เกษตรกร เป็นต้น โดยองค์กรเหล่านี้จะมีเจ้าหน้าที่ของรัฐ กฎหมาย กฎระเบียบทางราชการกำกับดูแลและให้การสนับสนุน

2) **องค์กรชาวบ้านแบบไม่เป็นทางการ** มักมีชื่อเรียกเป็นกลุ่มที่ชาวบ้านรวมตัวกันทำกิจกรรมพัฒนาต่าง ๆ เช่น กลุ่มสตรี กลุ่มทอผ้า กลุ่มผู้ใช้น้ำ กลุ่มอาชีพ กลุ่มออทริพย์ เป็นต้น กลุ่มเหล่านี้มักมีกฎระเบียบไม่ชัดเจน และไม่ขึ้นต่อราชการ และกำหนดกฎเกณฑ์ขึ้นมาเอง รวมถึงจัดรูปแบบโครงสร้างองค์กรตามเนื้อหาของงานหรือกิจกรรมที่ดำเนิน

3) **องค์กรชาวบ้านที่รวมตัวกันเป็นเครือข่าย** อาจเป็นองค์กรที่ชาวบ้านจัดตั้งขึ้นเองหรือมีองค์กรพัฒนาชุมชน ราชการ เข้าไปให้การสนับสนุน เช่น การรวมกลุ่มแก้ไขปัญหาทรัพยากรธรรมชาติ เป็นต้น

4) **องค์กรที่ชาวบ้านจัดตั้งขึ้นมาเอง** โดยไม่มีโครงสร้างองค์กรอย่างชัดเจน และจะมีการยอมรับคนใดคนหนึ่งเข้ามาเป็นหัวหน้า และยอมรับฟังคำสั่งต่าง ๆ เช่น การรวมตัวเพื่อดูแลรักษาด่านน้ำลำธาร คุ้มครองทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

จะอย่างไรก็ตาม การร่วมกลุ่มของชาวบ้านตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ล้วนมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน และมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันตลอดจนมีบรรทัดฐาน มีความสามัคคี มีการแสดงพฤติกรรมและโครงสร้างกลุ่มที่ชัดเจน การร่วมกันเป็นกลุ่ม ต้องประกอบด้วยลักษณะดังนี้

- 1) มีสมาชิกตั้งแต่ 2 ขึ้นไป แต่ในทางปฏิบัติ เมื่อมีการร่วมกลุ่มกัน จะร่วมกลุ่มมากกว่า 10 คน
- 2) มีจุดประสงค์ของการร่วมกลุ่มกันอย่างชัดเจน
- 3) มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิก
- 4) มีบรรทัดฐานที่กลุ่มกำหนดขึ้นมาเพื่อให้สมาชิกถือปฏิบัติ

- 5) มีความสามัคคี มีความผูกพัน และมีการรวมตัว
- 6) มีการแสดงพฤติกรรมตามบทบาทหน้าที่ของตน
- 7) มีโครงสร้างของกลุ่ม ซึ่งแสดงให้เห็นถึงเส้นทางการติดต่อและการปฏิบัติระหว่างสมาชิก¹⁵

ส่วนกลุ่มอาชีพ หมายถึง การรวมตัวกันของชาวบ้านที่ประกอบอาชีพอย่างเดียวกัน ดำเนินกิจกรรมด้านอาชีพ กิจกรรมด้านการผลิต และการจำหน่ายอย่างสม่ำเสมอ ต่อเนื่องโดยมี คณะกรรมการดำเนินงานของกลุ่ม มีระเบียบข้อบังคับ¹⁶ แต่ในขณะเดียวกัน ลักษณะ เสือแป้น ได้กล่าวว่า กลุ่มอาชีพ หมายถึง การเข้าร่วมของคนเพื่อพัฒนาอาชีพ ตั้งแต่ 2 คน ขึ้นไป เพื่อดำเนินงาน ทำกิจกรรมและให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ในกิจกรรมต่าง ๆ ภายในกลุ่มเพื่อให้เกิดรายได้และสามารถพึ่งพาตนเองได้¹⁷ นับว่าเป็นกลุ่มงานอิสระสามารถบริหารจัดการได้คล่องตัว สร้างสรรค์

2.2.2 การจัดตั้งกลุ่มอาชีพ

กลุ่มอาชีพที่มีความประสงค์จะขอจัดตั้งกลุ่มอาชีพจะต้องดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

- 1) ประชาสัมพันธ์เพื่อเชิญชวนครัวเรือนที่ประกอบอาชีพเดียวกันเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มอาชีพ
- 2) จัดประชุมหรือจัดเวทีเพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ หลักการ และวิธีการดำเนินงานของกลุ่มอาชีพ ความสำคัญของกลุ่มที่มีต่อสมาชิกและชุมชน และกิจกรรมที่สมาชิกจะต้องทำร่วมกันตามความต้องการและเหมาะสมกับศักยภาพสภาพท้องถิ่น
- 3) ดำเนินการจัดตั้งกลุ่มอาชีพ โดยสมาชิกร่วมกันกำหนดองค์ประกอบพื้นฐานของกลุ่ม ดังนี้ (1) ตั้งชื่อกลุ่มตามความเห็นชอบของสมาชิกโดยขึ้นต้นด้วยคำว่า "กลุ่มอาชีพ (2) กำหนดวัตถุประสงค์ของกลุ่ม เพื่อแสดงถึงจุดหมายที่ชัดเจนในการดำเนินงาน (3) กำหนดสถานที่ตั้งกลุ่มเพื่อ

¹⁵ กลุ่มงานส่งเสริมสัมมาชีพชุมชน สำนักงานเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน กรมการพัฒนาชุมชน, **แนวทางการจัดตั้งและพัฒนากลุ่มอาชีพ**, (กรุงเทพมหานคร: สโตร์เครือข่ายเฮาส์, 2560), หน้า 2-4.

¹⁶ อ้างแล้ว, หน้า 8.

¹⁷ ลักษณะ เสือแป้น, ความสำเร็จของการพัฒนากลุ่มอาชีพและความเชื่อมโยงกับการส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชน กรณีศึกษา: กลุ่มอาชีพสตรีแปรรูปผลิตภัณฑ์กล้วยน้ำว้า บ้านเขาสะพายแร่ ตำบลนามไธ อำเภอนาทม จังหวัดน่านบุรี, **วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2555), หน้า 42.

เป็นจุดศูนย์รวมดำเนินกิจกรรม (4) คัดเลือกคณะกรรมการ ประกอบด้วยตำแหน่งหลัก ประกอบด้วย ประธาน รองประธาน เลขานุการ เหรัญญิกและประชาสัมพันธ์ เพื่อเป็นตัวแทนในการบริหารงาน การติดต่อประสาน หรือการดำเนินงานต่างๆ กับหน่วยงาน และผู้เกี่ยวข้อง (5) จัดทำกฎกติกาเพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติร่วมกันระหว่างสมาชิกกลุ่มและกรรมการ (6) จัดทำแผนปฏิบัติการของกลุ่ม เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินกิจกรรมร่วมกัน

4) รวบรวมข้อมูลการจัดตั้งกลุ่มอาชีพ ประกอบด้วย บันทึกการประชุมฯ ข้อบังคับกลุ่ม รายชื่อคณะกรรมการกลุ่ม รายชื่อสมาชิกกลุ่ม แผนงาน/กิจกรรมกลุ่ม และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

5) คณะกรรมการกลุ่มอาชีพนำข้อมูลกลุ่มยื่นเสนอขอจัดตั้งกลุ่มอาชีพต่อสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ และ สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอตรวจสอบความครบถ้วนถูกต้องของข้อมูลและเอกสารประกอบ แล้วออกหนังสือแสดงการจดทะเบียนจัดตั้งกลุ่มอาชีพพร้อมรายงานการจัดตั้งกลุ่มอาชีพไปยังจังหวัดเพื่อรายงานกรมการพัฒนาชุมชน

6) กลุ่มอาชีพดำเนินกิจกรรมตามแผนปฏิบัติการที่ได้ร่วมกันจัดทำขึ้น

7) สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอติดตามสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง

8) ประธานหน่วยงานภาคีการพัฒนาเพื่อสนับสนุนการพัฒนากลุ่มอาชีพในด้านต่างๆ เช่น การเข้าถึงปัจจัยการผลิต องค์กรความรู้การตลาด การประชาสัมพันธ์ การบริหารจัดการ¹⁸

2.2.3 การพัฒนากลุ่มอาชีพ

กลุ่มอาชีพที่มุ่งหวังดำเนินงานให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน จะต้องพัฒนาด้านต่าง ๆ ดังนี้

1) การบริหารจัดการ

1) คณะกรรมการและสมาชิกภายในกลุ่มอาชีพมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

2) กลุ่มอาชีพจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง

3) คณะกรรมการกลุ่มแบ่งปันผลประโยชน์แก่สมาชิกบนหลักความถูกต้อง

4) คณะกรรมการกลุ่มจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ของสมาชิก

¹⁸ กลุ่มงานส่งเสริมสมาชิกชุมชน สำนักงานเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน กรมการพัฒนาชุมชน, แนวทางการจัดตั้งและพัฒนากลุ่มอาชีพ, (กรุงเทพมหานคร: สโตร์ครีเอทีฟเฮาส์, 2560), หน้า 10-12.

- 5) กลุ่มอาชีพมีกฎระเบียบ กติกาที่เป็นที่ยอมรับของทุกคน
- 6) คณะกรรมการกลุ่ม กำกับติดตาม และตรวจสอบการดำเนินงานภายในกลุ่มอาชีพ
- 7) คณะกรรมการกลุ่มจัดกิจกรรมเพื่อสร้างแรงจูงใจให้กับสมาชิก เช่น การให้รางวัล การยกย่องชมเชย

2) การพัฒนาด้านการผลิต

- 1) กลุ่มอาชีพผลิตผลงานได้ปริมาณตามที่กำหนดไว้
- 2) กลุ่มอาชีพผลิตผลงานที่มีคุณภาพ
- 3) กลุ่มอาชีพผลิตผลงานให้มีความหลากหลาย
- 4) กลุ่มอาชีพพัฒนาต่อยอดผลงานเพื่อให้มีคุณภาพที่ดียิ่งกว่าเดิม

3) การเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์

- 1) กลุ่มอาชีพคัดวัตถุดิบที่มีคุณภาพ คำนึงถึงความปลอดภัยและผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เช่น การใช้วัตถุดิบจากธรรมชาติ
- 2) กลุ่มอาชีพใช้ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมเป็นฐานในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ เช่น การหมักโคลนผ้า
- 3) กลุ่มอาชีพออกแบบบรรจุภัณฑ์ และรูปแบบผลิตภัณฑ์ที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด
- 4) กลุ่มอาชีพนำเทคโนโลยีและองค์ความรู้ใหม่มาใช้ในการดำเนินงาน
- 5) กลุ่มอาชีพขอเครื่องหมายรับรองคุณภาพ เช่น มผช. อย. ฮาลาล

4) การส่งเสริมช่องทางการตลาดและการประชาสัมพันธ์

กลุ่มอาชีพหาช่องทางในการสร้างการรับรู้และจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของตนเอง ณ สถานที่ต่าง ๆ ประกอบด้วย ณ ที่ทำการกลุ่ม ตลาดในชุมชน ร้านโอท็อป ร้านค้าในโรงแรม ร้านจำหน่ายของฝาก งานแสดงสินค้าของหน่วยงานราชการ งานแสดงสินค้าของภาคเอกชน หรือ สื่อออนไลน์ เช่น เว็บไซต์ ไลน์ เฟซบุ๊ก

5) การจัดสรรผลกำไร

- 1) กลุ่มอาชีพจัดสรรสวัสดิการ เช่น การจัดฌาปนกิจ ค่ารักษาพยาบาลทุนการศึกษา จัดทำประกันชีวิต ค่าอาหารและเครื่องดื่ม ซื้อมือและซ่อมวัสดุ อุปกรณ์
- 2) กลุ่มอาชีพพัฒนาสาธารณประโยชน์ เช่น พัฒนาแหล่งท่องเที่ยว
- 3) กลุ่มอาชีพส่งเสริมและพัฒนาคณะกรรมการและสมาชิก เช่น ศึกษาดูงาน ให้อภัยเงิน ค่าตอบแทนคณะกรรมการค่าตอบแทนคนจำหน่ายสินค้า สมาชิกยืมเงินเป็นทุนหมุนเวียน
- 4) กลุ่มอาชีพจัดสรรเป็นทุนของกลุ่ม
- 5) กลุ่มอาชีพปันผลแก่สมาชิก¹⁹

2.2.4 มาตรฐานของกลุ่มอาชีพ

มาตรฐานของกลุ่มอาชีพ มีตัวบ่งชี้ในการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ และความเข้มแข็งของกลุ่ม เพื่อเป็นเป้าหมายในการพัฒนากลุ่มอาชีพตามระบบมาตรฐานการพัฒนาชุมชน แบ่งเป็น 3 ด้าน แต่ละด้านมองประกอบ 3 องค์ประกอบและมีตัวบ่งชี้แตกต่างกัน จำนวน 27 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

1) ด้านบริหารงาน มี 3 องค์ประกอบดังนี้

- 1) กองทุน มีตัวบ่งชี้ดังนี้ (1) สมาชิกมีส่วนร่วมไม่น้อยกว่า 70 เปอร์เซ็นต์ (2) การบริหารเงินทุนจัดสรรได้ชัดเจนอย่างมีระบบโปร่งใส ตรวจสอบได้ และยึดหลักธรรมาภิบาล (3) การควบคุมงานอย่างมีระบบ
- 2) กฎระเบียบ มีตัวบ่งชี้ดังนี้ (1) ที่มาสมาชิกมีส่วนร่วม และเป็นลายลักษณ์อักษร (2) องค์ประกอบครอบคลุม ทันสมัย เป็นปัจจุบัน (3) มีการประกาศใช้และนำไปปฏิบัติอย่างถูกต้อง
- 3) กิจกรรมของกลุ่ม มีตัวบ่งชี้ดังนี้ (1) สอดคล้องกับวัตถุประสงค์กลุ่ม ไม่ผิดกฎหมายและกฎระเบียบของกลุ่ม รวมทั้งศีลธรรมอันดี (2) กิจกรรมทำต่อเนื่อง/ ก้าวหน้า/ สำเร็จ (3) มีแผนการจัดสวัสดิการเพื่อสมาชิก/ ชุมชนสามารถดำเนินการตามแผนได้อย่างน้อย 3 เรื่อง

¹⁹ อ้างแล้ว, หน้า 22-25.

2) ด้านบริหารคน มี 3 องค์ประกอบดังนี้

1) กรรมการ มีตัวบ่งชี้ดังนี้ (1) คณะกรรมการต้องมาจากการเลือกตั้งของสมาชิก หรือแต่งตั้งตามระเบียบฯ (2) การทำงานตามบทบาทหน้าที่ (ทั้งคณะ) (3) มีแผนปฏิบัติการของ คณะกรรมการชัดเจน

2) สมาชิก มีตัวบ่งชี้ดังนี้ (1) การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของกลุ่ม (2) ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบ กลุ่ม (3) กลุ่มมีสมาชิกเพิ่มขึ้น

3) คนในชุมชน มีตัวบ่งชี้ดังนี้ (1) คนในชุมชนรู้ว่ามีกลุ่ม และให้การยอมรับ (2) คนใน ชุมชนสนับสนุนกลุ่ม (ร่วมทำกิจกรรม/เข้าเป็นสมาชิกเพิ่ม) (3) มีการแลกเปลี่ยน รับฟังข้อคิดเห็นคน ในชุมชนและนำมาปรับปรุงการทำงาน

3) ด้านบริหารผลประโยชน์ มี 3 องค์ประกอบดังนี้

1) ผลประโยชน์ต่อสมาชิก มีตัวบ่งชี้ดังนี้ (1) สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และระเบียบฯ (2) การจัดสรรทั่วถึง/ เป็นธรรม/ หลากหลายรูปแบบ (3) ถูกต้องตามระเบียบ (พัฒนาสมาชิก/ การ เรียนรู้/เพิ่มศักยภาพ)

2) ผลประโยชน์ต่อกลุ่ม มีตัวบ่งชี้ดังนี้ (1) มีการดำเนินการของกลุ่มอย่างสม่ำเสมอ (2) มีการประกันความเสี่ยง (3) พัฒนาขีดความสามารถของกรรมการและสมาชิก

3) ผลประโยชน์ต่อชุมชน มีตัวบ่งชี้ดังนี้ (1) กิจกรรมดูแลคนในชุมชน (2) กิจกรรม สาธารณประโยชน์ (กิจกรรมชุมชน/โครงสร้างสาธารณะ) (3) ดูแลทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม²⁰

2.2.5 ปัจจัยความสำเร็จของกลุ่มอาชีพ

การจัดตั้งและพัฒนา กลุ่มอาชีพเพื่อให้ประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ มีปัจจัยที่ เกี่ยวข้องซึ่งส่งผลต่อความสำเร็จของกลุ่มอาชีพดังนี้

1) ด้านผู้นำ ผู้นำมีความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ ในการจัดการธุรกิจ และกระจาย อำนาจในการดำเนินงาน

2) ด้านสมาชิก สมาชิกมีความรู้ ทักษะและประสบการณ์ พร้อมกันนั้น สมาชิกมี ความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

²⁰ อ้างแล้ว, หน้า 31-34.

- 3) ด้านวัตถุประสงค์ของกลุ่ม กลุ่มอาชีพมีวัตถุประสงค์ชัดเจน สมาชิกมีความเข้าใจในวัตถุประสงค์
- 4) ด้านบริหารจัดการกลุ่ม คณะกรรมการและสมาชิกดำเนินงานพร้อมเพรียงกัน จัดกิจกรรมกลุ่มอย่างต่อเนื่อง อาทิ กิจกรรมการส่งเสริมการเรียนรู้ และทุกคนได้ผลประโยชน์อย่างเท่าเทียมกัน
- 5) ด้านการสื่อสารภายในกลุ่ม คณะกรรมการและสมาชิกประชุมกันอย่างต่อเนื่อง และสื่อสารด้วยวาจาสุภาพ
- 6) ด้านผลผลิต กลุ่มอาชีพผลิตผลงานที่มีคุณภาพ มีรูปแบบหลากหลาย และเป็นที่ต้องการของตลาด
- 7) ด้านเงินทุนในกลุ่ม กลุ่มอาชีพมีเงินทุนหมุนเวียนในกลุ่มและสมาชิกมีการถือหุ้น²¹

2.3 แนวทางการจัดการขยะวิฤทุรในสังคมไทยปัจจุบัน

ในปัจจุบันวัดหลายแห่งโดยเฉพาะวัดในเขตเมืองกำลังเผชิญกับปัญหาการจัดการขยะในวัด ที่มาของปัญหาเกี่ยวกับขยะภายในวัด เกิดขึ้นจากการที่ประชาชนมีวิถีการทำบุญที่แตกต่างไปจากเดิม เช่น นิยมถวายอาหารสำเร็จรูปที่บรรจุในถุงพลาสติกและถุงพลาสติกหุ้ม การถวายเครื่องสังฆทานสำเร็จรูปที่ห่อหุ้มด้วยพลาสติก การใช้พวงหรีดดอกไม้สดที่ไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อีก นอกจากการนำไปกำจัดทำลาย และมีเมื่อมีงานบุญในวาระต่าง ๆ เช่น งานบุญ งานบวช หรืองานศพ ประชาชนก็นิยมใช้ภาชนะพลาสติกที่ใช้ครั้งเดียวทิ้ง เช่น แก้วพลาสติก ข้อน-ส้อมพลาสติก หลอดพลาสติก เพื่อความสะดวกสบายโดยไม่ต้องล้างทำความสะอาด สิ่งเหล่านี้เป็นสาเหตุของการเกิดปัญหาขยะและขยะพลาสติกจำนวนมากที่เป็นภาระต่อพระสงฆ์และบุคลากรในวัดที่ต้องรับผิดชอบกำจัดทำลาย แต่ในปัจจุบันวัดหลายแห่งในประเทศไทยเริ่มตระหนักและให้ความสำคัญกับการจัดการสิ่งแวดล้อมในวัดมากขึ้น จะเห็นได้ว่า วัดหลายแห่งในประเทศไทยได้ทำการจัดการขยะ เช่น จำนวนมาก หรือการนำขยะเศษอาหารไปทำปุ๋ยหมักเพื่อใช้ในการบำรุงต้นไม้ในวัด

การคัดแยกขยะพลาสติก โดยเฉพาะขวดน้ำพลาสติกเพื่อนำกลับเข้าสู่กระบวนการรีไซเคิล การส่งเสริมให้ใช้หรีดทางเลือกเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ต่อ เป็นต้น จะเห็นว่า ในปี พ.ศ. 2561 ที่ผ่านมา

²¹ อ้างแล้ว, หน้า 35-36.

มีวัดที่ผ่านเกณฑ์การจัดการสิ่งแวดล้อมกว่า 112 วัด โดยมีวัดที่อยู่ในเกณฑ์ดีเยี่ยมกว่าถึง 43 วัด²² จากข้อมูลดังกล่าวจะเห็นได้ว่า วัดต่าง ๆ ในประเทศได้ให้ความสำคัญกับการจัดการสิ่งแวดล้อมภายในวัด

แนวทางการจัดการขยะวิธีพุทธในวัดจากแดง ให้ความสำคัญในการจัดการเรื่องสิ่งแวดล้อมชุมชนใกล้วัด วัดจากแดง ตั้งอยู่ตำบลทรงคนอง อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ จัดให้มีโครงการจิวรขยะรีไซเคิล จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ที่จะจัดการปัญหาขยะภายในวัด และชุมชนโดยรอบวัด โดยมุ่งเน้นไปที่ขยะที่ถูกทิ้งตามแม่น้ำและที่ไหลมาตามแม่น้ำเจ้าพระยา ทางโครงการสามารถดำเนินการจัดเก็บได้มากถึงวันละ 2 ตัน ขณะที่ภายในวัดเองก็มีขยะเกิดขึ้น วันละ 50 - 100 กิโลกรัม โครงการจิวรขยะรีไซเคิลนี้เกิดขึ้นเพราะได้รับการสนับสนุนจากบริษัทเอกชน และมีจิตอาสาซึ่งเป็นชาวบ้านในชุมชนช่วยกันตัดเย็บ หลังจากที่ทำจิวรสำเร็จ ก็จะจำหน่ายในราคาตั้งแต่ 2,000-5,000 บาท หลังจากวัดจากแดงได้ก่อตั้งโครงการจิวรขยะรีไซเคิล ทางวัดจากแดงจึงเปิดบริจาคขวดพลาสติกเพื่อนำมารีไซเคิล ทำให้มีประชาชนที่สนใจเข้ามาร่วมกันส่งขวดพลาสติกมาที่วัด และสนับสนุนผลิตภัณฑ์นำไปถวายพระเป็นจำนวนมาก ซึ่งสามารถช่วยสร้างรายได้ภายในชุมชนชุมชน²³ การลงพื้นที่สำรวจพบว่า วัดจากแดง นับได้ว่ามีแนวทางการจัดการนำขยะที่ผ่านการใช้งานแล้วเข้าสู่กระบวนการรีไซเคิลทำจิวร เพื่อสร้างรายได้ให้ประชาชนภายในชุมชน ซึ่งวิธีนี้ก็ได้อีกหนึ่งวิธีที่จะช่วยลดขยะภายในชุมชนอย่างเป็นระบบ

นอกจากนี้ ชาวชุมชน ใน ต.วังไผ่ อ.เมือง จ.ชุมพร ซึ่งเมื่อก่อนแบกรับภาระเกี่ยวกับการจัดการขยะเดือนละ 400,000 บาท ประชากรภายในวัดชุมเพิ่มมากขึ้น และเข้าสู่การเป็นชุมชนเมือง เมื่อเกิดวิกฤตขยะเช่นนี้ นายศุภชัย ทิพย์สุวรรณ นายกเทศบาลตำบลวังไผ่ พร้อมด้วยประชาชนภายในชุมชน จึงริเริ่มทำ “โครงการทอดผ้าป่ารีไซเคิล” เปลี่ยนขยะให้เป็นบุญ โดยมีพ่อค้ามารับซื้อขยะ รายได้ที่เกิดจากการขายขยะ ก็มอบถวายวัดเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายภายในวัด²⁴ จะเห็นได้ว่า การจัดการกิจกรรมทอดผ้าป่า เป็นอีกหนึ่งวิธีที่จะช่วยลดขยะภายในชุมชน

²² ไทยโพสต์, [27 กันยายน 2562], **ลดภาระการจัดการขยะให้วัด ทส.ชวนคนไทย “ทำบุญให้ได้บุญ ทำบุญลดขยะพลาสติก**, [ออนไลน์], แหล่งที่มา ThaiPost <https://www.thaipost.net> > main > detail [20 ตุลาคม 2564]

²³ วัดจากแดง, **ผ้าบังสุกุล จิวร จาก ขวดพลาสติก - วัดจากแดง อ.พระประแดง จ.สมุทรปราการ**, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: ...<https://watchakdaeng.com> > royal-robe-from-plastic-waste [20 ตุลาคม 2564]

²⁴ PPTV HD 36, (5 มี.ค. 2562 ,10:09 น.), **ทอดผ้าป่าขยะ" สร้างรายได้แถมได้บุญ**, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: PPTVHD36<https://www.pptvhd36.com> [22 ตุลาคม 2564]

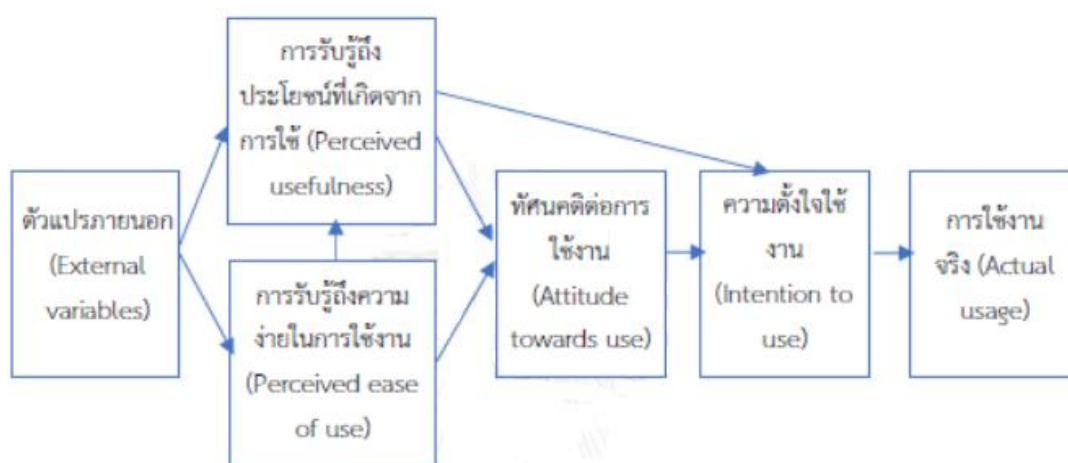
ข้อมูลสำคัญ ศูนย์วิจัยธนาคารกรุงไทย ประเมินตลาดรีไซเคิลไทย จะเติบโตเฉลี่ยปีละร้อยละ 5.7 จากมูลค่า 1.7 แสนล้านบาท ในปี 2019 มาอยู่ที่ 2.24 แสนล้านบาท ในปี 2024 มองรีไซเคิลแพลตฟอร์มจะเข้ามามีบทบาทสำคัญ เป็นตัวกระตุ้นการคัดแยกขยะที่ต้นทาง ลดต้นทุนการเก็บขนขยะที่ไม่เป็นระบบ ทำให้ขยะรีไซเคิลที่มีคุณภาพกลับสู่กระบวนการรีไซเคิลได้เร็วขึ้น รวมทั้งสร้าง Big Data ที่ใช้สนับสนุนความยั่งยืนของธุรกิจ ใช้ในการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ ทั้งการวางแผนธุรกิจ และออกแบบบรรจุภัณฑ์ โดยรีไซเคิลแพลตฟอร์มช่วยลดค่าใช้จ่ายการจัดขยะลงร้อยละ 20-30 ลดค่าใช้จ่ายการเดินรถและเก็บขนขยะลงร้อยละ 50 สำหรับในไทย ขยะที่ไม่ได้ถูกกำจัดอย่างถูกต้อง และยังไม่ได้นำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่มีจำนวนมาก โดยเฉพาะพลาสติกที่แต่ละปีมีการทิ้งเป็นขยะมากถึง 2 ล้านตัน แต่มีเพียงร้อยละ 25 ที่ถูกนำกลับมาใช้ประโยชน์รีไซเคิล

2.4 แนวคิดดิจิทัลแพลตฟอร์ม

ดิจิทัลแพลตฟอร์ม เป็นพื้นที่บนโลกดิจิทัลที่เปิดโอกาสให้มีการเชื่อมโยงกันของซอฟต์แวร์และฟังก์ชันการใช้งานที่หลากหลายที่ผู้ใช้งานสามารถเชื่อมต่อกับแพลตฟอร์มได้ในด้านข้อมูลและการใช้งาน รวมไปถึงโอกาสในการพัฒนา Application เพื่อใช้งานในด้านต่างๆ ที่เป็นการอำนวยความสะดวกให้กับผู้ใช้งาน ดังนั้น เจ้าของแพลตฟอร์มยังสามารถออกแบบกฎเกณฑ์ เงื่อนไขหรือข้อกำหนดต่างๆ อย่างมีคุณภาพและมาตรฐาน ซึ่งทำให้ Digital platform กลายมาเป็นเครื่องมือที่ช่วยแก้ปัญหาและอำนวยความสะดวก เป็นสื่อกลางระหว่างผู้ใช้งาน โดยตรงและยังตอบสนองความต้องการในรูปแบบต่างๆ ทั้งนี้การนำดิจิทัลแพลตฟอร์มมาใช้งานให้เกิดประโยชน์ควรมีการวิเคราะห์ข้อมูลที่จะช่วยให้ดิจิทัลแพลตฟอร์มสามารถตอบสนองความต้องการของผู้ใช้งาน ได้อย่างตรงความต้องการ เช่น การใช้การวิเคราะห์ข้อมูลจาก Big Data เพื่อช่วยในการตัดสินใจในการพัฒนาดิจิทัลแพลตฟอร์ม โดยสามารถนำข้อมูลจาก Big Data มาใช้ในการวางแผนกลยุทธ์ การติดตามผลเพื่อวิเคราะห์หาจุดแข็งและจุดอ่อน เพื่อนำไปสู่การสร้างหรือพัฒนา Digital platform สำหรับการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและขยะชุมชน

คณะผู้วิจัย วิเคราะห์ได้ว่า ตลาดดิจิทัลเป็นตลาดที่มีการเปลี่ยนแปลงเร็ว คุณสมบัติที่ดีเยี่ยมคือเป็นตลาดทางอีเมล(E-mail Marketing) ที่มีต้นทุนต่ำในการสื่อสารที่รวดเร็ว สามารถกระจายให้กลุ่มเป้าหมายได้ในจำนวนมาก ทันเวลา โดยผู้รับผิดชอบต้องบริหารจัดการเรื่องเนื้อหาที่น่าสนใจ กระชับตรงประเด็น เพื่อให้ผู้รับข่าวสาร ไม่รู้สึกเบื่อหรือรำคาญ ซึ่งความจริงเชิงประจักษ์ความสำเร็จในธุรกิจปัจจุบัน สะท้อนให้เห็นถึงการตลาดทางสื่อสังคมออนไลน์ (Social Media Marketing) เป็นการใช้แพลตฟอร์มเพื่อสื่อสารธุรกิจกันจำนวนมาก

คณะผู้วิจัย ทำการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อการยอมรับหรือการตัดสินใจที่จะใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมใหม่ โดยใช้แบบจำลองการยอมรับเทคโนโลยี (Technology Acceptance Model: TAM) ²⁵ซึ่งมีปัจจัยหลักได้แก่ ตัวแปรภายนอก (External Variables) การรับรู้ว่ามีประโยชน์ (Perceived Usefulness) ซึ่งหมายถึงระดับความเชื่อว่าจะช่วยสามารถเพิ่มประสิทธิภาพได้ และการรับรู้ว่าย่งต่อการใช้งาน (Perceived Ease of Use) ซึ่งหมายถึง ระดับความเชื่อที่ว่าเทคโนโลยีนั้นไม่ต้องใช้ความพยายามที่จะใช้งาน ซึ่งจะส่งผลไปยังทัศนคติต่อการใช้งาน (Attitude Toward Using) และส่งผลไปยังความตั้งใจที่จะใช้ (Behavioral Intention) จากนั้นจึงเกิด การใช้งานจริง (Actual Use) สามารถอธิบายได้ดังภาพ



ภาพที่ 2.1 แนวคิดแบบจำลองการยอมรับเทคโนโลยี
(The Technology Acceptance Model - TAM)²⁶

จากแบบจำลองรูปแบบของ TAM จะเห็นได้ว่า อิทธิพลของตัวแปรภายนอกจะมีผลต่อทัศนคติและความสนใจที่จะใช้เทคโนโลยีผ่านความสัมพันธ์ 2 อย่างที่จะส่งผลต่อการนำระบบมาใช้คือ ทัศนคติที่มีต่อการใช้งาน คือ ได้รับอิทธิพลจากการรับรู้ถึงประโยชน์ที่ได้รับจากเทคโนโลยี และการรับรู้ว่าเป็นระบบที่ง่ายต่อการใช้งาน ในขณะที่ความตั้งใจแสดงพฤติกรรมการใช้งานได้รับอิทธิพลจาก

²⁵ Fishbein, M., & Ajzen, I., (1975), **Belief, Attitude, Intention, and Behavior: An Introduction to Theory and Research**. Reading, [online], source: <https://people.umass.edu/ajzen/f&a1975.html> [8 สิงหาคม 2564]

²⁶ Agarwal, R., & Prasad, J., (1997), "The role of innovation characteristics and perceived voluntariness in the acceptance of information technologies", **Decision sciences**, 28(3), 557-582.

ทัศนคติที่มีต่อการใช้งาน และการรับรู้ถึงประโยชน์ที่ได้รับจากเทคโนโลยี จึงส่งผลให้เกิดการยอมรับการใช้งานจริงในที่สุด แบบจำลองดังกล่าวถูกนำมาใช้กันอย่างกว้างขวางเพื่อเป็นแบบแผนในการตัดสินใจ เพื่อการพยากรณ์การยอมรับด้านเทคโนโลยี โดยชี้ให้เห็นถึงสาเหตุที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของแต่ละบุคคล ในเรื่องของประโยชน์และการใช้งานง่ายของแต่ละบุคคล ก่อให้เกิดพฤติกรรมที่สนใจในการใช้เทคโนโลยี หรือเกิดเจตจำนงการนำไปสู่การใช้งานจริงในที่สุด

- การรับรู้ว่าง่ายต่อการใช้งาน (Perceive Ease of Use) หมายถึง ระดับความเชื่อของผู้ใช้งานที่คาดหวังต่อการใช้งานวิดีโอคลิปและแอปพลิเคชันที่มีการพัฒนาขึ้น และต้องมีความง่ายในการเรียนรู้ที่จะใช้งานและไม่ต้องใช้ความพยายามมาก อีกทั้งการรับรู้ว่าง่ายต่อการใช้งานมีอิทธิพลทางตรงต่อการใช้ระบบ และมีอิทธิพลทางอ้อมต่อการใช้ระบบโดยส่งผ่านการรับรู้ประโยชน์

- การรับรู้ว่ามีประโยชน์ (Perceive Usefulness) หมายถึง การรับรู้ว่าการใช้วิดีโอคลิปและแอปพลิเคชันที่นำมาใช้นั้นก่อให้เกิดประโยชน์ และถ้าหากมีการ ใช้ระบบที่มีการพัฒนาขึ้นใหม่จะทำให้การใช้งานมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น ซึ่งการรับรู้ว่ามีประโยชน์มีอิทธิพลโดยตรงต่อความตั้งใจใช้งานวิดีโอคลิปและแอปพลิเคชัน

- ทัศนคติต่อการใช้งาน (Attitude Toward Using) หมายถึง ทัศนคติของผู้ใช้งาน เป็นทัศนคติที่เกิดขึ้นจากผลของการรับรู้ถึงประโยชน์และการรับรู้ถึงความง่ายในการใช้งานวิดีโอคลิปและแอปพลิเคชัน ซึ่งหากผู้ใช้งานรับรู้ว่าการใช้ระบบนั้นมีประโยชน์หรือใช้งานง่าย ผู้ใช้งานก็จะเกิดทัศนคติที่ดีต่อระบบนั้น ซึ่งจะส่งผลต่อไปยังความตั้งใจที่จะใช้เทคโนโลยี (Fishbein & Ajzen, 1977)

- ความตั้งใจใช้ (Behavioral Intention) หมายถึง ความตั้งใจที่ผู้ใช้งานพยายามที่จะใช้งาน และมีความเป็นไปได้ที่จะยอมรับและใช้งานอย่างต่อเนื่อง

- การใช้งานจริง (Actual Use) หมายถึง การใช้งานจริงที่เป็นความตั้งใจของผู้ใช้งานที่ต้องการที่จะใช้งาน และสามารถใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง

แพลตฟอร์มเป็นเครื่องมือทรงพลังสำหรับนวัตกรรมบริการและพัฒนาผลิตภัณฑ์บริการสำหรับภาคธุรกิจ การพัฒนาบริการหรือช่องทางการจัดจำหน่ายโดยนำดิจิทัลแพลตฟอร์มมาใช้เป็นโมเดลใหม่ในกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมก่อให้เกิดการเชื่อมต่อธุรกิจระหว่างกันได้อย่างรวดเร็วสามารถถึงแหล่งข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้บริโภคสินค้าของผู้บริโภคที่ธุรกิจสามารถนำไปใช้

วางแผนกลยุทธ์ทางธุรกิจ การออกแบบบรรจุภัณฑ์ ตลอดจนการพัฒนาฉลากบนบรรจุภัณฑ์ ที่ช่วยลดต้นทุนของธุรกิจและผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม²⁷

2.5 แนวคิดเกี่ยวกับเศรษฐกิจหมุนเวียน

ความผันผวนทางเศรษฐกิจและปัญหาการขาดแคลนทรัพยากรธรรมชาติ ส่งผลให้เกิดแนวคิดใหม่ทางเศรษฐกิจที่เน้นการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น โดยได้นำไปสู่แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและให้ความสำคัญกับวิธีการจัดการขยะของเสียออกจากระบบการผลิตและการบริโภค โดยนำวัตถุดิบที่ผ่านการผลิตและการบริโภคแล้วกลับสู่กระบวนการผลิตใหม่ (re-material) สนับสนุนการใช้ซ้ำ (reuse) และการส่งเสริมการผลิตไฟฟ้าแบบบูรณาการ (energy resources integration)

การส่งเสริมระบบเศรษฐกิจหมุนเวียนในอุตสาหกรรมปัจจุบัน ทำให้การใช้วัตถุดิบลดลงมาก หากแต่ต้องได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐโดยออกเป็นกฎหมาย ตัวอย่างเช่น ในปี 2000 ประเทศญี่ปุ่นได้ใช้กฎหมาย “The Promotion of Effective Utilization of Resources Law” ส่งผลให้การจัดการของเสียประสบความสำเร็จโดยมีขยะจากการผลิตและการบริโภคที่ไม่ได้นำกลับไปใช้ใหม่ร้อยละ 5 ความสำเร็จนี้เกิดจากรัฐบาลได้สร้างรากฐานที่ครอบคลุม โดยเริ่มการแยกขยะแบบง่าย ๆ การเก็บค่าจัดการขยะอิเล็กทรอนิกส์ตั้งแต่ซื้อมาและบังคับให้เอกชนเป็นเจ้าของร่วมในโครงสร้างพื้นฐานจัดการของเสีย ส่วนประเทศจีนได้ประกาศใช้ “Circular Economy Law of the People’s Republic of China” เริ่มแรกไม่ประสบความสำเร็จ เพราะเป้าหมายไม่ชัดเจน ประชาชนจึงไม่ให้ความร่วมมือ ต่อมาในปี 2013 ได้กำหนด “Circular Economy Development Strategy and the Recent Action Plan” โดยให้ความสำคัญเรื่อง clean production eco-industrial park และ eco-cities ภายใต้การสนับสนุนจากรัฐบาลกลางเป็นผู้ลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐาน ได้สร้างความตระหนักรู้และความร่วมมือจากภาคเอกชนและประชาชน²⁸

สำหรับประเทศไทย รัฐบาลได้นำ SDGs (Sustainable Development Goals) เป็นเรื่องกำหนดยุทธศาสตร์ของประเทศในแผนยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560-2579) โดยกำหนดยุทธศาสตร์ในด้านสร้างการเติบโตด้วยคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เพื่อรับกับเป้าหมายการ

²⁷ ปริศนา มั่นเภา และ จิตติยา เนตรวงษ์ “ดิจิทัลแพลตฟอร์มเพื่อยกระดับธุรกิจบริการในยุคโควิด-19”,วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, ปีที่1 ฉบับที่ 1 พฤษภาคม-สิงหาคม 2564: 59.

²⁸ ประภัศร วงศ์เย็น, ระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <https://web.tcdc.or.th/Articles/Detail/> [20 ตุลาคม 2564].

พัฒนาที่ยั่งยืนข้อที่ 12 ว่าด้วยเรื่องแผนการบริโภคและการผลิตที่ยั่งยืน ทำให้ SDGs กลายเป็นมาตรฐานวัดความก้าวหน้าของภาคเอกชน โดยบริษัทขนาดใหญ่ได้นำ SDGs มาใช้กำหนดทิศทางงานด้านความยั่งยืนและความรับผิดชอบต่อสังคม รวมถึงการประเมินความสำเร็จของโครงการต่าง ๆ ด้วย²⁹

2.5.1 ความหมายของเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy)

เศรษฐกิจหมุนเวียน หมายถึง ระบบเศรษฐกิจที่วางแผนให้ทรัพยากรในระบบการผลิตทั้งหมดสามารถกลับคืนสู่สภาพเดิมและนำกลับมาใช้ใหม่ได้ เพื่อเป็นการรับมือกับปัญหาขาดแคลนทรัพยากรในอนาคต ซึ่งต้องการใช้ทรัพยากรป้อนการผลิตเพิ่มขึ้นจากการขยายตัวทางเศรษฐกิจและประชากร ทำให้ความต้องการสินค้าและบริการเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ ดังนั้นเศรษฐกิจหมุนเวียนจึงมุ่งเน้นให้คุณค่าของผลิตภัณฑ์อยู่ยาวนานที่สุด ส่งเสริมการใช้ซ้ำ สร้างของเสียในปริมาณต่ำสุด และให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการของเสียจากการผลิตและการบริโภค ด้วยการนำวัตถุดิบที่ผ่านการผลิตและการบริโภคแล้วเข้าสู่กระบวนการผลิตใหม่ ซึ่งต่างจากระบบเศรษฐกิจแบบดั้งเดิมที่เน้นการใช้ทรัพยากร การผลิต และการสร้างของเสียในรูปแบบเศรษฐกิจเส้นตรง (Linear Economy) คือการดึงทรัพยากรธรรมชาติมาใช้จำนวนมหาศาล โดยผ่านกระบวนการผลิตเป็นผลิตภัณฑ์แล้วขายให้ลูกค้านำไปใช้งานและทิ้งเมื่อหมดประโยชน์³⁰

2.5.2 คุณสมบัติของเศรษฐกิจความหมุนเวียน

เศรษฐกิจความหมุนเวียนมีคุณสมบัติ คือสามารถฟื้นคืนกลับสู่สภาพเดิมและคงทรัพยากรภายในระบบคุณภาพและคุณค่าสูงสุด (Maximize Economic Value) ซึ่งหมุนเวียนเป็นวงจรต่อเนื่องโดยไม่มีการสูญเสีย (Zero Waste to Landfill) ปัจจุบัน กระแสความยั่งยืนและวิกฤตการณ์ด้านทรัพยากรเป็นที่สนใจของคนทั้งโลก โดยมุ่งเน้นสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนขององค์การสหประชาชาติ (Sustainable Development Goals: SDGs) ประเทศพัฒนาแล้ว ได้นำแนวคิดนี้มากำหนดนโยบายในการพัฒนาประเทศและมีการพัฒนาเชิงนโยบายต่อเนื่องมาหลายปีแล้ว โดยเศรษฐกิจหมุนเวียนในระดับธุรกิจจะเกิดประโยชน์และโอกาสใหม่ๆ Ellen MacArthur Foundation ได้กล่าวถึงโอกาสที่ได้รับจากการประยุกต์ใช้ระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน ได้แก่ โอกาสในการทำกำไร โอกาสด้านความ

²⁹ เป้าหมายการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ Sustainable Development Goals (SDGs) ฉบับเพิ่มเติม, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <http://e-plan.dla.go.th/activity/image/422.pdf> [20 ตุลาคม 2564].

³⁰ ประชาคมวิจัยด้านเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน เศรษฐกิจสีเขียว, สมุดปกขาว BCG in Action การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมของประเทศไทย เพื่อเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียว Bio-Circular-Green Economy, 5 พฤศจิกายน 2561.

มั่นคงและความยืดหยุ่นด้านอุปทานมีเพิ่มขึ้น โอกาสจากความต้องการที่มีต่อโมเดลธุรกิจบริการในรูปแบบใหม่ และโอกาสในการขยายความสัมพันธ์กับกลุ่มลูกค้าใหม่ ซึ่งการปรับเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจหมุนเวียนจะส่งผลให้บริษัทสามารถลดต้นทุนวัสดุและพัฒนาตลาดใหม่เพื่อให้เกิดผลกำไรที่เพิ่มขึ้น และองค์กรมีภาพลักษณ์ที่ดีในด้านพัฒนาอย่างยั่งยืน³¹

เศรษฐกิจหมุนเวียน แบ่งวัสดุที่เป็นขยะออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1) ประเภทวัสดุชีวภาพ (biological materials) หรือวัสดุที่มาจากธรรมชาติ ได้ผ่านกระบวนการแทบไม่ปนเปื้อนสารเคมี ทำให้ย่อยสลายคืนสู่สิ่งแวดล้อมต่อไปได้ การหมุนเวียนของวัสดุชีวภาพนี้ มีกระบวนการง่าย ๆ เช่น การเอาเศษอาหารเหลือทิ้งจากชีวิตประจำวันไปทำปุ๋ยเพื่อคืนเป็นสารอาหารสู่ดินหรือการนำไปผลิตไบโอแก๊ส การใช้บรรจุภัณฑ์จากธรรมชาติที่ย่อยสลายได้ การนำวัสดุธรรมชาติมาผ่านกระบวนการเพื่อใช้ใหม่ในครั้งต่อไป เช่น ใบจากต้นฝ้ายธรรมชาตินำไปผลิตเสื้อผ้า เมื่อไม่ใช้แล้ว สามารถนำไปใช้ซ้ำเป็นเสื้อผ้ามือสอง หลังจากนั้นให้ส่งข้ามอุตสาหกรรมไปเป็นเส้นใยใช้บุวมเฟอร์นิเจอร์ และใช้ซ้ำเป็นฉนวนในการก่อสร้าง ก่อนผ่านกระบวนการส่งฝ้ายคืนสู่สิ่งแวดล้อม

2) ประเภทวัสดุทางเทคนิค (technical materials) ได้ผ่านกระบวนการผลิตอาศัยเทคนิค เช่น ชิ้นส่วนจากโลหะและพลาสติกที่ส่งผลเสียหากปนเปื้อนในธรรมชาติ จึงต้องออกแบบให้หมุนเวียนกลับมาใช้ใหม่ในระบบ โดยไม่ส่งของเสียออกนอกระบบผลิต การหมุนเวียนของวัสดุทางเทคนิค เริ่มเปลี่ยนบทบาทของผู้บริโภคให้เป็นผู้ใช้ การส่งมอบคุณค่าระหว่างธุรกิจและลูกค้าเน้นเรื่องการใช้ประโยชน์มากกว่าการเป็นเจ้าของ สิ่งที่กำลังกลายเป็นขยะในที่สุด อาจสร้างเป็นโมเดลธุรกิจให้เช่าในระยะสั้น ระยะยาว หรือการแบ่งปัน เช่น บริษัทฟิลิปส์ เริ่มเปลี่ยนจากการขายหลอดไฟเป็นการให้บริการระบบแสงสว่าง ลูกค้าไม่จำเป็นต้องเป็นเจ้าของหลอดไฟก็สามารถมีแสงสว่างใช้ได้ เป็นการเปลี่ยนการซื้อเป็นการขอเช่าบริการ ทำให้ฟิลิปส์สามารถควบคุมวงจรชีวิตของผลิตภัณฑ์ได้ เมื่อหลอดไฟหมดอายุ ฟิลิปส์ก็นำกลับมาแยกวัสดุแล้วนำไปผ่านกระบวนการผลิตสินค้าในระบบปิดต่อไป ซึ่งเป็นการหมุนเวียนวัสดุอย่างต่อเนื่องเพื่อสร้างคุณค่าเพิ่ม³²

³¹ สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม, แนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมไทยตามแนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียน, 2563, หน้า 7.

³² เศรษฐกิจหมุนเวียน, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <https://www.scg.com/sustainability/circular-economy/interesting/circular-economy-is-new-chance/> [20 ตุลาคม 2564].

กล่าวโดยสรุปเรื่องสัมมาชีพเป็นแนวคิดที่สำคัญและเหมาะกับบริบทของสังคมชาวพุทธ หากประเทศไทยเราให้การสนับสนุนเรื่องการพัฒนาสัมมาชีพกระจายไปทุกจังหวัดตามบริบทของ ภูมิศาสตร์ในพื้นที่โดยไม่เบียดเบียนตัวเองและผู้อื่น ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมและสามารถจัดการตนเอง และครอบครัวให้มีรายจ่ายน้อยกว่ารายได้ สังคมนั้น ๆ จะมีความร่วมเย็นเป็นสัมมาชีพตามแนวทาง พระพุทธศาสนา สามารถส่งเสริมจิตใจ ศีลธรรม เกื้อกูลสิ่งแวดล้อมและเศรษฐกิจ ความมั่นคงใน อาชีพของแต่ละชุมชนนับว่าเป็นเรื่องใหญ่ ฉะนั้นการรวมพลังของชุมชนเพื่อการมีจุดมุ่งหมายเดียวกัน มีความสำคัญต่อการพัฒนาอาชีพ พัฒนาจิตใจ ธรรมะต้องใช้ในการขับเคลื่อนชุมชน “สัมมาชีพเป็น เครื่องมือที่สำคัญในการทำงานเชื่อมโยงเครือข่ายกับบุคคลและองค์การสร้างสังคมสัมมาชีพที่ดีงาม”³³

ตารางที่ 2.1 สรุปแนวคิด ทฤษฎีในการทบทวนวรรณกรรม ความเป็นมา ความหมาย ปัจจัยต่าง ๆ

แนวคิด	สรุปประเด็นทบทวนวรรณกรรม
แนวคิดสัมมาชีพ	ความหมาย ความสำคัญความเป็นมาของสัมมาชีพชุมชน กระบวนการ ระบบและกลไกในการสร้างสัมมาชีพ ปัจจัยแห่งความสำเร็จ หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง กรณีตัวอย่าง
แนวคิดเกี่ยวกับการตั้งกลุ่มอาชีพ	ศึกษาพบว่าการจัดการก่อตั้ง 4 แบบ (1) องค์กร/ชาวบ้านที่ราชการจัดตั้งขึ้น (2) องค์กรและชาวบ้านจัดตั้งแบบไม่เป็นทางการ (3) ชาวบ้านรวมตัวกันเป็นเครือข่าย (4) องค์กรและชาวบ้านรวมตัวกันจัดตั้งขึ้นเองตามโอกาส
แนวทางการจัดการขยะวิถีพุทธ ในสังคมไทย	ผู้นำวัดและผู้นำชุมชนมีความคิดสร้างสรรค์ มองปัญหา เห็นปัญหาร่วมกัน พากันเรียนรู้รูปแบบการจัดการขยะใน แนวทางของหลักอริยสัจ ๔ ซึ่งวิธีการแก้ปัญหา ด้วยปัญญาในการ ดำเนินชีวิตประจำวัน ตามหลักเหตุและผลและปัจจัยต่างช่วงนั้น ๆ

³³ ประเวศ วะสี “มูลนิธิสัมมาชีพ” 573/8 ขอยรามคำแหง 39 (แยกศรีวรา) ถนนลาดพร้าว แขวง
พลับพลา เขตวังทองหลาง กรุงเทพมหานคร. 2555

แนวคิดดิจิทัลแพลตฟอร์ม	ดิจิทัลแพลตฟอร์มในความหมายเชิงธุรกิจ คือ หน่วยโครงสร้างที่มีหน้าที่เชื่อมโยง ผู้เกี่ยวข้องในห่วงโซ่อุปทาน เครือข่ายความสัมพันธ์ระหว่างบริษัทและคู่ค้าของบริษัทในการผลิตและส่งมอบสินค้า ที่แสดงให้เห็นถึงขั้นตอนของการ เพื่อสร้างมูลค่า พร้อมให้ผู้ซื้อเข้าถึงสินค้าได้รวดเร็ว ผ่านระบบนิเวศ (Ecosystem) ที่เอื้ออำนวยให้เกิดความร่วมมือแบ่งปัน (Sharing economy)
แนวคิดเกี่ยวกับเศรษฐกิจหมุนเวียน	ความหมาย และ คุณสมบัติ แนวคิดแบ่งเป็น 2 ประเภท ประเภทวัสดุชีวภาพ (biological materials) ประเภทวัสดุทางเทคนิค (technical materials)

สรุปได้ว่าแนวคิดที่ทำการทบทวนวรรณกรรม ก่อให้เกิดประโยชน์ในมิติของเศรษฐกิจ สังคม และ สิ่งแวดล้อม ทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับธุรกิจ และ ระดับประเทศ โดยการใช้แนวคิดต่างที่ได้ศึกษาจัดการออกแบบในการนำข้อมูลเข้าสู่ระบบการจัดการให้มีกระบวนการ ต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ อย่างเป็นรูปธรรมในการออกแบบเครื่องมือวิจัยในบทที่ ๓ ให้สอดคล้องบริบทพื้นที่วิจัย ตามที่ได้กำหนดไว้เป็นแนวทางการพัฒนาสัมมาชีพแนวทางพุทธในชุมชนตำบลบ้านป้อม โดยใช้ศูนย์ฝึกอาชีพที่โรงเรียนวัดพระงาม ที่มีต้นทุนการผลิตจากขยะเศรษฐกิจหมุนเวียนเป็นฐานในการผลิตภัณฑ์ใหม่ (New Product)

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.6.1 งานวิจัยในประเทศ

อรชร ไกรจักร์ พระมหาวัชรญาณ ญาณกิตติ (ศรีชัย) และพระมหานิติทัศน์ ญาณสิทธิ (ศิริวัง) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “พัฒนาฐานข้อมูลในรูปแบบดิจิทัลเพื่อการจัดการสู่ชุมชนปลอดขยะวิถีพุทธภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียน” พบว่า การพัฒนาฐานข้อมูลดิจิทัลด้านการจัดการขยะมีอยู่ 3 ขั้นตอน (1) ฐานข้อมูลดิจิทัลด้านการจัดการขยะของชุมชนต้นแบบ ประกอบด้วย 5 ประเด็นคือ เรื่อง เล่าความหลัง ความท้าทาย การคัดแยกขยะ 4 ประเภท กิจกรรมเพื่อการส่งเสริมการจัดการขยะ และ ประเด็นที่ห้า น้ำพุกน้ำแรงร่วมกันมองเห็นผลประโยชน์จากการจัดการขยะ (2) ฐานข้อมูลดิจิทัลด้านองค์ความรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะสรุปไว้ในงานวิจัย 6 ประเด็นหน้าที่ 203 และขั้นตอนที่(3) ฐานข้อมูลดิจิทัลด้านรูปแบบชุมชนปลอดขยะวิถีพุทธใช้เทคนิคกิจกรรมเพื่อการจัดการขยะตามกรอบ

ของไตรสิกขา ออกแบบให้มีกิจกรรมสอดคล้องกับไตรสิกขา คือ อธิสัสสิกขา (ฐานเข้าใจและเข้าร่วม) อธิจิตตสิกขา(ฐานมุ่งมั่นและตั้งใจ) และ อธิปัญญาสิกขา (ฐานเพื่อนแนะนำเพื่อน)³⁴

วิชา ฉัมพลี และ คณะ ได้เขียนบทความวิจัยเรื่องนวัตกรรมร้านค้าอัจฉริยะสำหรับธุรกิจอาหารและเบเกอรี่ยุคปกติใหม่ พบว่า การบริโภคอาหารในร้านอาหารลดลงด้วยผลกระทบในภาวะวิกฤตเศรษฐกิจถดถอยจากผลกระทบโควิด-19 ผู้คนจำนวนมากต้องอยู่พักที่บ้านตามระบบการรักษาโรคดังกล่าวในปี 2563-2564 รูปแบบการทำงานเปลี่ยนจากเดิมเป็นรูปแบบใหม่คือ Work from home การใช้จ่ายซื้อของต่าง ๆ ออนไลน์ ประชาชนให้ความสนใจดาวน์โหลดแอปพลิเคชันแพลตฟอร์มเพื่อการสั่งซื้ออาหารเพิ่มขึ้นร้อยละ 87.4 จึงเป็นที่มาของการเพิ่มระดับการบริการเทคโนโลยีแพลตฟอร์มกระจายไปผลิตภัณฑ์และบริการต่าง ๆ ในวงกว้าง³⁵

สิทธิพร เขาอูน และคณะ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อการบริหารจัดการขยะชุมชนฐานราก: องค์การบริหารส่วนตำบลลำพยนต์ อำเภอตากฟ้า จังหวัดนครสวรรค์” พบว่า ชุมชนมีความเข้าใจการบริหารจัดการขยะมูลฝอยภายในชุมชนชุมชนเป็นภารกิจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลลำพยนต์ และ ชุมชนไม่ทราบถึงผลกระทบของขยะมูลฝอยต่ออนามัยและสิ่งแวดล้อม จึงนำปฏิกิริยาที่ไม่มีการแยกขยะ ส่งผลให้ขยะเน่าเหม็นเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย และเป็นที่ภาพลักษณะที่ไม่งามของชุมชน และ ชุมชนขาดการจัดตั้งแกนนำกลุ่มภาคีเครือข่ายในการบริหารจัดการขยะแบบ 3 R โดยไม่ทราบถึงประโยชน์ในการคัดแยกขยะ ดังนั้นชุมชนได้ดำเนินกิจกรรมเพื่อลดปริมาณขยะต้นทางด้วยหลัก 3Rs เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนทำปฏิกิริยาจากขยะอินทรีย์ และจัดเวทีแบ่งปันความรู้เพื่อให้เกิดความเข้าใจอย่างถ่องแท้ในการในการบริหารจัดการขยะอย่างสม่ำเสมอ พร้อมแปลงนโยบายการบริหารจัดการขยะอย่างถูกหลักวิชาการสู่การปฏิบัติโดยกำหนดคณะทำงานบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชน ผ่านกิจกรรมทางศาสนาวัฒนธรรมประเพณี เพื่อให้ชาวบ้านเกิดสำนึกสาธารณะและและความรู้สึกร่วมกัน 3) พัฒนา

³⁴ อรชร ไกรจักร์ พระมหาวรญาณธรณ์ ญาณกิตติ (ศรีชัย) และพระมหานิติทัศน์ ญาณสิทธิ, “พัฒนาฐานข้อมูลในรูปแบบดิจิทัลเพื่อการจัดการสู่ชุมชนปลอดขยะวิถีพุทธภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียน ” รายงานการวิจัย, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2565), หน้า 202-204.

³⁵ วิชา ฉัมพลี และ คณะ, “นวัตกรรมร้านค้าอัจฉริยะสำหรับธุรกิจอาหารและเบเกอรี่ยุคปกติใหม่”, วารสารวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี, ปีที่ 23 (1) มกราคม -เมษายน 2564: 31-35.

กลุ่มภาคีเครือข่าย แก่นนำชุมชนเพื่อการเป็นแบบอย่างที่ดีในการบริหารจัดการขยะ ด้วยการลงมือทำอย่างจริงจัง³⁶

สันชัย พรหมสิทธิ์ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ขนาดใหญ่ กลาง เล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” พบว่า (1) การจัดการขยะที่ประสบผลสำเร็จของพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เริ่มจาก 1) ผู้บริหารสูงสุดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีนโยบายในการจัดการขยะที่ชัดเจน มีการประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐและภาคประชาสังคมเพื่อเข้ามาดำเนินงานร่วมกัน 2) หน่วยภาครัฐต้องมีแผนงานและงบประมาณสำหรับจัดกิจกรรมลดปริมาณขยะ โดยจะต้องมีการมอบหมายผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน และมีการคัดเลือกพื้นที่ต้นแบบที่ประสบความสำเร็จในการจัดการขยะ เพื่อจะได้นำรูปแบบวิธีการของพื้นที่นั้น ๆ มาใช้ในพื้นที่ของตน 3) ภาคประชาสังคม ต้องมีการสร้างกฎระเบียบขึ้นสำหรับใช้ในพื้นที่ เพื่อสร้างความสามัคคี ปลุกจิตสำนึกสาธารณะและสร้างการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมลดปริมาณขยะ และกิจกรรมเพื่อสร้างแรงจูงใจในการคัดแยกขยะตามหลักวงจร (2) การจัดการขยะ Recycle ในอดีตที่ผ่านมา ชาวบ้านสามารถสร้างรายได้ให้แก่ครัวเรือนในการขายขยะด้วยตัวเอง แต่ผลจากการวิจัยปัจจุบันพบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นำขยะมาบริหารจัดการผ่านตัวแทนอย่างเป็นระบบ โดยนำรายได้มาประกันอุบัติเหตุของสมาชิกในชุมชน และนำเงินรายได้มาซื้อของขวัญในงานปีใหม่ส่งภรรยานต์³⁷

อุมาวดี เดชธำรงค์ ดาครินทร์พัชร สุธรรมดีธงพล พรหมสาขา ณ สกลนคร ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาของทางการตลาดและการสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ในพื้นที่ตำบลโคกมั่งงอย อำเภอกอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ” พบว่า กลุ่มให้ความสนใจและเห็นความสำคัญกับการสื่อสารผ่านช่องทางออนไลน์โดยใช้ Facebook page (เพจ) มากกว่าช่องทางอื่นๆ โดยต้องการใช้เป็นช่องทางหลักในการสื่อสารไปยังกลุ่มผู้ลูกค้าเป้าหมาย เนื่องจากพฤติกรรมของลูกค้าในปัจจุบันใช้งานสื่อออนไลน์ในการรับข้อมูลข่าวสารและค้นหาข้อมูลที่ต้องการ ดังนั้นกลุ่มจึงสามารถเลือกใช้องค์กรออนไลน์ในการสร้างตัวตนให้เป็นที่รู้จัก เป็นเครื่องมือในการหาข้อมูลประกอบการตัดสินใจก่อนซื้อหรือเลือกใช้ผลิตภัณฑ์และสามารถเข้าถึงกลุ่มผู้บริโภคเป้าหมายได้ โดยต้อง

³⁶ สิทธิพร เขาอุ่น และคณะ, “การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อการบริหารจัดการขยะชุมชนฐานราก: องค์กรบริหารส่วนตำบลลำพยนต์ อำเภอดงดง อำเภอตากฟ้า จังหวัดนครสวรรค์” ,วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยเวสเทิร์น มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, ปีที่ 7 ฉบับที่ 2, (พฤษภาคม – สิงหาคม 2564): 185-186.

³⁷ สันชัย พรหมสิทธิ์ “การจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ขนาดใหญ่ กลาง เล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” วารสารวิชาการและวิจัย มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, ปีที่ 9 ฉบับที่ 1, (มกราคม-เมษายน 2562) หน้า 67.

การให้ข้อมูลที่อยู่ในเพจมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ข้อมูลของกลุ่ม ให้ข้อมูลเกี่ยวกับสื่อ (รูปแบบ ขนาด สี) กรรมวิธีและขั้นตอนในการผลิตในรูปแบบคลิปวิดีโอ และส่วนสำคัญของการใช้ช่องทางผ่านเพจ เนื่องจากมีความสำคัญในการสร้างสังคมออนไลน์ให้กับกลุ่ม ลูกค้าที่เข้ามาหาข้อมูลผ่านเพจจะสามารถสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับสินค้าที่เจาะจงและระบุความต้องการที่ชัดเจนได้มากขึ้น ซึ่งจะเป็ประโยชน์ต่อกลุ่มในการสร้างเนื้อหาและให้ความรู้ รวมถึงสามารถให้ข้อมูลที่ตรงกับความต้องการของกลุ่มลูกค้าเป้าหมาย ซึ่งรวมทั้งลูกค้าใหม่และลูกค้าเก่าที่รู้จักกลุ่มและสินค้าบ้างแล้วในระดับหนึ่งโดยเพจของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มทอเสื่อกกบ้านหนองโนน้อยที่สร้างขึ้นเพื่อเป็นช่องทางการตลาดออนไลน์³⁸

ชไมกานต์ ดวงแก้ว และคณะ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การรับรู้และแนวทางการขับเคลื่อนแนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียน” ผลการวิจัยพบว่า (1) แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนเพื่อการจัดการขยะพลาสติกเป็นแนวคิดที่บุคลากรทั้งในระดับนโยบายและปฏิบัติงาน มีมุมมองและรับรู้ไปในทิศทางเดียวกัน แต่เศรษฐกิจหมุนเวียนยังไม่ได้ถูกนำเข้ามาใช้เป็นนโยบายการวางแผน มีเพียงการนำหลัก 3Rs ใช้น้อย (Reduce) ใช้ซ้ำ (Reuse) และนำกลับมาใช้ใหม่ (Recycle) มาปรับใช้ในการดำเนินงาน ซึ่งเรียกว่า โครงการจัดการมูลฝอยอย่างยั่งยืน โครงการนี้จะเน้นขยะ 4 ประเภท ประกอบด้วยขยะอินทรีย์ ขยะรีไซเคิล ขยะอันตราย และขยะทั่วไป แต่ไม่ได้แยกขยะพลาสติกออกมา โดยเฉพาะ แต่เนื่องด้วยบุคลากรทั้งในระดับนโยบายและปฏิบัติงานยังไม่มีเข้าใจในหลักการของแนวคิด ดังนั้น การได้รับสนับสนุนจากส่วนกลางในด้านงบประมาณ การอบรมให้ความรู้หลักการดำเนินงานตามแนวทางเศรษฐกิจหมุนเวียน เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานเข้าใจในแนวคิดและเริ่มดำเนินการขับเคลื่อนในเรื่องนี้อย่างจริงจัง (2) ระบบจัดการความรู้ด้านการจัดการขยะพลาสติกควรพัฒนาให้มีความสอดคล้องกับระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน และสร้างเครือข่ายความร่วมมือในลักษณะสหองค์กรปกครองท้องถิ่น เพื่อสร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้และปฏิบัติร่วมกัน³⁹

³⁸ อุมาวดี เดชธำรงค์ ดาศรินทร์พัชร สุธรรมดิษฐ์พล พรหมสาขา ณ สกลนคร “การพัฒนาของทางการตลาดและการสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ในพื้นที่ตำบลโคกมั่งงอย อำเภอกอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ”วารสารนวัตกรรมการจัดการ ปีที่ 7 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน 2565),หน้า 8.

³⁹ ชไมกานต์ ดวงแก้ว และคณะ,“การรับรู้และแนวทางการขับเคลื่อนแนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียน”,วารสารมหาจุฬานาคทรรณ, ปีที่ 8 ฉบับที่ 9 (กันยายน 2654): 252-253.

สมบัติ เหลสกุล ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “บทบทวนความรู้ว่าด้วยกรอบกระบวนการทัศน์การ จัดการขยะของสังคมโลก”พบว่า สังคมโลกมีพัฒนาการและข้อถกเถียงต่อกระบวนการทัศน์การกำหนด นโยบายการจัดการขยะอย่างต่อเนื่อง เริ่มต้นจากกระบวนการทัศน์ว่าด้วยการกำจัด ระหว่างหลัง สงครามโลกครั้งที่ 2 ถึงทศวรรษ 2510 ถัดมาเป็นกระบวนการทัศน์ว่าด้วยขยะเพื่อพลังงาน (ปี 2513 - 2528) กระบวนการทัศน์ว่าด้วยการนำขยะกลับมาใช้ซ้ำและนำมาแปรรูปกลับมาใช้ใหม่ (ปี 2528 - 2538) กระบวนการทัศน์การบูรณาการการจัดการขยะชุมชนอย่างยั่งยืน(ปี 2538 - 2548) กระบวนการทัศน์ ว่าด้วยการพัฒนา แนวคิดขยะฐานศูนย์ (ปี 2548 - 2563) และกระบวนการทัศน์ว่าด้วยเศรษฐกิจวงจรรอบ หมุนเวียน ถูกเสนอตั้งแต่ทศวรรษ 2510 ซึ่งมีการพัฒนาอย่างจริงจังตั้งแต่ทศวรรษ 2550 มาจนถึง ปัจจุบัน อีกกระบวนการทัศน์หนึ่ง ว่าด้วยแบบจำลองการจัดการขยะถูกเสนอไว้ 4 แบบจำลอง คือ แบบจำลองทั่วไปว่าด้วยการจัดการของรัฐ แบบจำลองการแยกทิ้งกำจัด แบบจำลองการสร้างมูลค่า ต่อการใช้ต่อเนื่อง และแบบจำลองการเชื่อมโยงไหลเวียนการใช้วัสดุ สรุปได้ว่าทิศทางและแนวโน้ม ของนโยบายการจัดการขยะดังกล่าวมีแนวคิดที่เปลี่ยนแปลงไปตลอด 8 ทศวรรษที่ผ่านมา ข้อเสนอ ทางนโยบายมีแนวคิดที่แตกต่างกันไปแต่ละยุคแต่ละสมัย ขึ้นอยู่กับนโยบายใดที่มีบทบาทมากกว่า กัน และเงื่อนไขสถานะแวดล้อมทางเศรษฐกิจสังคมและสิ่งแวดล้อมพื้นฐานที่จะสนับสนุนให้แนวคิดนั้น ได้รับการยอมรับและนำไปใช้หรือไม่ แนวคิดในอนาคตข้างหน้า จะเป็นการจัดการขยะที่นำไปสู่หลักการ ของการสร้างการมีส่วนร่วมมากขึ้น เงื่อนไขการจัดการโดยบางภาคส่วนที่เกิดขึ้นในอดีตและมีความ ล้มเหลว จะถูกแปรเปลี่ยนไปสู่ภาคชุมชน (ชุมชนของผู้ผลิตผู้บริโภค และผู้อยู่ในกระบวนการทาง การค้า) เป็นหลักและมากขึ้น แนวโน้มและทิศทางของสังคมโลกจะเน้นการมีส่วนร่วมมากขึ้นและลด การใช้เทคโนโลยีขั้นสูง หันกลับมาใช้การจัดการแบบแนวราบ (Horizontal Alignment Management) มากกว่าใช้กลไกรัฐและธุรกิจแบบแนวตั้ง (Vertical Alignment Management) อีกทั้ง กระบวนการทัศน์ใหม่ที่ว่าด้วยความเป็นทรัพยากรของขยะที่เชื่อมโยงความสัมพันธ์กับระบบเศรษฐกิจ ในรูปแบบใหม่ได้ทำให้การกำหนดแนวทางการพัฒนานโยบาย ไม่ได้กำหนดด้วยแนวความคิดใดความคิด หนึ่งโดยเฉพาะ แต่เป็นการผสมผสานบูรณาการความคิดที่หลากหลายเข้าด้วยกัน⁴⁰

พัลลภ จันทร์กระจ่าง ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การจัดการโลจิสติกส์ด้วยเศรษฐกิจหมุนเวียน” สรุปความได้ว่า การใช้เศรษฐกิจแบบเส้นตรงแบบเดิมเป็นการใช้ทรัพยากรจากธรรมชาติอย่าง สิ้นเปลืองและก่อให้เกิดผลเสียต่อเศรษฐกิจอย่างมากจนกระทั่งทำให้ธุรกิจนั้นล้มละลายได้ ส่วน เศรษฐกิจแบบหมุนเวียนถือเป็นเรื่องใหม่และมีความท้าทายต่อโลกในยุคอนาคต เพราะว่าเศรษฐกิจ

⁴⁰ สมบัติ เหลสกุล, บทบทวนความรู้ว่าด้วยกรอบกระบวนการทัศน์การจัดการขยะของสังคมโลก, วารสาร การจัดการสิ่งแวดล้อม ปีที่ 14 ฉบับที่ 1 (2561): 120 - 139.

แบบหมุนเวียนจะช่วยสนับสนุนการทำงานการจัดการด้านโลจิสติกส์ในด้านวัตถุดิบให้ใช้แบบไม่มีที่สิ้นสุด กระบวนการผลิตการวางแผน การจัดส่ง บรรจุภัณฑ์ ด้านการตลาด เป็นต้น⁴¹

สกุณา คงจันทร์ และคณะ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “รูปแบบการบริหารจัดการขยะมูลฝอยโดยชุมชนอย่างครบวงจร” พบว่า การบริหารจัดการขยะมี 4 ขั้นตอน คือ (1) มีความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะทำให้ชุมชนของตนเป็นชุมชนที่ปลอดขยะ (2) สร้างจิตนึกรู้สึกรับผิดชอบและความรู้สึกเป็นของเจ้าให้เกิดขึ้นกับสมาชิกในชุมชน เพื่อให้โครงการหรือกิจกรรมในชุมชนทำได้สำเร็จ (3) สร้างเครือข่ายกับหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อความเป็นหนึ่งเดียวกับสมาชิกในชุมชน ทำให้ทุกคนมีบทบาทร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับการจัดการขยะของชุมชนอย่างครบวงจร (4) ใช้หลักการบริหารจัดการขยะอย่างครบวงจร เน้นดำเนินการด้านการลดปริมาณขยะ ตามแนวทาง 3 Rs คือ ใช้ น้อย ใช้ซ้ำ และนำกลับมาใช้ใหม่ และแนวทาง 7 Rs รวมถึงการใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการขยะมูลฝอย ทุกฝ่ายมีความสำคัญในการร่วมกันคิด ร่วมกันตัดสินใจ ร่วมกันวางแผน ร่วมกันลงมือปฏิบัติ ร่วมกันรับประโยชน์และประเมินผล การมุ่งเน้นใช้ทรัพยากรในแต่ละชุมชนเป็นต้นทุนทางกิจกรรมจัดการขยะมูลฝอย เช่น การแปรรูปขยะเป็นพลังงานทดแทน (น้ำมัน ถ่าน) การตั้งกลุ่มคัดแยกประเภทขยะ ธนาคารขยะ การทำปุ๋ยหมัก ปุ๋ยชีวภาพ โดยองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นให้การสนับสนุน ส่งเสริมและขยายผลให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ เพื่อพัฒนาเป็นชุมชนปลอดขยะ สะอาด น่ายุ⁴²

ธนรัฐ สะอาดเอี่ยม ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การศึกษาแนวคิดเรื่องสัมมาชีพและความรับผิดชอบในพระพุทธศาสนา” ผลการวิจัยพบว่า สัมมาชีพ คือ การเลี้ยงชีพหรือการดำรงชีพที่มีความบริสุทธิ์ทางกาย วาจา และใจ โดยไม่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ตนและบุคคลอื่น ส่วนพุทธธรรมที่ส่งเสริมให้เกิดสัมมาชีพ ได้แก่ หลักศีล 5 หลักอริยบท 4 หลักจักร 4 หลักอริยทรัพย์ 7 หลักมรรค 8 และการจัดการทรัพย์ 2 ส่วน คือ 1) การจัดการทรัพย์ภายนอก ประกอบด้วย การแสวงหา การบริหารจัดการ และการออมทรัพย์การใช้ทรัพย์ 2) การจัดการทรัพย์ภายใน คือ อริยทรัพย์ 7 เน้นปัญญาเป็นที่ตั้ง ส่วนเป้าหมายของสัมมาชีพ มี 3 ระดับ คือ ระดับบุคคล ระดับสังคม และระดับขั้นสูงสุดคือการบรรลุธรรม แนวคิดความรับผิดชอบในพระพุทธศาสนา จะต้องเริ่มต้นด้วยการบำเพ็ญกิจเพื่อผู้อื่น ส่วนหลักธรรมที่ส่งเสริมความรับผิดชอบ คือ หลักกตัญญูกตเวที หลักพรหมวิหารธรรม หลัก

⁴¹ พัลลภ จันทรกระจ่าง, “การจัดการโลจิสติกส์ด้วยเศรษฐกิจหมุนเวียน”, วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ปีที่ 39 ฉบับที่ 4 (กรกฎาคม-สิงหาคม 2563): 54.

⁴² สกุณา คงจันทร์ และคณะ, “รูปแบบการบริหารจัดการขยะมูลฝอยโดยชุมชนอย่างครบวงจร”, วารสารปัญญา, ปีที่ 8 ฉบับที่ 2, (พฤษภาคม-สิงหาคม 2564): 138.

ฆราวาสธรรม หลักสังคหวัตถุ หลักทศ 6 หลักสัปปุริสธรรม หลักอภิธานียธรรม และหลักอารยวัติ ในพระพุทธศาสนามีการกำหนดคุณค่าของสัมมาชีพและความรับผิดชอบไว้ 5 ระดับ คือ คุณค่าระดับบุคคล คุณค่าระดับครอบครัว คุณค่าด้านระบบเศรษฐกิจ คุณค่าด้านสิ่งแวดล้อม และคุณค่าด้านนวัตกรรมเทคโนโลยี⁴³

รุ่งทิwa สันติผลธรรม และคณะ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “สัมมาชีพของชาวนาในอำเภอเมือง นครสวรรค์” สรุปได้ว่า ในปัจจุบันชาวนาประสบปัญหาในการทำเกษตร วิถีชีวิตของชาวนาค่อนข้างจะลำบาก การที่ชาวบ้านประสบปัญหาในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม เกิดจากปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายใน 1) ปัจจัยภายนอก ได้แก่ (1) ผลผลิตต่ำกว่าจำนวนพื้นที่นาที่มีอยู่ (2) ต้นทุนการผลิตสูง ชาวนาไทย เมื่อถึงฤดูกาลทำนา จะต้องเสียค่าไถ ค่าจ้างดำนา ค่าปุ๋ย ค่าจ้างดำนา เป็นต้น (3) ขายข้าวได้ราคาต่ำกว่าต้นทุน ชาวนาไทยไม่มีสิทธิต่อรองราคาข้าวกับพ่อค้าคนกลาง จึงทำให้พ่อค้าคนกลางเอาเปรียบชาวนาด้วยการดราราคาข้าวให้ต่ำลง ชาวนาจึงขาดทุนเพราะมีรายจ่ายในการทำมากกว่ารายได้ในการจำหน่ายข้าว 2) ปัจจัยภายใน ได้แก่ (1) ความอยากรมีชีวิตที่ดีขึ้น ชาวนาไทยอยากรมีชีวิตที่ดีขึ้น โดยมุ่งถึงความอยากรรวยเป็นหลัก เมื่อมีใครมาแนะนำว่า น่าจะทำเศรษฐกิจพอเพียง ชาวนาก็มักจะบอกว่า ไม่ทันกิน ไม่ทันพอที่จะใช้หนี้ (2) ขาดความรอบคอบรัดกุม ชาวนาไทยขาดระบบการทำบัญชีรายได้รายจ่ายในครัวเรือน จะอย่างไรก็ตาม ก็มีชาวนาไทยบางส่วนทำระบบบัญชีรายรับรายจ่ายอยู่ (3) ชาวนาไทยในส่วนใหญ่ละเลยการแสวงหาความรู้ในการทำนา โดยชาวนาไทยมักจะทำนาที่เคยทำสืบๆ กันมาตั้งแต่อดีต 4) ชาวนาไทยโดยส่วนใหญ่มีรายจ่ายกับสิ่งที่ไม่เกิดประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต วิธีการแก้ปัญหาของชาวนาไทย จะต้องอาศัยหลักธรรมในพระพุทธศาสนาเข้ามาประยุกต์ใช้ นั่นก็คือ อริยมรรค ได้แก่ 8 (1) สัมมาทิฐิ ชาวนาควรมีความเห็นชอบ มองโลกในเชิงบวก เห็นตามความเป็นจริง รับมือกับเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอย่างเข้าใจ (2) สัมมาสังกัปปะ ชาวนาควรมีหลักคิดแบบโยนิโสมนสิการ คิดอย่างถูกวิธี คิดตามหลักความเป็นจริง คิดอย่างเป็นระบบ คิดสาวหาสาเหตุและผล เป็นต้น (3) สัมมาวาจา ชาวนาควรเว้นจากการพูดเท็จ การพูดคำส่อเสียด การพูดคำหยาบ การพูดคำเพ้อเจ้อ ควรพูดเฉพาะคำไพเราะ พูดอย่างสุภาพ นุ่มนวล (4) สัมมากัมมันตะ ชาวนาควรทำเกษตรด้วยความบริสุทธิ์ใจ มีความเสียสละ ช่วยเหลือชาวนาด้วยกัน (5) สัมมาอาชีวะ ชาวนาควรประกอบอาชีพด้วยความสุจริตไม่คดโกงผู้อื่น (6) สัมมาวายามะ ชาวนาไม่ควรหยุดนิ่งในการพัฒนาตนเอง มันแสวงหาความรู้เกี่ยวกับการทำนาอยู่ตลอดเวลา รวมถึงหารายได้เข้าสู่ครัวเรือนด้วยการประกอบอาชีพเกษตรกรรม (7) สัมมาสติ ชาวนา

⁴³ ธนรัฐ สะอาดเอี่ยม, “การศึกษาแนวคิดเรื่องสัมมาชีพและความรับผิดชอบในพระพุทธศาสนา”, *Journal of MCU Peace Studies*, ปีที่ 8 ฉบับที่ 2 (มีนาคม-เมษายน 2563): 431.

ควรมีความรอบคอบในการดำเนินชีวิตในการจับจ่ายใช้สอยไม่ใช้จ่ายจนเกินตัว (8) สัมมาสมาธิ ขาวนาควมีความมุ่งมั่นแน่วแน่ต่ออุดมการณ์ ไม่หวั่นไหวกับสภาพแวดล้อม สังคมที่แปรผันไป เมื่อ ขาวนาไทยปฏิบัติตามหลักอริยมรรค 8 ขาวนาก็จะได้รับความสุข อยู่อย่างร่มเย็น และ พอใจกับวิถี พุทธที่เรียกว่าเป็นสัมมาชีพอย่างแท้⁴⁴

ชบาไพร ชัยหาเนตร์ และคณะ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การสร้างสัมมาชีพชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” สรุปความได้ว่า สัมมาชีพชุมชน คือ อาชีพที่ไม่เบียดเบียนตนเอง ไม่เบียดเบียนผู้อื่น ไม่เบียดเบียนสิ่งแวดล้อม และมีรายได้มากกว่ารายจ่าย ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างแข็งแกร่งและมีประสิทธิภาพ จะอย่างไรก็ตาม สัมมาชีพจะเกิดขึ้นได้ จะต้องผ่านกระบวนการเป็นขั้นตอน ซึ่งมีทั้งหมด 5 โครงการหลักด้วยกัน ได้แก่ 1) พัฒนาผู้นำสัมมาชีพเป็นวิทยากรสัมมาชีพชุมชน 2) ประชุมเชิงปฏิบัติการวิทยากรสัมมาชีพระดับจังหวัด 3) เตรียมความพร้อมทีมวิทยากรสัมมาชีพระดับหมู่บ้าน 4) ส่งเสริมการสร้างสัมมาชีพในระดับหมู่บ้าน 5) สนับสนุนการจัดตั้งและพัฒนากลุ่มอาชีพ โดยทั้ง 5 โครงการที่กล่าวมานี้ คือ โครงการหลักในกระบวนการสร้างสัมมาชีพ โดยมีขั้นตอนวิธีการสร้างสัมมาชีพชุมชนดังนี้ 1) การฝึกอบรมปราชญ์ เพื่อให้เป็นผู้นำสัมมาชีพชุมชนสามารถเป็นปราชญ์วิทยากรในการถ่ายทอดความรู้เพื่อสร้างสัมมาชีพชุมชน โดยมีศูนย์ศึกษาและกรมการพัฒนาชุมชนเป็นหน่วยงานในการฝึกอบรมปราชญ์เพื่อเพิ่มพูนทักษะด้านการถ่ายทอดความรู้และจัดกระบวนการสัมมาชีพในชุมชนตนเอง 2) สร้างทีมนักปราชญ์สัมมาชีพชุมชน โดยมุ่งเน้นสร้างทักษะด้านการเรียนรู้ การถ่ายทอดความรู้ให้กับทีมนักปราชญ์สัมมาชีพชุมชน เพื่อให้ทีมนักปราชญ์สัมมาชีพชุมชน สามารถไปแนะนำ หรือให้ความรู้เกี่ยวกับสัมมาชีพแก่ชาวบ้านในชุมชน 3) ฝึกอบรมสร้างสัมมาชีพชุมชน แกนนำสัมมาชีพชุมชน เข้าไปแนะนำให้ความรู้เกี่ยวกับสัมมาชีพ เน้นให้ชาวบ้านได้ฝึกปฏิบัติจริง 4) การส่งเสริมให้เกิดสัมมาชีพมั่นคง แกนนำสัมมาชีพหรือทีมนักปราชญ์สัมมาชีพชุมชนจะต้องกำกับติดตามหรือสนับสนุนให้ชาวบ้านได้นำความรู้ที่จากการฝึกอบรมไปปฏิบัติจริงในการดำรงชีวิต เพื่อให้ชาวบ้านได้มีอาชีพที่มั่นคง มีรายได้ที่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต⁴⁵

สุทัศน์ ประทุมแก้วและคณะ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาผลิตภัณฑ์และส่งเสริมสัมมาชีพของหมู่บ้านรักษาศีล 5 ในจังหวัดศรีสะเกษ พบว่า การส่งเสริมสัมมาชีพในชุมชน จะมุ่งเน้นพัฒนาคุณภาพชีวิต 2 ด้าน คือ 1) ด้านเศรษฐกิจ การส่งเสริมการประกอบสัมมาชีพเพื่อให้ชาวบ้านได้

⁴⁴ รุ่งทิวา สันติผลธรรม และคณะ, “สัมมาชีพของขาวนาในอำเภอเมืองนครสวรรค์”, วารสารวิชาการธรรมทรรศน์, ปีที่ 20 ฉบับที่ 3 (กรกฎาคม – กันยายน 2563): 249-256.

⁴⁵ ชบาไพร ชัยหาเนตร์ และคณะ, “การสร้างสัมมาชีพชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”, วารสารมหาจุฬาลงกรณราชู, ปีที่ 11 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน 2563): 54-55.

มีรายจ่ายในการดำรงชีวิต และลดภาระหนี้สินต่าง ๆ 2) ด้านสังคม การพัฒนาความสัมพันธ์ที่ดีงามระหว่างชาวบ้านด้วยกัน การเสริมสร้างให้ชาวบ้านมีความรักใคร่สามัคคีปรองดองกัน โดยชักชวนให้ชาวบ้านปฏิบัติตามโครงการ”หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนซึ่งเป็นเศรษฐกิจฐานรากของประเทศ ด้วยการทุนต่าง ๆ ที่มีอยู่ในท้องถิ่น เช่น ทุนทางวัฒนธรรม ทุนทางชีวภาพ และทุนทางสังคม มาเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนวิสาหกิจชุมชน จะอย่างไรก็ตาม สังคมในชุมชนจะดี มีสันติได้ ชาวบ้านในชุมชนจะต้องรักษาศีล 5 ไม่เบียดเบียนซึ่งกันและกัน⁴⁶

พระปลัดวชิระ วชิรญาณ และคณะ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การเสริมสร้างสัมมาชีพของผู้ประกอบการค้าขายผ้าไหมในจังหวัดสุรินทร์ พบว่า 1) แนวคิดเกี่ยวกับหลักสัมมาชีพในพระพุทธศาสนา พบว่า หลักสัมมาชีพในพระพุทธศาสนา คือ การประกอบอาชีพที่ถูกต้องตามกฎหมาย สุจริต ขอบธรรม ไม่เบียดเบียนตนเองและบุคคลอื่น หลักสัมมาชีพที่เวลานี้ปรากฏในอยู่ อริยมรรค 8 ผู้ประกอบการค้าขายไหมควรยึดหลักสัมมาชีพในการดำเนินกิจการ มีความซื่อสัตย์สุจริต ไม่เอาเปรียบลูกค้าและเพื่อนร่วมอาชีพด้วยกัน 2) รูปแบบและกระบวนการเสริมสร้างสัมมาชีพของกลุ่มผู้ประกอบการค้าขายผ้าไหมในจังหวัดสุรินทร์ พบว่า ผู้ประกอบการค้าผ้าไหมถูกพ่อแม่หรือบรรพบุรุษอบรม แนะนำให้ยึดหลักสัมมาชีพในการดำเนินกิจการ พร้อมกันนั้น ผู้ประกอบการค้าผ้าไหมยังได้รับอิทธิพลคำสอนเกี่ยวกับความไม่โลภ ความไม่คดโกง จากพระพุทธศาสนา 3) วิเคราะห์รูปแบบและกระบวนการเสริมสร้างหลักสัมมาชีพของกลุ่มผู้ประกอบการค้าขายผ้าไหมในจังหวัดสุรินทร์ พบว่า กลุ่มผู้ประกอบการค้าขายผ้าไหมยึดมั่นหลักสัมมาชีพ มีความซื่อสัตย์สุจริตต่อเพื่อนร่วมงานและลูกค้า ส่งผลให้กิจการค้าขายผ้าไหมมีความมั่นคงและยั่งยืน⁴⁷

ชลวิทย์ เจียรจิตต์ และคณะ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “นวัตกรรมทางสังคมกับแนวทางการพัฒนาเครือข่ายสัมมาชีพอย่างยั่งยืน” สรุปได้ว่า 1) ปัจจัยความสำเร็จของการพัฒนาเครือข่ายสัมมาชีพ พบว่า การพัฒนาเครือข่ายจะประสบความสำเร็จได้ต้องอาศัย (1) องค์ความรู้ของเครือข่ายสัมมาชีพ นั่นก็คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นและองค์ความรู้ในการบริหารกลุ่มอย่างมีส่วนร่วม (2) ปัจจัยความสำเร็จของเครือข่ายสัมมาชีพ 4 ได้แก่ ด้านการสื่อสาร ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านความเสียสละ และด้านสรุปบทเรียน 2) ถอดบทเรียนแนวทางการยกระดับศักยภาพเครือข่ายสัมมาชีพให้มี

⁴⁶ สุทัศน์ ประทุมแก้ว และคณะ, “ การพัฒนาผลิตภัณฑ์และส่งเสริมสัมมาชีพของหมู่บ้านรักษาศีล 5 ในจังหวัดศรีสะเกษ, รายงานการวิจัย, (วิทยาลัยสงฆ์ศรีสะเกษ: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2562), บทคัดย่อ.

⁴⁷ พระปลัดวชิระ วชิรญาณ และคณะ, “ การเสริมสร้างสัมมาชีพของผู้ประกอบการค้าขายผ้าไหมในจังหวัดสุรินทร์, วารสารวันนวมองคแหกรพุทธศาสนปริทรรศน์, ปีที่ 7 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม – ธันวาคม 2563): 27.

ความยั่งยืน พบว่า แนวทางการยกระดับเครือข่ายสัมมาชีพให้มีความยั่งยืนจะต้องใช้วิธีการ 4 อย่าง ดังนี้ (1) Learning ชุมชนควรเรียนรู้ทรัพยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีอยู่ในชุมชน เพื่อยกระดับคุณภาพผลิตภัณฑ์ชุมชนให้ดีขึ้นกว่าเดิม (2) Innovation ชุมชนนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีเข้ามาใช้ เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยคำนึงถึงความสมดุลระหว่างสังคมกับสิ่งแวดล้อม (3) Sustainable Action การปฏิบัติการเพื่อความยั่งยืน การนำองค์ความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติการเพื่อความยั่งยืน อาจจะต้องคำนึงถึงคน สังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นองค์รวม เพราะการยกระดับคุณภาพผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชน จะต้องอาศัยการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้รู้จักรักษาและต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่น ภายใต้การคำนึงถึงความสมดุลของสิ่งแวดล้อมและวิถีวัฒนธรรมของการดำรงชีวิต (4) Transformation การเปลี่ยนแปลงอย่างสร้างสรรค์ การยกระดับคุณภาพผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชน จะต้องอาศัยการเปลี่ยนแปลงอย่างสร้างสรรค์และการคำนึงถึงทุกคนในชุมชน

3) การพัฒนารูปแบบการสร้างนวัตกรรมเครือข่ายสัมมาชีพ พบว่า การพัฒนารูปแบบการสร้างนวัตกรรมเครือข่ายสัมมาชีพสู่ระดับนโยบาย จะต้องอาศัย (1) การสร้างผู้นำ โดยผู้นำที่สร้างขึ้นจะต้องเป็นคนที่มีความเสียสละและสามารถสร้างความเปลี่ยนแปลงในชุมชนได้ (2) การจัดตั้งเครือข่าย โดยเครือข่ายที่จัดตั้งขึ้นมาจะต้องกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจอย่างชัดเจน (3) การดำเนินการและการประเมินผลงานต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายในเครือข่าย⁴⁸

ภาณุวัฒน์ แบ่งเพชร และ คณะ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การนำนโยบายสร้างสัมมาชีพชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติในบริบทของพื้นที่อำเภอเลาขวัญ จังหวัดกาญจนบุรี” พบว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการนำนโยบายสร้างสัมมาชีพชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติ มักจะได้รับมอบหมายภารกิจอย่างเร่งด่วนจำนวนมาก หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดังกล่าวจึงนำนโยบายสร้างสัมมาชีพตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติค่อนข้างจะลำบากและไม่ค่อยจะมีประสิทธิภาพ ยิ่งไปกว่านั้น เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เมื่อนำนโยบายลงไปปฏิบัติ มักจะใช้คำที่กว้าง เป็นนามธรรมและยากสำหรับการทำความเข้าใจ ดังนั้น รูปแบบของการนำนโยบายสร้างสัมมาชีพชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติในพื้นที่อำเภอเลาขวัญ จังหวัดกาญจนบุรี นั่นก็คือ เจ้าหน้าที่ผู้นำนโยบายลงไปปฏิบัติควรดำเนินการดังนี้ (1) ควรจัดตารางกิจกรรมและกำหนดระยะเวลาในการดำเนินงานให้ชัดเจน มีความยืดหยุ่น สามารถปรับเปลี่ยนตามบริบท

⁴⁸ ชลวิทย์ เจียรจิตต์ และคณะ, “นวัตกรรมทางสังคมกับแนวทางการพัฒนาเครือข่ายสัมมาชีพอย่างยั่งยืน”, วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์, ปีที่ 11 ฉบับที่ 2 (มีนาคม-เมษายน 2565): 6-11.

สภาพแวดล้อมเชิงพื้นที่ได้ (2) ควรแปลงข้อมูลให้เป็นภาษาที่เข้าใจง่าย (3) แก้ไขข้อจำกัดทางกฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับ (4) เพิ่มความหลากหลายของการส่งเสริมสมาชิกพระดับครัวเรือน⁴⁹

ยุวดี อิ่มใจ และ คณะ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การศึกษายุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีจิตสำนึกต่อสิ่งแวดล้อม” พบว่า รูปแบบการเรียนการสอนที่ทำให้เด็กและเยาวชนมีจิตสำนึกต่อสิ่งแวดล้อม โดยใช้วิธีการให้นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมดำเนินการแบบสมัครใจ ให้โอกาสเสนอโครงการได้ และบริหารกำกับโดยครูเป็นที่ปรึกษา เพื่อดึงพลังของเด็กให้มี (Empowerment) และการมีส่วนร่วม (Participation) ตั้งอยู่บนพื้นที่ของเสรีภาพความภาคภูมิใจในตนเองและหมู่คณะ สำนึกรักสิ่งแวดล้อม⁵⁰

อาทิตย์ สัญญากร จอมขวัญ สุวรรณรักษ์ และเปรมระพี อูยามาวิริทธิ์ “มโนทัศน์การตลาดบริการของธุรกิจคาเฟ่แนวอัตลักษณ์แบบสร้างสรรค์” พบว่า ผู้บริโภคมีความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวแปร โดยให้ความสำคัญต่อบริการที่มีผลต่อมโนทัศน์การตลาดบริการของธุรกิจคาเฟ่แนวอัตลักษณ์แบบสร้างสรรค์ โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ดังนั้นผู้ประกอบการควรมีพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้แปลกใหม่และหลากหลาย รวมทั้งมีการเพิ่มช่องทางในการประชาสัมพันธ์สินค้า และการตลาดผ่านช่องทางออนไลน์ให้มากขึ้น เช่น ไลน์ (Line) เฟซบุ๊ก (Facebook) หรืออินสตาแกรม (Instagram) เป็นต้น ตลอดจนมีการพัฒนาบุคลากรด้วยกระบวนการฝึกอบรมพนักงานให้มีความรู้ ความสามารถในการบริการลูกค้าด้วยใจ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีทักษะในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี เพื่อสร้างความประทับใจแก่ผู้บริโภคเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการสื่อสารกับผู้บริโภค และดึงดูดความสนใจจากผู้บริโภคให้มีการตัดสินใจซื้อเพิ่มขึ้น การปรับเปลี่ยนรูปแบบการตลาดเพื่อดึงดูดความสนใจของลูกค้า คือ การถ่ายภาพรายการอาหารใหม่ ๆ ภาพโปรโมชั่นลดราคา ภาพวัตถุดิบที่สดใหม่ แล้วโพ

⁴⁹ ภาณุวัฒน์ แบ่งเพชร และคณะ, “การนำนโยบายสร้างสมาชิกชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติในบริบทของพื้นที่อำเภอเลาขวัญ จังหวัดกาญจนบุรี”, *Journal of Administrative and Management*, ปีที่ 8 ฉบับที่ 1 (มกราคม – เมษายน 2563): 34.

⁵⁰ ยุวดี อิ่มใจ และ คณะ, การศึกษายุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีจิตสำนึกต่อสิ่งแวดล้อม, (กรุงเทพมหานคร : สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2552), หน้า 78-79.

สัภาพดังกล่าวผ่านสื่อสังคมออนไลน์ (Social network) เช่น เฟซบุ๊ก (Facebook page) และ ตี๊กต็อก (TikTok) ยูทูบ (Youtube) ⁵¹

อุมาวดี เดชธำรง และดาศรินทร์พัชร สุธรรมดี “การพัฒนาของทางการตลาดและการสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ในพื้นที่ตำบลโคกมั่งงอย อำเภอกอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ” พบว่าช่องทางการตลาดในปัจจุบันของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มทอเสื่อกกบ้านหนองโนน้อยมีเพียงช่องทางแบบออฟไลน์ ผ่านการออกบูธนำสินค้าไปวางจำหน่ายในงานแสดงสินค้า และการขายปลีกที่กลุ่มเป้นหลัก ดังนั้น เพื่อให้กลุ่มสามารถแข่งขันได้ในสถานการณ์ปัจจุบันจึงมีแนวทางในการพัฒนาของทางการตลาดและสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้า คือ การสื่อสารผ่านช่องทางการตลาดออนไลน์โดยใช้Facebook page เป็นช่องทางหลักในการสื่อสารไปยังกลุ่มลูกค้าเป้าหมาย และมีแนวทางในการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้า⁵²

ผการัตน์ พินิจวัฒน์, “การส่งเสริมอาชีพให้ชุมชน : กรณีศึกษา บ้านโนนไทร ตำบลเมือง อำเภอมือง จังหวัดเลย” พบว่า แนวทางการพัฒนาการส่งเสริมอาชีพในชุมชนบ้านโนนไทร ตำบลเมือง อำเภอมือง จังหวัดเลย ประกอบด้วย (1)การส่งเสริมด้านความรู้และประสบการณ์สำหรับจัดตั้งกลุ่มอาชีพ (2) การส่งเสริมด้านการทำเอกสารเพื่อขอขบประมาณจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง(3) การส่งเสริมด้านการจัดหาสถานที่สำหรับจำหน่ายสินค้า(4) การส่งเสริมอาชีพอื่น ๆ อาทิ การจัดอบรมการทำเห็ดฟาง ขนมไทย น้ำยาล้างจาน เพื่อให้ผู้เรียนในชุมชนมีอาชีพในการหารายได้หรือผลิตใช้เองในครอบครัว⁵³

⁵¹ อาทิตย์ สัญญากร จอมขวัญ สุวรรณรักษ์ และเปรมระพี อยุมาวิริทธิ์, “มนทัศน์การตลาดบริการของธุรกิจกาแฟแนวอัตลักษณ์แบบสร้างสรรค์”, วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร, ปีที่ 10 ฉบับที่ 7 (2022): 2995

⁵² อุมาวดี เดชธำรง และดาศรินทร์พัชร สุธรรมดี, “การพัฒนาของทางการตลาดและการสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ในพื้นที่ตำบลโคกมั่งงอย อำเภอกอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ”, วารสารนวัตกรรมและการจัดการ, ปีที่ 7 ฉบับที่ 1 (2565): 123.

⁵³ ผการัตน์ พินิจวัฒน์, “การส่งเสริมอาชีพให้ชุมชน : กรณีศึกษา บ้านโนนไทร ตำบลเมือง อำเภอมือง จังหวัดเลย”, วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร, ปีที่ 6 ฉบับที่ 3 (2561): 926.

ตารางที่ 2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศ

ผู้วิจัย (พ.ศ.) เรียงตาม พ.ศ.และ ชื่อเรื่อง

อรชร ไกรจักร์ พระมหาวัชรธรรณ ญาณกิตติ (ศรีชัย) และพระมหานิติทัศน์ ญาณสิทธิ(ศิริวัง) พ.ศ. 2565	“พัฒนาฐานข้อมูลในรูปแบบดิจิทัลเพื่อการจัดการสุขุมชนปลอดภัยวิถีพุทธภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียน”
ชลวิทย์ เจียรจิตต์ และคณะ พ.ศ. 2565	“นวัตกรรมทางสังคมกับแนวทางการพัฒนาเครือข่ายสัมมาชีพอย่างยั่งยืน”
อุมาวดี เดชอำรงค์ ดาสรินทร์พัชร สุธรรมดิษฐ์ พล พรหมสาขา ณ สกลนคร พ.ศ.2565	“การจัดการขยะของเทศบาลตำบลภายใต้แนวคิดระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน”
สกุณา คงจันทร์ และ คณะ พ.ศ. 2564	“รูปแบบการบริหารจัดการขยะมูลฝอยโดยชุมชนอย่างครบวงจร”
วิชา ฉัมพลี และ คณะ พ.ศ. 2564	“นวัตกรรมร้านค้าอัจฉริยะสำหรับธุรกิจอาหารและเบเกอรี่ยุคปกติใหม่”
ชไมกานต์ ดวงแก้ว และคณะ พ.ศ. 2564	“การรับรู้และแนวทางการขับเคลื่อนแนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียน”
พัลลภ จันทรกระจ่าง พ.ศ. 2563	“การจัดการโลจิสติกส์ด้วยเศรษฐกิจหมุนเวียน”
ธนรัฐ สะอาดเอี่ยม พ.ศ. 2563	“การศึกษาแนวคิดเรื่องสัมมาชีพและความรับผิดชอบในพระพุทธศาสนา”
สันชัย พรหมสิทธิ์ พ.ศ. 2562	“การจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ขนาดใหญ่ กลาง เล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ”

รุ่งทิwa สันติผลธรรม และ คณะ พ.ศ. 2563	“สัมมาชีพของชาวนาในอำเภอเมืองนครสวรรค์
ชบาไพร ชัยหาเนตร์ และ คณะ พ.ศ. 2563	“การสร้างสัมมาชีพชุมชนตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง
สุทัศน์ ประทุมแก้ว และ คณะ พ.ศ. 2562	“การพัฒนาผลิตภัณฑ์และส่งเสริมสัมมาชีพของหมู่บ้านรักษาศีล 5 ในจังหวัดศรีสะเกษ
พระปลัด วชิรญาณ และคณะ พ.ศ. 2563	“การเสริมสร้างสัมมาชีพของผู้ประกอบการค้าผ้าไหมในจังหวัดสุรินทร์”
ยุวดี อิ่มใจ และ คณะ พ.ศ. 2562	“การศึกษายุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีจิตสำนึกต่อสิ่งแวดล้อม”
สมบัติ เหลสกุล พ.ศ. 2561	“ทบทวนความรู้ว่าด้วยกรอบกระบวนการทัศน์การจัดการขยะของสังคมโลก”
สิทธิพร เขาอู่ และ คณะ พ.ศ. 2560	“การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อการบริหารจัดการขยะชุมชนฐานราก: องค์การบริหารส่วนตำบลลำพยนต์ อำเภอตากฟ้า จังหวัดนครสวรรค์”

2.6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Hafs Bello “Impact of Changing Lifestyle on Municipal Solid Waste Generation in Residential Areas: Case Study of Qatar” กาตาร์ในปัจจุบันมีหนึ่งในการสร้างขยะต่อหัวที่สูงที่สุดในโลก การเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องของขยะในครัวเรือนและการฝังกลบขยะมากเกินไปคุกคามพื้นที่ที่มีอยู่สำหรับโครงการพัฒนาเมืองในประเทศ ดังนั้นการศึกษาครั้งนี้ตรวจสอบปัจจัยการดำเนินชีวิตที่นำไปสู่การสร้างขยะในระดับสูงในประเทศ รวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิ เมื่อพิจารณาถึงปัจจัยทางสังคม วัฒนธรรมในประเทศได้มีการนำเทคนิคการสุ่มตัวอย่างแบบสะดวกมาใช้ ดังนั้นแบบสอบถามได้รับการจัดการผ่านการสำรวจออนไลน์ ในตอนท้ายของการสำรวจได้รับคำตอบ 68 ข้อและใช้สำหรับการศึกษา การวิเคราะห์ข้อมูลใช้เครื่องมือทางสถิติเชิงพรรณนาและเชิงอนุมานผ่านซอฟต์แวร์ SPSS 24 เครื่องมือที่ใช้อธิบายคือตารางความถี่แผนภูมิแท่งกราฟเส้นแผนภูมิวงกลมค่าเฉลี่ยและดัชนีความสำคัญเชิงสัมพันธ์ขณะที่เพียร์สันสหสัมพันธ์ถูกนำมาใช้เพื่อทำการอนุมาน การศึกษาพบว่าความสัมพันธ์โดยตรงระหว่างจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้นในกาตาร์และการสร้างขยะมูลฝอยในระดับสูง และร้อยละ 50 ของผู้ตอบแบบสอบถามมีครัวเรือนขนาดระหว่าง 4-7 คน มากกว่าร้อยละ 90 ของผู้ตอบแบบสอบถามมีการศึกษาในมหาวิทยาลัย ผล RII 3.514 จาก 5 แสดงให้เห็นว่าขยะในครัวคิดเป็นกว่าร้อยละ 70 ของขยะในครัวเรือนในกาตาร์ รองลงมาเป็นขยะในรถยนต์และขยะพลาสติกเป็นอันดับสาม ส่วนประกอบของเสียอื่น ๆ ได้แก่ กระดาษและกระดาษแข็งแก้วและไม้และเฟอร์นิเจอร์ ปริมาณขยะเฉลี่ยรายวันที่คำนวณได้ต่อคนต่อปีเท่ากับ 1.135 กิโลกรัม การศึกษารวบรวมว่า เทศบาลโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายแก่ประชาชนส่วนใหญ่เก็บขยะในครัวเรือนและผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่ได้คัดแยกขยะในครัวเรือนก่อนการกำจัด ด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน 0.305 ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 การศึกษาแสดงให้เห็นว่ามีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางระหว่างขนาดครัวเรือนและของเสียที่เกิดจากผู้ประกอบการตัวแปรวิถีชีวิตทางเศรษฐกิจและสังคมอื่น ๆ เช่นระดับรายได้ปัจจัยด้านการศึกษาและอายุไม่ได้พิสูจน์ว่ามีความสัมพันธ์ที่สำคัญกับขยะมูลฝอยในเขตเทศบาล การศึกษาแนะนำว่านอกจากนี้ ในการประสานโปรแกรมการทำให้แห้งจากการคัดแยกขยะจากแหล่งกำเนิดรัฐบาลควรกำหนดขีด จำกัด น้ำหนัก 7 กิโลกรัมต่อครัวเรือนต่อวัน ครัวเรือนใด ๆ ที่มีของเสียเกินระดับที่กำหนดไว้จะต้องเสียค่าใช้จ่ายต่อกิโลกรัมน้ำหนักที่เพิ่มในตอนท้ายของแต่ละเดือน⁵⁴

⁵⁴ Hafs Bello, “Impact of Changing Lifestyle on Municipal Solid Waste Generation in Residential Areas: Case Study of Qatar”, *International Journal of Waste Resources*, Vol 8 No 2 (2018), pp. 1 – 7.

Brueck ได้ทำการศึกษาเรื่อง “การนำบรรจุภัณฑ์หมุนเวียนกลับมาใช้ใหม่ในประเทศเยอรมัน” ซึ่งพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการร่วมมือแก้ไขปัญหามูลฝอยเป็นสิ่งจำเป็นและควร สร้างจิตสำนึกให้แก่ประชาชนในระยะยาว โดยเริ่มตั้งแต่เยาว์วัยหรือตั้งแต่ชั้นประถมศึกษา เพราะจะทำให้นโยบายการลดปริมาณมูลฝอยและการนำกลับมาใช้ซ้ำ หรือการหมุนเวียนกลับมาใช้ใหม่ เป็น มาตรการที่ทันสมัยบังเกิดผลได้อย่างสมบูรณ์แท้จริง⁵⁵

Sari Piippo ได้ศึกษาเรื่อง “Municipal solid waste management in Finland” ได้เสนอรายงานโดยสรุปว่า ปัจจุบันมันเป็นที่ยอมรับกันว่าขยะของเสียที่ไม่สามารถควบคุมได้ เกิดมลพิษไปยังสภาพแวดล้อมและอาจทำให้เกิดปัญหาสุขภาพ ในฐานะที่จำนวนของทรัพยากรธรรมชาติมีอย่างจำกัด การนำขยะของเสียที่เป็นวัสดุหรือพลังงานเป็นสิ่งจำเป็น เนื่องจากเครื่องมือนโยบายโครงสร้างพื้นฐานของการจัดการขยะและการกู้คืนของเสียในฟินแลนด์ได้ปรับปรุงอย่างมีนัยสำคัญในปี 1990 การนำขยะของเสียจากเทศบาลโดยทั่วไปเป็นอย่างดีจัดอยู่ในฟินแลนด์ ส่วนใหญ่ของสารอาหารที่อยู่ในขยะอินทรีย์และอยู่ในรูปแบบที่ง่ายต่อการนำไปใช้ประโยชน์ ดังนั้นนโยบายจึงมีการจัดการกับขยะอินทรีย์มากขึ้น มีความจำเป็นในการลดปริมาณของเสียชีวภาพไปที่ที่ดิน การรักษาทางชีวภาพและการใช้พลังงานของขยะชีวภาพจะเพิ่มขึ้น ตามแผนของเสียแห่งชาติ จุดมุ่งหมายหลักคือ ประการแรก เพื่อรักษาเสถียรภาพจำนวนของเสียและเพิ่มเติมอีกครั้งจำนวนของเสียโดยปี 2016 นอกจากนี้ร้อยละ 50 ของขยะจะถูกนำกลับมาแปรรูปใหม่ให้เป็นวัสดุและร้อยละ 30 เป็นพลังงานและเพียงร้อยละ 20 จะถูกนำไปเติม แม้ว่าระบบ Municipal Solid Waste Management (MSWM) จะถือว่าเป็นระดับที่ดีในฟินแลนด์สถานการณ์ในพื้นที่ภาคเหนือที่มีประชากรเบาบางยังคงอยู่ในฐานะที่เป็นภาษีของเสียจะได้รับสูงขึ้นในอนาคต เมือง Oulu มีโครงสร้างพื้นฐาน MSWM ที่ดีมากและทำงานได้ดีกับการพึ่งพาการฟื้นตัวของคาร์บอนที่สูง นอกจากนี้ยังเป็นศูนย์กลางสำหรับสิ่งประดิษฐ์ใหม่จากการรีไซเคิลแล้ว ซึ่งบางส่วนที่มีการขนส่งมากกว่าระยะทางไกลสำหรับการรีไซเคิล⁵⁶

Olabode Emmanuel Ogunmakinde ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “A Review of Circular Economy Development Models in China, Germany and Japan” พบว่า แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนกำลังได้รับการยอมรับว่าเป็นกลยุทธ์ที่ยั่งยืน ในการลดของเสีย และเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากร แนวคิดนี้ได้ถูกนำมาใช้ในบางประเทศ เช่น เดนมาร์ก เนเธอร์แลนด์ สกอตแลนด์ สวีเดน

⁵⁵ Brueck, S., M. Kousis., D. Richardson., and S. Young, *The politics of sustainable development: Theory, policies, and Practices within the European union*, (Great Britain:Creative print and Design, 1977).

⁵⁶ Sari Piippo, *Municipal solid waste management in Finland*, (Oulu: Uniprint, 2013).

ญี่ปุ่น จีน และเยอรมนีในขณะที่ประเทศอื่นๆกำลังพิจารณาอยู่รวมถึงอังกฤษ ออสเตรีย และฟินแลนด์ CE ได้รับการว่าจ้างในอุตสาหกรรมการผลิตการเกษตร สิ่งทอ และอุตสาหกรรมเหล็ก ผลการวิจัยพบว่า การเปิดใช้งานและนโยบาย/กฎหมายหลัก สำหรับการพัฒนาแนวคิด CE นอกจากนี้ยังระบุโครงสร้างการนำไปปฏิบัติของ CE ในจีน เยอรมนี และญี่ปุ่น การศึกษานี้คาดว่าจะทำหน้าที่เป็นแนวทางในการพัฒนาและดำเนินการตามแนวคิด CE ในภาคต่างๆ ของเศรษฐกิจ⁵⁷

Hafs Bello	“Impact of Changing Lifestyle on Municipal Solid Waste Generation in Residential Areas: Case Study of Qatar”
Brueck	The politics of sustainable development: Theory, policies, and Practices within the European union
Sari Piippo	“Municipal solid waste management in Finland”
Olabode Emmanuel Ogunmakinde	“A Review of Circular Economy Development Models in China, Germany and Japan”

จากการทบทวน แนวคิด ทฤษฎี และ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดสัมมาชีพ กระบวนการสร้างอาชีพ รวมถึง ปัจจัยความสำเร็จในการขับเคลื่อนสัมมาชีพ การพัฒนาแพลตฟอร์มในรูปแบบต่างนั้น สามารถนำไปประยุกต์เพื่อการออกแบบการจัดการความรู้การจัดการขยะและเศรษฐกิจหมุนเวียน พบว่า งานวิจัยที่ผ่านมาได้ศึกษาปฏิบัติการวิจัยเพื่อการจัดการขยะและนำหลักเศรษฐกิจหมุนเวียนลงไปประยุกต์ใช้เพื่อการจัดการขยะ พร้อมกันนั้น ได้มีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการแปรรูปโพลิไซเคิลผสมเส้นใยแก้วเป็นผลิตภัณฑ์ ดังนั้น งานวิจัยที่ผ่านมา จึงทำให้คณะผู้วิจัยเห็น

⁵⁷ Olabode Emmanuel Ogunmakinde, A Review of Circular Economy Development Models in China, Germany and Japan, *Recycling*, Vol 4 No 27 (2019), pp. 1–14.

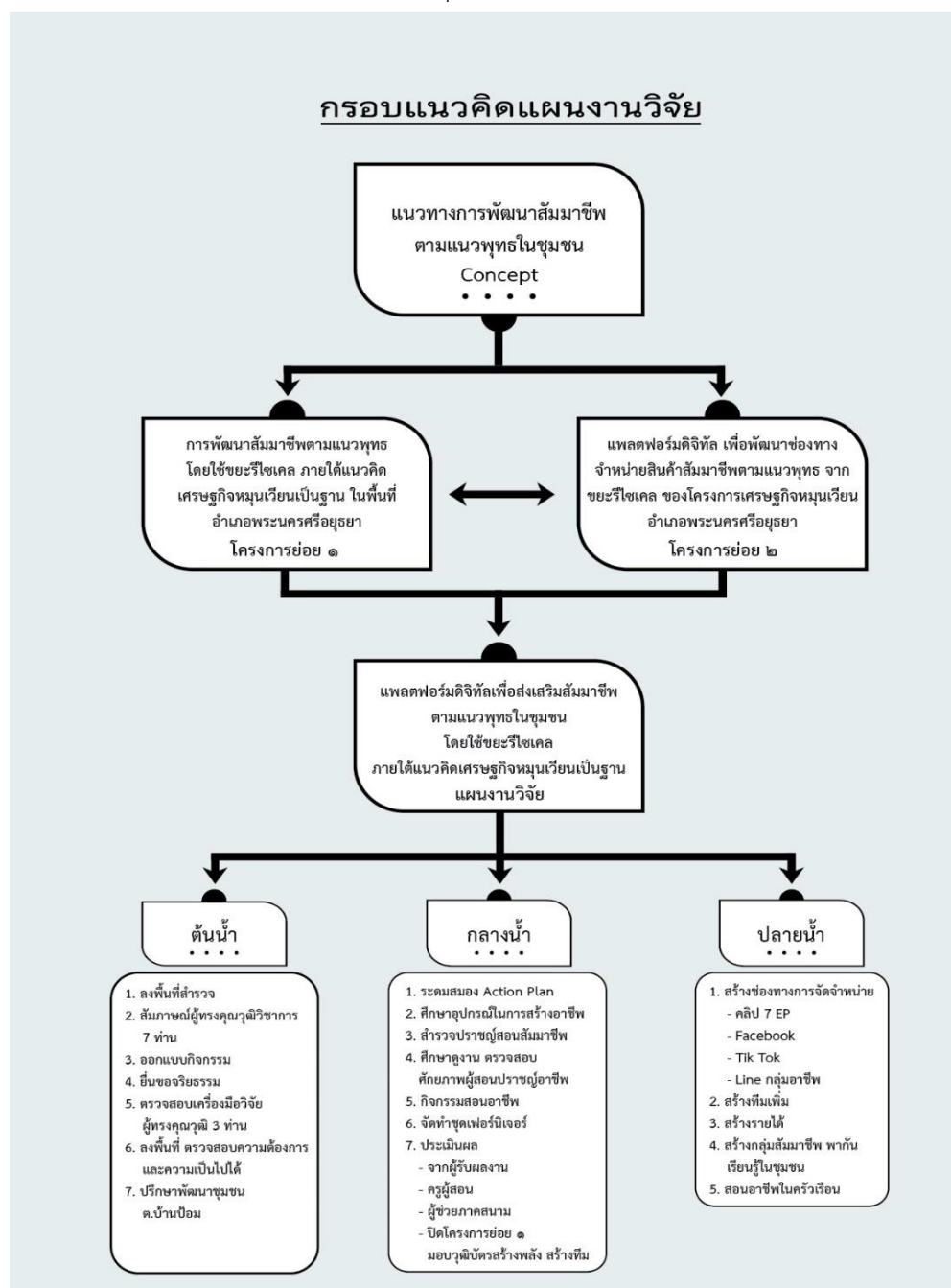
โอกาสพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ โดยการนำขยะรีไซเคิลมาพัฒนาเป็นสินค้า จะสามารถสร้างสัมมาชีพในชุมชนให้เป็นรูปธรรม โดยได้ศึกษาความรู้การดำเนินการจัดการขยะ 5 เทคนิค สรุปจากการสัมภาษณ์ ดังนี้ 1) ผู้นำที่ชุมชนมีความศรัทธา/เชื่อถือ 2) การมีส่วนร่วมทุกภาคีเครือข่าย 3) ต้องมีกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอเพื่อพัฒนาให้เป็นอุปนิสัย 4) ปลุกจิตสำนึกให้เห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ตนเอง 5) สร้างความตระหนักให้คนในชุมชนสม่ำเสมอ ให้รู้ว่า “ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอยู่ได้โดยไม่ต้องอาศัยมนุษย์ หากแต่มนุษย์ต้องอาศัยทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อดำเนินชีวิต ฉะนั้น ผู้คนในชุมชนต้องช่วยกันดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้ดีเพื่อเป็นแหล่งที่สร้างอาหาร / อากาศให้ทุกคนในชุมชน” ⁵⁸ ในงานวิจัยนี้ได้วางแผนพัฒนาแพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อพัฒนาช่องทางการจัดจำหน่ายให้ชุมชน ลดการจัดการที่พ่อค้าคนกลางอย่างเป็นระบบ และสามารถต่อยอดความรู้ให้คนในชุมชนได้มีอาชีพใหม่ อาชีพเสริมโดยการสร้างเครื่องมือวิจัยให้สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมายในการจัดการให้ความรู้ฝึกปฏิบัติให้สามารถจัดการความรู้และผลิตเครื่องมือเพื่อการจัดจำหน่ายขยายผลสินค้าอย่างเป็นระบบ



⁵⁸ อรชร ไกรจักร์ พระมหาวัชรญาณ ญาณกิตติ (ศรีชัย) และพระมหานิติทัศน์ ญาณสิทธิ, “พัฒนาฐานข้อมูลในรูปแบบดิจิทัลเพื่อการจัดการสู่ชุมชนปลอดขยะวิถีพุทธภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียน” รายงานการวิจัย, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2565), หน้า 112-118.

2.7 กรอบแนวคิดการวิจัย

กรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัยเรื่องนี้ มีกรอบแนวคิดที่สำคัญในลักษณะของกระบวนการ และวิธีการศึกษาวิจัย รวมทั้งผลลัพธ์จากการศึกษา “แพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อส่งเสริมสัมมาชีพตามแนวพุทธในชุมชนโดยใช้ขยะรีไซเคิลภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนเป็นฐาน ในพื้นที่โรงเรียนวัดพระงาม ตำบลบ้านป้อม อำเภอพระนครศรีอยุธยา



ภาพที่ 2.2 กรอบแนวคิดการวิจัย แหล่งที่มา: คณะผู้วิจัย

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “แพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อส่งเสริมสัมมาชีพตามแนวพุทธในชุมชนโดยใช้ขยะรีไซเคิลจากโครงการเศรษฐกิจหมุนเวียนเป็นฐาน” มีวัตถุประสงค์ 3 ข้อ คือ 1) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาสัมมาชีพตามแนวพุทธในชุมชน 2) เพื่อพัฒนาสัมมาชีพตามแนวพุทธโดยใช้ขยะรีไซเคิลภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนเป็นฐานในพื้นที่อำเภอพระนครศรีอยุธยา 3) เพื่อพัฒนาแพลตฟอร์มดิจิทัลสำหรับใช้ช่องทางจำหน่ายสินค้าสัมมาชีพตามแนวพุทธจากขยะรีไซเคิลของโครงการเศรษฐกิจหมุนเวียน อำเภอพระนครศรีอยุธยา โดยมีขั้นตอนและกระบวนการดำเนินการวิจัยดังนี้

3.1 รูปแบบการวิจัย

3.2 พื้นที่วิจัย

3.3 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญและกลุ่มอาสาสมัคร

3.4 เครื่องมือการวิจัย

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูลและการปฏิบัติการวิจัย

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.7 สรุปกระบวนการวิจัย

3.1 รูปแบบการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้รูปแบบการวิจัย 2 ประเภท คือ การวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) และการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ตามแนวคิดของ Kurt Lewin ดังนี้

3.1.1 การวิจัยเชิงคุณภาพ

การวิจัยเชิงคุณภาพ เป็นการวิจัยที่มุ่งศึกษาข้อมูลเชิงลึก ส่วนการเก็บรวบรวมข้อมูลจะใช้การสัมภาษณ์ (Interviews) การสังเกต (Observation) การสนทนากลุ่ม (Focus groups) การศึกษาวิเคราะห์เอกสาร (Document analysis) การทำงานภาคสนาม (Fieldwork) การถ่ายภาพ

(Multimedia data)¹ ดังนั้น คณะผู้วิจัยจึงได้เลือกใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาสัมมาชีพตามแนวพุทธในชุมชน

3.1.2 การวิจัยเชิงปฏิบัติการ

การวิจัยเชิงปฏิบัติการของ Kurt Lewin 4 ขั้นตอน ประกอบด้วย

- 1) Planning การวางแผน
- 2) Activity การปฏิบัติ
- 3) Observing การสังเกต
- 4) Reflecting การสะท้อนผล²

โดยคณะผู้วิจัยได้เลือกใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการวิจัยของ Kurt Lewin เพื่อพัฒนาสัมมาชีพตามแนวพุทธโดยใช้ขยะรีไซเคิลภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนเป็นฐาน และเพื่อพัฒนาแพลตฟอร์มดิจิทัลสำหรับใช้ช่องทางจำหน่ายสินค้าสัมมาชีพตามแนวพุทธจากขยะรีไซเคิลของโครงการเศรษฐกิจหมุนเวียน ในตำบลบ้านป้อม อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา



ภาพที่ 3.1 แนวคิดการวิจัยเชิงปฏิบัติการของ Kurt Lewin แหล่งที่มา: คณะผู้วิจัย

¹ Muhammad Hassan, “ Grounded Theory – Methods, Examples and Guide” , Researchmethod.net, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <https://researchmethod.net/grounded-theory/> [8 พฤษภาคม 2566].

² ภัทรพร เกษสังข์, การวิจัยเชิงปฏิบัติการ, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2559), หน้า 29.

3.2 พื้นที่วิจัย

พื้นที่วิจัย คือ ตำบลบ้านป้อม อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยคณะผู้วิจัยได้ใช้โรงเรียนวัดพระงาม (อรรถกฤษณ์ประหารรัฐ) เป็นสถานที่ฝึกอาชีพ

3.3 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญและกลุ่มอาสาสมัคร

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญและกลุ่มอาสาสมัครแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ตามรูปแบบการวิจัยดังนี้

3.3.1 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการวิจัยเชิงคุณภาพ

คณะผู้วิจัยได้คัดเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 7 รูป/คน ตามกลยุทธ์การคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ดังมีรายนามดังนี้

- 1) พระครูสุธีรกิตติบัณฑิต (กฤษฎา กิตติโสภโณ) ผศ. ดร. ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
- 2) รศ. ดร.โยธิน แสงวงดี อาจารย์ประจำสถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล
- 3) รศ. ดร.โกนิษฐ์ ศรีทอง อาจารย์ประจำภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
- 4) รศ. ดร.ประเวศ อินทองปาน อาจารย์ประจำภาควิชาปรัชญาและศาสนา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- 5) รศ. ดร.วรรณดี สุทธิธรากร อาจารย์ประจำภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- 6) รศ. ดร.วุฒินันท์ กันตเตียน อาจารย์ประจำคณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
- 7) ผศ. ดร.มนตรี สิริโรจนานันท์ อาจารย์ประจำภาควิชาปรัชญา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

3.3.2 กลุ่มอาสาสมัครในการวิจัยเชิงปฏิบัติการ

กลุ่มอาสาสมัครในการปฏิบัติการวิจัย ประกอบด้วย ชาวบ้านในตำบลบ้านป้อม จำนวน 15 คน และ คณะครูโรงเรียนวัดพระงาม (อรรถกฤษณ์ประหารรัฐ) จำนวน 5 คน รวมทั้งสิ้น 15 คน

3.4 เครื่องมือวิจัย

เครื่องมือวิจัยที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้มีดังนี้

3.4.1 แบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์ หมายถึง โครงร่างคำถามแบบปลายเปิดที่ใช้สำหรับสัมภาษณ์นักวิชาการ โดยคณะผู้วิจัยได้สร้างแบบสัมภาษณ์ชนิดแบบกึ่งโครงสร้าง (Non Structural View) ตามลำดับดังนี้

1) คณะผู้วิจัยได้ทบทวนแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมมาชีพ แล้วสร้างแบบสัมภาษณ์โดยใช้ความรู้จากการทบทวนเอกสารเป็นฐานคิด

2) คณะผู้วิจัยนำเสนอแบบสัมภาษณ์ที่ได้ร่างไว้และโครงร่างรายการวิจัย 3 บท ต่อสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพื่อขอจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ และดำเนินการปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

3) คณะผู้วิจัยจัดเตรียมแบบสัมภาษณ์ เพื่อใช้เครื่องมือในการสัมภาษณ์นักวิชาการ 7 รูป/คน

ประเด็นคำถามเพื่อการสัมภาษณ์มีดังนี้

- หลักการสัมมาชีพ
- หลักธรรมที่สนับสนุนให้เกิดสัมมาชีพ
- แนวทางการสร้างสัมมาชีพในชุมชน

3.4.2 ชุดกิจกรรม

ชุดกิจกรรมที่กำหนดไว้ในการศึกษาวิจัย มี 2 กิจกรรม ดังนี้

1) กิจกรรมการพัฒนาสัมมาชีพตามแนวพุทธในชุมชนโดยใช้ขยะรีไซเคิลภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนเป็นฐาน มีดังนี้

2) กิจกรรมการพัฒนาแพลตฟอร์มดิจิทัลสำหรับใช้ช่องทางจำหน่ายสินค้าสัมมาชีพตามแนวพุทธจากขยะรีไซเคิลของโครงการเศรษฐกิจหมุนเวียน

3.4.3 แบบสังเกต

แบบสังเกต หมายถึง แบบบันทึกปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในระหว่างการศึกษาวิจัย โดยคณะผู้วิจัยได้สร้างแบบสังเกตตามกิจกรรมที่กำหนดไว้ในการศึกษาวิจัย ประกอบด้วย 1) กิจกรรมการพัฒนาสัมมาชีพตามแนวพุทธในชุมชนโดยใช้ขยะรีไซเคิลภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนเป็นฐาน

2) กิจกรรมการพัฒนาแพลตฟอร์มดิจิทัลสำหรับใช้ช่องทางจำหน่ายสินค้าสัมมาชีพตามแนวพุทธจากขยะรีไซเคิลของโครงการเศรษฐกิจหมุนเวียน

4.4.4 แบบสะท้อนผล

แบบสะท้อนผล คือ แนวคำถามปลายเปิดที่ใช้สัมภาษณ์ผู้ชาวบ้านและคณะครูโรงเรียนวัดพระงาม (อรรถกฤษณ์ประชาธิรัฐ) เพื่อให้ท่านเหล่านั้นได้สะท้อนผลจากการปฏิบัติการวิจัย โดยคณะผู้วิจัยได้สร้างคำถามแบบสะท้อนผลขึ้นมา แล้วนำไปปรึกษาผู้ทรงคุณวุฒิ และปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

แนวคำถามในการสะท้อนผลมีดังนี้ ประเด็นในการสะท้อนผลมีดังนี้

- 1) ท่านได้รับความรู้อย่างไร?
- 2) หลังจากที่ท่านเรียนรู้และฝึกทำ ทักษะในการทำชุดเฟอร์นิเจอร์ เป็นอย่างไร ?
- 3) ท่านประสบปัญหาและอุปสรรคในการเข้าร่วมโครงการวิจัยอย่างไร ?
- 4) ท่านต้องการให้คณะผู้วิจัยปรับแผนกิจกรรมในโครงการวิจัยอย่างไร?

4.5 การเก็บรวบรวมข้อมูลและการปฏิบัติการวิจัย

4.5.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพ

คณะผู้วิจัยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อศึกษาหลักการสัมมาชีพ หลักธรรมที่สนับสนุนให้เกิดสัมมาชีพ และแนวทางการพัฒนาสัมมาชีพตามแนวพุทธในชุมชน โดยดำเนินการตามลำดับดังนี้

1) คณะผู้วิจัยได้คัดเลือกนักวิชาการ 7 รูป/คนตามกลยุทธ์การคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)³ และได้ขอหนังสือ “ขอความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์” จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

2) คณะผู้วิจัยได้ติดต่อประสานงานนักวิชาการ 7 รูป/คน ตามที่ได้คัดเลือกไว้ พร้อมกับนัดหมายวันเวลาและสถานที่ในการสัมภาษณ์

³ วรณณดี สุทธิธรากร, การวิจัยเชิงคุณภาพ: การวิจัยในกระบวนทัศน์ทางเลือก, พิมพ์ครั้งที่ 4, (กรุงเทพมหานคร: สยามปริทัศน์, 2562), หน้า 56.

3) คณะผู้วิจัยได้สัมภาษณ์นักวิชาการ 6 รูป/คน ตามวันเวลาที่นัดหมายผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ Zoom Meeting และได้เดินทางไปสัมภาษณ์นักวิชาการ 1 คน ณ สถานที่ที่นัดหมายในระหว่างวันที่ 3 – 13 กุมภาพันธ์ 2566

4) คณะผู้วิจัยได้ศึกษาพระไตรปิฎก อรรถกถา และหนังสือที่เกี่ยวข้องกับสัมมาชีพเพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับประเด็นหลักการสัมมาชีพ หลักธรรมที่สนับสนุนให้เกิดสัมมาชีพ และแนวทางการพัฒนาสัมมาชีพตามแนวพุทธในชุมชน

4.5.2 การปฏิบัติการวิจัยในการวิจัยเชิงปฏิบัติการ

คณะผู้วิจัยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการตามแนวคิดของ Kurt Lewin เพื่อพัฒนาสัมมาชีพและพัฒนาแพลตฟอร์มดิจิทัลสำหรับใช้เป็นช่องทางจำหน่ายสินค้า โดยดำเนินงานตามลำดับดังนี้

1) การวางแผน (Planning)

คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการวางแผนเพื่อพัฒนาสัมมาชีพและพัฒนาแพลตฟอร์มดิจิทัลสำหรับใช้เป็นช่องทางจำหน่ายสินค้า ดังนี้

1) คณะผู้วิจัยได้คัดเลือกตำบลบ้านป้อม อำเภอพระนครศรีอยุธยา เป็นพื้นที่วิจัย โดยใช้โรงเรียนวัดพระงาม (อรรถกถาจารย์ราษฎร์) เป็นสถานที่ฝึกอาชีพ เนื่องจากโรงเรียนวัดพระงาม (อรรถกถาจารย์ราษฎร์) มีความพร้อมด้านสถานที่และมีการคมนาคมที่สะดวก

2) คณะผู้วิจัยได้ประชุมกลุ่มย่อยร่วมกัน นายก รองนายก รองปลัด นักพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านป้อมและผู้อำนวยการโรงเรียนวัดพระงาม (อรรถกถาจารย์ราษฎร์) เพื่อระดมความคิดออกแบบกิจกรรมการพัฒนาสัมมาชีพตามแนวพุทธโดยใช้ขยะรีไซเคิลภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนเป็นฐาน ในวันที่ 13 มกราคม 2566

3) คณะผู้วิจัยและชาวบ้านบางส่วนจากตำบลบ้านป้อม ไปศึกษาดูงานการทำชุดเฟอร์นิเจอร์ และสิ่งประดิษฐ์จากยางรถยนต์ ณ เทศบาลตำบลม่วงคัน อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง ในวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2566

4) คณะผู้วิจัยได้รับสมัครชาวบ้านในตำบลบ้านป้อมเข้าร่วมโครงการวิจัย โดยมีชาวบ้านสมัครเข้าร่วมโครงการวิจัย 15 คน และมีคณะครูโรงเรียนวัดพระงาม (อรรถกถาจารย์ราษฎร์) สมัครเข้าร่วมโครงการวิจัย 5 คน รวม 20 คน

5) คณะผู้วิจัยทำหนังสือถึงนายกเทศบาลตำบลม่วงคัน อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง เพื่อเชิญพันจ่าเอก ไชยรัตน์ วรรณอุบล และคณะวิทยากรมาให้ความรู้ด้านการทำชุดเฟอร์นิเจอร์กระถางปลูกผัก สิ่งประดิษฐ์จากยางรถยนต์ แก่ชาวบ้านและคณะครูผู้สมัครเข้าร่วมโครงการวิจัย

6) พันจำเอก ไชยรัตน์ วรรณอุบล และคณะวิทยากรได้เตรียมวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือสำหรับการเรียนรู้และฝึกทำชุดเฟอร์นิเจอร์ กระถางปลูกผัก สิ่งประดิษฐ์จากยางรถยนต์

7) คณะผู้วิจัยและคณะครูโรงเรียนวัดพระงาม (อรรถกฤษณ์ประจักษ์) ได้ระดมความคิดเพื่อพัฒนาแพลตฟอร์มดิจิทัลสำหรับใช้เป็นช่องทางจำหน่ายสินค้า

2) การปฏิบัติ (Activity) และการสังเกต (Observing)

คณะผู้วิจัยได้ปฏิบัติการวิจัยพร้อมๆ กับสังเกตในขณะที่ยกเคลื่อนการพัฒนาสัมมาชีพและการพัฒนาแพลตฟอร์มดิจิทัลสำหรับใช้เป็นช่องทางจำหน่ายสินค้า ดังนี้

1) พันจำเอก ไชยรัตน์ วรรณอุบล และคณะวิทยากร ทำหน้าที่ให้ความรู้ด้านการทำชุดเฟอร์นิเจอร์ กระถางปลูกผัก สิ่งประดิษฐ์จากยางรถยนต์ แก่ชาวบ้านและคณะครู และในขณะเดียวกัน ชาวบ้านและคณะครูได้ทำชุดเฟอร์นิเจอร์ กระถางปลูกผัก สิ่งประดิษฐ์จากยางรถยนต์ด้วยตนเองภายใต้คำแนะนำของทีมนักวิชาการ ในระหว่างวันที่ 11 มีนาคม – 9 เมษายน 2566

2) คณะผู้วิจัยได้สังเกตการเรียนรู้และการฝึกทำชุดเฟอร์นิเจอร์ กระถางปลูกผัก สิ่งประดิษฐ์จากยางรถยนต์ของชาวบ้านและคณะครู นอกจากนี้ คณะผู้วิจัยได้สังเกตวิธีการทำชุดเฟอร์นิเจอร์ กระถางปลูกผัก สิ่งประดิษฐ์จากยางรถยนต์ พร้อมกับสัมภาษณ์คณะวิทยากรเพื่อให้ข้อมูลที่ไดจากการสังเกตถูกตรวจสอบ ทั้งนี้เพื่อให้ข้อมูลมีความถูกต้อง

3) คณะผู้วิจัยได้ศึกษาขั้นตอนการสร้างแพลตฟอร์มดิจิทัล คือ facebook page และ TikTok โดยทดลองเข้าไปสร้างแพลตฟอร์มดิจิทัลดังกล่าว พร้อมกับจับบันทึกขั้นตอนการสร้างลงบนแบบบันทึกภาคสนาม

4) คณะผู้วิจัยและคณะครูได้ร่วมกันสร้างช่องทางสำหรับจำหน่ายสินค้า ประกอบด้วย facebook page และ TikTok โดยคณะครูขออนุญาตใช้ facebook page เดิมของโรงเรียนเป็นที่พื้นที่ประชาชนสัมพันธ์ และในขณะเดียวกัน คณะผู้วิจัยได้สร้าง TikTok ขึ้นมาใหม่ โดยคณะผู้วิจัยประชาสัมพันธ์สินค้าช่วยคณะครูอีกช่องทางหนึ่ง

5) คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดทำคลิปวิดีโอสำหรับโปรโมทสินค้า โดยมอบคลิปวิดีโอดังกล่าวให้คณะครูไปโพสต์ลงบน facebook page และ คณะผู้วิจัยได้นำคลิปวิดีโอดังกล่าวไปโพสต์ลงบน TikTok

6) คณะผู้วิจัยได้จัดอบรมการทำคลิปวิดีโอให้กับคณะครูโดยเชิญวิทยากรมาให้ความรู้แบบ Onsite ในวันที่ 26 มีนาคม 2566 ณ โรงเรียนวัดพระงาม (อรรถกฤษณ์ประจักษ์) และแบบ

Online ผ่านโปรแกรม Zoom Meeting ในวันที่ 28, 30 มีนาคม 2566 ทั้งนี้ เพื่อที่คณะครูจะสามารถทำคลิปวิดีโอแนะนำเสนอสินค้าได้ด้วยตนเอง

7) คณะผู้วิจัยและคณะครูได้สรุปยอดจำหน่ายสินค้าจากแพลตฟอร์มดิจิทัล

3) Reflecting การสะท้อนผล

คณะผู้วิจัยได้เปิดโอกาสให้ชาวบ้านและคณะครูได้สะท้อนผลจากการปฏิบัติการวิจัย ทั้งนี้ เพื่อทราบประโยชน์และข้อบกพร่องของโครงการวิจัย

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาสัมมาชีพตามแนวพุทธในชุมชน และใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการตามแนวคิดของ Kurt Lewin เพื่อพัฒนาสัมมาชีพและพัฒนาแพลตฟอร์มดิจิทัลสำหรับใช้เป็นช่องทางจำหน่ายสินค้า แต่เมื่อถึงขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อรายงานผลการวิจัย คณะผู้วิจัยได้ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)⁴ ในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงปฏิบัติการ โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

- 1) คณะผู้วิจัยประมวลข้อมูลจากการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพ และการปฏิบัติการวิจัยในการวิจัยเชิงปฏิบัติการพร้อมกับตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล
- 2) อ่านบทวนข้อมูลพร้อมกับวิเคราะห์เพื่อให้เห็นประเด็นต่าง ๆ ในข้อมูล
- 3) กำหนดโครงสร้างเนื้อหาตามประเด็นที่ค้นพบ
- 4) รายงานผลการวิจัยตามโครงสร้างเนื้อหาที่กำหนดไว้ โดยพรรณนาให้เห็นผลการศึกษาวิจัยและผลการปฏิบัติการวิจัย

⁴ Yan Zhang and Barbara M. Wildemuth, *Qualitative Analysis of Content*, (n.p, n.d.), p. 3-4.

3.7 สรุปกระบวนการวิจัย

ตารางที่ 3.1 สรุปกระบวนการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย	การศึกษาแนวทางการพัฒนาสัมมาชีพ ตามแนวพุทธในชุมชน	การพัฒนาสัมมาชีพ และการพัฒนาแพลตฟอร์มดิจิทัล
รูปแบบการวิจัย	การวิจัยเชิงคุณภาพ	การวิจัยเชิงปฏิบัติการ
พื้นที่วิจัย	-	ตำบลบ้านป้อม
ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ/ กลุ่มอาสาสมัคร	นักวิชาการ 7 รูป/คน	ชาวบ้าน 15 คน คณะครูโรงเรียนวัดพระงาม 15 คน
เครื่องมือวิจัย	แบบสัมภาษณ์	ชุดกิจกรรม แบบสังเกต แบบสะท้อนผล
การเก็บรวบรวม ข้อมูลและการ ปฏิบัติการวิจัย	การสัมภาษณ์ การศึกษาเอกสาร	การปฏิบัติการวิจัยตามแนวคิดของ Kurt Lewin 4 ขั้นตอน 1) Planning การวางแผน 2) Activity การปฏิบัติ 3) Observing การสังเกต 4) Reflecting การสะท้อนผล
การวิเคราะห์ข้อมูล	การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)	การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

บทที่ 4

ผลการศึกษาวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “แพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อส่งเสริมสัมมาชีพตามแนวพุทธในชุมชนโดยใช้ขยะรีไซเคิลจากโครงการเศรษฐกิจหมุนเวียนเป็นฐาน” มีวัตถุประสงค์ 3 ข้อ คือ 1) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาสัมมาชีพตามแนวพุทธในชุมชน 2) เพื่อพัฒนาสัมมาชีพตามแนวพุทธโดยใช้ขยะรีไซเคิลภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนเป็นฐานในพื้นที่อำเภอพระนครศรีอยุธยา 3) เพื่อพัฒนาแพลตฟอร์มดิจิทัลสำหรับใช้ช่องทางจำหน่ายสินค้าสัมมาชีพตามแนวพุทธจากขยะรีไซเคิลของโครงการเศรษฐกิจหมุนเวียน อำเภอพระนครศรีอยุธยา โดยคณะผู้วิจัยได้ศึกษาวิจัยตามกระบวนการวิจัยเรียบร้อยแล้ว ผลการศึกษามีรายละเอียดตามหัวข้อดังนี้

4.1 บริบทพื้นที่วิจัย

4.2 ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาสัมมาชีพตามแนวพุทธในชุมชน

4.3 ผลการพัฒนาสัมมาชีพตามแนวพุทธโดยใช้ขยะรีไซเคิลภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนเป็นฐานในพื้นที่อำเภอพระนครศรีอยุธยา

4.4 ผลการพัฒนาแพลตฟอร์มดิจิทัลสำหรับใช้ช่องทางจำหน่ายสินค้าสัมมาชีพตามแนวพุทธจากขยะรีไซเคิลของโครงการเศรษฐกิจหมุนเวียน อำเภอพระนครศรีอยุธยา

4.5 องค์ความรู้จากการวิจัย

4.1 บริบทพื้นที่วิจัย

อำเภอพระนครศรีอยุธยา เป็นอำเภอหนึ่งในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จัดตั้งขึ้นเมื่อ ปี พ.ศ.2440 โดในนามว่า “อำเภอรอบกรุง” ต่อมา พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้เปลี่ยนชื่ออำเภอรอบกรุงในนามว่า “อำเภอกรุงเก่า” และในปี พ.ศ. 2500 จอมพล ป. พิบูลสงคราม ได้เปลี่ยนชื่ออำเภอกรุงเก่าในนามว่า “อำเภอพระนครศรีอยุธยา” จนถึงปัจจุบัน ซึ่งอำเภอ

พระนครศรีอยุธยา มีคำขวัญประจำอำเภอว่า "เมืองหลวงเก่า ชนเผ่าโบราณ สืบสานงานท้องถิ่น แผ่นดินมรดกโลก"¹

1) ที่ตั้งและอาณาเขต

อำเภอพระนครศรีอยุธยา ตั้งอยู่ทางตอนกลางของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งมีอาณาเขตติดต่อกับอำเภอข้างเคียงดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับอำเภอบางปะหันและอำเภอนครหลวง

ทิศตะวันออก ติดต่อกับอำเภออุทัย

ทิศใต้ ติดต่อกับอำเภอบางปะอิน

ทิศตะวันตก ติดต่อกับอำเภอบางไทรและอำเภอบางบาล²

2) เขตการปกครองระดับตำบล

พื้นที่อำเภอพระนครศรีอยุธยาแบ่งเขตการปกครองย่อย ออกเป็น 21 ตำบล ดังนี้

- 1) ตำบลประตูลี่
- 2) ตำบลกะมัง
- 3) ตำบลหอรัตนไชย
- 4) ตำบลหัวรอ
- 5) ตำบลท่าवासุมรี
- 6) ตำบลไผ่ลิง
- 7) ตำบลปากกราน
- 8) ตำบลภูเขาทอง
- 9) ตำบลสำเภาล่ม

¹ ศาลากลางจังหวัดพระนครศรีอยุธยา, กรุงเทพมหานคร ออยุธยา, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: [https://ww2.ayutthaya.go.th/amphur_content/cate/11#:~:text=\[27 เมษายน 2566\]](https://ww2.ayutthaya.go.th/amphur_content/cate/11#:~:text=[27%20เมษายน%202566]).

² วิกีพีเดีย สารานุกรมเสรี, อำเภอพระนครศรีอยุธยา, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <https://th.wikipedia.org/wiki/> [27 เมษายน 2566].

- 10) ตำบลสวนพริก
- 11) ตำบลคลองตะเคียน
- 12) ตำบลวัดตูม
- 13) ตำบลหันตรา
- 14) ตำบลลุมพินี
- 15) ตำบลบ้านใหม่
- 16) ตำบลบ้านเกาะ
- 17) ตำบลคลองสวนพลู
- 18) ตำบลคลองสระบัว
- 19) ตำบลเกาะเรียน
- 20) ตำบลบ้านป้อม
- 21) ตำบลบ้านรุน³



³ ศาลากลางจังหวัดพระนครศรีอยุธยา, กรุงเทพมหานครโลก อยุธยา, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: [https://www2.ayutthaya.go.th/amphur_content/cate/11#:~:text=\[27 เมษายน 2566\]](https://www2.ayutthaya.go.th/amphur_content/cate/11#:~:text=[27%20เมษายน%202566]).

แผนที่อำเภอเมืองพระนครศรีอยุธยา
Amphoe Phra Nakhon Si Ayutthaya MAP



ภาพที่ 4.1 แผนที่อำเภอพระนครศรีอยุธยา

แหล่งที่มา: http://www.ayutthaya.go.th/16/pranakon/pk_map.html [27 เมษายน 2566].

3) ข้อมูลด้านทรัพยากรธรรมชาติ

อำเภอพระนครศรีอยุธยา มีแม่น้ำสายสำคัญ จำนวน 3 สาย ประกอบด้วย

1) แม่น้ำป่าสัก ไหลมาจากอำเภอนครหลวง ผ่านตำบลบ้านเกาะ ตำบลหัวรอ ตำบลกะมัง ตำบลหิรัญไชย ตำบลคลองสวนพลู และไหลไปบรรจบกับแม่น้ำเจ้าพระยาที่ตำบลป้อมเพชร

2) แม่น้ำลพบุรี ไหลมาจากอำเภอบางปะหัน ผ่านตำบลสวนพริก และตำบลบ้านเกาะ และไหลไปบรรจบกับแม่น้ำป่าสักที่วัดตองปุ ตำบลบ้านเกาะ

3) แม่น้ำเจ้าพระยา ไหลมาจากอำเภอพระนครศรีอยุธยา ผ่านตำบลบ้านใหม่ ตำบลกุเตาทอง ตำบลบ้านป้อม ตำบลปากกราน ตำบลสำเภาล่ม ตำบลประตูลี้ ตำบลคลองตะเคียน ตำบลคลองสวนพลู ตำบลเกาะเรียน และตำบลบ้านรุน

อำเภอพระนครศรีอยุธยา มีลำคลองธรรมชาติที่สำคัญ จำนวน 16 คลอง ประกอบด้วย

1) คลองทางกระเบนเหนือ

2) คลองทางกระเบนใต้

3) คลองมหาพราหมณ์

4) คลองมะขามเทศ

5) คลองวัดป้อม

6) คลองปากกราน

7) คลองตะเคียน

8) คลองวัดไก่อเตี้ย

9) คลองบางหวาน

10) คลองโคกเหนือ

11) คลองสวนพลู

12) คลองสวัสดิ์

13) คลองเตาอิฐ

14) คลองข้าวสาร

15) คลองไผ่ลิง

16) คลองกุฎีดาว

อำเภอพระนครศรีอยุธยา มีแหล่งน้ำชลประทาน จำนวน 4 โครงการ ดังนี้

1) โครงการชลประทานบางบาล อยู่ในเขต ตำบลบ้านป้อม ตำบลปากกราน ตำบลสำเภา
ล่ม ตำบลคลองตะเคียน ตำบลบ้านรุน

2) โครงการชลประทานมหาราช อยู่ในเขต ตำบลบ้านใหม่ ตำบลภูทอง ตำบลวัดตูม
ตำบลลุมพลี ตำบลสวนพริก

3) โครงการชลประทานเริงราง อยู่ในเขต ตำบลบ้านเกาะ และตำบลสวนพริก

4) โครงการชลประทาน อยู่ในเขต ตำบลบ้านเกาะ ตำบลเกาะเรียน ตำบลหันตรา และ
ตำบลคลองสวนพลู⁴

⁴ นายอบ, ข้อมูลทรัพยากรธรรมชาติอำเภอพระนครศรีอยุธยา, [ออนไลน์] แหล่งที่มา:
http://www.ayutthaya.go.th/16/pranakon/pk_resources.html [29 เมษายน 2566].

4) อาชีพของประชาชน

อาชีพหลักของประชาชน คือ อาชีพเกษตรกรรม รองลงมา คือ รับจ้างตามโรงงานในอำเภอพระนครศรีอยุธยา หรืออำเภอใกล้เคียง⁵

อนึ่ง โรงเรียนวัดพระงาม (อรรถกฤษณ์ประชารัฐ) ตั้งอยู่ในพื้นที่หมู่ที่ 3 บ้านป้อม ตำบลบ้านป้อม อำเภอพระนครศรีอยุธยา ความเป็นมาของโรงเรียนวัดพระงาม (อรรถกฤษณ์ประชารัฐ) มีข้อมูลระบุว่า นายอำเภอกุรงเก่า ชื่อ ขุนสนิท ประชากร ได้ก่อตั้งโรงเรียนวัดพระงาม ในวันที่ 5 มกราคม 2477 โดยใช้ศาลาการเปรียญวัดพระงามเป็นสถานที่ทำการเรียนการสอน ตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 3 ต่อมา ในปี พ.ศ. 2510 โรงเรียนวัดพระงาม ได้สร้างอาคารเรียนแบบ ป.1 ข 4 ห้องเรียน โดยได้รับจัดสรรงบประมาณ 150,000 บาท นายแสวง อรรถกฤษณ์ สมทบ 10,000 บาท ประชาชนสมทบ 10,000 บาท และได้ย้ายเข้ามาทำการเรียนการสอน ณ อาคารนี้ ในวันที่ 15 พฤษภาคม 2513 และ ต่อมา ในปี พ.ศ. 2519 ได้เปิดสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และได้ต่อเติมอาคารเรียนเพิ่มอีกสองห้อง ในปี พ.ศ. 2520 พร้อมกับเปิดสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปัจจุบัน โรงเรียนวัดพระงาม (อรรถกฤษณ์ประชารัฐ) เปิดสอนนักเรียนตั้งแต่ชั้นอนุบาล 1 – ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6⁶



ภาพที่ 4..2 โรงเรียนวัดพระงาม (อรรถกฤษณ์ประชารัฐ) แหล่งที่มา: คณะผู้วิจัย

⁵ ศาลากลางจังหวัดพระนครศรีอยุธยา, กรุงเทพมหานคร, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: [https://ww2.ayutthaya.go.th/amphur_content/cate/11#:~:text=\[29 เมษายน 2566\]](https://ww2.ayutthaya.go.th/amphur_content/cate/11#:~:text=[29%20เมษายน%202566]).

⁶ โรงเรียนวัดพระงาม (อรรถกฤษณ์ประชารัฐ), ประวัติโรงเรียนวัดพระงาม (อรรถกฤษณ์ประชารัฐ), [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <https://data.bopp-obec.info> [15 กุมภาพันธ์ 2566].

4.2 ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาสัมมาชีพตามแนวพุทธในชุมชน

4.2.1 หลักการสัมมาชีพ

สัมมาชีพ คือ อาชีพที่สะอาดบริสุทธิ์ทั้งกาย วาจา ใจ มีหลักการ 3 ข้อ ดังนี้ 1) ความสะอาดทางกาย (กายโสเจยยะ) คือ การไม่ฆ่าสัตว์เพื่อจำหน่าย การไม่ลักทรัพย์ การไม่ดื่มของมึนเมา การไม่เบียดเบียนตนเอง ผู้อื่น และสิ่งแวดล้อม การไม่ประกอบอาชีพที่ผิดกฎหมาย รวมถึงการไม่ประกอบมิถนาวนิชา ได้แก่ การขายสุรา ขายอาวุธ ขายยาพิษ การค้ามนุษย์ การค้าขายสัตว์ 2) ความสะอาดทางวาจา (วาจิโสเจยยะ) คือ การไม่พูดเท็จ การไม่พูดเลียบเคียง การไม่พูดหวานล่อเพื่อแสวงหาผลประโยชน์ 3) ความสะอาดทางใจ (มโนโสเจยยะ) คือ การไม่คิดเอาเปรียบผู้อื่น การไม่มีอคติ ความซื่อสัตย์สุจริตจริงใจ ความเห็นอกเห็นใจบุคคลอื่น ความละเอียดเกรงกลัวต่อบาป การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม การมีปัญญาสร้างสรรค์อาชีพ มีปัญญาแก้ไขปัญหา และบริหารชีวิตอย่างสมดุลในท่ามกลางคน ธรรมชาติ และความเชื่อ ดังคำกล่าวของผู้ให้ข้อมูลสำคัญดังนี้

“คนจะประกอบอาชีพอะไรก็ตาม จะต้องมีความบริสุทธิ์ จะต้องสะอาดกาย มีศีล มีกฎระเบียบ มีกฎหมาย พูดง่ายๆ ว่า อาชีพจะต้องไม่ผิดกฎหมาย อันนี้มันสัมพันธ์กันนะครับ เราอาจจะนึกถึงคำว่า สัมมาอาชีพะ แต่อันนั้นผมไม่อยากเชื่อมเท่าไร แต่ ผมเจาะไปเลยว่า หลักการข้อแรกคือ ต้องไม่ผิดกฎหมาย ไม่ผิดกฎหมายในพุทธ มันก็คือ ศีล ถ้าคนประกอบอาชีพอะไรแล้วละเมิดศีล 5 แม้แต่ข้อใดข้อหนึ่งมันก็ไม่เป็นสัมมาชีพแล้ว สัมมาชีพ ฐานแรกต้องอยู่บนฐานของศีล ศีลคือการไม่ละเมิดทรัพย์สินคนอื่น ไม่พูดเท็จ ไม่ดื่มหรือไม่เสพของมึนเมา ถ้าเอาฐานนี้เป็นตัวตั้ง ฐานแรกคืออาชีพที่ดีที่เหมาะสมสร้างสรรค์สังคมได้ ข้อที่ 2 คือ เรื่องสมาธิ แต่เราจะไม่พูดเรื่องกรรมฐาน สมาธิที่ผมต้องการจะสื่อก็คือ เรื่องจิตใจ นะครับ จิตใจ หมายความว่า จิตใจของคนที่จะมีสัมมาชีพที่ถูกต้องตามแนวพุทธ คือความซื่อสัตย์สุจริต จริงใจ คำว่าสมาธิในที่นี้ ก็คือ มีคุณธรรมประจำใจในแง่ของความซื่อสัตย์หรือลัทธิจะ มีความสุจริตในอาชีพที่ทำ ปัญญา ความคิดริเริ่ม ความคิดแก้ปัญหา ความคิดสร้างสรรค์ในการประกอบอาชีพของตัว ในการประกอบอาชีพใด ๆ ก็ตามที่ทำ ถ้าทำเหมือนเดิม ทำตาม ๆ กันมาซ้ำ ๆ ๆ มันน่าจะต่อไปไม่ไหวใช่ไหมครับ ผมคิดว่าไม่ว่าอาชีพอะไร ก็ต้องใช้การสร้างสรรค์ ผมคิดว่าทุกอาชีพเลยไม่จำเป็นว่าอาชีพใดอาชีพหนึ่ง จริงใจ ไม่อคติเป็นคุณธรรมพื้นฐาน และมีแนวคิดที่เป็นแนวปัญญา คือแก้ปัญหาได้ สร้างสรรค์ต่อได้ ต่อยอดได้”⁷

⁷ สัมภาษณ์ ผศ. ดร.มนตรี สิริโรจนานันท์ อาจารย์ประจำภาควิชาปรัชญา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 3 กุมภาพันธ์ 2566.

“สัมมาชีพ คือสิ่งที่ตรงกันข้ามกับมิจฉาณิชชา มิจฉาณิชชา ก็คือ การค้าขายที่ผิด ค้าขายพวกสุรา ค้าขายของมีนเมา ค้าขายคน ขายนุญช์ ที่นี้ สัมมาอาชีพะ คือ สิ่งที่ตรงกันข้าม ก็คือไม่ขายพวกนั้น ตามหลักการจริง ๆ เราพูดถึงเรื่องสัมมาอาชีพนี้ เราต้องสรรเสริญอาชีพที่ไม่ต้องเบียดเบียนตนเอง และเบียดเบียนผู้อื่นนะ หรือสมัยใหม่ คืออาชีพที่ไม่ทำให้สิ่งแวดล้อมเสียหาย”⁸

“สัมมาอาชีพะ คือ การใช้ชีวิตชอบ ไม่ผิดศีลธรรม ไม่เบียดเบียนผู้อื่น สัมมาอาชีพะนี้ ต้องไม่เบียดเบียน ต้องไม่คิดมิชอบ ต้องไม่เบียดเบียนผู้อื่น คือการไม่เบียดเบียนนี้มี 3 ทาง คือ 1 มโนกรรม วจีกรรม และกายกรรม 3 ใจไม่คิดเบียดเบียน วาจาก็ไม่พูดเบียดเบียน กายกรรมก็ไม่กระทำเบียดเบียน”⁹

“หลักสัมมาอาชีพของผมก็คือความซื่อสัตย์สุจริต ใครให้เท่าไรก็เท่านั้น ขยัน เก็บออม มัธยัสถ์ ตรงไปตรงมา ใครเขาจะมองเราว่า ทำไมราคาถูก ก็เรื่องของเขา เพราะว่าบางครั้งบางครั้ง ผมก็มองว่าคนซื้อเรา เขามีอยู่แค่นี้ ก็ให้เขาแค่นี้ ดังนั้น สัมมาอาชีพของผม ก็คือ ทำงาน ทำงานเลี้ยงชีวิต เพื่อให้ได้ผลตอบแทนตามเหมาะสมสมควรที่สังคมควรได้ ไม่โลกไม่อย่ากได้อย่ากมีอะไรที่โดดเด่นเกินความเป็นจริง มีหิริโอตตัปปะ ก็คือ ละอายต่อบาป”¹⁰

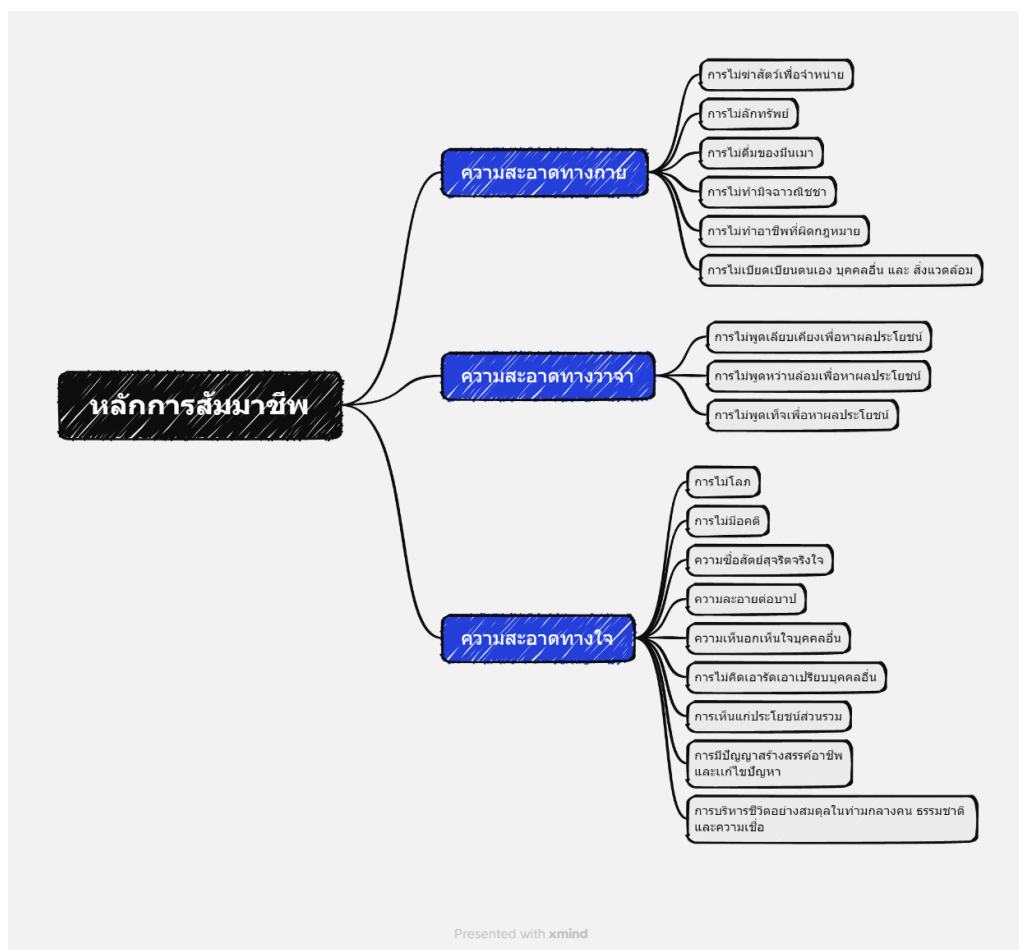
สัมมาชีพในทัศนคติของผม หมายถึงหลักของการใช้ชีวิตแล้วมีความสุขเคียงคู่กัน และใช้ชีวิตมีความสุขบนฐานของอาชีพที่ตัวเองมีที่ตัวเองเป็น พร้อม ๆ กันนั้น ก็สามารถบอกตัวเองว่า ตนเองมีความสุขกับสิ่งนั้น อันนั้นผมเลยคิดว่ามันเป็นตัว Concept ส่วนตัว องค์ประกอบที่มันจะทำให้สิ่งเหล่านั้นดำรงมันอยู่ในตัวคน ๆ นั้น มันตั้งอยู่บนฐานของสุจริตว่า กายสุจริต วจีสุจริต มโนสุจริตนั้นแหละ¹¹

⁸ สัมภาษณ์ รศ. ดร.โกนิษฐ์ ศรีทอง อาจารย์ประจำภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 8 กุมภาพันธ์ 2566.

⁹ สัมภาษณ์ รศ. ดร.ประเวศ อินทองปาน อาจารย์ประจำภาควิชาปรัชญาและศาสนา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 13 กุมภาพันธ์ 2566.

¹⁰ สัมภาษณ์ รศ. ดร.โยธิน แสงวดี อาจารย์ประจำสถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล, 7 กุมภาพันธ์ 2566.

¹¹ สัมภาษณ์ รศ. ดร.วุฒินันท์ กันทเตียน อาจารย์ประจำคณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, 4 กุมภาพันธ์ 2566.



ภาพที่ 4.3 หลักการสัมมาชีพ แหล่งที่มา: คณะผู้วิจัย

4.2.2 หลักธรรมที่สนับสนุนให้เกิดสัมมาชีพ

หลักธรรมที่สนับสนุนให้เกิดสัมมาชีพมีดังนี้

1) **หลักธรรมคัมภีร์ครองโลก** ประกอบด้วย 1) หิริ ความละอายต่อบาป 2) โอตตัปปะ ความเกรงกลัวต่อบาป¹² บุคคลที่มีหิริโอตตัปปะประจำใจ จะเป็นผู้มีกายวาจาใจสะอาด ละอายชั่วกลัวบาป ประกอบอาชีพด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ไม่คดโกง ไม่เอาเปรียบบุคคลอื่น

2) **หลักทฤษฎีธัมมิกัตถสังวัตตนิกธรรม** ประกอบด้วย 1) อุฏฐานสัมปทา ความถึงพร้อมด้วยความขยัน 2) อารักขสัมปทา ความถึงพร้อมด้วยการรู้จักเก็บออม 3) กัลยาณมิตตา การคบคนดีเป็นเพื่อน 4) สมชีวิตา การใช้ชีวิตอย่างพอเพียง¹³ บุคคลที่นำหลักทฤษฎีธัมมิกัตถสังวัตตนิกธรรมมาใช้ในการดำเนินชีวิต เขาจะทำงานด้วยความขยันหมั่นเพียร หนักเอาเบาสู้ง ประหยัดมัธยัสถ์ รู้จักกิน รู้จักใช้ ไม่คบคนชั่ว ใช้ชีวิตอย่างพอเพียง และไม่ยุ่งเกี่ยวกับมิจฉาอาชีพ

3) **หลักไตรสิกขา** ประกอบด้วย ศีล สมาธิ ปัญญา¹⁴ บุคคลที่ปฏิบัติตามหลักไตรสิกขา จะไม่ประกอบอาชีพที่ผิดกฎหมาย (ศีล) มีจิตใจดี ทำงานด้วยความขยัน ยึดมั่นในความซื่อสัตย์สุจริต (สมาธิ) มีปัญญาในการสร้างสรรค์งาน และแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น (ปัญญา)

4) **หลักอิทธิบาท** ประกอบด้วย ฉันทะ วิริยะ จิตตะ วิมังสา¹⁵ บุคคลที่นำหลักอิทธิบาท 4 เข้ามาประยุกต์ใช้ในการทำงาน เขาจะมีใจรักในงาน (ฉันทะ) มีความเพียรพยายาม ทำงานด้วยความบากบั่น (วิริยะ) มีจิตใจจดจ่ออยู่กับงานที่ทำ (จิตตะ) และจัดการการงานให้เป็นไปในทางสร้างสรรค์ (วิมังสา) เมื่อเขาทำงานด้วยหลักอิทธิบาท 4 เขาจะไม่พลาดทำไปประกอบมิจฉาชีพอย่างแน่นอน

5) **หลักอริยสัจ** ประกอบด้วย ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค¹⁶ บุคคลที่นำหลักอริยสัจ 4 มาประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพ เขาจะเข้าใจความรู้สึกบุคคลอื่น ไม่คดโกงบุคคลอื่น มีความเมตตาต่อบุคคลอื่น ยึดมั่นในหลักศีลธรรม และประกอบอาชีพที่ถูกกฎหมาย

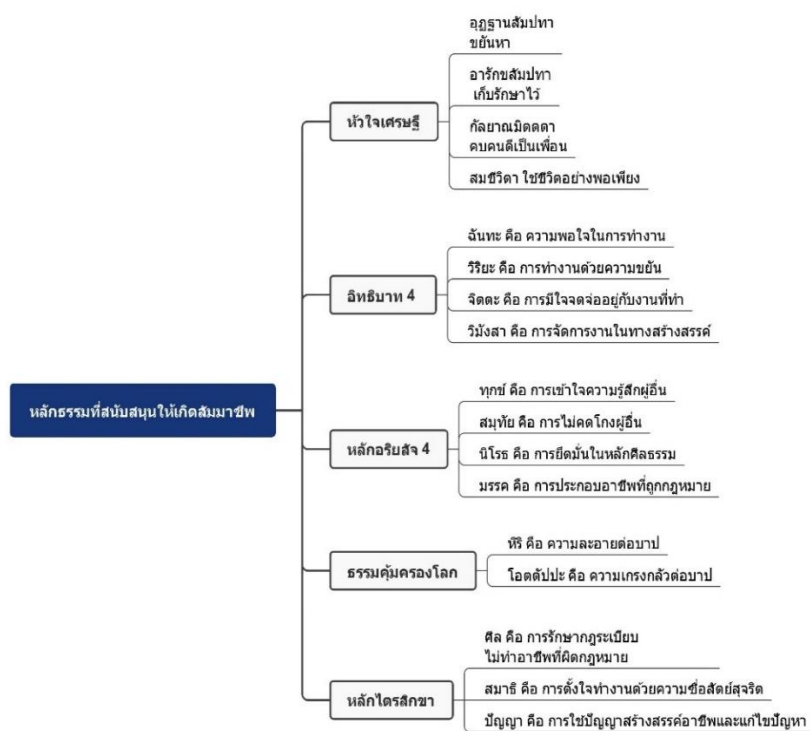
¹² อ.ส.ต.ด.ก. (ไทย) 23/65/131-132.

¹³ อ.อ.อ.อ.ก. (ไทย) 23/55/345.

¹⁴ อ.อ.ด.ก. (ไทย) 20/91/319.

¹⁵ อ.ก.ก. (ไทย) 35/431/342.

¹⁶ อ.ก.ก. (ไทย) 35/189/163.



ภาพที่ 4.4 หลักธรรมที่สนับสนุนให้เกิดสัมมาชีพ แหล่งที่มา: คณะผู้วิจัย

4.2.3 แนวทางการพัฒนาสัมมาชีพตามแนวพุทธในชุมชน

แนวทางการพัฒนาสัมมาชีพตามแนวพุทธในมี 2 ขั้นตอนหลัก ดังนี้

1) **ทุกข์และสมุทัย:** การวิเคราะห์ศักยภาพชุมชน ก่อนที่ปราชญ์ชุมชนจะสอนอาชีพให้กับชาวบ้าน ควรสำรวจความสนใจของชาวบ้านในชุมชนเป็นอันดับแรกเพื่อทราบว่า อาชีพนั้นเป็นที่สนใจของชาวบ้านหรือไม่ หรือควรวิเคราะห์ศักยภาพชุมชนเพื่อทราบว่า อาชีพนั้นเหมาะสมแก่ชาวบ้านในชุมชนนั้น ๆ หรือไม่ เพราะชุมชนแต่ละแห่งมีปัญหา แหล่งทุน วัตถุดิบ สภาพแวดล้อมที่แตกต่างกันออกไป การวิเคราะห์ศักยภาพชุมชนก่อนสอนอาชีพให้กับชาวบ้านจะทำให้ชาวบ้านมีโอกาสประสบความสำเร็จในอาชีพได้¹⁷

¹⁷ กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย, แนวทางการสร้างสัมมาชีพชุมชน ปี 2562, (กรุงเทพมหานคร: บริษัท บีทีเอสเพรส จำกัด, 2561), หน้า 9,70.

2) นิโรธและมรรค: การพัฒนาสัมมาชีพตามแนวพุทธในชุมชน โดยดำเนินการตาม 5 ขั้นตอนดังนี้ 1) การแจ้งให้ทราบ ก่อนที่ปราชญ์ชุมชนจะสอนอาชีพให้แก่ชาวบ้านควรแจ้งให้ชาวบ้านทราบก่อนว่า ตนจะเข้ามาสอนอาชีพให้แก่ชาวบ้านที่มีความสนใจ และจะร่วมสู่เคียงบำเคียงไหล่ไปด้วยกัน 2) การวางแผน ปราชญ์ชุมชนควรวางแผนเพื่อให้งานดำเนินไปอย่างมีทิศทางและตรงเป้าหมาย จะอย่างไรก็ตาม ปราชญ์ชุมชนควรระมัดระวังในการวางแผนพัฒนาสัมมาชีพในชุมชน เพราะหากแผนที่วางไว้มีความผิดพลาด ย่อมไม่เป็นผลดีต่อชาวบ้านอย่างแน่นอน 3) การเปิดรับสมัคร ชาวบ้านเข้าฝึกอบรม ปราชญ์ชุมชนควรรับสมัครชาวบ้านที่สนใจเข้าร่วมกิจกรรม เพื่อให้พวกเขาได้พัฒนาทักษะด้านอาชีพของตัวเอง และไม่ควรกำหนดกฎเกณฑ์การรับสมัคร เพราะจะเป็นการปิดกั้นโอกาสในการพัฒนาทักษะอาชีพของชาวบ้าน 4) การสอนอาชีพแก่ชาวบ้าน ปราชญ์ชุมชนควรให้ความรู้เกี่ยวกับอาชีพแก่ชาวบ้าน ควรพาชาวบ้านไปศึกษาดูงานเพิ่มเติมเพื่อเพิ่มพูนความรู้ เพื่อสร้างแรงจูงใจให้กับชาวบ้าน รวมถึงควรมอบหมายให้ชาวบ้านได้ฝึกปฏิบัติ และควรแนะนำให้ชาวบ้านประเมินตนเองหรือพิจารณาข้อดีข้อบกพร่องของตนเอง เพื่อปรับปรุงตนเองให้ดียิ่งขึ้น¹⁸ 5) การจัดตั้งกลุ่มอาชีพ เมื่อชาวบ้านที่เข้าร่วมกิจกรรมมีทักษะอาชีพแล้ว ปราชญ์ชุมชนควรผลักดันหรือส่งเสริมให้ชาวบ้านจัดตั้งกลุ่มอาชีพเพื่อผลิตสินค้าจำหน่าย จะอย่างไรก็ตาม การจัดตั้งกลุ่มอาชีพจะประสบความสำเร็จได้ ต้องอาศัยหลากหลาย องค์ประกอบ ได้แก่ ทุน บุคคล การจัดการ และคุณธรรม ดังคำกล่าวของผู้ให้ข้อมูลสำคัญดังนี้

“ปราชญ์ชุมชนต้องวิเคราะห์ว่า ชุมชนนี้อาชีพอะไรที่จะส่งเสริม เพราะฉะนั้นปราชญ์ชุมชนก็มีหลายประเภท ปราชญ์ในหมู่บ้านบางคนเชี่ยวชาญเรื่องนี้ บางคนเชี่ยวชาญเรื่องโน้น ปราชญ์คนนี้เชี่ยวชาญการเลี้ยงหมู คนโน้นเชี่ยวชาญการเลี้ยงวัว คนโน้นเชี่ยวชาญเรื่องการเลี้ยงนก คนโน้นเชี่ยวชาญเรื่องการเลี้ยงผึ้ง เพราะว่าเขาประกอบอาชีพอะไร เขาจะมีความเชี่ยวชาญเรื่องนั้น”¹⁹

“การแจ้งให้ทราบว่า เราจะเข้ามาร่วมงานเคียงบำเคียงไหล่กับเขา ดังนั้น การสร้างสัมมาชีพการเพิ่มให้มีอาชีพทางเลือกอีกอาชีพหนึ่ง เขาอาจจะมียู่แล้วก็ไม่เป็นไร เราไปเพิ่มให้ความมั่นใจเขาอีก คือเราต้องแจ้งให้เขาทราบ”²⁰

¹⁸ อ่างแล้ว, หน้า 18.

¹⁹ สัมภาษณ์ รศ. ดร.ประเวศ อินทองปาน อาจารย์ประจำภาควิชาปรัชญาและศาสนา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 13 กุมภาพันธ์ 2566.

²⁰ สัมภาษณ์ รศ. ดร.โยธิน แสงวงศ์ อาจารย์ประจำสถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล, 7 กุมภาพันธ์ 2566.

ก่อนลงมือทำอะไร มันต้องคิดร่วมกันเยอะ ๆ เอาความเป็นพี่น้องมาเกาะเกี่ยวกัน คิดเยอะ ๆ แล้วก็ออกแบบเยอะ ๆ เวลาทำอะไร เราจะต้องไม่ผิดพลาดนะ เพราะว่าชาวบ้าน เขาเรียนรู้ บ่อยไม่ได้ เขาไม่มีเวลา เขาลำบากอยู่แล้ว เพราะฉะนั้นกระบวนการดีไซน์ Thinking มันคิด เป็นขั้นเป็นตอนกว่า Test แล้ว Test อีกนะ ²¹

ปล่อยให้ทุกคนได้เดินทางบน Way ของตัวเอง ทุก ๆ วันนี้เราอยู่แบบโลกแบบเหมาโหล เวลาเราสอนหนังสือ เราก็ทำเหมือนคนทุกคนเหมือนกันหมด เราสอนอย่างเดียว ใครตอบได้ เราก็ว่าเก่ง ใครตอบไม่ได้ เราว่าไม่เก่ง เราไม่เคยสนใจภูมิหลังหรืออะไรของเขาเลย แต่เนี่ย เรา คบความแตกต่างระหว่างบุคคลอย่างนี้ค่ะ เพราะทุกคนก็ต้องหา Way ที่จะเติบโตแบบ ปัจเจก ²²

“เราต้องสอนบุคคล ครีวเรือน ชุมชนที่เราทำงานด้วย ให้รู้จักวัดประเมินผลตนเองภายใต้ คำว่า สัมมาชีพ ภายใต้แนวปฏิบัติที่ดีว่า ถ้าเราจะทำอาชีพอะไร ต้องมีการวัดด้วยนะ”²³

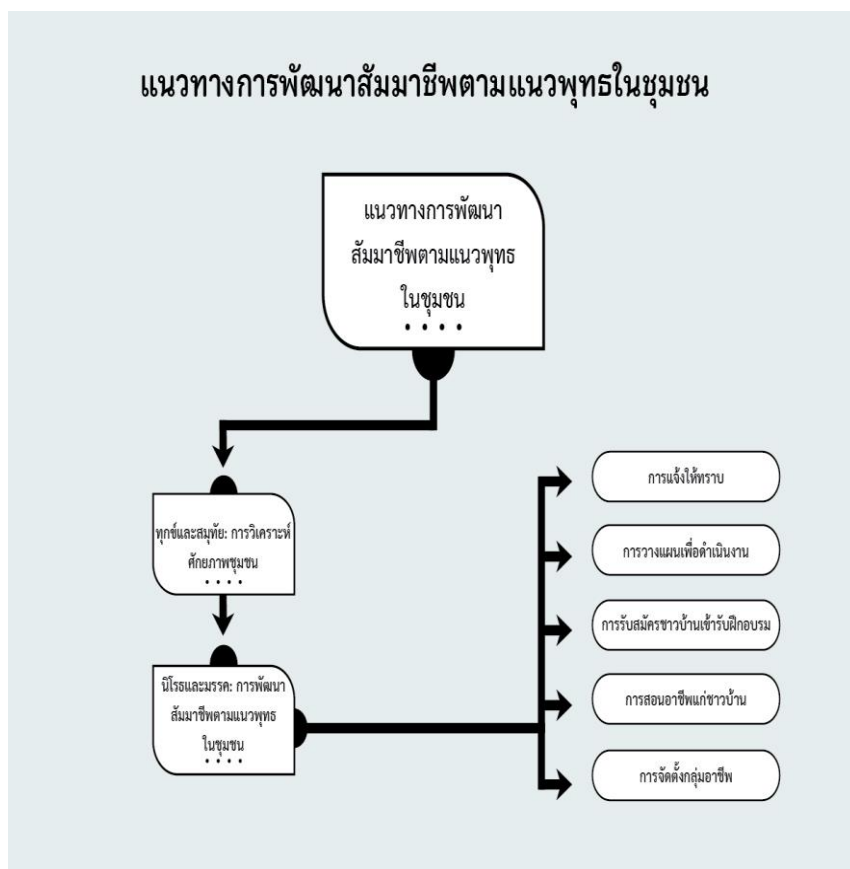
“การจัดตั้งและพัฒนากลุ่มสัมมาชีพ ซึ่งเป็นการใช้ความร่วมมือทำผลิตภัณฑ์ เพื่อจำหน่าย ก็ ต้องดูหลายๆปัจจัยด้วยกัน บุคคล ทุน การจัดการ คุณธรรม เพราะฉะนั้น การจัดตั้งกลุ่ม สัมมาชีพ แบ่งตามกลุ่มต่าง ๆ ก็จะมีประธาน มีเลขา มีเหรัญญิก มีฝ่ายประชาสัมพันธ์ ฝ่าย จัดซื้อจัดจ้าง ที่สำคัญต้องวางงานให้ถูกคนด้วย คนถ้าทำงานแล้วชอบ ก็จะทำงานเต็มที่ ได้ ทำงานที่ชอบ”²⁴

²¹ สัมภาษณ์ รศ. ดร.วรรณดี สุทธิธารกร อาจารย์ประจำภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 9 กุมภาพันธ์ 2566.

²² สัมภาษณ์ รศ. ดร.วรรณดี สุทธิธารกร อาจารย์ประจำภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 9 กุมภาพันธ์ 2566.

²³ สัมภาษณ์ รศ. ดร.โยธิน แสงวดี อาจารย์ประจำสถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล, 7 กุมภาพันธ์ 2566.

²⁴ สัมภาษณ์ รศ. ดร.ประเวศ อินทองปาน อาจารย์ประจำภาควิชาปรัชญาและศาสนา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 13 กุมภาพันธ์ 2566.



ภาพที่ 4.5 แนวทางการพัฒนาสัมมาชีพตามแนวพุทธในชุมชน แหล่งที่มา: คณะผู้วิจัย

4.3 ผลการพัฒนาสัมมาชีพตามแนวพุทธโดยใช้ขยะรีไซเคิลภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียน
เป็นฐานในพื้นที่อำเภอพระนครศรีอยุธยา

4.3.1 การพัฒนาสัมมาชีพ

ในการพัฒนาสัมมาชีพ ระหว่างวันที่ 11 มีนาคม – 9 เมษายน 2566 ณ โรงเรียนวัดพระ
งาม (อรรถกษุณฺ์ประชารัฐ) คณะวิทยากรจากเทศบาลตำบลม่วงคั่น ได้สอนชาวบ้านและคณะครู
ทำกระถางปลูกผัก ชุดเฟอร์นิเจอร์ กบ หอยทาก ดังนี้



ภาพที่ 4.6 วัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือ แหล่งที่มา: คณะผู้วิจัย

2) การทำกระถางปลูกผัก

ในการทำกระถางปลูกผักจากยางรถยนต์ จะต้องเตรียมวัสดุอุปกรณ์และทำตามขั้นตอน

ดังนี้

วัสดุอุปกรณ์

- ยางรถยนต์ที่ไม่เก่าจนเกินไป เพราะยางที่เก่าจะยากต่อการพลิกกลับด้าน
- คัตเตอร์ น้ำเปล่า/น้ำยาล้างจาน/น้ำมันหมู สำหรับใช้จุ่มคัตเตอร์เพื่อให้สามารถกรีดยางกรีดได้สะดวก

-สกรูเกลียวป่อย

วิธีการทำ

- กรีดยางรถยนต์ให้เป็นรูปดอกไม้/ดอกบัว

-ทำการพลิกยางรถยนต์ ด้วยการเปิดหน้ายาง ใช้เท้าเหยียบ มือดึง และเข้าไปด้านในยาง พลิกยาง โดยใช้เท้าเหยียบ มือดึง เช่นเดิม

-นำยางที่กรีดออก มาทำเป็นฐานรองรับกระถางโดยยิงสกรูเกลียวป้อยเข้าไป เพื่อรัดให้ติดกัน

-หาสีตามความชอบหรือไม่ทาก็ได้



ภาพที่ 4.7 วิธีการทำกระถางปลูกผัก แหล่งที่มา: คณะผู้วิจัย

ประโยชน์

-ใช้สำหรับปลูกผักสวนครัว



ภาพที่ 4.8 ภาชนะปลูกผัก แหล่งที่มา: คณะผู้วิจัย

3) การทำเก้าอี้

ในการทำเก้าอี้จากยางรถยนต์และรถจักรยานยนต์ จะต้องเตรียมวัสดุอุปกรณ์และทำตามขั้นตอนดังนี้

วัสดุอุปกรณ์

- สว่าน
- หินเจีย
- ค้อน
- จิกซอว์
- สกรูเกลียวปล่อย นิ้วครึ่ง
- น็อต เบอร์ 10/11

-ยางรถยนต์ (ขนาดแก้มเตี้ย)

-ยางรถจักรยานยนต์

วิธีการทำ

-นำยางรถยนต์ 2 เส้นมาต่อกัน โดยร้อยนอตสี่มุม

-ใช้สว่านเจาะยางรถยนต์ แล้วใช้นอต ขันให้แน่น เพื่อให้ยาง 2 เส้นติดกัน

-กรีดยางรถจักรยานยนต์โดยกรีดเอาเฉพาะแก้มยาง

-นำยางรถจักรยานยนต์ที่กรีดไว้มาสานให้เป็นที่นั่ง ใช้ค้อนทุบเพื่อให้ยางมีความเรียบเนียน และใช้สกรูเกลียวป้อย เป็นตัวยึด

-ตัดแก้มยางรถยนต์ (ขนาด 245, ขอบ 16, 17, 18) นำแก้มยางทั้งสองมาประกอบกัน ร้อยนอต 3 มุม

-ตัดชิ้นหน้าให้ขาดครึ่ง นำไปประกอบกับเก้าอี้ที่สานไว้ให้เป็นพนักพิง โดยใช้นอต ด้านหลัง 3 ตัว นอตด้านข้าง 3 ตัว

-นำขอบยางรถจักรยานยนต์มาสานด้านหลังของพนักพิง

-นำขอบยางรถจักรยานยนต์ ขนาด 14 โดยผ่าครึ่ง เพื่อนำมาเก็บรายละเอียดพนักพิง ด้านหลัง

-นำยางรถจักรยานยนต์ที่กรีดไว้มาสานกับโครงสร้างของพนักพิง โดยใช้สกรูเกลียวป้อย เป็นตัวยึด

-ทาสีดำ (ใช้สีขาวรองพื้น แล้วทาสีดำทับลงไป)



ภาพที่ 4.9 วิธีการทำแกอี้ แหล่งที่มา: คณะผู้วิจัย

ประโยชน์

-ใช้เป็นที่นั่งเล่นหรือใช้เป็นที่รองรับแขก



ภาพที่ 4.10 เก้าอี้ แหล่งที่มา: คณะผู้วิจัย

4) การทำโต๊ะ

ในการทำโต๊ะจากยางรถยนต์และรถจักรยานยนต์ จะต้องเตรียมวัสดุอุปกรณ์และทำตามขั้นตอนดังนี้

วัสดุอุปกรณ์

- สว่าน
- หินเจีย
- ค้อน
- จิกซอว์
- สกรูเกลียวปล่อย นิ้วครึ่ง
- น็อต
- ยางรถยนต์ (ขนาดใหญ่กว่าที่ใช้ประกอบเก้าอี้)
- ยางรถจักรยานยนต์

วิธีการทำ

- ใช้ยางรถยนต์ 2 เส้นต่อกัน แล้วร้อยน็อต 4 มุม
- กรีดยางรถจักรยานยนต์โดยกรีดเอาเฉพาะแก้มยาง
- นำยางรถจักรยานยนต์ที่กรีดไว้มาสานให้เป็นที่วางของ ใช้ค้อนทุบเพื่อให้ยางมีความเรียบเนียน และใช้สกรูเกลียวปล้อย เป็นตัวยึด แต่หากไม่ทำเช่นนี้ สามารถใช้ไม้อัด หรือ กระจกแทนได้เช่นกัน

ประโยชน์

- ใช้สำหรับวางของต่าง ๆ



ภาพที่ 4.11 โต๊ะ แหล่งที่มา: คณะผู้วิจัย

5) การทำหอยทาก

ในการทำหอยทากจากยางรถยนต์ จะต้องเตรียมวัสดุอุปกรณ์และทำตามขั้นตอนดังนี้

วัสดุอุปกรณ์

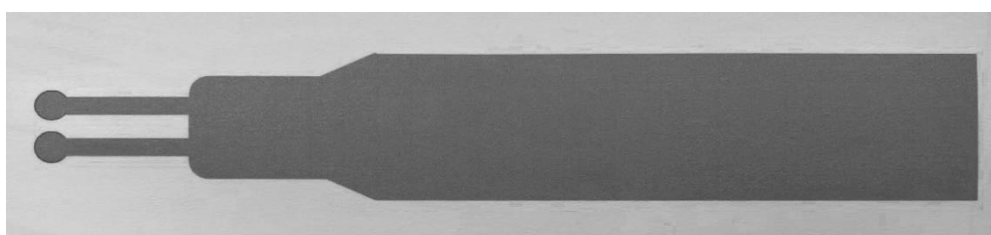
- ยางรถยนต์
- จิกซอร์
- สกรูเกลียวปล้อย
- ปากกาเมจิกหรือชอล์ค

-สี

วิธีการทำ

-การคัดเลือกยางรถยนต์ที่จะใช้ทำหอยทาก ควรเป็นขนาดที่ไม่ใหญ่มาก (ไซส์ 14 , 15 , 16) และมีแก้มยางมาก สำหรับยางแก้มเตี้ยจะไม่เหมาะกับการทำหอยทาก

-นำยางรถยนต์มาเขียนแบบด้วยปากกาเมจิกหรือชอล์ค ตามรูป



ภาพที่ 4.12 ภาพร่างหอยทาก แหล่งที่มา: พ.จ.อ.ไชยรัตน์ วรรณอุบล

-ใช้จิ๊กซอร์ ตัดหน้ายางรถยนต์ ด้วยความระมัดระวัง เนื่องจากบริเวณหน้ายางรถยนต์ จะมีเส้นลวดเป็นจำนวนมาก

-กลับพลิกยางรถยนต์ โดยเอาด้านในออกมาด้านนอก และยางรถยนต์จะขดม้วนตัวเองเป็นทรงกลมเป็นรูปหอยทาก

-จะเย็บด้วยสกรูเกลียวป้อยให้ได้รูปทรงสวยงาม

-นำยางรถจักรยานยนต์มาทำฐานรอง

-ทาหรือพ่นสี และเขียนหน้าตาหอยทากให้สวยงาม

ประโยชน์

-ใช้ประดับตามสวนหย่อมหรือสนามหญ้าทั่วไป ภายในสามารถใส่ดินเพื่อปลูกดอกไม้ประเภทคุณนายตื่นสายหรือกล้วยไม้ได้



ภาพที่ 4.12 ภาพหอยทาก แหล่งที่มา: พ.จ.อ.ไชยรัตน์ วรรณอุบล

6) การทำกบ

ในการทำกบจากยางรถยนต์ จะต้องเตรียมวัสดุอุปกรณ์และทำตามขั้นตอนดังนี้

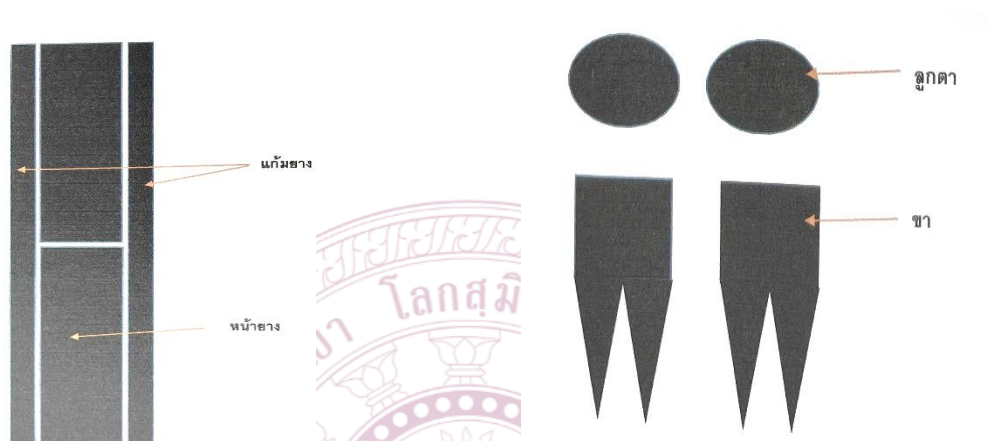
วัสดุอุปกรณ์

- ยางรถยนต์
- ปากกาเมจิกหรือชอล์ค
- จิกซอร์
- สกรูเกลียวปล้อ
- สี

วิธีการทำ

-การคัดเลือกยางรถยนต์ที่จะใช้ทำกบ ควรเป็นขนาดที่ไม่ใหญ่มาก (ไซส์ 14 , 15 , 16) และมีแก้มยางมาก สำหรับยางแก้มเตี้ยจะไม่เหมาะกับการทำหอยกบ

-นำยางรถยนต์มาเขียนแบบด้วยปากกาเมจิกหรือชอล์ค ตามรูป



ภาพ 4.13 ภาพร่างกบ แหล่งที่มา: พ.จ.อ.ไชยรัตน์ วรรณอุบล

-ใช้จิ๊กซอร์ ตัดหน้ายางรถยนต์ ด้วยความระมัดระวัง เนื่องจากบริเวณหน้ายางรถยนต์ จะมีเส้นลวดเป็นจำนวนมาก

-ยัดติดแก้มยางด้านบนด้วยสกรูเกลียวปล่อยให้แน่น

-ตัดโค้งหน้ายางทั้งสองด้านล่างและยัดด้วยสกรูเกลียวปล่อย

-นำส่วนที่ตัดเป็นลูกตาและขา ประกอบเข้าด้วยกัน

-ทาหรือพ่นสี และเขียนหน้าตา กบให้สวยงาม

ประโยชน์

-ใช้ประดับตามสวนหย่อมหรือสนามหญ้าทั่วไป ภายในสามารถใส่ดินเพื่อปลูกดอกไม้ประเภทคุณนายตื่นสายหรือกล้วยไม้ได้



ภาพ 3.14 ภาพกบ แหล่งที่มา: พ.จ.อ.ไชยรัตน์ วรรณอุบล

4.3.2 ผลการสะท้อนผลเกี่ยวกับการพัฒนาสัมมาชีพ

การสะท้อนผลจากการปฏิบัติวิจัย พบว่า กิจกรรมการพัฒนาสัมมาชีพ เป็นกิจกรรมที่ดีก่อให้เกิดประโยชน์ในด้านต่าง ๆ ดังนี้ 1) กิจกรรมนี้ช่วยลดขยะโดยเฉพาะยางรถยนต์และยางรถจักรยานยนต์ซึ่งเป็นขยะที่ทำลายยาก 2) ชาวบ้านได้เรียนรู้วิธีการทำสิ่งประดิษฐ์จากยางรถยนต์ เช่น กระถางปลูกผัก ชุดเฟอร์นิเจอร์ 3) ชาวบ้านมีทักษะด้านการทำชุดเฟอร์นิเจอร์และสิ่งประดิษฐ์จากยางรถยนต์ ซึ่งทำให้ชาวบ้านแลเห็นอาชีพทางเลือกใหม่ซึ่งสามารถสร้างรายได้ให้กับกลุ่มอาชีพได้ 4) ครูโรงเรียนวัดพระงามบางท่านที่เข้าร่วมกิจกรรมในครั้งนี้ จะนำองค์ความรู้ที่ได้จากโครงการนี้ไปสอนนักเรียน ดังคำกล่าวดังนี้

“ดีอยู่แล้วไม่ต้องไปปรับปรุงอะไร อยู่ที่ทักษะของแต่ละคนแล้วว่า เราจะพลิกแพลงอย่างไร เขาสอนดี ถ้าเขาสอนไม่ดี ผมก็ทำไม่ได้ นี่เขาสอนมาดี”²⁵

²⁵ สัมภาษณ์ p 4 ผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย, 26 มีนาคม 2566.

“ไม่มีปัญหา ถ้าจะมีปัญหาก็ก่ียวสุขภาพแค่นั้นเอง แต่ปัญหาเวลาวางนี้ ทุกคนเกษียณอายุราชการแล้ว เราไม่ต้องทำอะไรแล้ว เพียงแต่จะคอยช่วยเหลือสังคม ทำงานในสิ่งที่เราพอมีความรู้ยู่นี๋ย พอจะช่วยชุมชนอะไรได้บ้าง เพื่อให้สังคมมีความเป็นอยู่ดี ก็นิดี สร้างงาน สร้างอาชีพ ให้เขาได้”

ในส่วนของกิจกรรม ผมว่าได้อยู่แล้วนะครับ สอดคล้องกับเวลาที่กำหนดนะครับ ก็โอเคใช้ได้ นะครับ สามารถมีผลงานที่ทีมโครงการได้นำเสนอมานะครับ พวกผมสามารถตอบสนองได้ ผมคิดว่า 80 กว่า 80 % กว่าครับ²⁶

“โครงการนี้น้อยๆก็เป็นโครงการลดขยะนะครับ เพราะว่าอย่างนี้มันทำลายยากมาก แต่เมื่อเราเอามาทำเป็นกระถางต้นไม้ หรือแก้วต่างๆ มันกลายเป็นว่าสามารถเอามาใช้ประโยชน์ได้ และมันก็ดูสวยงามด้วยครับ เอาไปต่อยอด เช่น เอาไปทำจำหน่าย หรือ เอาไปใช้ที่บ้านของตัวเอง”²⁷

“โรงเรียนวัดพระงามกับชุมชน เดิมที ไม่มีจุดเด่นไม่มีจุดขาย ที่เป็นของตำบลหรือของโรงเรียน วันนี้ได้มีโอกาสเรียนรู้และพาชาวบ้านและชุมชนได้เรียนรู้วิธีการนำยางรถยนต์มาทำให้เกิดประโยชน์ได้นะครับ ต่อไปยางรถยนต์ในตำบลบ้านป้อมคิดว่าหายากแล้ว เพราะเรานำมาทำสิ่งประดิษฐ์สิ่งของต่าง ๆ เพื่อนำไปขาย แล้วเอาเงินเข้ากับกลุ่มสัจจมาชีพของพวกเรา แล้วก็กระจายรายได้ในกลุ่มในชุมชนนะครับ”²⁸

“โครงการสัจจมาชีพชุมชน เป็นโครงการที่ดีอย่างหนึ่งนะค่ะที่สามารถสร้างอาชีพให้กับคนในชุมชนได้ ตัวดิฉันเองได้เป็นคุณครูที่ได้มาสัมผัสตรงนี้ เราก็ได้ประโยชน์ตรงนี้ว่า เรามีทางเลือกในเรื่องของอาชีพ เพื่อให้นักเรียนจะได้ไปบอกกับผู้ปกครองนะค่ะ ผู้ปกครองจะได้นำความรู้ต่าง ๆ ตรงนี้ไปสร้างอาชีพให้กับครัวเรือนของเขาละค่ะ และอีกอย่างหนึ่งก็คือในเรื่องของการกำจัดขยะ ที่เราพบเห็นว่ายางรถยนต์มันสามารถทำลายได้ยาก การที่เราเอามาสร้างประโยชน์ถือว่าเป็นทางเลือกที่ดีทางหนึ่งนะค่ะ”²⁹

²⁶ สัมภาษณ์ p 2 ผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย, 26 มีนาคม 2566.

²⁷ สัมภาษณ์ p 5 ผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย, 9 เมษายน 2566.

²⁸ สัมภาษณ์ p 1 ผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย, 9 เมษายน 2566.

²⁹ สัมภาษณ์ p 6 ผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย, 9 เมษายน 2566.

4.3.3 ผลงานของชาวบ้าน

ผลการดำเนินงานครั้งนี้ คือ ชาวบ้านและคณะครูที่เข้าร่วมกิจกรรมในโครงการวิจัยครั้งนี้ มีทักษะในการทำกระถางปลูกผักและทำชุดเฟอร์นิเจอร์ โดยสามารถทำชุดเฟอร์นิเจอร์ได้ 3 ชุด (เก้าอี้ 12 ตัว โต๊ะ 3 ตัว) และกระถางปลูกผักเกือบ 20 กระถาง ส่วนกบและหอยทาก ชาวบ้านไม่สามารถทำได้ เนื่องจากเป็นงานที่ต้องใช้ทักษะสูงและ

ผลงานที่ 1



ภาพที่ 4.15 กระถางปลูกผัก แหล่งที่มา: คณะผู้วิจัย

ผลงานที่ 2



ภาพที่ 4.16 ชุดเฟอร์นิเจอร์ แหล่งที่มา: คณะผู้วิจัย

ผลงานที่ 3



ภาพที่ 4.17 สิ่งประดิษฐ์จากยางรถยนต์ (ไม่มีในแผนโครงการวิจัยแต่เป็นไอเดียของชาวบ้าน)

แหล่งที่มา: คณะผู้วิจัย

4.4 ผลการพัฒนาแพลตฟอร์มดิจิทัลสำหรับใช้ช่องทางจำหน่ายสินค้าสัมมาชีพตามแนวพุทธจากขยะรีไซเคิลของโครงการเศรษฐกิจหมุนเวียน อำเภอพระนครศรีอยุธยา

4.4.1 การพัฒนาแพลตฟอร์มดิจิทัล

คณะผู้วิจัยและคณะครูโรงเรียนวัดพระงาม (อรรถกฤษณ์ประชารัฐ) ได้ร่วมกันพัฒนาแพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อใช้เป็นช่องทางจำหน่ายสินค้าสัมมาชีพ และได้จัดทำคลิปวิดีโอเพื่อโปรโมทสินค้าตามขั้นตอนดังนี้

1) การพัฒนาช่องทางจำหน่ายสินค้าสัมมาชีพผ่านเฟสบุ๊ก

การสร้างเพจบนเฟสบุ๊กโดยใช้มือถือ มี 8 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 เข้าหน้าฟีดของเฟสบุ๊ก กดที่ขีด 3 ขีด

ขั้นตอนที่ 2 กดที่เพจ (รูปธงสีส้ม) เพื่อไปสร้างเพจ

ขั้นตอนที่ 3 กดคำว่า “สร้าง” เพื่อสร้างเพจ

ขั้นตอนที่ 4 กดคำว่า “เริ่มต้นใช้งาน”

ขั้นตอนที่ 5 ใส่ชื่อเพจ แล้วกดถัดไป

ขั้นตอนที่ 6 เลือกหมวดหมู่ให้ตรงกับสินค้าที่จะขาย แล้วกดถัดไป

ขั้นตอนที่ 7 กดคำว่าไม่มีเว็บไซต์ แล้กดถัดไป

ขั้นตอนที่ 8 ใส่รูปภาพหน้าปกและรูปโปรไฟล์ กดคำว่าเรียบร้อย

เสร็จสิ้นการสร้างเพจ

การสร้างเพจบนเฟสบุ๊กโดยใช้คอมพิวเตอร์ มีขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 เข้าหน้าฟีดของเฟสบุ๊ก กดที่ขีด 3 ขีด

ขั้นตอนที่ 2 กดปุ่ม Dropdown ซึ่งอยู่ที่ด้านบนขวาของหน้า Facebook เมื่อกดแล้วจะ
เปิดแถบเมนู ลงมา

ขั้นตอนที่ 3 กดคำว่า “สร้างเพจ” เพื่อสร้างเพจ

ขั้นตอนที่ 4 เลือกชนิดของเพจ ให้สอดคล้องกับเนื้อหาที่ตั้งใจจะเผยแพร่

ขั้นตอนที่ 5 กรอกข้อมูลที่จำเป็นสำหรับเพจ ข้อมูลจะแตกต่างกันไปตามชนิดของเพจที่
เลือก

ขั้นตอนที่ 6 กดเริ่มต้นใช้งาน

ขั้นตอนที่ 7 เมื่อสร้างเพจเรียบร้อยแล้ว สามารถเพิ่มรูปปกและรูปโปรไฟล์เพื่อให้เพจ
น่าดึงดูดขึ้นได้ และเปลี่ยนการตั้งค่าของเพจโดยการกด การตั้งค่าที่อยู่ด้านบนขวาของจอ

2) การพัฒนาช่องทางจำหน่ายสินค้าผ่านติกต็อก

การสร้างติกต็อกเพื่อโปรโมทคลิปสินค้า มี 6 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 เข้าไปใน Creator Tools หรือ Business Suit เลือก “โปรโมท” โดยบัญชีที่จะโปรโมทได้ ต้องเป็น “บัญชีธุรกิจ”

ขั้นตอนที่ 2 เลือกคลิปวิดีโอที่ต้องการ

ขั้นตอนที่ 3 ตั้งค่าวัตถุประสงค์ของการโปรโมท

ขั้นตอนที่ 4 เลือกกลุ่มเป้าหมาย

ขั้นตอนที่ 5 กำหนดงบประมาณที่ใช้ในการโปรโมท

ขั้นตอนที่ 6 เลือกช่องทางชำระเงิน และเริ่มโปรโมทได้ทันที

3) การจัดทำคลิปวิดีโอสำหรับโปรโมทสินค้าผ่านโปรแกรม canva

ภาพที่ 4.19 วิดีโอ Facebook แหล่งที่มา: คณะผู้วิจัย

เมื่อเลือกแม่แบบวิดีโอที่ต้องการจากหน้าต่างด้านซ้ายแล้ว ก็จะมาปรากฏในหน้าต่างส่วนกลางเพื่อการปรับแต่งให้ตรงตามความต้องการ แต่หากไม่ต้องการใช้แม่แบบ ก็สามารถเลือก “อัฟโหลด” วิดีโอที่เตรียมไว้เอง เข้ามาใน Canva ได้

ขั้นตอนที่ 3 การใช้ฟิเจอร์ต่างๆ หน้าต่างด้านซ้ายของ Canva จะมีคลังภาพถ่าย รูปภาพ ไอคอน ภาพวาด และกราฟิกอื่นๆ จำนวนมากที่ออกแบบไว้เรียบร้อยแล้วโดยดีไซน์เนอร์ สำหรับการทำงานในหน้าต่างส่วนกลาง สามารถเพิ่มหน้า ทำซ้ำหน้า และปรับแต่งรายละเอียดย่อยๆ ได้นอกจากนั้น ยังสามารถทำงานออกแบบร่วมกับผู้อื่นโดยใช้เครื่องมือการทำงานร่วมกัน

ขั้นตอนที่ 4 การใส่ sub title หน้าต่างด้านซ้ายของ Canva จะมีปุ่ม “ข้อความ” ใช้เป็นเครื่องมือสำหรับเพิ่ม sub title ได้ โดยเริ่มจากแถบด้านล่างของหน้าจอส่วนกลาง เมื่อวิดีโอเล่นไปถึงตำแหน่งที่ต้องการ ให้กดหยุดแล้วคลิกขวา กดแบ่งหน้าเพื่อแยกเป็น 2 คลิป จากนั้นให้เลือกเมนูข้อความ เพื่อเพิ่ม sub title ในตำแหน่งที่ต้องการ โดยพิมพ์ข้อความ และสามารถปรับขนาด สี และรูปแบบของอักษรได้ตามต้องการ

ขั้นตอนที่ 5 การปรับแต่งวิดีโอ อัปโหลดวิดีโอและรูปภาพลงในเครื่องมือแก้ไข เลือกโทนสีและพื้นหลัง ตัดแต่ง แก้ไข และเพิ่มตัวกรองในวิดีโอคลิป เพิ่มเพลงจากคลังเพลงฟรีของ Canva ใช้แอนิเมชันและสติ๊กเกอร์เพื่อเพิ่มความเคลื่อนไหว

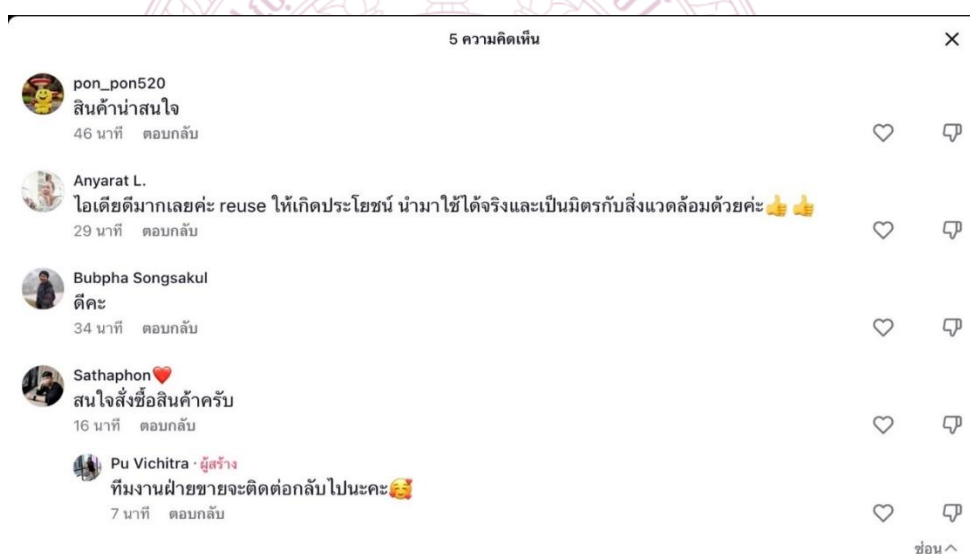
ขั้นตอนที่ 6 บันทึกแล้วแชร์

4.4.2 ผลการใช้งานแพลตฟอร์มดิจิทัล

เพจเฟซบุ๊ก (facebook page) และ ตี๊กต็อก (TikTok) เป็นแพลตฟอร์มดิจิทัลที่สร้างขึ้นมาเพื่อใช้เป็นช่องทางจำหน่ายสินค้าและโปรโมทสินค้าคือชุดเฟอร์นิเจอร์และกระถางปลูกผัก ภายหลังจากที่สร้างเพจเฟซบุ๊ก และ ตี๊กต็อก คณะผู้วิจัยและคณะครูได้นำคลิปวิดีโอเกี่ยวกับสินค้าไปโพสต์ลงบนเพจเฟซบุ๊ก และ ตี๊กต็อก ดังนั้น สินค้าจึงเป็นที่รู้จักของประชาชนที่ได้ชมคลิปวิดีโอบนช่องทางดังกล่าว และมีลูกค้าสั่งซื้อชุดเฟอร์นิเจอร์และกระถางปลูกจากชาวบ้านและคณะครู จะอย่างไรก็ตาม ในการทำชุดเฟอร์นิเจอร์และกระถางปลูกผัก ชาวบ้านและคณะครูจะทำตามคำสั่งซื้อของลูกค้า



ภาพที่ 4.20 ตัวอย่างคลิปวิดีโอโปรโมทสินค้า แหล่งที่มา: คณะผู้วิจัย



ภาพที่ 4.21 ความสนใจและคำสั่งซื้อของลูกค้า แหล่งที่มา: คณะผู้วิจัย

4.5 องค์ความรู้จากการวิจัย

องค์ความรู้ที่พบจากการพัฒนาแพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อส่งเสริมสมาชิกตามแนวพุทธในชุมชนโดยใช้ขยะรีไซเคิล ได้องค์ความรู้สมาชิกตามหลักการทางพระพุทธศาสนาใน 3 หลักการ กล่าวคือ หลักการสมาชิก หลักธรรมที่สนับสนุนให้เกิดสมาชิก และ แนวทางการพัฒนาสมาชิก แนวพุทธไว้ให้ชุมชน การวิจัยเชิงปฏิบัติการได้พาผู้นำชุมชนพากันเรียนรู้ ผู้เรียนได้วิชาความรู้การผลิตชุดเฟอร์นิเจอร์ จากวิทยากรและคณะพร้อมลงมือปฏิบัติ ตรวจสอบตามประเมินผลอย่างเป็นระบบ นอกจากนี้ ผู้เรียนได้เรียนรู้การจัดทำคลิปจำนวน 7 คลิป เพื่อการพัฒนาสินค้าผ่านช่องทางจำหน่ายสินค้า คือ Facebook และ TikTok

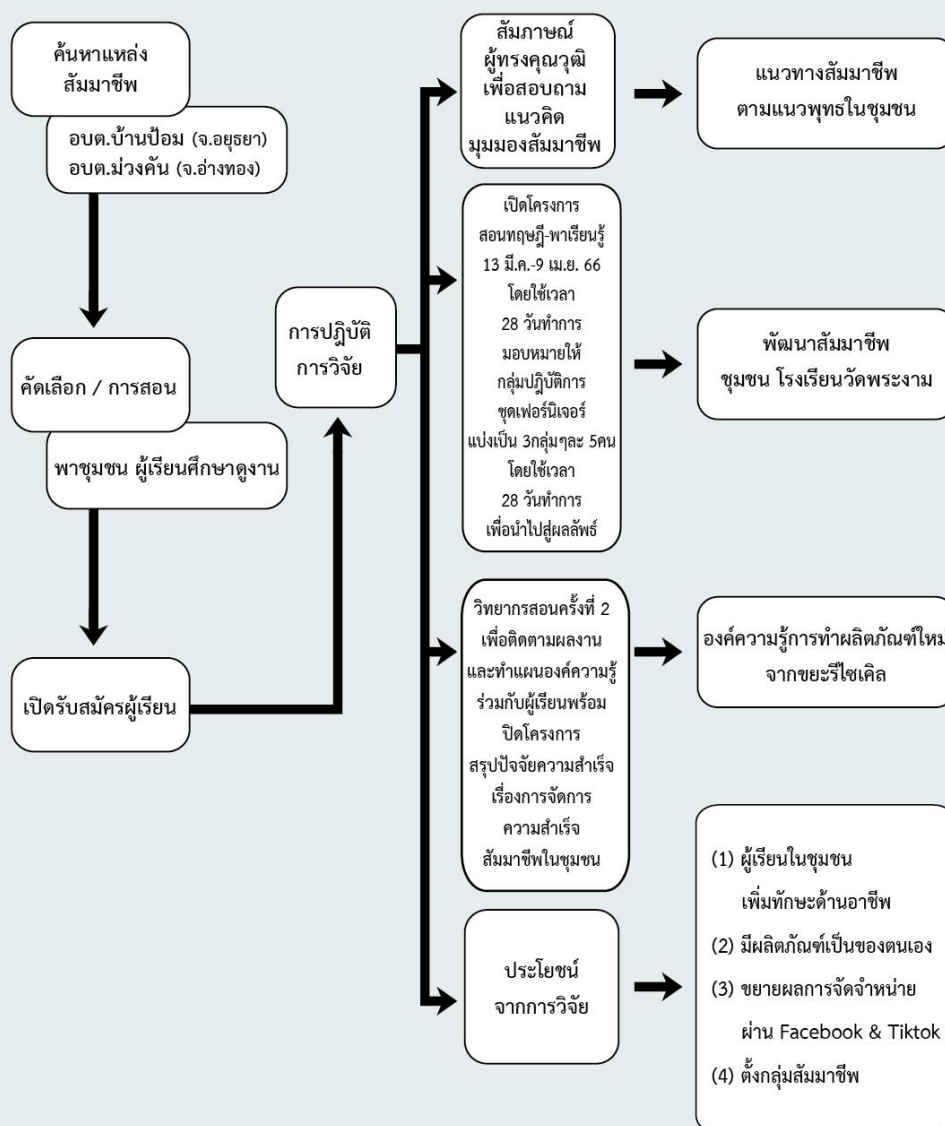
คณะผู้วิจัยได้จัดทำคลิปวิดีโอจำนวน 7 คลิป เพื่อนำเสนอสินค้าแล้วโพสต์คลิปวิดีโอดังกล่าวลงบน Facebook และ TikTok เพื่อโปรโมทสินค้า ผลจากการใช้งาน Facebook และ TikTok คือ สินค้าเป็นที่รู้จักของประชาชนที่ได้ชมคลิปวิดีโอบนช่องทางดังกล่าว และมีลูกค้าสั่งซื้อชุดเฟอร์นิเจอร์และกระถางปลูกผักจากชาวบ้านและคณะครู ทั้งนี้เพราะ Facebook และ TikTok เป็นแพลตฟอร์มดิจิทัลที่คนทุกเพศทุกวัยใช้กันทั่วโลก ซึ่งปัจจุบันพ่อค้าแม่ค้าใช้แพลตฟอร์มดิจิทัลเป็นช่องทางจำหน่ายสินค้ากันอย่างแพร่หลายตามยุคสมัยเพื่อการเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้อย่างรวดเร็ว

การพัฒนาแพลตฟอร์มดิจิทัลสำหรับใช้เป็นช่องทางจำหน่ายสินค้าสมาชิก พบว่าแพลตฟอร์มดิจิทัลที่ใช้เป็นช่องทางจำหน่ายสินค้าสมาชิก คือ เพจเฟซบุ๊ก (Facebook Page) และ ส่งเสริมการทำ ดิกต็อก (TikTok) เสนอสินค้าแล้วโพสต์คลิปวิดีโอดังกล่าวลงบนเพจเฟซบุ๊ก เพื่อทำการโปรโมทสินค้า ผลจากการใช้งานเพจเฟซบุ๊ก และ ดิกต็อก คือ สินค้าเป็นที่รู้จักของประชาชนที่ได้ชมคลิปวิดีโอบนช่องทางดังกล่าว และมีลูกค้าสั่งซื้อชุดเฟอร์นิเจอร์และกระถางปลูกผักจากชาวบ้านและคณะครู ทั้งนี้เพราะเฟซบุ๊ก (Facebook) และ ดิกต็อก (TikTok) เป็นแพลตฟอร์มดิจิทัลที่คนทุกเพศทุกวัยใช้กันทั่วโลก และในปัจจุบันพ่อค้าแม่ค้าได้ใช้แพลตฟอร์มดิจิทัลเป็นช่องทางโปรโมทและจำหน่ายสินค้ากันอย่างแพร่หลาย เนื่องจากสามารถเข้าถึงกลุ่มลูกค้าได้อย่างรวดเร็วกว่าเว็บไซต์และใช้ต้นทุนต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัย 4 ที่ว่า การพัฒนาช่องทางการตลาด คือการสื่อสารผ่านช่องทางการตลาดออนไลน์โดยใช้ Facebook Page เป็นช่องทางหลักในการสื่อสารไปยังกลุ่มลูกค้าเป้าหมาย และสอดคล้องกับผลการวิจัย ๓ ที่ว่าการปรับเปลี่ยนรูปแบบการตลาดเพื่อดึงดูดความสนใจของลูกค้า คือ การถ่ายภาพรายการอาหารใหม่ ๆ ภาพโปรโมชันลดราคา ภาพวัตถุดิบที่สดใหม่ แล้วโพสต์ภาพดังกล่าวผ่านสื่อสังคมออนไลน์ (Social Network) เช่น เพจเฟซบุ๊ก (Facebook Page) และดิกต็อก (TikTok) ยูทูบ (Youtube)

นอกจากนี้ คณะผู้วิจัยเสนอให้มีการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้สัมมาชีพโรงเรียนวัดพระงาม ให้มีความสอดคล้องกับภารกิจของกรมการพัฒนาชุมชน ซึ่งเป็นส่วนราชการสังกัดกระทรวงมหาดไทย ซึ่งมีหน้าที่ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการยกระดับเศรษฐกิจฐานราก สร้างชุมชนให้มั่นคงเข้มแข็งและพึ่งพาตนเองได้ ได้ดำเนินโครงการสร้างความมั่นคงในอาชีพและรายได้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทำให้คนในชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้น ซึ่งการดำเนินโครงการเป็นไปตามขั้นตอนและวิธีการของกรมการพัฒนาชุมชน ได้แก่ การเตรียมการสร้างชุมชนให้น่าอยู่ การสร้างเครือข่ายวิทยากรมีอาชีพการสร้างและพัฒนาชุมชนให้น่าอยู่ในระดับหมู่บ้าน และการจัดตั้งและพัฒนากลุ่มอาชีพ กรมการพัฒนาชุมชนได้ส่งเสริมการพัฒนาอาชีพตามแนวทางการสร้างอาชีพในชุมชนเพื่อให้ประชาชนมีอาชีพและรายได้ ส่งผลให้ครัวเรือนได้รับการฝึกอบรมอาชีพ และสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประกอบอาชีพและเพิ่มรายได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งที่กล่าวมาเบื้องต้นคือการขยายผลงานวิจัยองค์ความรู้ที่เป็นระบบเพื่อประโยชน์ต่อชุมชนบ้านป้อมและอาจารย์โรงเรียนวัดพระงาม มีความรู้ ความเข้าใจในการส่งเสริมสัมมาชีพอย่างเป็นรูปธรรม



องค์ความรู้จากวิจัย ในเล่มแผนงานวิจัย
**“แพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อส่งเสริมสัมมาชีพตามแนวพุทธในชุมชน
 โดยใช้ประโยชน์จากภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนเป็นฐาน ”**



องค์ความรู้ในงานวิจัยนี้ สามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภทใหญ่คือ ความรู้จากการพัฒนาสัมมาชีพในชุมชนโรงเรียนวัดพระงาม และความรู้ที่ชัดแจ้ง (Explicit Knowledge) และความรู้ซ่อนเร้น (Tacit Knowledge) โดยความรู้ทั่วไป หรือความรู้ชัดแจ้ง (Explicit Knowledge) เป็นความรู้ที่สามารถรวบรวมถ่ายทอดได้ โดยผ่านวิธีต่าง ๆ เช่น การบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร ทฤษฎี คู่มือ นั้นคือชุดความรู้ จัดทำโดยคณะผู้วิจัยนำเสนอความรู้แบบรูปธรรม การจัดการความรู้เด่นชัด จะเน้นไปที่การเข้าถึงแหล่งความรู้ ตรวจสอบผลงาน และสังเกตพบว่า ผู้เรียนนำไปใช้แล้วเกิดความรู้ใหม่ พัฒนาต่อยอดความคิดออกแบบเพิ่มลวดลายชุดเฟอร์นิเจอร์ให้เหมาะกับบริบทของครอบครัว และวัสดุเหลือใช้ที่มีอยู่ เป็นความรู้เฉพาะตัว หรือ ความรู้ที่ฝังอยู่ในคน (Tacit Knowledge) เป็นความรู้ที่ได้จากประสบการณ์ตรงที่พัฒนาจากผู้เรียนต่อยอดผลิตภัณฑ์ใหม่เพิ่มให้มีมูลค่า น่าสนใจมากขึ้น





ประโยชน์จากการวิจัย ผู้เรียนได้ขยายผลผลิตชุดเฟอร์นิเจอร์ไว้ใช้เองจำนวนสอง ครอบครัวส่งผลทำให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน อันนำไปสู่การสร้างความรู้ใหม่ ที่แต่ละคนสามารถนำไปใช้ในการผลิตสินค้าใหม่ ต่อยอดความรู้ สร้างเสริมสัมมาชีพในชุมชน เพื่อนำการเปลี่ยนแปลงติดอาวุธทางปัญญาให้กับผู้นำรุ่นใหม่ หรือสอนอาชีพให้กับอาชีพในการพัฒนาตนเอง ในการเพิ่มศักยภาพในการสร้างรายได้ รวมถึง พัฒนาสินค้าใหม่ให้เกิดขึ้นต่อเนื่องพร้อมต่อยอดสร้างกลุ่มสัมมาชีพในชุมชน คนในชุมชนได้มีทักษะ (Up-skill) สร้างรายได้ให้ชุมชนนำเงินรายได้มาพัฒนา มีผลิตภัณฑ์เป็นของตนเอง ขยายผลการตั้งกลุ่มสัมมาชีพ

ประโยชน์ต่อชุมชนได้มีโอกาสเรียนรู้ สร้างอุปนิสัยใหม่เรื่องการจัดการสิ่งแวดล้อมใหม่ โดยการใช้ขยะรีไซเคิลภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนเป็นฐาน สามารถต่อยอดสร้างผลิตภัณฑ์ใหม่เพื่อการสร้างอาชีพตอบโจทย์ผู้ใช้บริการที่มีความต้องการอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ ยังได้ชุดความรู้เป็นคู่มือไว้ประจำศูนย์การเรียนรู้ โรงเรียนวัดพระงาม (อรรถกษณ์ประชารัฐ) ขยะรีไซเคิลได้นำมาใช้ประโยชน์และเพิ่มมูลค่าจากทักษะสัมมาชีพของกลุ่มผู้เรียนรู้ในวิชาชีพ เกื้อหนุนให้คนในชุมชนมีความภูมิใจในความรู้ สามารถยกระดับคนในชุมชนให้มีเศรษฐกิจดีชี้ สามารถแก้ปัญหาความยากจนก่อให้เกิดประโยชน์ในสังคมโดยรวม



บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “แพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อส่งเสริมสัมมาชีพตามแนวพุทธในชุมชนโดยใช้ขยะรีไซเคิลจากโครงการเศรษฐกิจหมุนเวียนเป็นฐาน” มีวัตถุประสงค์ 3 ข้อ คือ 1) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาสัมมาชีพตามแนวพุทธในชุมชน 2) เพื่อพัฒนาสัมมาชีพตามแนวพุทธโดยใช้ขยะรีไซเคิลภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนเป็นฐานในพื้นที่อำเภอพระนครศรีอยุธยา 3) เพื่อพัฒนาแพลตฟอร์มดิจิทัลสำหรับใช้ช่องทางจำหน่ายสินค้าสัมมาชีพตามแนวพุทธจากขยะรีไซเคิลของโครงการเศรษฐกิจหมุนเวียน อำเภอพระนครศรีอยุธยา โดยคณะผู้วิจัยได้นำผลศึกษาวิจัยมาสรุปให้เห็นภาพรวม อภิปรายผล และให้ข้อเสนอแนะในด้านต่าง ๆ ดังนี้

5.1 สรุป

5.1.1 สรุปผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาสัมมาชีพตามแนวพุทธในชุมชน

การศึกษาแนวทางการพัฒนาสัมมาชีพตามแนวพุทธในชุมชน พบว่า สัมมาชีพ คือ อาชีพที่สะอาดบริสุทธิ์ทั้งกาย วาจา ใจ มีหลักการ 3 ข้อ ดังนี้

1) ความสะอาดทางกาย (กายโสเจยยะ) คือ การไม่ฆ่าสัตว์เพื่อจำหน่าย การไม่ลักทรัพย์ การไม่ดื่มของมึนเมา การไม่เบียดเบียนตนเอง ผู้อื่น และสิ่งแวดล้อม การไม่ประกอบอาชีพที่ผิดกฎหมาย รวมถึงการไม่ประกอบมิถนาธิชา ได้แก่ การขายสุรา ขายอาวุธ ขายยาพิษ การค้ามนุษย์ การค้าขายสัตว์

2) ความสะอาดทางวาจา (วจีโสเจยยะ) คือ การไม่พูดเท็จ การไม่พูดเลียบเคียง การไม่พูดหว่านล้อมเพื่อแสวงหาผลประโยชน์

3) ความสะอาดทางใจ (มโนโสเจยยะ) คือ การไม่คิดเอาเปรียบผู้อื่น การไม่มีอคติ ความซื่อสัตย์สุจริตจริงใจ ความเห็นอกเห็นใจบุคคลอื่น ความละอายเกรงกลัวต่อบาป การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม การมีปัญญาสร้างสรรค์อาชีพ มีปัญญาแก้ไขปัญหา และบริหารชีวิตอย่างสมดุลในท่ามกลางคน ธรรมชาติ และความเชื่อ

ส่วนหลักธรรมที่สนับสนุนให้เกิดสัมมาชีพ มี 5 หลักธรรม ประกอบด้วยหลักธรรมคัมภีร์ครองโลก หลักทฤษฎีธรรมมีกัตถสังวัตตนิกรรม หลักไตรสิกขา หลักอิทธิบาท และหลักอริยสัจ ดังนี้

1) หลักธรรมคัมภีร์ครองโลก อธิบายขยายความในสิ่งที่ค้นพบสองส่วน ความจริง และ ความเห็น ได้แก่ (1) หิริ ความละอายต่อบาป (2) โอตตัปปะ ความเกรงกลัวต่อบาป บุคคลที่มี หิริโอตตัปปะประจำใจ จะเป็นผู้มีกายวาจาใจสะอาด ละอายชั่วกลัวบาป ประกอบอาชีพด้วยความ ซื่อสัตย์สุจริต ไม่คดโกง ไม่เอารัดเอาเปรียบบุคคลอื่น

2) หลักทฤษฎีธรรมมีกัตถสังวัตตนิกธรรม อธิบายขยายความในสิ่งที่ค้นพบสองส่วน ความจริง และ ความเห็น ได้แก่ (1) อุฏฐานสัมปทา ความถึงพร้อมด้วยความขยัน (2) อารักขสัมปทา ความถึง พร้อมด้วยการรู้จักเก็บออม (3) กัลยาณมิตตา การคบคนดีเป็นเพื่อน (4) สมชีวิตา การใช้ชีวิตอย่าง พอเพียง บุคคลที่นำหลักทฤษฎีธรรมมีกัตถสังวัตตนิกธรรมมาใช้ในการดำเนินชีวิต เขาจะทำงานด้วยความ ขยันหมั่นเพียร หนักเอาเบาสุ้ง ประหยัดมัธยัสถ์ รู้จักกิน รู้จักใช้ ไม่คบคนชั่ว ใช้ชีวิตอย่างพอเพียง และไม่ยุ่งเกี่ยวกับมิจฉาอาชีพ

3) หลักไตรสิกขา อธิบายขยายความในสิ่งที่ค้นพบสองส่วน ความจริง และ ความเห็น ได้แก่ (1) ศีล คือ การรักษาข้อปฏิบัติ กฎหมาย ธรรมเนียมอันดีงาม (2) สมาธิ คือ ภาวะที่จิตใจแน่ว แน่มีคุณธรรมประจำใจ (3) ปัญญา คือ ภาวะที่เข้าใจชัด รู้จริงอย่างแจ่มแจ้ง บุคคลที่ปฏิบัติตนตาม หลักไตรสิกขา จะไม่ประกอบอาชีพที่ผิดกฎหมาย มีจิตใจดี ทำงานด้วยความขยัน ยึดมั่นในความ ซื่อสัตย์สุจริต มีปัญญาในการสร้างสรรค์งาน และแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น

4) หลักอิทธิบาท อธิบายขยายความในสิ่งที่ค้นพบสองส่วน ความจริง และ ความเห็น ได้แก่ (1) ฉันทะ คือ ความพอใจในการสร้างสรรค์งาน (2) วิริยะ คือ การสร้างสรรค์งานด้วยความ เพียรพยายาม (3) จิตตะ คือ การมีจิตใจจดจ่ออยู่กับการสร้างสรรค์งาน (4) วิมังสา คือ การใช้ปัญญา พิจารณาเพื่อสร้างสรรค์งานให้ดียิ่งขึ้น บุคคลที่นำหลักอิทธิบาท 4 เข้ามาประยุกต์ใช้ในการทำงาน เขาจะมีใจรักในงาน มีความเพียรพยายาม ทำงานด้วยความบากบั่น มีจิตใจจดจ่ออยู่กับงานที่ทำและ จัดการการงานให้เป็นไปในทางสร้างสรรค์

5) หลักอริยสัจ อธิบายขยายความในสิ่งที่ค้นพบสองส่วน ความจริง และ ความเห็น ได้แก่ (1) ทุกข์ คือ ความทรมาน ความทุกข์กายทุกข์ใจ (2) สมุทัย คือ สาเหตุของความทุกข์ (3) นิโรธ คือ การดับความทุกข์อย่างสิ้นเชิง (4) มรรค คือ การข้อปฏิบัติเพื่อดับทุกข์ บุคคลที่นำหลักอริยสัจ 4 มา ประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพ เขาจะเข้าใจความรู้สึกลูกคนอื่น ไม่คดโกงบุคคลอื่น มีความเมตตา ต่อบุคคลอื่น ยึดมั่นในหลักศีลธรรม และประกอบอาชีพที่ถูกกฎหมาย

ส่วนแนวทางการพัฒนาสัมมาชีพตามแนวพุทธนั้นมี 2 ขั้นตอนหลัก ดังนี้

1) ทุกข์และสมุทัย: การวิเคราะห์ศักยภาพชุมชน ปรากฏชุมชน ควรสำรวจความสนใจ ของชาวบ้านในชุมชนเป็นอันดับแรกเพื่อทราบว่า อาชีพนั้นเป็นที่สนใจของชาวบ้านหรือไม่ หรือควร วิเคราะห์ศักยภาพชุมชนเพื่อทราบว่า อาชีพนั้นเหมาะสมแก่ชาวบ้านในชุมชนนั้น ๆ หรือไม่ เพราะ

ชุมชนแต่ละแห่งมีปัญหา แหล่งทุน วัตถุดิบ สภาพแวดล้อมที่แตกต่างกันออกไป การวิเคราะห์ศักยภาพชุมชนก่อนสอนอาชีพให้กับชาวบ้านจะทำให้ชาวบ้านมีโอกาสประสบความสำเร็จในอาชีพได้

2) นิโรธและมรรค: การพัฒนาสัมมาชีพตามแนวพุทธในชุมชน โดยดำเนินการตาม 5 ขั้นตอนดังนี้ (1) การแจ้งให้ทราบ ประชาชนชุมชนควรแจ้งให้ชาวบ้านทราบก่อนว่า ตนจะเข้ามาสอนอาชีพและจะร่วมสู่เคียงบ่าเคียงไหล่ (2) การวางแผน ประชาชนชุมชนควรวางแผนเพื่อให้งานดำเนินไปอย่างมีทิศทางและตรงเป้าหมาย และควรระมัดระวังในการวางแผน เพราะหากแผนที่วางไว้มีความผิดพลาดย่อมไม่เป็นผลดีต่อชาวบ้านอย่างแน่นอน (3) การเปิดรับสมัครชาวบ้านเข้าฝึกอบรม ประชาชนชุมชนควรรับสมัครชาวบ้านที่สนใจเข้าอบรมฝึกอาชีพ เพื่อให้พวกเขาได้พัฒนาทักษะด้านอาชีพของตัวเอง และไม่ควรกำหนดกฎเกณฑ์การรับสมัคร เพราะจะเป็นการปิดกั้นโอกาสในการพัฒนาทักษะอาชีพของชาวบ้าน (4) การสอนอาชีพแก่ชาวบ้าน ประชาชนชุมชนควรให้ความรู้เกี่ยวกับอาชีพแก่ชาวบ้าน ควรพาชาวบ้านไปศึกษาดูงานเพิ่มเติมเพื่อเพิ่มพูนความรู้รวมถึงควรมอบหมายให้ชาวบ้านได้ฝึกปฏิบัติ และควรแนะนำให้ชาวบ้านประเมินตนเองหรือพิจารณาข้อดีข้อบกพร่องของตนเอง (5) การจัดตั้งกลุ่มอาชีพ เมื่อชาวบ้านมีทักษะอาชีพแล้ว ประชาชนชุมชนควรผลักดันให้ชาวบ้านจัดตั้งกลุ่มอาชีพเพื่อผลิตสินค้าจำหน่าย

5.1.2 สรุปผลการพัฒนาสัมมาชีพตามแนวพุทธโดยใช้ขยะรีไซเคิลภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนเป็นฐานในพื้นที่อำเภอพระนครศรีอยุธยา

การพัฒนาสัมมาชีพตามแนวพุทธโดยใช้ขยะรีไซเคิลภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนเป็นฐานในพื้นที่อำเภอพระนครศรีอยุธยา พบว่า ในระหว่างวันที่ 11 มีนาคม – 9 เมษายน 2566 คณะวิทยากรได้ถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการทำชุดเฟอร์นิเจอร์ กระถางปลูกผัก กบ หอยทาก แก้วชาวบ้านและคณะครู และในขณะเดียวกันชาวบ้านและคณะครูได้หาขายรถยนต์และยางรถจักรยานยนต์ในพื้นที่อำเภอพระนครศรีอยุธยามาทำเป็นชุดเฟอร์นิเจอร์และกระถางปลูกผัก โดยสามารถทำชุดเฟอร์นิเจอร์ได้ 3 ชุด (เก้าอี้ 12 ตัว โต๊ะ 3 ตัว) และกระถางปลูกผัก 10 กระถาง ส่วนกบและหอยทาก ชาวบ้านและคณะครูไม่สามารถทำได้เพราะเป็นงานที่ต้องใช้ทักษะสูง นอกจากนี้ชาวบ้านและคณะครูได้จัดตั้งกลุ่มอาชีพในนามว่า “ศูนย์การเรียนรู้สัมมาชีพโรงเรียนวัดพระงาม (อรรถกฤษณ์ประชารัฐ)” โดยชาวบ้านและคณะครูมีความตั้งใจที่จะถ่ายทอดความรู้ให้กับชาวบ้านในพื้นที่อื่น ๆ พร้อมกับจัดทำสินค้าจำหน่ายเพื่อนำรายได้มาแบ่งปันสมาชิกในกลุ่ม

5.1.3 สรุปผลการพัฒนาแพลตฟอร์มดิจิทัลสำหรับใช้ช่องทางจำหน่ายสินค้าสัมมาชีพตามแนวพุทธจากขยะรีไซเคิลของโครงการเศรษฐกิจหมุนเวียน อำเภอพระนครศรีอยุธยา

การพัฒนาแพลตฟอร์มดิจิทัลสำหรับใช้ช่องทางจำหน่ายสินค้าสัมมาชีพตามแนวพุทธจากขยะรีไซเคิลของโครงการเศรษฐกิจหมุนเวียน อำเภอพระนครศรีอยุธยา พบว่า คณะผู้วิจัยและคณะครู

ได้ร่วมกันพัฒนาแพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อใช้เป็นช่องทางจำหน่ายสินค้า โดยคณะครูได้สร้าง Facebook page และคณะผู้วิจัยได้สร้าง Tiktok ขั้นตอนของการสร้าง facebook page และ TikTok มีดังนี้

1) การสร้าง Facebook page เพื่อใช้เป็นช่องทางจำหน่ายสินค้า โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้ (1) เข้าหน้าฟีดของ Facebook กดที่ขีด 3 ขีด (2) กดปุ่ม Dropdown ซึ่งอยู่ที่ด้านบนขวาของหน้า Facebook เมื่อกดแล้ว จะเปิดแถบเมนูลงมา (3) กดคำว่า “สร้างเพจ” เพื่อสร้างเพจ (4) เลือกชนิดของเพจ ให้สอดคล้องกับเนื้อหาที่ตั้งใจจะเผยแพร่ (5) กรอกข้อมูลที่จำเป็นสำหรับเพจ โดยข้อมูลจะแตกต่างกันไปตามชนิดของเพจที่เลือก (6) กดเริ่มต้นใช้งาน (7) เมื่อสร้างเพจเรียบร้อยแล้ว สามารถเพิ่มรูปปกและรูปโปรไฟล์เพื่อให้เพจมีความน่าสนใจ และเปลี่ยนการตั้งค่าของเพจ โดยการกดการตั้งค่าที่อยู่ด้านบนขวาของจอ

2) การสร้าง TikTok เพื่อใช้เป็นช่องทางจำหน่ายสินค้า โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้ (1) เข้าไปใน Creator Tools หรือ Business Suit เลือก “โปรโมท” โดยบัญชีที่จะโปรโมทได้ ต้องเป็น “บัญชีธุรกิจ” (2) เลือกคลิปวิดีโอที่ต้องการ (3) ตั้งค่าวัตถุประสงค์ของการโปรโมท (4) เลือกกลุ่มเป้าหมาย (5) กำหนดงบประมาณที่ใช้ในการโปรโมท (6) เลือกช่องทางชำระเงิน และเริ่มโปรโมทได้ทันที

เมื่อคณะผู้วิจัยและคณะครูได้สร้าง Facebook page และ TikTok เสร็จแล้ว จึงได้จัดทำคลิปวิดีโอแนะนำเสนอสินค้าแล้วโพสต์คลิปวิดีโอดังกล่าวลงบน Facebook และ TikTok เพื่อโปรโมทสินค้า ผลจากการใช้งาน Facebook page และ TikTok คือ สินค้าเป็นที่รู้จักของประชาชนที่ได้ชมคลิปวิดีโอบนช่องทางดังกล่าว และมีลูกค้าสั่งซื้อชุดเฟอร์นิเจอร์และกระถางปลูกผักจากชาวบ้านและคณะครู

5.2 อภิปรายผล

5.2.1 อภิปรายผลผลการศึกษานวทางการพัฒนาสัมมาชีพตามแนวพุทธในชุมชน

การศึกษานวทางการพัฒนาสัมมาชีพตามแนวพุทธในชุมชน พบว่า สัมมาชีพ คือ อาชีพที่สะอาดบริสุทธิ์ทั้งกาย วาจา ใจ มีหลักการ 3 ข้อ ดังนี้ 1) ความสะอาดทางกาย (กายโสเจยยะ) คือ การไม่ฆ่าสัตว์เพื่อจำหน่าย การไม่ลักทรัพย์ การไม่ดื่มของมึนเมา การไม่เบียดเบียนตนเอง บุคคลอื่น และสิ่งแวดล้อม การไม่ประกอบอาชีพที่ผิดกฎหมาย รวมถึงการไม่ประกอบมิถนาวจนชา ได้แก่ การขายสุรา ขายอาวุธ ขายยาพิษ การค้ามนุษย์ การค้าขายสัตว์ 2) ความสะอาดทางวาจา (วจีโสเจยยะ) คือ การไม่พูดเท็จ การไม่พูดเลียบเคียง การไม่พูดหวานล่อมเพื่อแสวงหาผลประโยชน์ 3) ความสะอาดทางใจ (มโนโสเจยยะ) คือ การไม่คิดเอาเปรียบบุคคลอื่น การไม่มีอคติ ความซื่อสัตย์สุจริตจริงใจ ความเห็นอกเห็นใจบุคคลอื่น ความละอายเกรงกลัวต่อบาป การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม การมีปัญญาสร้างสรรค์อาชีพ มีปัญญาแก้ไขปัญหา และบริหารชีวิตอย่างสมดุลในท่ามกลางคน ธรรมชาติ

และความเชื่อ ส่วนหลักธรรมที่สนับสนุนให้เกิดสัมมาชีพ ประกอบด้วย 1) หลักธรรมคัมภีร์โลก 2) หลักทวิภูมิมิกัตถสังวัตตนิกรมม 3) หลักไตรสิกขา 4) หลักอิทธิบาท 5) หลักอริยสัจ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของธนรัฐ สะอาดเอี่ยมที่ว่า สัมมาชีพ คือ การเลี้ยงชีพหรือการดำรงชีพที่มีความบริสุทธิ์ทางกาย วาจา และใจ โดยไม่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ตนและบุคคลอื่น ส่วนพุทธธรรมที่ส่งเสริมให้เกิดสัมมาชีพ ได้แก่ หลักศีล 5 หลักอิทธิบาท 4 หลักจักร 4 หลักอริยทรัพย์ 7 หลักมรรค 8 และการจัดการทรัพย์ 2 ส่วน คือ 1) การจัดการทรัพย์ภายนอก ประกอบด้วย การแสวงหา การบริหารจัดการ และการออมทรัพย์การใช้ทรัพย์ 2) การจัดการทรัพย์ภายใน คือ อริยทรัพย์ 7 เน้นปัญญาเป็นที่ตั้ง ส่วนเป้าหมายของสัมมาชีพ มี 3 ระดับ คือ ระดับบุคคล ระดับสังคม และระดับขั้นสูงสุดคือการบรรลุธรรม¹ จะอย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยของคณะผู้วิจัยมีความแตกต่างกับธนรัฐ สะอาดเอี่ยม ในประเด็นที่ว่า งานวิจัยของคณะผู้วิจัยพบว่า หลักธรรมคัมภีร์โลก อริยสัจ 4 เป็นหลักธรรมที่สนับสนุนให้เกิดสัมมาชีพ ส่วนงานวิจัยของธนรัฐ สะอาดเอี่ยม กลับพบว่า หลักจักร 4 หลักอริยทรัพย์ 7 เป็นหลักธรรมที่สนับสนุนให้เกิดสัมมาชีพ

ส่วนแนวทางการพัฒนาสัมมาชีพตามแนวพุทธในมี 2 ขั้นตอนหลัก ดังนี้ 1) ทุกข์และสมุทัย: การวิเคราะห์ศักยภาพชุมชน 2) นิโรธและมรรค: การพัฒนาสัมมาชีพตามแนวพุทธในชุมชน โดยดำเนินการตาม 5 ขั้นตอนดังนี้ (1) การแจ้งให้ทราบ (2) การวางแผน (3) การเปิดรับสมัครชาวบ้านเข้าฝึกอบรม (4) การสอนอาชีพแก่ชาวบ้าน (5) การจัดตั้งกลุ่มอาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ชบาไพร ชัยหาเนตร์ และคณะ ที่ว่า สัมมาชีพชุมชน คือ อาชีพที่ไม่เบียดเบียนตนเอง บุคคลอื่น สิ่งแวดล้อม และมีรายได้มากกว่ารายจ่าย ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างแข็งแกร่งและมีประสิทธิภาพ จะอย่างไรก็ตาม สัมมาชีพชุมชนจะเกิดขึ้นได้ จะต้องผ่าน 5 โครงการหลัก ประกอบด้วย 1) โครงการพัฒนาผู้นำสัมมาชีพเป็นวิทยากรสัมมาชีพชุมชน 2) โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการวิทยากรสัมมาชีพระดับจังหวัด 3) โครงการเตรียมความพร้อมทีมวิทยากรสัมมาชีพระดับหมู่บ้าน 4) โครงการส่งเสริมการสร้างสัมมาชีพในระดับหมู่บ้าน 5) โครงการสนับสนุนการจัดตั้งและพัฒนากลุ่มอาชีพ โดยทั้ง 5 โครงการที่กล่าวมานี้ คือ โครงการหลักในกระบวนการสร้างสัมมาชีพ โดยมีขั้นตอนวิธีการสร้างสัมมาชีพชุมชนดังนี้ (1) การฝึกอบรมปราชญ์ เพื่อให้เป็นปราชญ์วิทยากรในการถ่ายทอดความรู้เพื่อสร้างสัมมาชีพชุมชน โดยมีศูนย์ศึกษาและกรมการพัฒนาชุมชนเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบ (2) สร้างทีมนักปราชญ์สัมมาชีพชุมชน โดยมุ่งเน้นสร้างทักษะด้านการเรียนรู้ การถ่ายทอดความรู้ให้กับทีมนักปราชญ์สัมมาชีพชุมชน เพื่อให้ทีมนักปราชญ์สัมมาชีพชุมชน สามารถไปแนะนำ

¹ ธนรัฐ สะอาดเอี่ยม, “การศึกษาแนวคิดเรื่องสัมมาชีพและความรับผิดชอบในพระพุทธศาสนา”, *Journal of MCU Peace Studies*, ปีที่ 8 ฉบับที่ 2 (มีนาคม-เมษายน 2563): 431.

หรือให้ความรู้เกี่ยวกับสัมมาชีพแก่ชาวบ้านในชุมชนได้ (3) ฝึกอบรมสร้างสัมมาชีพชุมชน แก่นำสัมมาชีพชุมชน เข้าไปแนะนำให้ความรู้เกี่ยวกับสัมมาชีพ เน้นให้ชาวบ้านได้ฝึกปฏิบัติจริง (4) การส่งเสริมให้เกิดสัมมาชีพมั่นคง แก่นำสัมมาชีพกำกับติดตามหรือสนับสนุนให้ชาวบ้านได้นำความรู้ที่จากการฝึกอบรมไปปฏิบัติจริงในการดำรงชีวิต เพื่อให้ชาวบ้านได้มีอาชีพที่มั่นคง มีรายได้ที่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต²

5.2.2 อภิปรายผลการพัฒนาสัมมาชีพตามแนวพุทธโดยใช้พระใช้เคลงายใต้แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนเป็นฐานในพื้นที่อำเภอพระนครศรีอยุธยา

การพัฒนาสัมมาชีพตามแนวพุทธโดยใช้พระใช้เคลงายใต้แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนเป็นฐานในพื้นที่อำเภอพระนครศรีอยุธยา พบว่า ในระหว่างวันที่ 11 มีนาคม – 9 เมษายน 2566 คณะวิทยากรได้ถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการทำชุดเฟอร์นิเจอร์ กระจกปลูกผัก กบ หอยทาก แก่ชาวบ้านและคณะครู และในขณะเดียวกันชาวบ้านและคณะครูได้หาयरถยนต์และयरรถจักรยานยนต์ในพื้นที่อำเภอพระนครศรีอยุธยาทำเป็นชุดเฟอร์นิเจอร์และกระจกปลูกผัก โดยสามารถทำชุดเฟอร์นิเจอร์ได้ 3 ชุด (เก้าอี้ 12 ตัว โต๊ะ 3 ตัว) และกระจกปลูกผัก 10 กระจก ส่วนกบและหอยทาก ชาวบ้านและคณะครูไม่สามารถทำได้เพราะเป็นงานที่ต้องใช้ทักษะสูง นอกจากนี้ชาวบ้านและคณะครูได้จัดตั้งกลุ่มอาชีพในนามว่า “ศูนย์การเรียนรู้สัมมาชีพโรงเรียนวัดพระงาม (อรรถกฤษณ์ประชารัฐ)” โดยชาวบ้านและคณะครูมีความตั้งใจที่จะถ่ายทอดความรู้ให้กับชาวบ้านในพื้นที่อื่น ๆ พร้อมกับจัดทำสินค้าจำหน่ายเพื่อนำรายได้มาแบ่งปันสมาชิกในกลุ่ม ทั้งนี้เพราะชาวบ้านและคณะครูมีความตั้งใจในการเรียนรู้วิธีการทำชุดเฟอร์นิเจอร์และกระจกปลูกผักจากคณะวิทยากร และมีความพร้อมใจกันในการจัดตั้งกลุ่มอาชีพ ซึ่งสอดคล้องแนวคิดการสร้างสัมมาชีพในชุมชนของกรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย (2561) ที่ว่า การสร้างสัมมาชีพในชุมชน คือ การส่งเสริมให้ชาวบ้านมีความรู้ด้านอาชีพโดยเชิญวิทยากรสัมมาชีพมาให้ความรู้ และ ส่งเสริมให้ชาวบ้านนำความรู้ดังกล่าวไปประกอบอาชีพเพื่อสร้างรายได้ให้กับครอบครัว พร้อมกับส่งเสริมให้ชาวบ้านที่ผ่านการอบรมได้จัดตั้งกลุ่มอาชีพ³ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ผศ.ดร. พินิจวัฒน์ ที่ว่า แนวทางการพัฒนาการส่งเสริมอาชีพในชุมชนบ้านโนนไทร ตำบลเมือง อำเภอเมือง จังหวัดเลย ประกอบด้วย 1) การส่งเสริมด้านความรู้และประสบการณ์สำหรับจัดตั้งกลุ่มอาชีพ 2) การส่งเสริม

² ชบาไพร ชัยหาเนตร์ และคณะ, “การสร้างสัมมาชีพชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”, วารสารมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ปีที่ 11 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน 2563): 54-55.

³ ดูรายละเอียดได้ใน กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย, แนวทางการสร้างสัมมาชีพชุมชน ปี 2562, (กรุงเทพมหานคร: บริษัท บีทีเอส เพรส จำกัด, 2561), หน้า 9 – 23.

ด้านการทำเอกสารเพื่อของบประมาณจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 3) การส่งเสริมด้านการจัดหาสถานที่สำหรับจำหน่ายสินค้า 4) การส่งเสริมอาชีพอื่น ๆ อาทิ การจัดอบรมการทำเห็ดฟาง ขนมไทย น้ำยาล้างจาน⁴

5.2.3 อภิปรายผลการพัฒนาแพลตฟอร์มดิจิทัลสำหรับใช้ช่องทางจำหน่ายสินค้าสัมมาชีพตามแนวพุทธจากขยะรีไซเคิลของโครงการเศรษฐกิจหมุนเวียน อำเภอพระนครศรีอยุธยา

การพัฒนาแพลตฟอร์มดิจิทัลสำหรับใช้ช่องทางจำหน่ายสินค้าสัมมาชีพตามแนวพุทธจากขยะรีไซเคิลของโครงการเศรษฐกิจหมุนเวียน อำเภอพระนครศรีอยุธยา พบว่า แพลตฟอร์มดิจิทัลที่ใช้เป็นช่องทางจำหน่ายสินค้า คือ Facebook page และ TikTok โดยคณะผู้วิจัยได้จัดทำคลิปวิดีโอแนะนำสินค้าแล้วโพสต์คลิปวิดีโอดังกล่าวลงบน Facebook และ TikTok เพื่อโปรโมทสินค้า ผลจากการใช้งาน Facebook page และ TikTok คือ สินค้าเป็นที่รู้จักของประชาชนที่ได้ชมคลิปวิดีโอบนช่องทางดังกล่าว และมีลูกค้าสั่งซื้อชุดเฟอร์นิเจอร์และกระถางปลูกผักจากชาวบ้านและคณะครู ทั้งนี้เพราะ Facebook และ TikTok เป็นแพลตฟอร์มดิจิทัลที่คนทุกเพศทุกวัยใช้กันทั่วโลก และในปัจจุบันพ่อค้าแม่ค้าใช้แพลตฟอร์มดิจิทัลเป็นช่องทางจำหน่ายสินค้ากันอย่างแพร่หลาย เนื่องจากสามารถเข้าถึงกลุ่มลูกค้าได้อย่างรวดเร็วกว่าเว็บไซต์และใช้ต้นทุนต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อุมาวดี เดชธำรง และดาศรินทร์พัชร สุธรรมดี (2565) ที่ว่า การพัฒนาช่องทางการตลาด คือ การสื่อสารผ่านช่องทางการตลาดออนไลน์โดยใช้ facebook page เป็นช่องทางหลักในการสื่อสารไปยังกลุ่มลูกค้าเป้าหมาย⁵ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อาทิตย์ สัณญาณกร จอมขวัญ สุวรรณรักษ์ และเปรมระพี อยูมาวีรหิรัญ (2022) ที่ว่า การปรับเปลี่ยนรูปแบบการตลาดเพื่อดึงดูดความสนใจของลูกค้า คือ การถ่ายภาพรายการอาหารใหม่ ๆ ภาพโปรโมชันลดราคา ภาพวัตถุดิบที่สดใหม่ แล้วโพสต์ภาพดังกล่าวผ่านสื่อสังคมออนไลน์ (Social network) เช่น เฟซเพชบุ๊ก (Facebook page) และติ๊กต็อก (TikTok) ยูทูบ (Youtube)⁶

⁴ ผกาธน์ พินิจวัฒน์, “การส่งเสริมอาชีพให้ชุมชน : กรณีศึกษา บ้านโพธิ์ไทร ตำบลเมือง อำเภอเมือง จังหวัดเลย”, วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร, ปีที่ 6 ฉบับที่ 3 (2561): 926.

⁵ อุมาวดี เดชธำรง และดาศรินทร์พัชร สุธรรมดี, “การพัฒนาช่องทางการตลาดและการสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ในพื้นที่ตำบลโคกมั่งงอย อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ” วารสารนวัตกรรมและการจัดการ, ปีที่ 7 ฉบับที่ 1 (2565): 123.

⁶ อาทิตย์ สัณญาณกร จอมขวัญ สุวรรณรักษ์ และเปรมระพี อยูมาวีรหิรัญ, “โมเดลการตลาดบริการของธุรกิจกาแฟแนวอัตลักษณ์แบบสร้างสรรค์”, วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร, ปีที่ 10 ฉบับที่ 7 (2022): 2995

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะในเชิงนโยบาย

คณะผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในเชิงนโยบายดังนี้

1) สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดพระนครศรีอยุธยาควรกำหนดแผนงานสร้างสัมมาชีพในชุมชนภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียน โดยดำเนินการดังนี้ 1) เชิญวิทยากรที่มีความชำนาญมาให้ความรู้ด้านการทำสิ่งประดิษฐ์แก่ชาวบ้าน 2) ส่งเสริมกำกับและติดตามชาวบ้านที่เข้ารับการอบรมให้สามารถนำความรู้ไปประกอบอาชีพได้จริง 3) ส่งเสริมให้ชาวบ้านที่มีอาชีพเดียวกันรวมกลุ่มจัดตั้งกลุ่มอาชีพหรือวิสาหกิจชุมชน

2) ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ควรจัดอบรมฝึกทักษะด้านการทำสิ่งประดิษฐ์จากยางรถยนต์แก่ประชาชนผู้สมัครเข้าอบรมกับศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ทั้งนี้เพื่อให้ประชาชนมีทักษะอาชีพสำหรับสร้างรายได้เลี้ยงดูตนเองและครอบครัว

3) ศูนย์การเรียนรู้สัมมาชีพโรงเรียนวัดพระงาม (อรรถกถาธรรมประชาธิปไตย) ควรจัดอบรมให้ความรู้ด้านการทำชุกเฟอร์นิเจอร์และกระถางปลูกผัก กบ หอยทาก จากยางรถยนต์แก่ประชาชนที่มีความสนใจ

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

คณะผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ดังนี้

1) วิทยาลัยอาชีวศึกษาพระนครศรีอยุธยา ควรนำองค์ความรู้ด้านการทำสิ่งประดิษฐ์จากยางรถยนต์จากเอกสารชุดความรู้ไปสอนนักเรียนและมอบหมายงานให้นักเรียนฝึกทำ ทั้งนี้เพื่อที่นักเรียนจะได้นำทักษะอาชีพไปประกอบอาชีพในอนาคต

2) องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านป้อม อำเภอพระนครศรีอยุธยา ควรนำองค์ความรู้ด้านการทำสิ่งประดิษฐ์จากยางรถยนต์จากเอกสารชุดความรู้ไปแนะนำชาวบ้านในตำบลบ้านป้อม ทั้งนี้เพื่อที่ชาวบ้านจะได้นำความรู้ดังกล่าวไปต่อยอดและพัฒนาเป็นอาชีพ

3) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการด้านการใช้แพลตฟอร์มดิจิทัลสำหรับโปรโมทและจำหน่ายสินค้า โดยนำองค์ความรู้จากเอกสารชุดความรู้ไปบรรยายให้ความรู้แก่ประชาชนผู้สนใจเข้ารับการอบรม

5.3.3 ข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัยต่อไป

คณะผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัยต่อไปดังนี้

ควรศึกษาวิจัยเรื่อง “แพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก” โดยนักวิจัยสร้างแพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อใช้เป็นศูนย์รวมจำหน่ายสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นของชุมชน และเชิญชวนชาวบ้านนำสินค้าและผลิตภัณฑ์มาวางจำหน่ายบนแพลตฟอร์มดิจิทัลดังกล่าว

ควรศึกษาวิจัยเรื่อง “แพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้สัมมาชีพภายใต้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” โดยนักวิจัยศึกษาทักษะอาชีพที่อยู่ภายใต้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เช่น อาชีพตัดเสื้อ อาชีพทำอาหาร อาชีพจักสาน เป็นต้น ถัดจากนั้น นักวิจัยเชิญวิทยากรที่มีทักษะอาชีพนั้น ๆ มาบันทึกการสอนอาชีพเพื่อให้องค์ความรู้ทักษะอาชีวดังกล่าวอยู่ในรูปแบบของคลิปวิดีโอท้ายที่สุด นักวิจัยนำคลิปวิดีโอดังกล่าวไปอัปโหลดลงบนแพลตฟอร์มดิจิทัล และเผยแพร่เป็นสาธารณะ ทั้งนี้เพื่อให้บุคคลทั่วไปสามารถเข้ามาเรียนรู้ทักษะอาชีพบนแพลตฟอร์มดิจิทัล



บรรณานุกรม

ก. ภาษาไทย

หนังสือ:

กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย. **แนวทางการสร้างสัมมาชีพชุมชน ปี 2562.**

กรุงเทพมหานคร: บริษัท พีทีเอสเพรส จำกัด, 2561.

กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย.

เศรษฐกิจหมุนเวียน...ที่ทุกคนควรรู้. ม.ป.ท., ม.ป.ป.

กลุ่มงานส่งเสริมสัมมาชีพชุมชน สำนักงานเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน กรมการพัฒนาชุมชน.

แนวทางการจัดตั้งและพัฒนากลุ่มอาชีพ. กรุงเทพมหานคร: สโตร์ครีเอทีฟเฮาส์, 2560

คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดภูเก็ต. **คู่มือการ**

ดำเนินงานจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์. พิมพ์ครั้งที่ 2. ม.ป.ท., 2563.

คณะผู้จัดทำของสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเชกา จังหวัดบึงกาฬ. **มาตรฐานการพัฒนาชุมชน**

ครัวเรือนสัมมาชีพ นางฉวีวรรณ บุญทวี. สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเชกา จังหวัดบึง

กาฬ, 2563.

ประชาคมวิจัยด้านเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน เศรษฐกิจสีเขียว. **สมุดปกขาว BCG in**

Action การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมของประเทศไทย เพื่อ

เศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียว Bio-Circular-Green

Economy. 5 พฤศจิกายน 2561.

พระธรรมโกศาจารย์. **วิธีบูรณาการพระพุทธศาสนากับศาสตร์สมัยใหม่.** ม.ป.ท. 2553.

ภัทรพร เกษสังข์. **การวิจัยเชิงปฏิบัติการ.** กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย, 2559.

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. **พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พระวินัย**

ปิฎก มหาวรรค. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2539.

วรรณดี สุทธินิรากร. **การวิจัยเชิงคุณภาพ: การวิจัยในกระบวนการตัดสินใจทางเลือก.** พิมพ์ครั้งที่ 4.

กรุงเทพมหานคร: สยามปริทัศน์, 2562..

วัลโปละ ศรี ราหุล. **พระธรรมที่พระพุทธเจ้าทรงสอน.** แปลโดย นวพร เรืองสกุล. กรุงเทพมหานคร:

กองทุนมูลนิธิหอไตร, 2561.

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี.

Circular Economy เศรษฐกิจหมุนเวียนที่ควรรู้. สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2562.

สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ป.อ.ปยุตโต). **ธรรมบุญชีวิต.** พิมพ์ครั้งที่ 238.(ม.ป.ท., ม.ป.ป.

สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ป.อ.ปยุตโต). **ธรรมะกับการทำงาน.** พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์บริการสื่อและสิ่งพิมพ์กราฟฟิคไซท์, 2564.

สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ป.อ.ปยุตโต). **พุทธธรรม ฉบับปรับขยาย.** พิมพ์ครั้งที่ 51 กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ บริษัทสหธรรมิก จำกัด, 2562.

สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ป.อ.ปยุตโต). **พจนานุกรมพุทธศาสน์ ฉบับประมวลศัพท์.** พิมพ์ครั้งที่ 27. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์พระพุทธศาสนาของธรรมสภา, 2559.

สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม. **แนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมไทยตามแนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียน.** 2563.

ยุวดี อิ่มใจ และ คณะ. **การศึกษายุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีจิตสำนึกต่อสิ่งแวดล้อม.** กรุงเทพมหานคร : สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2552.

รายงานการวิจัย:

กลุ่มงานวิจัยและพัฒนา สถาบันการพัฒนาชุมชน. “ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความสำเร็จการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชน”. **รายงานการศึกษา.** กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย, 2562.

บรรจง โสดาดีและคณะ. สัมมาชีพ: แนวคิดและกระบวนการเสริมสร้างความสุจริตและความรับผิดชอบในการประกอบอาชีพของประชาชนในจังหวัดสุรินทร์. **รายงานการวิจัย.** มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2560.

สุทัศน์ ประทุมแก้ว และคณะ. “ การพัฒนาผลิตภัณฑ์และส่งเสริมสัมมาชีพของหมู่บ้านรักษาศีล 5 ในจังหวัดศรีสะเกษ”. **รายงานการวิจัย.** วิทยาลัยสงฆ์ศรีสะเกษ: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2562.

อรชร ไกรจักร์ พระมหาวัชรธรรณ ญาณกิตติ (ศรีชัย) และพระมหานิติทัศน์ ญาณสิทธิ. “พัฒนาฐานข้อมูลในรูปแบบดิจิทัลเพื่อการจัดการสู่ชุมชนปลอดขยะวิถีพุทธภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียน”. **รายงานการวิจัย.** บัณฑิตวิทยาลัย: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2565.

คุษณินพนธ์/วิทยานิพนธ์:

พลฤทธิ ผิวพรรณงาม. “การวิจัยและพัฒนาออกแบบ ชุดนั่งเล่นสำหรับที่พักอาศัยด้วยวัสดุหินชนวน
กรณีศึกษา: หินชนวน อำเภอบางบาล จังหวัดนครราชสีมา”. **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวัตกรรมการออกแบบ**. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2553.

ลักษณี เสือแป้น. “ความสำเร็จของการพัฒนากลุ่มอาชีพและความเชื่อมโยงกับการส่งเสริมเศรษฐกิจ
ชุมชน กรณีศึกษา: กลุ่มอาชีพสตรีแปรรูปผลิตภัณฑ์กล้วยน้ำว้า บ้านเขาสะพายแร่
ตำบลนามไฉ อำเภอบางบาล จังหวัดกาญจนบุรี”. **วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2555.

บทความวิจัย/บทความวิชาการ:

ชบาไพร ชัยหาเนตร์ และคณะ. “การสร้างสัมมาชีพชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”,
วารสารมหาจุฬาลงกรณ. ปีที่ 11 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน 2563): 54-55.

ชไมกานต์ ดวงแก้ว และคณะ. “การรับรู้และแนวทางการขับเคลื่อนแนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียน”.
วารสารมหาจุฬาลงกรณ, ปีที่ 8 ฉบับที่ 9 (กันยายน 2564): 252-253.

ชลวิทย์ เจียรจิตต์ และคณะ. “นวัตกรรมทางสังคมกับแนวทางการพัฒนาเครือข่ายสัมมาชีพอย่าง
ยั่งยืน”. **วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์**. ปีที่ 11 ฉบับที่ 2 (มีนาคม-เมษายน
2565): 6-11.

ณัฏฐพล นิลนพคุณ และคณะ, “**แนวทางการจัดการขยะมูลฝอยแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในเขต
เทศบาลเมืองไผ่ จังหวัดนครปฐม**”, :412.

ณัฐภัทร์ กิ่งเนตร และคณะ. “ภาพรวมความเหลื่อมล้ำของไทยในศตวรรษที่ 21”. **ธนาคารแห่ง
ประเทศไทย**. (ธันวาคม 2562): 2

ธงพล พรหมสาขา ณ สกลนคร และคณะ. “การจัดการขยะของเทศบาลตำบลภายใต้แนวคิดระบบ
เศรษฐกิจหมุนเวียน”. **วารสารนาคบุตรปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
นครศรีธรรมราช**: 49.

ธนรัฐ สะอาดเอี่ยม. “การศึกษาแนวคิดเรื่องสัมมาชีพและความรับผิดชอบในพระพุทธศาสนา”.
Journal of MCU Peace Studies. ปีที่ 8 ฉบับที่ 2 (มีนาคม-เมษายน 2563): 431.

พระปลัดวชิระ วชิรญาโณ และคณะ. “ การเสริมสร้างสัมมาชีพของผู้ประกอบการค้าขายผ้าไหมใน
จังหวัดสุรินทร์. **วารสารวามัญองค์แหกรพุทธศาสตร์ปริทรรศน์**. ปีที่ 7 ฉบับที่ 2
(กรกฎาคม – ธันวาคม 2563): 27.

- พัลลภ จันทรกระจำง. “การจัดการโลจิสติกส์ด้วยเศรษฐกิจหมุนเวียน”. **วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม**. ปีที่ 39 ฉบับที่ 4 (กรกฎาคม-สิงหาคม 2563): 54.
- ภาณุวัฒน์ แบ่งเพชร และคณะ. “การนำนโยบายสร้างสัมมาชีพชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติในบริบทของพื้นที่อำเภอเลาขวัญ จังหวัดกาญจนบุรี”. **Journal of Administrative and Management**. ปีที่ 8 ฉบับที่ 1 (มกราคม – เมษายน 2563): 34.
- รุ่งทิพา สันติผลธรรม และคณะ. “สัมมาชีพของชาวนาในอำเภอเมืองนครสวรรค์”. **วารสารวิชาการธรรมทศน์**. ปีที่ 20 ฉบับที่ 3 (กรกฎาคม – กันยายน 2563): 249-256.
- ศิริวรรณ พันธุ์ยางน้อย และคณะ. “แนวทางการส่งเสริมชุมชนปลอดภัยระดับตำบล อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม”. **คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ**: 81-82.
- สกุณา คงจันทร์ และคณะ. “รูปแบบการบริหารจัดการขยะมูลฝอยโดยชุมชนอย่างครบวงจร”. **วารสารปัญญา**. ปีที่ 8 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม-สิงหาคม 2564): 138.
- สมบัติ เหลสกุล. บทบาทของความรู้ด้วยกรอบกระบวนการจัดการขยะของสังคมโลก. **วารสารการจัดการสิ่งแวดล้อม**. ปีที่ 14 ฉบับที่ 1 (2561): 120 - 139.
- สันชัย พรหมสิทธิ์. “การจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ขนาดใหญ่ กลาง เล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ”. **วารสารวิชาการและวิจัย มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ**. ปีที่ 9 ฉบับที่ 1, (มกราคม-เมษายน 2562): 67.
- สิทธิพร เขาอ่อน และคณะ. “การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อการบริหารจัดการขยะชุมชนฐานราก: องค์การบริหารส่วนตำบลลำพยนต์ อำเภอตากฟ้า จังหวัดนครสวรรค์”. **วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยเวสเทิร์น มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์**. ปีที่ 7 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม – สิงหาคม 2564): 185-186.
- ปริศนา มั่นเภา และ ลูติยา เนตรวงษ์ “ดิจิทัลแพลตฟอร์มเพื่อยกระดับธุรกิจบริการในยุคโควิด-19”. **วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร**. ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 พฤษภาคม-สิงหาคม 2564: 59.
- วิชา ฉัมพลี และ คณะ. “นวัตกรรมร้านค้าอัจฉริยะสำหรับธุรกิจอาหารและเบเกอรี่ยุคปกติใหม่”. **วารสารวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี**. ปีที่ 23 (1) มกราคม - เมษายน 2564: 31-35.

อาทิตย์ สัญญากร จอมขวัญ สุวรรณรักษ์ และเปรมระพี อูยามวิริทธิ์. “มโนทัศน์การตลาดบริการของธุรกิจคาเฟ่แนวอัตลักษณ์แบบสร้างสรรค์”. *วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร.* ปีที่ 10 ฉบับที่ 7 (2022): 2995.

อุมาวดี เดชธำรง และดาครินทร์พัชร สุธรรมดี. “การพัฒนาของทางการตลาดและการสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ในพื้นที่ตำบลโคกมั่งงอย อำเภอกอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ”. *วารสารนวัตกรรมและการจัดการ.* ปีที่ 7 ฉบับที่ 1 (2565): 123.

ผกัรตัน พินิจวัฒน์. “การส่งเสริมอาชีพให้ชุมชน : กรณีศึกษา บ้านโนนไพร ตำบลเมือง อำเภอเมือง จังหวัดเลย”. *วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร.* ปีที่ 6 ฉบับที่ 3 (2561): 926.

สัมภาษณ์:

สัมภาษณ์ พระครูสุธีรกิตติบัณฑิต (กฤษฎา กิตติโสภโณ) ผศ. ดร. ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

สัมภาษณ์ รศ. ดร.โยธิน แสงวดี อาจารย์ประจำสถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล.

สัมภาษณ์ รศ. ดร.โกนิษฐ์ ศรีทอง อาจารย์ประจำภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

สัมภาษณ์ รศ. ดร.ประเวศ อินทองปาน อาจารย์ประจำภาควิชาปรัชญาและศาสนา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สัมภาษณ์ รศ. ดร.วรรณดี สุทธินรากร อาจารย์ประจำภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์.

สัมภาษณ์ รศ. ดร.วุฒินันท์ กันตเตียน อาจารย์ประจำคณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.

สัมภาษณ์ ผศ. ดร.มนตรี สิริโรจนานันท์ อาจารย์ประจำภาควิชาปรัชญา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์.

สัมภาษณ์ นายอภิชาติ สุขสมบูรณ์ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านป้อม อำเภอพระนครศรีอยุธยา.

สัมภาษณ์ p 1 ผู้เข้าร่วมกิจกรรมโครงการวิจัย.

สัมภาษณ์ p 2 ผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย.

สัมภาษณ์ p 3 ผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย.

สัมภาษณ์ p 4 ผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย.

สัมภาษณ์ p 5 ผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย.

สัมภาษณ์ p 6 ผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย.

สื่ออิเล็กทรอนิกส์:

Fishbein, M., & Ajzen, I., (1975). **Belief, Attitude, Intention, and Behavior: An Introduction to Theory and Research**. Reading. [online]. source: <https://people.umass.edu/ajzen/f&a1975.html> [8 สิงหาคม 2564].

Green Network. **ขยะไม่มีที่อยู๋**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://www.greennetworkthailand.com> [19 ตุลาคม 2564].

MGRONLINE. **จนท.ควบคุมเพลิงไหม้กองขยะเก่าเมืองอยุธยาได้แล้ว**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://mgronline.com/local/detail/9610000016141> [24 เมษายน 2566].

Muhammad Hassan. "Grounded Theory – Methods, Examples and Guide". **Researchmethod. net**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://researchmethod.net/grounded-theory/> [8 พฤษภาคม 2566].

PPTV HD 36, (5 มี.ค. 2562 ,10:09 น.), **ทอดผ้าป่าขยะ" สร้างรายได้แถมได้บุญ**. [ออนไลน์], แหล่งที่มา: PPTVHD36<https://www.pptvhd36.com> [22 ตุลาคม 2564].

true ปู ก ปิ ญ ญา . **ปัญหาการว่างงาน**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://www.truelookpanya.com/learning/detail/34933> [24 เมษายน 2566].

Truedigitalacademy, **Skill Mismatch กับภาวะการไม่มีงานทำของประชากรไทย**. [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <https://www.truedigitalacademy.com/blog/skill-mismatch-and-thai-labor-statistics> [24 เมษายน 2566].

เดลินิวส์. **อยุธยาขับเคลื่อนการบริหารจัดการขยะ**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://d.dailynews.co.th/article/796079/> [24 เมษายน 2566].

เป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ. **Sustainable Development Goals (SDGs) ฉบับเต็ม**. [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <http://e-plan.dla.go.th/activityImage/422.pdf> [20 ตุลาคม 2564].

เศรษฐกิจหมุนเวียน. [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <https://www.scg.com/sustainability/circular-economy/interesting/circular-economy-is-new-chance/> [20 ตุลาคม 2564].

โรงเรียนวัดพระงาม (อรรถกฤษณ์ประชารัฐ). **ประวัติโรงเรียนวัดพระงาม (อรรถกฤษณ์ประชารัฐ)**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://data.bopp-obec.info> [15 กุมภาพันธ์ 2566].

- ไทยโพสต์, [27 กันยายน 2562]. **ลดภาระการจัดการขยะให้วัด ทส.ชวนคนไทย “ทำบุญให้ได้บุญ ทำบุญลดขยะพลาสติก**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา ThaiPost <https://www.thaipost.net/main/detail> [20 ตุลาคม 2564].
- ไทยโพสต์. (10 มกราคม 2564). **เกาะติดปัญหาขยะพลาสติก หลังโควิด-19 ระลอกใหม่**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา; <https://www.thaipost.net/main/detail/89342> (3 มกราคม 2565)
- ไทยพับลิกา. (2 กันยายน 2556). **สถานการณ์ขยะของไทย วิฤตติขยะ 26 ล้านตัน กำจัดได้อย่างถูกต้องแค่ 7.2 ล้านตัน**, [ออนไลน์]. แหล่งที่มา; <https://thaipublica.org/2014/09/thailands-garbage-crisis/> (3 มกราคม 2565).
- กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม <https://community.onep.go.th/location/ban-hua-tanon-khonkaen>.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. **ขั้นตอนการวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างนวัตกรรมทางการศึกษา**. [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <https://bit.ly/3GzoNTY> [15 มกราคม 2565].
- ฐานเศรษฐกิจ. **ว่างงานยังสูง 5.5 แสนคน สศช. จับตาเงินเฟ้อขยับคนรายได้น้อยอยู่ลำบาก**. [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <https://www.thansettakij.com/economy/538012> [24 เมษายน 2566].
- นิชชา บุรณสิงห์, **นโยบายประชารัฐ: แนวทางการจัดการขยะในประเทศไทย**, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_ (3 มกราคม 2565)
- นายอบ. **ข้อมูลทรัพยากรธรรมชาติอำเภอพระนครศรีอยุธยา**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: http://www.ayutthaya.go.th/16/pranakon/pk_resources.html [29 เมษายน 2566].
- ประภัสสร วงศ์ยืน. **ระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://web.tcdc.or.th/th/Articles/Detail/> [20 ตุลาคม 2564].
- ผู้จัดการออนไลน์. **“ไต้หวัน ลบฉายา “เกาะแห่งขยะ” สิ้นเชิง วันนี้ไกลถึงขั้นมีการรีไซเคิลสูงเป็นอันดับต้นของโลก”**. MGR OnlineThailand Web Stat, [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://mgronline.com/greeninnovation/detail/9620000077130> [4 มกราคม 2565].
- วัดจากแดง. **ผ้าบังสุกุล จีวร จาก ขวดพลาสติก - วัดจากแดง อ.พระประแดง จ.สมุทรปราการ**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: ...<https://watchakdaeng.com> > royal-robe-from-plastic-waste [20 ตุลาคม 2564].

วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. **อำเภอพระนครศรีอยุธยา**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://th.wikipedia.org/wiki/> [27 เมษายน 2566].

ศาลากลางจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. **กรุงเทพมหานครโลก อยุธยา**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: https://ww2.ayutthaya.go.th/amphur_content/cate/11#:~:text= [27 เมษายน 2566].

เอกสารการประชุม:

สถาบันการพัฒนาชุมชน กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย. “60 ปี กรมการพัฒนา ชุมชน สร้างสรรค์ชุมชน สร้างคน สร้างชาติ”. การประชุมมอบนโยบายการขับเคลื่อนงาน พัฒนาชุมชน ประจำปี 2565.

เอกสารอัดสำเนา:

สำนักงานสภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, (ร่าง) **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13**.

ข. ภาษาอังกฤษ

BOOK:

Brueck, S., M. Kousis., D. Richardson., and S. Young. **The politics of sustainable development: Theory, policies, and Practices within the European union**. Great Britain:Creative print and Design, 1977.

Sari Piippo. **Municipal solid waste management in Finland**. Oulu: Uniprint, 2013.

¹ Yan Zhang and Barbara M. Wildemuth. **Qualitative Analysis of Content**. n.p, n.d.).

Article:

Agarwal, R., & Prasad, J., (1997), “The role of innovation characteristics and perceived voluntariness in the acceptance of information technologies”, **Decision sciences**, 28(3), 557-582.

Hafs Bello. “Impact of Changing Lifestyle on Municipal Solid Waste Generation in Residential Areas: Case Study of Qatar”. **International Journal of Waste Resources**, Vol 8 No 2 (2018). pp. 1 – 7.

Olabode Emmanuel Ogunmakinde, “A Review of Circular Economy Development Models in China, Germany and Japan”. **Recycling**. Vol 4 No 27 (2019), pp. 1–14.

บทสรุปผู้บริหาร

Executive Summary

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ 3 ข้อดังนี้ (1) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาสัมมาชีพตามแนวพุทธในชุมชน (2) เพื่อพัฒนาสัมมาชีพตามแนวพุทธโดยใช้ขยะรีไซเคิลภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนเป็นฐานในพื้นที่อำเภอพระนครศรีอยุธยา (3) เพื่อพัฒนาแพลตฟอร์มดิจิทัลสำหรับใช้ช่องทางจำหน่ายสินค้าสัมมาชีพตามแนวพุทธจากขยะรีไซเคิลของโครงการเศรษฐกิจหมุนเวียนอำเภอพระนครศรีอยุธยา แบ่งเป็น 2 โครงการย่อย เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการตามแนวคิดของ Kurt Lewin 4 ขั้นตอน 1) การวางแผน 2) การปฏิบัติ 3) การสังเกต 4) การสะท้อนผล วิเคราะห์ตามหลักการวิเคราะห์โดยการเล่าเรื่องและวิเคราะห์เชิงประเด็นที่ค้นพบ ผลการวิจัยมีดังนี้

ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาสัมมาชีพตามแนวพุทธในชุมชน พบว่า หลักการสัมมาชีพ คือ อาชีพที่สุจริตในการทำอาชีพ ไม่ทำผิดกฎหมาย ไม่เอาเปรียบผู้บริโภค ไม่ทำให้ผู้ที่มีความเกี่ยวเนื่องกับอาชีพได้รับความทุกข์ใจ เต็มร้อยใจโดยมีหลักธรรม 3 ข้อ สนับสนุนความคิดการกระทำทางกาย วาจา ใจ คือ (1) กายโสเจยยะ (ความสะอาดทางกาย) (2) วาจิโสเจยยะ (ความสะอาดทางวาจา) และ (3) มโนโสเจยยะ (ความสะอาดทางใจ)

พัฒนาสัมมาชีพตามแนวพุทธโดยใช้ขยะรีไซเคิลภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนเป็นฐานในพื้นที่อำเภอพระนครศรีอยุธยา พบว่า ระหว่างวันที่ 11 มีนาคม ถึง 9 เมษายน 2566 คณะวิทยากรได้ถ่ายทอดองค์ความรู้ และปฏิบัติการด้วยกัน 2 ครั้ง ให้ผู้สมัครเรียนโดยใช้สถานที่ปฏิบัติการวิจัยที่โรงเรียนวัดพระงาม(อรรถกฤษณ์ประชารัฐ) ตำบลบ้านป้อม อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ทำชุดเฟอร์นิเจอร์ได้ 3 ชุด (เก้าอี้ 12 ตัว โต๊ะ 3 ตัว) และกระถางปลูกผักเกือบ 20 กระถาง นอกจากนี้ คณะวิทยากรออกแบบเฟอร์นิเจอร์รูปกบและหอยทาก พร้อมทำให้ดูเป็นตัวอย่าง คณะครูและชาวบ้านไม่สามารถทำเฟอร์นิเจอร์กบ/หอยทากได้ เพราะลักษณะชิ้นงานต้องใช้ทักษะอย่างสูง อย่างไรก็ตาม คณะครูและกำนัน จะขอปรึกษาต่อยอดกับคณะวิทยากรเพื่อเพิ่มทักษะผลิตเฟอร์นิเจอร์กบ/หอยทาก

การพัฒนาแพลตฟอร์มดิจิทัลสำหรับใช้ช่องทางจำหน่ายสินค้าสัมมาชีพตามแนวพุทธจากขยะรีไซเคิลของโครงการเศรษฐกิจหมุนเวียน อำเภอพระนครศรีอยุธยา พบว่า แพลตฟอร์มดิจิทัลที่ใช้เป็นช่องทางจำหน่ายสินค้า คือ Facebook page และ TikTok โดยคณะผู้วิจัยได้จัดทำคลิปวิดีโอ

นำเสนอสินค้าเป็นช่วง ๆ ตั้งแต่เริ่มต้นที่ ต้นน้ำ (ยางอะไหล่รถยนต์ที่เป็นขยะ) กลางน้ำกระบวนการให้ความรู้และพัฒนา รวมถึง ปลายน้ำ (ผลิตภัณฑ์ชุดเฟอร์นิเจอร์) จำนวน 7 คลิป โดยโพสต์คลิปวิดีโอดังกล่าวลงบน Facebook และ TikTok เพื่อโปรโมทสินค้า ผลจากการใช้งาน Facebook page และ TikTok คือ สินค้าเป็นที่รู้จักของประชาชนที่ได้ชมคลิปวิดีโอบนช่องทางดังกล่าว และมีลูกค้าสั่งซื้อชุดเฟอร์นิเจอร์และกระถางปลูกผักจากชาวบ้านและคณะครู ทั้งนี้เพราะ Facebook และ TikTok เป็นแพลตฟอร์มดิจิทัลที่คนทุกเพศทุกวัยใช้กันทั่วโลก และในปัจจุบันพ่อค้าแม่ค้าใช้แพลตฟอร์มดิจิทัลเป็นช่องทางจำหน่ายสินค้ากันอย่างแพร่หลาย เนื่องจากสามารถเข้าถึงกลุ่มลูกค้าได้อย่างรวดเร็วกว่าเว็บไซต์และใช้ต้นทุนต่ำ

ความสำคัญของการส่งเสริมสัมมาชีพตามแนวพุทธในชุมชนโดยใช้ขยะรีไซเคิลภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนเป็นฐานนั้นจะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ ด้านการท่องเที่ยว และด้านสิ่งแวดล้อมในระดับชุมชน กล่าวคือ ด้านเศรษฐกิจ ประกอบด้วย (1) การจัดการความรู้และรูปแบบการส่งเสริมสัมมาชีพตามแนวพุทธโดยใช้ขยะรีไซเคิลภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนเป็นฐาน ให้เป็นชุดความรู้เพื่อพัฒนาชุมชน (2) การพัฒนาสินค้าสัมมาชีพตามแนวพุทธจากขยะรีไซเคิล (3) การพัฒนาช่องทางจำหน่ายสินค้าสัมมาชีพตามแนวพุทธ ผ่านระบบออนไลน์นั้นเป็นเรื่องที่สำคัญ ในการพัฒนาความรู้ “เครือข่าย : ธรรมชาติ ความรู้ และ การจัดการ” ที่ว่าการก่อตั้งเครือข่ายเกิดโดยธรรมชาติและการจัดตั้งขึ้น กล่าวคือ เครือข่ายเกิดโดยธรรมชาติ เกิดจากกลุ่มคนมีใจตรงกัน ทำงานคล้ายกัน ประสบปัญหาแบบเดียวกัน ได้รวมตัวเพื่อแลกเปลี่ยนความคิด ประสบการณ์ และแสวงหาทางออกที่ดีกว่าเกิดจากนโยบายหรือการดำเนินงานของภาครัฐที่สนับสนุนและผลักดันนโยบายต่าง ๆ ให้เกิดเป็นรูปธรรมโดยสมาชิกที่เข้าร่วมเครือข่ายส่วนมากไม่มีพื้นฐาน ไม่มีความเข้าใจ ไม่มีความต้องการ ไม่มีมุมมองในการจัดตั้งเครือข่าย แต่จะทำงานเฉพาะกิจที่ไม่ต่อเนื่องและหายไป ในที่สุด เครือข่ายจัดตั้งนี้มีเวลาทำงานสั้น มีเหตุปัจจัยให้เกิดขึ้น ขยายตัว ละใช้ประโยชน์อย่างถดถอย และหายไป ในที่สุด รวมถึงความมีอำนาจอิสระในการแบ่งปันผลประโยชน์ที่เกิดจากการพัฒนาความพอใจให้กลับสมาชิกได้เข้ามามีส่วนร่วมมีความเป็นเจ้าของโครงการ

การพัฒนาเพื่อการส่งเสริมสัมมาชีพตามแนวพุทธ คือการให้โอกาสประชาชนเป็นฝ่ายตัดสินใจ ร่วมกำหนดปัญหาและความต้องการของตนเองอย่างแท้จริง เป็นการเสริมพลังอำนาจให้คนในชุมชนสามารถระดมศักยภาพ เพื่อความสามารถในการจัดการทรัพยากรในชุมชนมากกว่าเป็นฝ่ายตั้งรับ ความสำคัญงานวิจัยนี้จะส่งผลดีในเรื่องการท่องเที่ยว 3 ด้าน ด้านส่งเสริมการท่องเที่ยววิถีพุทธ ด้านการท่องเที่ยวศูนย์จำหน่ายสินค้าสัมมาชีพของชุมชน และด้านสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ซึ่งได้ผลลัพธ์จากการจัดการขยะภาคครัวเรือนตามแนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียน และการนำขยะรีไซเคิลภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนเข้าสู่การผลิตสินค้าสัมมาชีพ ซึ่งส่งผลดีต่อสิ่งแวดล้อมของชุมชนอย่างต่อเนื่อง ที่สำคัญงานวิจัยจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการขับเคลื่อนการพัฒนาในระดับจังหวัดและ

ประเทศ เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับสัมมาชีพตามแนวพุทธ ซึ่งแบ่งออกเป็นด้านสินค้าและบริการนั้น ชุมชนสามารถใช้เป็นต้นแบบ เปิดให้ผู้สนใจได้เข้ามาเรียนรู้ เช่น ต้นแบบด้านการผลิตสินค้าจากขยะรีไซเคิล ประกอบด้วย การรวบรวมวัสดุจากขยะรีไซเคิล แหล่งผลิต กระบวนการผลิต และช่องทางจำหน่ายสินค้า ส่วนต้นแบบด้านบริการ แสดงให้เห็นถึงแหล่งท่องเที่ยววิถีพุทธ และศูนย์จำหน่ายสินค้าของชุมชน งานวิจัยนี้จึงเป็นต้นแบบสำหรับการถ่ายทอดความรู้จากชุมชนให้กับระดับจังหวัดและประเทศ ได้อย่างเป็นรูปธรรม การส่งเสริมสัมมาชีพตามแนวพุทธในชุมชนโดยใช้ขยะรีไซเคิลภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนเป็นฐานจึงมีความสำคัญอย่างมาก เพราะเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนการประกอบอาชีพทั้งในระดับบุคคล ครัวเรือน และชุมชน เพื่อการพัฒนาเป็นอาชีพที่สร้างรายได้ให้กับครัวเรือนได้อย่างมั่นคง

คำกล่าวที่ว่า “ความต่อเนื่องเกื้อกูล ความต่อเนื่องส่งผลให้เกิดความสำเร็จตามระดับของปัญหา” คณะผู้วิจัยได้เขียนเสนอขอทุนวิจัยต่อเนื่องในปี 2566 เพื่อให้การจัดการขยะมีความต่อเนื่องโดยการจัดการความรู้และรูปแบบการส่งเสริมสัมมาชีพตามแนวพุทธโดยใช้ขยะรีไซเคิลภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนเป็นฐานในพื้นที่อำเภอพระนครศรีอยุธยา โดยคัดเลือกพื้นที่เป้าหมายตามลักษณะความเป็นไปได้ของการรวมตัวกันเพื่อส่งเสริมความรู้ให้กับชุมชน เครื่องมืออุปกรณ์ที่ต้องใช้ในการเรียนรู้สัมมาชีพ ซึ่งใช้หลักคิดการรวมตัวของชุมชนต้นแบบปลอดขยะวิถีพุทธซึ่งได้ทำการพัฒนาไว้ จำนวน 2 หมู่บ้าน กล่าวคือ หมู่บ้านมะขามเทศ หมู่ที่ 2 และ หมู่ที่ 3 บ้านป้อม รวมถึงการขยายเครือข่ายชุมชนปลอดขยะวิถีพุทธไว้ จำนวน 11 แห่ง¹

ปัจจัยความสำเร็จการจัดการโครงการวิจัยเรื่องแพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อส่งเสริมสัมมาชีพตามแนวพุทธในชุมชน โดยใช้ขยะรีไซเคิลภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนเป็นฐาน คณะผู้วิจัยปรึกษา นายกเทศบาลบ้านป้อม และนักพัฒนาชุมชน พบว่า หมู่ที่ 11 มีความพร้อมในการสร้างอาชีพหากเป็นอาชีพที่เป็นลักษณะของงานฝีมือ และเป็นสินค้าที่ขายได้ในช่วงระยะเวลาหนึ่งที่มีกิจกรรม ฉะนั้นความท้าทายของคณะผู้วิจัย คำถามวิจัยในแผนงานวิจัยที่นำเสนอ กล่าวคือ “การแก้ปัญหาความยากจนและส่งเสริมสัมมาชีพวิถีพุทธ”

ปัญหาที่พบจากการลงพื้นที่ พบว่า การพัฒนาสัมมาชีพในพื้นที่อำเภอพระนครศรีอยุธยา ขาดกลไกและการพัฒนาช่องทางการจัดจำหน่ายในพื้นที่และวงกว้างอย่างเป็นรูปธรรม การพัฒนาเครื่องมือที่เรียกว่าแพลตฟอร์มดิจิทัลให้เป็นศูนย์การจัดจำหน่ายสินค้าอย่างเป็นระบบ มีราคา

¹ กฤษณา รักษาโฉม อรชร ไกรจักร์ และคณะ “แพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อการขับเคลื่อนชุมชนปลอดขยะวิถีพุทธภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียน” รายงานวิจัย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย 2565 ทุนอุดหนุนจากกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ.2565.

คุณธรรมเป็นกิจกรรมต่อเนื่อง จะช่วยเกื้อหนุนการพัฒนาส่งเสริมสัมมาชีพตามแนวพุทธในชุมชนโดยใช้ขะริไซเคิลภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียน เพื่อเป็นแนวทางส่งเสริมสัมมาชีพให้กับชุมชนในพื้นที่อำเภอพระนครศรีอยุธยาอย่างต่อเนื่อง

การเริ่มต้นที่ดีของ “ต้นน้ำ” เริ่มที่กระบวนการวิจัยได้ดำเนินการตามลำดับแผนงานดังนี้

(1) ลงพื้นที่สำรวจรอบแรก เพื่อหาความเห็นของผู้นำนายกเทศบาลตำบลบ้านป้อม รองนายกเทศบาลตำบลบ้านป้อม และรองปลัดเทศบาลตำบลบ้านป้อม รวมถึงหัวหน้าพัฒนาชุมชน และผู้อำนวยการโรงเรียนวัดพระงาม เพื่อสนทนา สังเกต สัมภาษณ์ครู และผู้ปกครอง กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ชายที่เกษียณอายุ จำนวน 5 ท่าน เพื่อสำรวจความต้องการ ความสนใจที่แท้จริง นำมาประมวลผล คัดเลือกการจัดการความรู้และรูปแบบการส่งเสริมสัมมาชีพตามแนวพุทธโดยใช้ขะริไซเคิลภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนเป็นฐานในการขับเคลื่อนในพื้นที่ โรงเรียนวัดพระงาม

เมื่อการประมวลผลมีความเป็นเอกภาพ คณะผู้สมัครเรียนรู้ สนใจการนำยางรถยนต์ที่เหลือทิ้งมาผลิตให้เป็นสินค้าชนิดใหม่ หรือเกิดนวัตกรรม กล่าวคือการนำยางรถยนต์ที่เหลือใช้แล้วมาประกอบทำเป็นกระถางปลูกต้นไม้ และสามารถออกแบบใช้งานอย่างอื่นได้หรือไม่ ผลจากการระดมสมองกลุ่มย่อยก็เกิดความสนใจ มีความเห็นร่วมกัน ในการแนะนำของพัฒนาชุมชน จึงเกิดการประสานงานติดต่อนักประดิษฐ์คิดค้นออกแบบยางรถยนต์ที่ใช้แล้วให้เป็นชุดเฟอร์นิเจอร์ หรืออุปกรณ์อะไรได้บ้าง คณะผู้วิจัย ดำเนินการสำรวจพื้นที่เป้าหมายในการศึกษาดูงาน สัมภาษณ์ ตรวจสอบความเป็นไปได้ของการนำพาผู้สอนและผู้เรียนมาพบกันเพื่อการจัดการความรู้

(2) สร้างสัมมาชีพร่วมกันอย่างเป็นระบบ พระมหาวรญาณ ญาณกิตติ เปரியู 9 นาครหลวง ผู้ร่วมวิจัยศึกษาข้อมูลอย่างเป็นระบบจากการทบทวนวรรณกรรม และตำราการวิจัยเพื่อเสรีภาพและการสร้างสรรค์ในตำรา “การวิจัยเชิงปฏิบัติการ” พร้อมขอนัดสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 7 ท่านในมุมมอง “การพัฒนาสัมมาชีพและการจัดการความรู้ พากันเรียนรู้ ส่งเสริมความสามัคคี สัมมาชีพในหมู่คณะ” เพื่อให้มั่นใจว่ามีแนวทางการพัฒนาสัมมาชีพตามแนวพุทธในชุมชน ตอบวัตถุประสงค์ข้อที่หนึ่งในชุดโครงการแผนงานวิจัย

(3) คณะผู้วิจัยดำเนินการประชุมเพื่อหารือการเชิญผู้ทรงคุณวุฒินักวิชาการด้านต่าง ๆ จากหลายสถาบันและเป็นผู้มีประสบการณ์งานวิชาการทั้งทางธรรมและทางโลก เพื่อนำคำสัมภาษณ์มาทำการออกแบบชุดกิจกรรม และแผนงานวิจัยเพื่อนำส่งเรื่องขออนุมัติจริยธรรมในมนุษย์ ต่อสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พร้อมกับออกแบบเครื่องมือวิจัย นำเสนอผู้ทรงคุณวุฒิด้านพระพุทธศาสนา 3 รูป/คน ตามระเบียบวิธีวิจัย

(4) ลงพื้นที่ครั้งที่ 2 ถึงครั้งที่ 5 เพื่อตรวจสอบความต้องการและความเป็นไปได้ของการเรียนรู้พัฒนาสัมมาชีพของผู้สมัครเรียน ที่โรงเรียนวัดพระงาม เพื่อให้ขั้นตอนการบริหารโครงการงานวิจัยมีความสำเร็จเป็นไปตามวัตถุประสงค์ข้อที่หนึ่ง “พัฒนาสัมมาชีพตามแนวพุทธในชุมชนโดยใช้ขยะรีไซเคิลภายใต้เศรษฐกิจหมุนเวียนเป็นฐาน

กระบวนการ “กลางน้ำ” เป็นสิ่งสำคัญในการวางแผนงาน ระดมความคิด กระบวนการทัศน์ของการวิจัยสามารถบ่งบอก ฐานคิด ความเชื่อ อันเป็นที่มาของการออกแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ขั้นตอนนี้ คณะผู้วิจัยใช้กระบวนการ 4 ขั้นตอนของ Kemmis ประกอบด้วย การสำรวจปัญหาเพื่อนำไปสู่การวางแผน (Plan) การปฏิบัติการ (Act) การสังเกตผลจากการปฏิบัติการ (Observe) โดยใช้ 2 วิธี แบ่งทีมนักวิจัย เป็นผู้สังเกตการณ์เรียนรู้พัฒนาอาชีพ และมอบหมายว่าจ้างผู้ช่วยนักวิจัยภาคสนามผู้พักอาศัยในชุมชน ลงพื้นที่สังเกตแบบไม่เป็นทางการ และเขียนสรุปส่งในแต่ละวันตามเกณฑ์การประเมินที่นักวิจัยได้มอบให้คือชุดตรวจประเมิน ต่อจากนั้น นักวิจัยผู้สังเกต ลงพื้นที่ครั้งที่ 3 เพื่อทำการสัมภาษณ์ผลการปฏิบัติงานของผู้สมัครเรียน และการสะท้อนผลที่ได้ (Reflect) อย่างเป็นธรรมชาติเพื่อให้ได้รับรู้ข้อมูลเพื่อการพัฒนาสร้างการเรียนรู้ จนกว่าจะครบรอบความสมบูรณ์ของผลิตภัณฑ์นวัตกรรมใหม่ชุดเฟอร์นิเจอร์จากยางรถยนต์ที่ทิ้งไว้ไร้คุณค่าและมูลค่า ที่

“ความต่อเนื่องเกื้อกูล ความต่อเนื่องส่งผลให้เกิดความสำเร็จตามระดับของปัญหา”
คณะผู้วิจัยได้เขียนเสนอขอทุนวิจัยต่อเนื่องในปี 2566 เพื่อให้การจัดการขยะมีความต่อเนื่องโดยการจัดการความรู้และรูปแบบการส่งเสริมสัมมาชีพตามแนวพุทธโดยใช้ขยะรีไซเคิลภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนเป็นฐานในพื้นที่อำเภอพระนครศรีอยุธยา โดยคัดเลือกพื้นที่เป้าหมายตามลักษณะความเป็นไปได้ของการรวมตัวกันเพื่อส่งเสริมความรู้ให้กับชุมชน เครื่องมืออุปกรณ์ที่จะต้องใช้ในการเรียนรู้สัมมาชีพ ซึ่งใช้หลักคิดการรวมตัวของชุมชนต้นแบบปลอดขยะวิถีพุทธซึ่งได้พัฒนาไว้ จำนวน 2 หมู่บ้าน กล่าวคือ หมู่บ้านมะขามเทศ หมู่ที่ 2 และ หมู่ที่ 3 บ้านป้อม รวมถึงการขยายเครือข่ายชุมชนปลอดขยะวิถีพุทธไว้ จำนวน 11 แห่ง²

ปัจจัยความสำเร็จการจัดการโครงการวิจัยเรื่องแพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อส่งเสริมสัมมาชีพตามแนวพุทธในชุมชน โดยใช้ขยะรีไซเคิลภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนเป็นฐาน คณะผู้วิจัยปรึกษานายกเทศบาลบ้านป้อม และนักพัฒนาชุมชน พบว่า หมู่ที่ 11 มีความพร้อมในการสร้างอาชีพ หากเป็นอาชีพที่เป็นลักษณะของงานฝีมือ และเป็นสินค้าที่ขายได้ในช่วงระยะเวลาหนึ่งที่มีกิจกรรม ฉะนั้นความ

² กฤษณา รักษาโฉม อรชร ไกรจักร และคณะ “แพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อการขับเคลื่อนชุมชนปลอดขยะวิถีพุทธภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียน” รายงานวิจัย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย 2565 ทุนอุดหนุนจากกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ.2565.

ทำท้ายของคณะผู้วิจัย คำถามวิจัยในแผนงานวิจัยที่นำเสนอ กล่าวคือ “การแก้ปัญหาความยากจนและส่งเสริมสัมมาชีพวิถีพุทธ” ปลายน้ำงานวิจัยคือผลิตภัณฑ์ใหม่ (New Product) ที่เกิดจากขยะรีไซเคิล ภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนเป็นฐานนั้น หัวใจสำคัญคือการจัดการความรู้และรูปแบบการส่งเสริมสัมมาชีพตามแนวพุทธ ให้เข้าใจ เข้าถึง สนใจ ตระหนักรู้ อยากได้ ส่งเสริม สั่งซื้อ ฉะนั้น การพัฒนาช่องทางการจัดจำหน่ายจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างการรับรู้ที่รวดเร็ว คณะผู้วิจัยที่รับผิดชอบโครงการย่อย 2 ทำสคริปเนื้อหา เพื่อจัดทำคลิปวิดีโอ นำเสนอต้นน้ำของยางอะไหล่รถยนต์ที่ทิ้งไว้ไร้ค่า ขยะที่สร้างปัญหาให้โลก กลับมาเป็นที่สนใจของผู้ชมคลิปวิดีโอ โดยจัดทำไว้ทั้งสิ้น 7 คลิป เนื้อหาเล่าเรื่องมีที่มา กระบวนการ รูปแบบการส่งเสริมสัมมาชีพที่มีชีวิต มีความสุขร่วมกันระหว่าง ผู้สอนและผู้เรียนโดยมี คณะผู้วิจัย กำกับดูแลด้วยความอบอุ่น ใช้คุณสมบัติกัลยาณมิตรในการจัดการประสานทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องภายใต้แผนงานวิจัยเรื่อง “แพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อส่งเสริมสัมมาชีพตามแนวพุทธในชุมชนโดยใช้ขยะรีไซเคิลภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนเป็นฐาน”



ภาคผนวก ก.

จริยธรรมการวิจัยในมนุษย์



ใบรับรองจริยธรรมการวิจัยของข้อเสนอการวิจัย
เอกสารข้อมูลคำอธิบายสำหรับผู้เข้าร่วมการวิจัยและยินยอม

หมายเลขข้อเสนอการวิจัย ว.๔๘๙/๒๕๖๕

ข้อเสนอการวิจัยนี้และเอกสารประกอบของข้อเสนอการวิจัยตามรายงานการแสดงด้านล่าง ได้รับการพิจารณาจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยแล้ว คณะกรรมการฯ มีความเห็นว่าข้อเสนอการวิจัยที่จะดำเนินการมีความสอดคล้องกับหลักจริยธรรมสากล ตลอดจนกฎหมาย ข้อบังคับและข้อกำหนดภายในประเทศ จึงเห็นสมควรให้ดำเนินการวิจัยตามข้อเสนอการวิจัยนี้ได้

ชื่อข้อเสนอการวิจัย: แพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อส่งเสริมสัมมาชีพตามแนวพุทธในชุมชน
โดยใช้ขยะรีไซเคิลจากโครงการเศรษฐกิจหมุนเวียนเป็นฐาน
(Digital Platform to Promote Right Livelihood According to
Buddhism in the Community Through the Use of Recycled
Waste from Circular Economy Project)

รหัสข้อเสนอการวิจัย: -

สถาบันที่สังกัด: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ผู้วิจัยหลัก: ผศ.(พิเศษ) ดร.อรชร ไกรจักร

เอกสารที่พิจารณาพบทวน

- | | |
|---|----------------------------------|
| ๑. แบบเสนอโครงการวิจัย | ฉบับที่ วันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ |
| ๒. เอกสารชี้แจงข้อมูลผู้เข้าร่วมการวิจัย | ฉบับที่ วันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ |
| ๓. หนังสือแสดงเจตนายินยอมเข้าร่วมการวิจัย | ฉบับที่ วันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ |
| ๔. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล | ฉบับที่ วันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ |

(พระสุธีรัตนบัณฑิต, รศ.ดร.)

รองประธานคณะกรรมการฯ ปฏิบัติหน้าที่แทน
ประธานคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

หมายเลขใบรับรอง: ว.๔๘๙/๒๕๖๕

วันที่ให้การรับรอง: ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

วันหมดอายุใบรับรอง: ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๖



มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
 หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
 โทรศัพท์ ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๐๐-๕ โทรสาร ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๓๔
 www.mcu.ac.th

ที่ อว ๘๐๐๗/ว.๔๘๙

๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

เรื่อง รับรองจริยธรรมการวิจัยของข้อเสนอการวิจัย

เจริญพร ผศ.(พิเศษ) ดร.อรชร ไกรจักร / นักวิจัย บัณฑิตวิทยาลัย

ตามที่ท่านได้มีหนังสือขอใบรับรองจริยธรรมการวิจัยของข้อเสนอการวิจัย เพื่อทำการวิจัยในเรื่อง “แพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อส่งเสริมสัมมาชีพตามแนวพุทธในชุมชนโดยใช้ขยะรีไซเคิลจากโครงการเศรษฐกิจหมุนเวียนเป็นฐาน” บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย ได้พิจารณาเครื่องมือการวิจัยของท่าน โดยให้มีการแก้ไขปรับปรุง/เพิ่มเติมเอกสาร ตามเอกสารแนบ

จึงเจริญพรามาเพื่อทราบและดำเนินการต่อไป.

ขอเจริญพร

(พระสุธีรัตนบัณฑิต, รศ.ดร.)

รองประธานคณะกรรมการฯ ปฏิบัติหน้าที่แทน
 ประธานคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย
 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ภาคผนวก ข.

ขอความอนุเคราะห์ในการตรวจเครื่องมือวิจัย



บันทึกข้อความ

ส่วนงาน บัณฑิตวิทยาลัย (หลักสูตร พธ.ม. พระพุทธศาสนา ภาคพิเศษ)

ที่ อว ๘๐๐๑.๑/๑๒๖

วันที่ ๕ เมษายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

นมัสการ พระมหาทวิ มหาปณฺเฑ, ผศ. ดร.

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัยจำนวน ๒ ชุด

ด้วยข้าพเจ้า ผศ.พิเศษ ดร.อรชร ไกรจักร์ อาจารย์ประจำบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้รับการอนุมัติทุนสนับสนุนการวิจัยจากสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๖ ให้ทำวิจัยเรื่อง “แพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อส่งเสริมสัมมาชีพตามแนวพุทธในชุมชนโดยใช้ขยะรีไซเคิลจากโครงการเศรษฐกิจหมุนเวียนเป็นฐาน” ซึ่งประกอบด้วยโครงการย่อย ๒ โครงการคือ

(๑) เรื่อง การพัฒนาสัมมาชีพตามแนวพุทธโดยใช้ขยะรีไซเคิลภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนเป็นฐานในพื้นที่อำเภอพระนครศรีอยุธยา

(๒) เรื่อง แพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อพัฒนาช่องทางจำหน่ายสินค้าสัมมาชีพตามแนวพุทธจากขยะรีไซเคิลของโครงการเศรษฐกิจหมุนเวียน อำเภอพระนครศรีอยุธยา

เพื่อการนี้คณะผู้วิจัยได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในการวิจัยสามารถให้คำแนะนำที่ถูกต้อง เทียบตรง เป็นประโยชน์ จึงขออนุมัติการท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบและพัฒนาเครื่องมือวิจัย เพื่อความสมบูรณ์ในการทำวิจัยต่อไป

จึงน้อมสมการมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์และขอขอบพระคุณล่วงหน้า ณ โอกาสนี้

(ผศ.พิเศษ ดร.อรชร ไกรจักร์)

หัวหน้าโครงการ



บันทึกข้อความ

ส่วนงาน บัณฑิตวิทยาลัย (หลักสูตร พธ.ม. พระพุทธศาสนา ภาควิเศษ)

ที่ อว ๘๐๐๑.๑/๑๒๗

วันที่ ๕ เมษายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน รศ. ดร.ประพันธ์ ศุภษร

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัยจำนวน ๒ ชุด

ด้วยข้าพเจ้า ผศ.พิเศษ ดร.อรชร ไกรจักร์ อาจารย์ประจำบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้รับการอนุมัติทุนสนับสนุนการวิจัยจากสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๖ ให้ทำวิจัยเรื่อง “แพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อส่งเสริมสัมมาชีพตามแนวพุทธในชุมชนโดยใช้ขยะรีไซเคิลจากโครงการเศรษฐกิจหมุนเวียนเป็นฐาน” ซึ่งประกอบด้วยโครงการย่อย ๒ โครงการคือ

(๑) เรื่อง การพัฒนาสัมมาชีพตามแนวพุทธโดยใช้ขยะรีไซเคิลภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนเป็นฐานในพื้นที่อำเภอพระนครศรีอยุธยา

(๒) เรื่อง แพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อพัฒนาช่องทางจำหน่ายสินค้าสัมมาชีพตามแนวพุทธจากขยะรีไซเคิลของโครงการเศรษฐกิจหมุนเวียน อำเภอพระนครศรีอยุธยา

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์และขอขอบพระคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้

(ผศ.พิเศษ ดร.อรชร ไกรจักร์)

หัวหน้าโครงการ

ประสานงาน โทร-089-898-2862



บันทึกข้อความ

ส่วนงาน บัณฑิตวิทยาลัย (หลักสูตร พธ.ม. พระพุทธศาสนา ภาควิเศษ)

ที่ อว ๘๐๐๑.๑/๑๒๘

วันที่ ๕ เมษายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน รศ. ดร.सानุ มัทธนาตุลย์

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัยจำนวน ๒ ชุด

ด้วยข้าพเจ้า ผศ.พิเศษ ดร.อรชร ไกรจักร์ อาจารย์ประจำบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้รับการอนุมัติทุนสนับสนุนการวิจัยจากสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๖ ให้ทำวิจัยเรื่อง “แพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อส่งเสริมสัมมาชีพตามแนวพุทธในชุมชนโดยใช้ขยะรีไซเคิลจากโครงการเศรษฐกิจหมุนเวียนเป็นฐาน” ซึ่งประกอบด้วยโครงการย่อย ๒ โครงการคือ

(๑) เรื่อง การพัฒนาสัมมาชีพตามแนวพุทธโดยใช้ขยะรีไซเคิลภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนเป็นฐานในพื้นที่อำเภอพระนครศรีอยุธยา

(๒) เรื่อง แพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อพัฒนาช่องทางจำหน่ายสินค้าสัมมาชีพตามแนวพุทธจากขยะรีไซเคิลของโครงการเศรษฐกิจหมุนเวียน อำเภอพระนครศรีอยุธยา

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์และขอขอบพระคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้

(ผศ.พิเศษ ดร.อรชร ไกรจักร์)

หัวหน้าโครงการ

ประสานงาน โทร-089-898-2862

ภาคผนวก ค.

เครื่องมือการวิจัย

1. แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

แผนงานวิจัย แพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อส่งเสริมสัมมาชีพตามแนวพุทธในชุมชน

โดยใช้ขยะรีไซเคิลภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนเป็นฐาน

คำถามที่ ๑ หลักการสัมมาชีพ

สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ อธิบายว่า สัมมาชีพจะต้องเป็นอาชีพที่ช่วยแก้ไขปัญหาหรือช่วยสร้างสรรค์ชีวิตและสังคม ดังนั้น คณะผู้วิจัยจึงอยากสอบถามท่านว่า หลักการสัมมาชีพในทัศนะของท่านเป็นอย่างไร ?

คำถามที่ ๒ หลักธรรมที่สนับสนุนหรือส่งเสริมให้ชาวบ้านมีสัมมาชีพมีอะไรบ้าง ?

คำถามที่ ๓ การสร้างสัมมาชีพชุมชน

กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย ได้อธิบายว่า การสร้างสัมมาชีพชุมชน มี ๔ ขั้นตอน คือ

๑) การพัฒนาผู้นำสัมมาชีพ หมายถึง การสรรหาวิทยากรที่เป็นปราชญ์ชุมชนเข้าอบรมในหลักสูตรวิทยากรสัมมาชีพ และสอนอาชีพให้กับชาวบ้าน

๒) การสร้างทีมปราชญ์ชุมชน หมายถึง การสรรหาวิทยากรที่เป็นปราชญ์ชุมชนมาช่วยผู้นำสัมมาชีพในการสอนอาชีพให้กับชาวบ้าน

๓) การสร้างสัมมาชีพในชุมชน หมายถึง การสอนอาชีพให้แก่ชาวบ้าน และการนำชาวบ้านฝึกปฏิบัติ รวมถึงการติดตาม การสนับสนุนชาวบ้าน เพื่อให้ชาวบ้านสามารถประกอบอาชีพได้จริง

๔) การจัดตั้งและพัฒนากลุ่มสัมมาชีพ หมายถึง การรวมกลุ่มอาชีพ การจดทะเบียนกลุ่มอาชีพ และร่วมมือกันทำผลิตภัณฑ์เพื่อจำหน่าย

คณะผู้วิจัยอยากสอบถามความเห็นของท่านว่า ๔ ขั้นตอนของการสร้างสัมมาชีพชุมชนดังกล่าว เราจะสามารถนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาลงไปประยุกต์ใช้ได้อย่างไร ?

คำถามที่ ๔ แนวทางการพัฒนาสัมมาชีพตามแนวพุทธที่ควรจะเป็น ในทัศนะของท่านเป็นอย่างไร

คำถามที่ ๕ ช่องทางจำหน่ายสินค้าสัมมาชีพ ที่ควรส่งเสริมให้กับผู้ผลิตสินค้าในพื้นที่วิจัย ควรเป็นช่องทางแบบใด เพราะอะไร ?

คำถามที่ ๖ รูปแบบการจำหน่ายสินค้าสัมมาชีพที่ผลิตขึ้น ควรมีรูปแบบอย่างไร เพราะอะไร ?

2. แบบสังเกต

แบบสังเกตเพื่อการวิจัย

การพัฒนาสัมมาชีพตามแนวพุทธโดยใช้ขยะรีไซเคิลภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนเป็นฐาน

ในพื้นที่อำเภอพระนครศรีอยุธยา

วันที่.....เดือน.....พุทธศักราช

กิจกรรม	เหตุการณ์
กิจกรรมการเรียนรู้และการฝึกทำชุดเฟอร์นิเจอร์จากยางรถยนต์	
กิจกรรมการเรียนรู้และการฝึกตกแต่งชุดเฟอร์นิเจอร์จากยางรถยนต์	

หมายเหตุ: การสังเกตเป็นการศึกษาเหตุการณ์ในการทำกิจกรรมของกลุ่มอาสาสมัครอย่างเป็นองค์รวม เช่น ความตั้งใจ, ทักษะการเรียนรู้, ทักษะการลงมือทำ, ความคิดสร้างสรรค์, ความสามัคคีในกลุ่ม, ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ, โดยผู้สังเกตควรบันทึกเหตุการณ์ที่พบเห็นลงในสมุดบันทึกเป็นรายวัน แต่หากเหตุการณ์ใดเกิดขึ้นซ้ำซ้อนกัน ไม่ควรบันทึกเหตุการณ์นั้น ควรบันทึกเฉพาะเหตุการณ์ใหม่ซึ่งไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อน

3. แบบสะท้อนผล

การพัฒนาสัมมาชีพตามแนวพุทธโดยใช้ขยะรีไซเคิลเป็นฐานในพื้นที่อำเภอพระนครศรีอยุธยา

แบบสะท้อนผลจากการปฏิบัติการวิจัย

- เมื่อท่านเรียนรู้และฝึกทำชุดเฟอร์นิเจอร์ในโครงการวิจัย ตลอดระยะเวลา ๑ เดือน ทักษะของท่านเป็นอย่างไร ?
- ท่านคิดว่า การทำชุดเฟอร์นิเจอร์จากยางรถยนต์ มีประโยชน์อย่างไร ? (ด้านอาชีพ สิ่งแวดล้อม และอื่นๆ)
- ท่านประสบปัญหาและอุปสรรคในการทำชุดเฟอร์นิเจอร์อย่างไร ?
- ท่านต้องการให้คณะผู้วิจัยปรับปรุงกิจกรรมในโครงการวิจัยนี้อย่างไร ?

ภาคผนวก ข.

หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์



บันทึกข้อความ

ส่วนงาน บัณฑิตวิทยาลัย (หลักสูตร พธ.ม. ภาคเสาร์-อาทิตย์) โทร. ๐-๒๒๒๒-๐๖๘๐

ที่ อว ๘๐๐๑.๑/๔๔

วันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

เรื่อง ขอสัมภาษณ์เรื่อง “แพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อส่งเสริมสัมมาชีพตามแนวพุทธในชุมชน โดยใช้ขยะรีไซเคิลจากโครงการเศรษฐกิจหมุนเวียนเป็นฐาน”

นมัสการ พระครูสุธีรกิตติบัณฑิต, ผศ. ดร. ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์

ด้วยดิฉัน ผศ. ดร.แม่ชีกฤษณา รักษาโถม อาจารย์ประจำบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และคณะ ได้รับการอนุมัติทุนสนับสนุนจากสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ให้ทำแผนงานวิจัยเรื่อง “แพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อส่งเสริมสัมมาชีพตามแนวพุทธในชุมชนโดยใช้ขยะรีไซเคิลจากโครงการเศรษฐกิจหมุนเวียนเป็นฐาน” โดยแผนงานดังกล่าว ประกอบด้วยโครงย่อย ๒ โครงการ

ย่อย ๑ การพัฒนาสัมมาชีพตามแนวพุทธโดยใช้ขยะรีไซเคิลภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนเป็นฐานในพื้นที่อำเภอพระนครศรีอยุธยา

ย่อย ๒ แพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อพัฒนาช่องทางจำหน่ายสินค้าสัมมาชีพตามแนวพุทธจากขยะรีไซเคิลของโครงการเศรษฐกิจหมุนเวียน อำเภอพระนครศรีอยุธยา

คณะผู้วิจัยได้เล็งเห็นว่า ท่านมีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับสินค้าสัมมาชีพแนวพุทธ และแนวทางการจำหน่ายสินค้าสัมมาชีพในยุคดิจิทัล ดังนั้น จึงขอสัมภาษณ์ท่านในวันอังคารที่ ๗ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๖ เวลา ๑๓.๐๐-๑๔.๓๐ น.

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ในการให้สัมภาษณ์ จักเป็นพระคุณอย่างยิ่ง และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.แม่ชีกฤษณา รักษาโถม)
อาจารย์ประจำบัณฑิตวิทยาลัย

ประสานงาน: ผศ.พิเศษ ดร.อรชร ไกรจักร โทร. 081-929-7973
ผศ.ดร.แม่ชีกฤษณา รักษาโถม โทร 089-898-2862

ที่ อว ๘๐๐๑.๑/๒๐



มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๘๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๘๐
โทรศัพท์ ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๐๐-๕ โทรสาร ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๓๔
www.mcu.ac.th

๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

เรื่อง ขอสัมภาษณ์เรื่อง “แพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อส่งเสริมสัมมาชีพตามแนวพุทธในชุมชน
โดยใช้ขยะรีไซเคิลจากโครงการเศรษฐกิจหมุนเวียนเป็นฐาน”

เรียน รศ.ดร.โยธิน แสงดี

ด้วยดิฉัน ผศ. ดร.แม่ชีกฤษณา รักษาโหม อาจารย์ประจำบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และคณะ ได้รับการอนุมัติทุนสนับสนุนจากสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ให้ทำแผนงานวิจัยเรื่อง “แพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อส่งเสริมสัมมาชีพตามแนวพุทธในชุมชนโดยใช้ขยะรีไซเคิลจากโครงการเศรษฐกิจหมุนเวียน” โดยแผนงานดังกล่าวประกอบด้วยโครงย่อย ๒ โครงการ

ย่อย ๑ การพัฒนาสัมมาชีพตามแนวพุทธโดยใช้ขยะรีไซเคิลภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนเป็นฐานในพื้นที่อำเภอพระนครศรีอยุธยา

ย่อย ๒ แพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อพัฒนาช่องทางจำหน่ายสินค้าสัมมาชีพตามแนวพุทธจากขยะรีไซเคิลของโครงการเศรษฐกิจหมุนเวียน อำเภอพระนครศรีอยุธยา

คณะผู้วิจัยได้เล็งเห็นว่า ท่านมีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับสินค้าสัมมาชีพแนวพุทธ และแนวทางการจำหน่ายสินค้าสัมมาชีพในยุคดิจิทัล ดังนั้น จึงขอสัมภาษณ์ท่านในวันอังคารที่ ๗ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๖ เวลา ๙.๓๐-๑๑.๓๐ น.

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ในการให้สัมภาษณ์ จักเป็นพระคุณอย่างยิ่ง และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ. ดร.แม่ชีกฤษณา รักษาโหม)

อาจารย์ประจำบัณฑิตวิทยาลัย

ประสานงาน: ผศ.พิเศษ ดร.อรชร ไกรจักร์ โทร. 081-929-7973

ผศ.ดร.แม่ชีกฤษณา รักษาโหม โทร 089-898-2862



บันทึกข้อความ

ส่วนงาน บัณฑิตวิทยาลัย (หลักสูตร พธ.ม. ภาคเสาร์-อาทิตย์) โทร. ๐-๒๒๒๒-๐๖๘๐

ที่ _____ วันที่ _____

เรื่อง ขอสัมภาษณ์เรื่อง “แพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อส่งเสริมสัมมาชีพตามแนวพุทธในชุมชน โดยใช้ขยะรีไซเคิลจากโครงการเศรษฐกิจหมุนเวียนเป็นฐาน”

เรียน รศ. ดร.โกนิฐ์ ศรีทอง รองผู้อำนวยการวิทยาลัยพุทธศาสตร์นานาชาติ

ด้วยดิฉัน ผศ. ดร.แม่ชีกฤษณา รักษาโฉม อาจารย์ประจำบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และคณะ ได้รับการอนุมัติทุนสนับสนุนจากสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ให้ทำแผนงานวิจัยเรื่อง “แพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อส่งเสริมสัมมาชีพตามแนวพุทธในชุมชนโดยใช้ขยะรีไซเคิลจากโครงการเศรษฐกิจหมุนเวียน” โดยแผนงานดังกล่าว ประกอบด้วยโครงย่อย ๒ โครงการ

ย่อย ๑ การพัฒนาสัมมาชีพตามแนวพุทธโดยใช้ขยะรีไซเคิลภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนเป็นฐานในพื้นที่อำเภอพระนครศรีอยุธยา

ย่อย ๒ แพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อพัฒนาช่องทางจำหน่ายสินค้าสัมมาชีพตามแนวพุทธจากขยะรีไซเคิลของโครงการเศรษฐกิจหมุนเวียน อำเภอพระนครศรีอยุธยา

คณะผู้วิจัยได้เล็งเห็นว่า ท่านมีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับสินค้าสัมมาชีพแนวพุทธ และแนวทางการจำหน่ายสินค้าสัมมาชีพในยุคดิจิทัล ดังนั้น จึงขอสัมภาษณ์ท่านในวันพุธที่ ๘ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๖ เวลา ๑๓.๐๐-๑๔.๓๐ น.

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ในการให้สัมภาษณ์ จักเป็นพระคุณอย่างยิ่ง และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.แม่ชีกฤษณา รักษาโฉม)
อาจารย์ประจำบัณฑิตวิทยาลัย

ประสานงาน: ผศ.พิเศษ ดร.อรชร ไกรจักร์ โทร. 081-929-7973

ผศ.ดร.แม่ชีกฤษณา รักษาโฉม โทร 089-898-2862

ที่ อว ๘๐๐๑.๑/๒๒



มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทรศัพท์ ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๐๐-๕ โทรสาร ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๓๔
www.mcu.ac.th

๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

เรื่อง ขอสัมภาษณ์เรื่อง “แพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อส่งเสริมสัมมาชีพตามแนวพุทธในชุมชน
โดยใช้ขยะรีไซเคิลจากโครงการเศรษฐกิจหมุนเวียนเป็นฐาน”

เรียน รศ.ดร. วรณดี สุทธินรากร

ด้วยดิฉัน ผศ. ดร.แม่ชีกฤษณา รักษาโณ อาจารย์ประจำบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหา
จุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และคณะ ได้รับการอนุมัติทุนสนับสนุนจากสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ประจำปี
งบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ให้ทำแผนงานวิจัยเรื่อง “แพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อส่งเสริมสัมมาชีพตามแนว
พุทธในชุมชนโดยใช้ขยะรีไซเคิลจากโครงการเศรษฐกิจหมุนเวียน” โดยแผนงานดังกล่าว
ประกอบด้วยโครงย่อย ๒ โครงการ

ย่อย ๑ การพัฒนาสัมมาชีพตามแนวพุทธโดยใช้ขยะรีไซเคิลภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจ
หมุนเวียนเป็นฐานในพื้นที่อำเภอพระนครศรีอยุธยา

ย่อย ๒ แพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อพัฒนาช่องทางจำหน่ายสินค้าสัมมาชีพตามแนวพุทธจากขยะรี
ไซเคิลของโครงการเศรษฐกิจหมุนเวียน อำเภอพระนครศรีอยุธยา

คณะผู้วิจัยได้เล็งเห็นว่า ท่านมีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับสินค้าสัมมาชีพแนวพุทธ และ
แนวทางการจำหน่ายสินค้าสัมมาชีพในยุคดิจิทัล ดังนั้น จึงขอสัมภาษณ์ท่านในวันพุธที่ ๘ กุมภาพันธ์ พ.ศ.
๒๕๖๖ เวลา ๑๗.๐๐-๑๙.๐๐ น.

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ในการให้สัมภาษณ์ จักเป็นพระคุณอย่างยิ่ง
และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ. ดร.แม่ชีกฤษณา รักษาโณ)

อาจารย์ประจำบัณฑิตวิทยาลัย

ประสานงาน: ผศ.พิเศษ ดร.อรชร ไกรจักร์ โทร. 081-929-7973

ผศ.ดร.แม่ชีกฤษณา รักษาโณ โทร 089-898-2862

ที่ อว ๘๐๐๑.๑/๒๑



มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗๔ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทรศัพท์ ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๐๐-๕ โทรสาร ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๓๔
www.mcu.ac.th

๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

เรื่อง ขอสัมภาษณ์เรื่อง “แพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อส่งเสริมสัมมาชีพตามแนวพุทธในชุมชน
โดยใช้ขยะรีไซเคิลจากโครงการเศรษฐกิจหมุนเวียนเป็นฐาน”

เรียน รศ. ดร. วุฒินันท์ กันทะเดียน

ด้วยดิฉัน ผศ. ดร.แม่ชีกฤษณา รักษาโหม อาจารย์ประจำบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และคณะ ได้รับการอนุมัติทุนสนับสนุนจากสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ให้ทำแผนงานวิจัยเรื่อง “แพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อส่งเสริมสัมมาชีพตามแนวพุทธในชุมชนโดยใช้ขยะรีไซเคิลจากโครงการเศรษฐกิจหมุนเวียน” โดยแผนงานดังกล่าวประกอบด้วยโครงย่อย ๒ โครงการ

ย่อย ๑ การพัฒนาสัมมาชีพตามแนวพุทธโดยใช้ขยะรีไซเคิลภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนเป็นฐานในพื้นที่อำเภอพระนครศรีอยุธยา

ย่อย ๒ แพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อพัฒนาช่องทางจำหน่ายสินค้าสัมมาชีพตามแนวพุทธจากขยะรีไซเคิลของโครงการเศรษฐกิจหมุนเวียน อำเภอพระนครศรีอยุธยา

คณะผู้วิจัยได้เล็งเห็นว่า ท่านมีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับสินค้าสัมมาชีพแนวพุทธ และแนวทางการจำหน่ายสินค้าสัมมาชีพในยุคดิจิทัล ดังนั้น จึงขอสัมภาษณ์ท่านในวันเสาร์ที่ ๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๖ เวลา ๑๐.๐๐-๑๑.๓๐ น.

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ในการให้สัมภาษณ์ จักเป็นพระคุณอย่างยิ่ง และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ. ดร.แม่ชีกฤษณา รักษาโหม)

อาจารย์ประจำบัณฑิตวิทยาลัย

ประสานงาน: ผศ.พิเศษ ดร.อรชร ไกรจักร์ โทร. 081-929-7973

ผศ.ดร.แม่ชีกฤษณา รักษาโหม โทร 089-898-2862

ที่ อว ๘๐๐๑.๑/๔๐



มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๘๔ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทรศัพท์ ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๐๐-๕ โทรสาร ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๓๔
www.mcu.ac.th

๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

เรื่อง ขอสัมภาษณ์เรื่อง “แพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อส่งเสริมสัมมาชีพตามแนวพุทธในชุมชน
โดยใช้ขยะรีไซเคิลจากโครงการเศรษฐกิจหมุนเวียนเป็นฐาน”

เรียน รศ.ดร.ประเวศ อินทองปาน ภาควิชาปรัชญาและศาสนา

ด้วยดิฉัน ผศ. ดร.แม่ชีกฤษณา รักษาโณ อาจารย์ประจำบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และคณะ ได้รับการอนุมัติทุนสนับสนุนจากสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ให้ทำแผนงานวิจัยเรื่อง “แพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อส่งเสริมสัมมาชีพตามแนวพุทธในชุมชนโดยใช้ขยะรีไซเคิลจากโครงการเศรษฐกิจหมุนเวียน” โดยแผนงานดังกล่าวประกอบด้วยโครงย่อย ๒ โครงการ

ย่อย ๑ การพัฒนาสัมมาชีพตามแนวพุทธโดยใช้ขยะรีไซเคิลภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนเป็นฐานในพื้นที่อำเภอพระนครศรีอยุธยา

ย่อย ๒ แพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อพัฒนาช่องทางจำหน่ายสินค้าสัมมาชีพตามแนวพุทธจากขยะรีไซเคิลของโครงการเศรษฐกิจหมุนเวียน อำเภอพระนครศรีอยุธยา

คณะผู้วิจัยได้เห็นว่า ท่านมีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับสินค้าสัมมาชีพแนวพุทธ และแนวทางการจำหน่ายสินค้าสัมมาชีพในยุคดิจิทัล ดังนั้น จึงขอสัมภาษณ์ท่านในวันจันทร์ที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๖ เวลา ๑๓.๐๐-๑๕.๓๐ น.

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ในการให้สัมภาษณ์ จักเป็นพระคุณอย่างยิ่ง และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ. ดร.แม่ชีกฤษณา รักษาโณ)

อาจารย์ประจำบัณฑิตวิทยาลัย

ประสานงาน: ผศ.พิเศษ ดร.อรชร ไกรจักร์ โทร. 081-929-7973

ผศ.ดร.แม่ชีกฤษณา รักษาโณ โทร 089-898-2862

ที่ อว ๘๐๐๑.๑/๑๙



มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอลำไทร
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทรศัพท์ ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๐๐-๕ โทรสาร ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๓๔
www.mcu.ac.th

๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

เรื่อง ขอสัมภาษณ์เรื่อง “แพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อส่งเสริมสัมมาชีพตามแนวพุทธในชุมชน
โดยใช้ขยะรีไซเคิลจากโครงการเศรษฐกิจหมุนเวียนเป็นฐาน”

เรียน ผศ. ดร.มนตรี สิริโรจนานันท์

ด้วยดิฉัน ผศ. ดร.แม่ชีกฤษณา รักษาโหม อาจารย์ประจำบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหา
จุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และคณะ ได้รับการอนุมัติทุนสนับสนุนจากสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ประจำปี
งบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ให้ทำแผนงานวิจัยเรื่อง “แพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อส่งเสริมสัมมาชีพตามแนว
พุทธในชุมชนโดยใช้ขยะรีไซเคิลจากโครงการเศรษฐกิจหมุนเวียน” โดยแผนงานดังกล่าว
ประกอบด้วยโครงย่อย ๒ โครงการ

ย่อย ๑ การพัฒนาสัมมาชีพตามแนวพุทธโดยใช้ขยะรีไซเคิลภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจ
หมุนเวียนเป็นฐานในพื้นที่อำเภอพระนครศรีอยุธยา

ย่อย ๒ แพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อพัฒนาช่องทางจำหน่ายสินค้าสัมมาชีพตามแนวพุทธจากขยะรี
ไซเคิลของโครงการเศรษฐกิจหมุนเวียน อำเภอพระนครศรีอยุธยา

คณะผู้วิจัยได้เล็งเห็นว่า ท่านมีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับสินค้าสัมมาชีพแนวพุทธ และ
แนวทางการจำหน่ายสินค้าสัมมาชีพในยุคดิจิทัล ดังนั้น จึงขอสัมภาษณ์ท่านในวันศุกร์ที่ ๓ กุมภาพันธ์
พ.ศ. ๒๕๖๖ เวลา ๑๕.๐๐-๑๖.๐๐ น.

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ในการให้สัมภาษณ์ จักเป็นพระคุณอย่างยิ่ง
และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ. ดร.แม่ชีกฤษณา รักษาโหม)

อาจารย์ประจำบัณฑิตวิทยาลัย

ประสานงาน: ผศ.พิเศษ ดร.อรชร ไกรจักร์ โทร. 081-929-7973

ผศ.ดร.แม่ชีกฤษณา รักษาโหม โทร 089-898-2862

ภาคผนวก ง.

หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการสอนสัมมนาชีพ

ที่ อว ๘๐๐๑.๑/๔๑



มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗๔ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทรศัพท์ ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๐๐-๕ โทรสาร ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๓๔
www.mcu.ac.th

๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

เรื่อง ขออนุมัติบุคลากรในสังกัดเป็นวิทยากร

เรียน นายสำเริง ครองตน นายกเทศมนตรีตำบลม่วงคัน

ด้วย ผศ.พิเศษ ดร.อรชร ไกรจักร์ อาจารย์พิเศษบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และคณะ ได้รับการอนุมัติทุนสนับสนุนจากสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ให้ทำแผนงานวิจัยเรื่อง “แพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อส่งเสริมสัมมนาชีพตามแนวพุทธในชุมชน โดยใช้ประโยชน์จากโครงการเศรษฐกิจหมุนเวียน” โดยแผนงานดังกล่าว ประกอบด้วยโครงย่อย ๒ โครงการ

ย่อย ๑ การพัฒนาสัมมนาชีพตามแนวพุทธโดยใช้ประโยชน์จากศูนย์เศรษฐกิจหมุนเวียน เป็นฐานในพื้นที่อำเภอมโนรมย์

ย่อย ๒ แพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อพัฒนาช่องทางจำหน่ายสินค้าสัมมนาชีพตามแนวพุทธจากชุมชน ใช้ประโยชน์จากโครงการเศรษฐกิจหมุนเวียน อำเภอมโนรมย์

คณะผู้วิจัยได้เห็นว่า พ.จ.อ.ไชยรัตน์ วรรณอุบล ปลัดเทศบาลตำบลม่วงคันพร้อมด้วยทีมวิทยากร มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการให้ความรู้ในการทำสิ่งประดิษฐ์จากยางรถยนต์เพื่อให้โครงการวิจัยสามารถดำเนินการได้ตามแผนที่กำหนด ทั้งนี้หัวหน้าโครงการวิจัยได้ประสานกับ พ.จ.อ.ไชยรัตน์ วรรณอุบลไว้แล้ว ดังนั้นจึงขออนุมัติวิทยากรวันเสาร์ที่ ๑๑ อาทิตย์ที่ ๑๒ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๖ เวลา ๑๓.๐๐ เป็นต้นไป ณ โรงเรียนวัดพระงาม (อรรถกฤษณ์ประชาสรรค์) ตำบลบ้านป้อม อำเภอมโนรมย์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุมัติ จักเป็นพระคุณอย่างยิ่งและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ. ดร.แม่ชีกฤษณา รักษาโณ)

อาจารย์ประจำบัณฑิตวิทยาลัย

ประสานงาน: ผศ.พิเศษ ดร.อรชร ไกรจักร์ โทร. 081-929-7973

ผศ.ดร.แม่ชีกฤษณา รักษาโณ โทร 089-898-2862

ที่ อว ๘๐๐๑.๑/๔๕



มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗๔ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๘๐
โทรศัพท์ ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๐๐-๕ โทรสาร ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๓๔
www.mcu.ac.th

๑๖ มีนาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นวิทยากร

เรียน พ.อ.ไชยรัตน์ วรรณอุบล ปลัดเทศบาลตำบลม่วงคื่น และคณะ

ด้วย ผศ.พิเศษ ดร.อรชร ไกรจักร์ อาจารย์พิเศษบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และคณะ ได้รับการอนุมัติทุนสนับสนุนจากสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ให้ทำแผนงานวิจัยเรื่อง “แพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อส่งเสริมสัมมาชีพตามแนวพุทธในชุมชน โดยใช้ขยะรีไซเคิลจากโครงการเศรษฐกิจหมุนเวียน” โดยแผนงานดังกล่าว ประกอบด้วยโครงย่อย ๒ โครงการ

ย่อย ๑ การพัฒนาสัมมาชีพตามแนวพุทธโดยใช้ขยะรีไซเคิลภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียน เป็นฐานในพื้นที่อำเภพระนครศรีอยุธยา

ย่อย ๒ แพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อพัฒนาช่องทางจำหน่ายสินค้าสัมมาชีพตามแนวพุทธจากขยะรีไซเคิลของโครงการเศรษฐกิจหมุนเวียน อำเภพระนครศรีอยุธยา

คณะผู้วิจัยเห็นว่าท่านและคณะวิทยากร มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการให้ความรู้ในการทำสิ่งประดิษฐ์จากยางรถยนต์และตกแต่งชุดเฟอร์นิเจอร์เพื่อให้โครงการวิจัยสามารถดำเนินการได้ตามแผนที่กำหนด ทั้งนี้หัวหน้าโครงการวิจัยได้ประสานกับท่านไว้แล้ว ดังนั้นจึงขออนุญาตท่านและทีมวิทยากรวันอาทิตย์ที่ ๒๖ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๖ เวลา ๑๓.๐๐-๑๖.๓๐ น. ณ โรงเรียนวัดพระงาม (อรรถกฤษณ์ประหารรัฐ) ตำบลบ้านป้อม อำเภอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา จักเป็นพระคุณอย่างยิ่งและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ. ดร.แม่ชีกฤษณา รักษาไฉม์)

อาจารย์ประจำบัณฑิตวิทยาลัย

ประสานงาน: ผศ.พิเศษ ดร.อรชร ไกรจักร์ โทร. 081-929-7973

ผศ.ดร.แม่ชีกฤษณา รักษาไฉม์ โทร 089-898-2862

ภาคผนวก จ.

เอกสารที่เกี่ยวข้อง



กำหนดการ

กิจกรรมการเรียนรู้การทำชุดเฟอร์นิเจอร์จากยางรถยนต์
ณ โรงเรียนวัดพระงาม (อรรถกฤษณ์ราษฎร์) ต. บ้านป้อม อ. พระนครศรีอยุธยา จ. พระนครศรีอยุธยา

วันเสาร์ที่ 11 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2566

- 12.50-13.00 น. ลงทะเบียนและสแกน QR Code เข้าไลน์กลุ่ม
ผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย พร้อมพริ้งกัน ณ โรงเรียนวัดพระงาม (อรรถกฤษณ์ราษฎร์)
- 13.00-13.10 น. กล่าวเปิดโครงการวิจัย
ผศ. ดร.แม่ชีกฤษณา รักษาโฉม ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาพระพุทธศาสนา ภาควิชา-อาทิตย์
- 13.10-13.20 น. หัวข้อ ศูนย์การเรียนรู้วิสาห์กิจกรรม โรงเรียนวัดพระงาม
นายอาทร ทาสียา ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดพระงาม (อรรถกฤษณ์ราษฎร์)
- 13.30-14.00 น. หัวข้อ ความเป็นมาและวิธีการทำชุดเฟอร์นิเจอร์จากยางรถยนต์
พ.จ.อ.ไชยรัตน์ วรรณอุบล ปลัดเทศบาลตำบลม่วงคัน พร้อมด้วยทีมงานวิทยากร
- 14.00-16.30 น. ภาควิชาปฏิบัติการทำชุดเฟอร์นิเจอร์จากยางรถยนต์
ผู้เข้าร่วมโครงการฝึกทำชุดเฟอร์นิเจอร์จากยางรถยนต์ร่วมกับทีมงานวิทยากร

วันอาทิตย์ที่ 12 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2566

- 13.00-13.30 น. เรียนรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์
พ.จ.อ.ไชยรัตน์ วรรณอุบล พร้อมด้วยทีมงานวิทยากร คณะผู้วิจัย และผู้เข้าร่วมโครงการ
- 13.30-16.30 น. ภาควิชาปฏิบัติการทำชุดเฟอร์นิเจอร์จากยางรถยนต์
ผู้เข้าร่วมโครงการฝึกทำชุดเฟอร์นิเจอร์จากยางรถยนต์ร่วมกับทีมงานวิทยากร
- 16.31-16.50 น. กล่าวขอบคุณและมอบของที่ระลึก
ผศ.พิเศษ ดร. อรรถ ไกรจักร หัวหน้าชุดโครงการวิจัย
- 16.50-17.00 น. ถ่ายภาพร่วมกัน

หมายเหตุ: กำหนดการอาจมีการเปลี่ยนแปลงตามความเหมาะสม



กำหนดการ

พิธีปิดโครงการวิจัย

การพัฒนาสัมมาชีพตามแนวพุทธ โดยใช้ชัชวาลย์เซลล์ ภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียน
เป็นฐาน ในพื้นที่อำเภอพระนครศรีอยุธยา

วันที่ 9 เมษายน 2566 ณ โรงเรียนวัดพระงาม (อรรถกฤษณ์ประหารรัฐ)

ต. บ้านป้อม อ. พระนครศรีอยุธยา จ. พระนครศรีอยุธยา

13.00 น.	ผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย พร้อมเพรียงกัน ณ โรงเรียนวัดพระงาม (อรรถกฤษณ์ประหารรัฐ)
13.00-13.10 น.	กล่าวขอบคุณผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย ผศ.พิเศษ ดร. อรรถ ไกรจักร หัวหน้าชุดโครงการวิจัย
13.10-13.30 น.	กล่าวให้กำลังใจในการสร้างอาชีพเกี่ยวกับการทำชุดเฟอร์นิเจอร์ พ.จ.อ.ไชยรัตน์ วรรณอุบล ปลัดเทศบาลตำบลม่วงคัน คุณพิมพ์วิมลย์ เรืองศรี นักพัฒนาชุมชนชำนาญการ
13.30-13.40 น.	มอบวุฒิบัตร พ.จ.อ.ไชยรัตน์ วรรณอุบล ปลัดเทศบาลตำบลม่วงคัน
13.40-14.10 น.	กล่าวขอบคุณทีมงานโครงการวิจัย ตัวแทนผู้เข้าร่วมโครงการ นายอาทร หาสียา ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดพระงาม (อรรถกฤษณ์ประหารรัฐ)
14.10-14.30 น.	กล่าวให้โอวาท พระมหาอาทร จิตตสุโก
14.30 น.	ถ่ายภาพร่วมกัน

หมายเหตุ: กำหนดการอาจมีการเปลี่ยนแปลงตามความเหมาะสม

ภาคผนวก ฉ.

การปฏิบัติการวิจัยและลำดับการดำเนินงาน

2

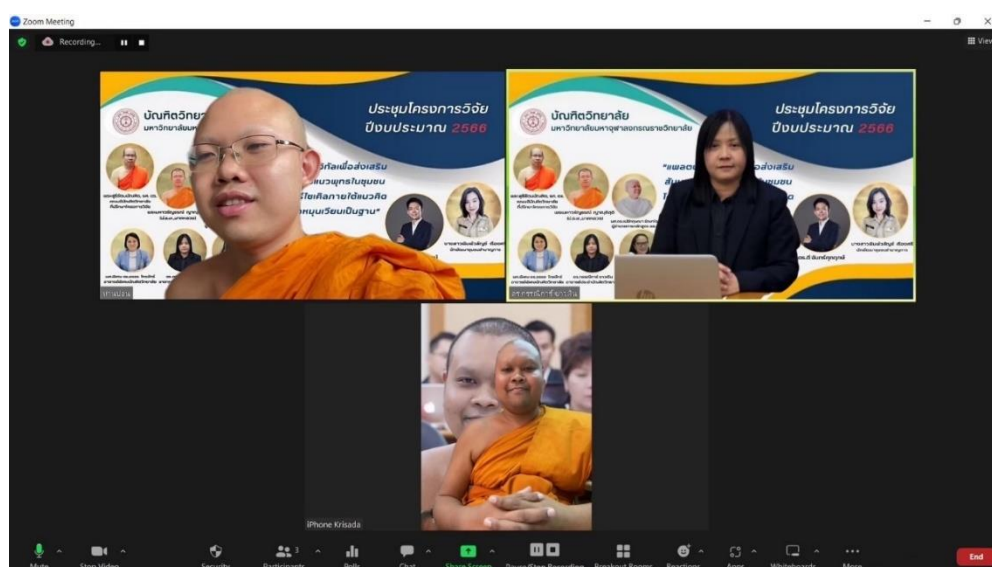
ลำดับ	ลำดับการดำเนินงาน	วันดำเนินการ โดยประมาณ	ดำเนินการ แล้วกา ✓
13	คณะทีมงานถ่ายทำคลิปสินค้าลงพื้นที่เก็บข้อมูลภาคสนาม (ครั้งที่ 2) ในการจัดกิจกรรมสอนสัมมนาซีพี “การตกแต่งชุดเฟอร์นิเจอร์ที่ทำมาจากยางรถยนต์”	วันอาทิตย์ 26 มี.ค. 66	✓
14	กลุ่มอาสาสมัครสร้างช่องทางการจำหน่ายสินค้า (Facebook Fanpage)	ภายในวันอาทิตย์ 26 มี.ค. 66	✓
15	กลุ่มอาสาสมัครดำเนินการทำชุดเฟอร์นิเจอร์ด้วยตนเอง (ประมาณ 13 วัน)	27 มี.ค. – 8 เม.ย. 66	✓
16	ผู้เชี่ยวชาญด้านการทำคลิปสอนวิธีการทำคลิปวิดีโอเกี่ยวกับการนำเสนอสินค้า แก่กลุ่มอาสาสมัครผ่าน Zoom Meeting	26, 28, 30 มี.ค. 66	✓
17	-การจัดพิธีมอบประกาศนียบัตรให้แก่กลุ่มอาสาสมัคร ณ โรงเรียนวัดพระงาม ตำบลบ้านป้อม อำเภอพระนครศรีอยุธยา -การประเมินผลด้วยเกณฑ์ประเมินสัมมนาซีพีตามแนวพุทธ	วันอาทิตย์ 9 เม.ย. 66	✓
18	กลุ่มอาสาสมัครประชาสัมพันธ์ชุดเฟอร์นิเจอร์ผ่านช่องทางการจำหน่าย (Facebook Fanpage)	วันอาทิตย์ 9 เม.ย. 66	✓
19	กลุ่มอาสาสมัครสรุปการขายสินค้าแบบ Onsite และ Online	ภายในวันเสาร์ ที่ 20 พ.ค. 66	
20	กลุ่มอาสาสมัครจัดงาน Event เพื่อนำสินค้าเข้าไปแสดงและจำหน่ายโดยให้ประชาชนที่มาชมสินค้าประเมินสินค้าผ่าน Google form	ภายในวันเสาร์ ที่ 20 พ.ค. 66	
21	คณะผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลจากการปฏิบัติการวิจัย ณ โรงเรียนวัดพระงาม แล้วเขียนรายงานการวิจัย เขียนบทความวิจัย ทำชุดความรู้ และคลิปวิดีโอ เพื่อส่งสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์		

ลำดับ	ลำดับการดำเนินงาน	วันดำเนินการ โดยประมาณ	ดำเนินการ แล้วกา ✓
13	คณะทีมงานถ่ายทำคลิปสินค้าลงพื้นที่เก็บข้อมูลภาคสนาม (ครั้งที่ 2) ในการจัดกิจกรรมสอนสัมมนาชีพ “การตกแต่งชุดเฟอร์นิเจอร์ที่ทำมาจากยางรถยนต์”	วันอาทิตย์ 26 มี.ค. 66	✓
14	กลุ่มอาสาสมัครสร้างช่องทางการจำหน่ายสินค้า (Facebook Fanpage)	ภายในวันอาทิตย์ 26 มี.ค. 66	✓
15	กลุ่มอาสาสมัครดำเนินการทำชุดเฟอร์นิเจอร์ด้วยตนเอง (ประมาณ 13 วัน)	27 มี.ค. – 8 เม.ย. 66	✓
16	ผู้เชี่ยวชาญด้านการทำคลิปสอนวิธีการทำคลิปวิดีโอเกี่ยวกับการนำเสนอสินค้า แก่กลุ่มอาสาสมัครผ่าน Zoom Meeting	26, 28, 30 มี.ค. 66	✓
17	-การจัดพิธีมอบประกาศนียบัตรให้แก่กลุ่มอาสาสมัคร ณ โรงเรียนวัดพระงาม ตำบลบ้านป้อม อำเภอพระนครศรีอยุธยา -การประเมินผลด้วยเกณฑ์ประเมินสัมมนาชีพตามแนวพุทธ	วันอาทิตย์ 9 เม.ย. 66	✓
18	กลุ่มอาสาสมัครประชาสัมพันธ์ชุดเฟอร์นิเจอร์ผ่านช่องทางการจำหน่าย (Facebook Fanpage)	วันอาทิตย์ 9 เม.ย. 66	✓
19	กลุ่มอาสาสมัครสรุปการขายสินค้าแบบ Onsite และ Online	ภายในวันเสาร์ ที่ 20 พ.ค. 66	
20	กลุ่มอาสาสมัครจัดงาน Event เพื่อนำสินค้าเข้าไปแสดงและจำหน่ายโดยให้ประชาชนที่มาชมสินค้าประเมินสินค้าผ่าน Google form	ภายในวันเสาร์ ที่ 20 พ.ค. 66	
21	คณะผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลจากการปฏิบัติการวิจัย ณ โรงเรียนวัดพระงาม แล้วเขียนรายงานการวิจัย เขียนบทความวิจัย ทำชุดความรู้ และคลิปวิดีโอ เพื่อส่งสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์		

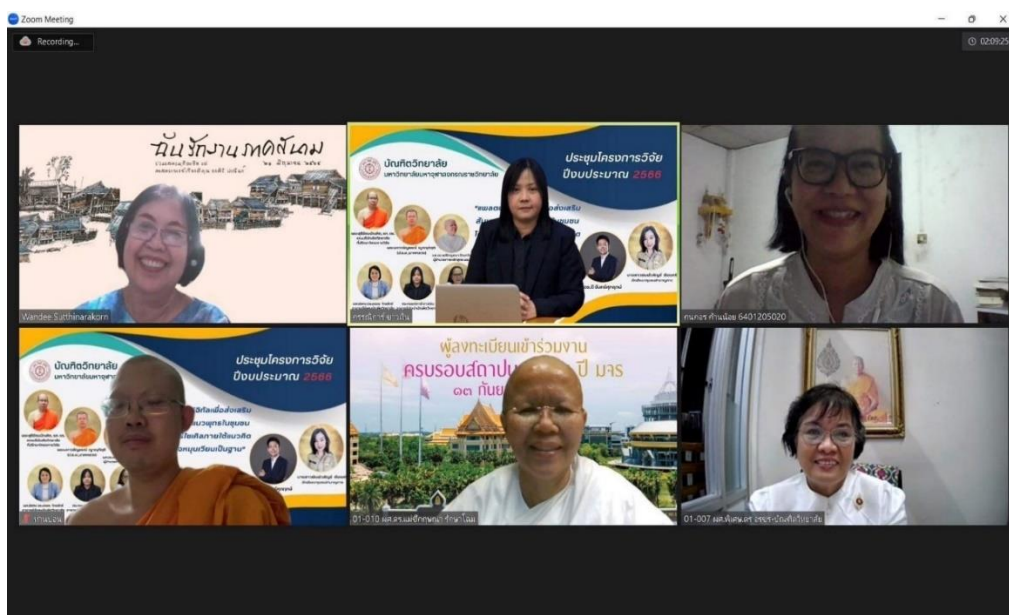
ภาคผนวก ข.

ภาพถ่ายระหว่างการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

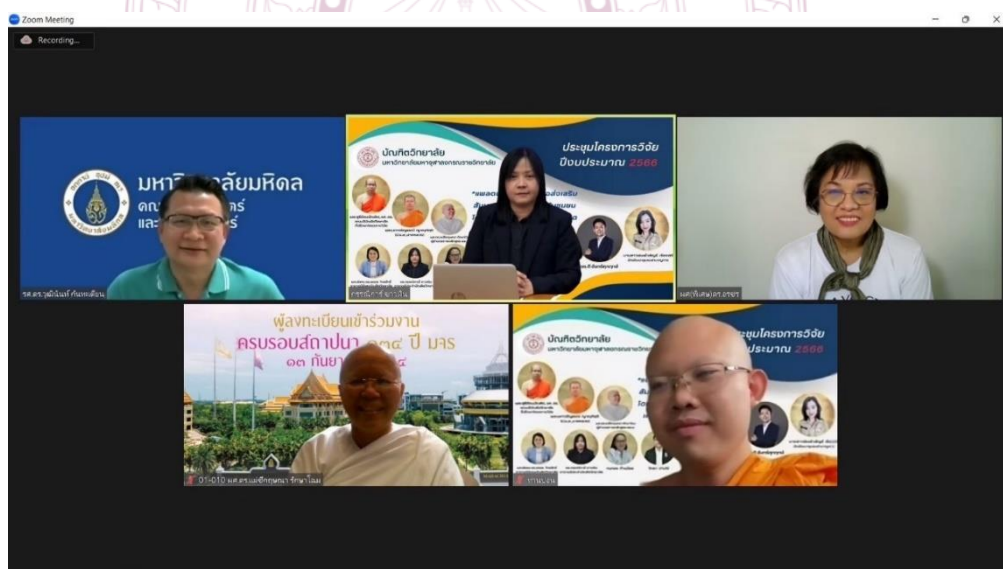
1. สัมภาษณ์ พระครูสุธีรกิตติบัณฑิต (กฤษฎา กิตติโสภโณ) ผศ. ดร. ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย



2. สัมภาษณ์ รศ. ดร.วรรณดี สุทธินรากร อาจารย์ประจำภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์



3. สัมภาษณ์ รศ. ดร.วุฒินันท์ กันทเตียน อาจารย์ประจำคณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล



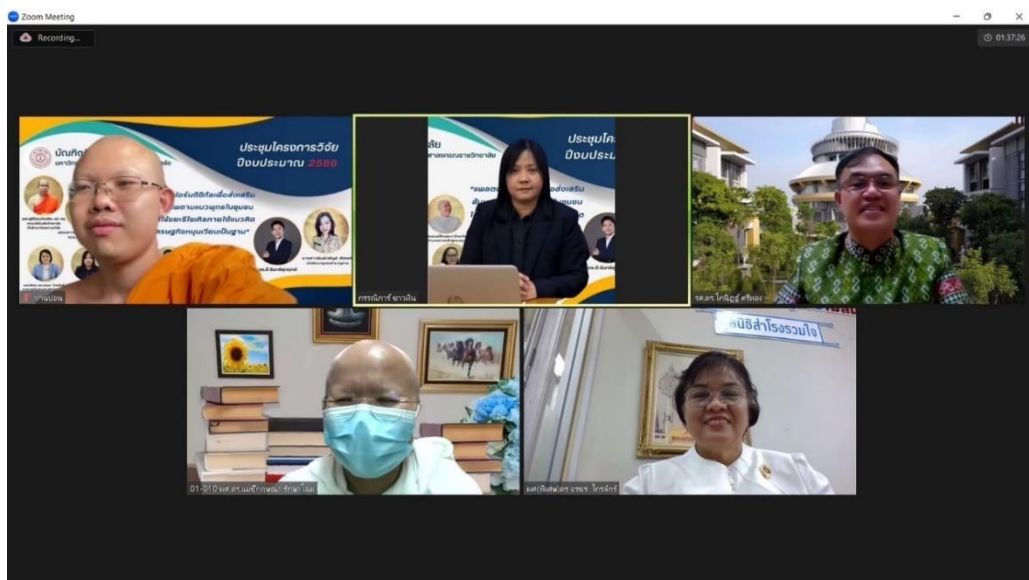
4. รศ. ดร.โยธิน แสงวดี อาจารย์ประจำสถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล



5. สัมภาษณ์ รศ. ดร.ประเวศ อินทองปาน อาจารย์ประจำภาควิชาปรัชญาและศาสนา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์



6. สัมภาษณ์ รศ. ดร.โกนิษฐ์ ศรีทอง อาจารย์ประจำภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย



7. สัมภาษณ์ ผศ. ดร.มนตรี สิริโรจนานันท์ อาจารย์ประจำภาควิชาปรัชญา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์





พิธีเปิดการพัฒนาสัมมาชีพตามแนวพุทธในชุมชนโดยใช้ขยะรีไซเคิลภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจ
หมุนเวียนเป็นฐาน



ภาคผนวก ณ.

พิธีปิดการพัฒนาสมาชิพตามแนวพุทธในชุมชนโดยใช้ขยะรีไซเคิลภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจ
หมุนเวียนเป็นฐาน



แบบตอบรับบทความตีพิมพ์งานวิจัย
แผนแพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อส่งเสริมสัมมาชีพตามแนวพุทธในชุมชน
โดยใช้ขยะรีไซเคิลภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนเป็นฐาน





ที่ ยว ๘๐๖๔.๑(๔)/๑๖๒๕

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์
วิทยาเขตนครสวรรค์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
เลขที่ ๔๔๔ หมู่ ๖ ตำบลนครสวรรค์ออก
อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ ๖๐๐๐๐

๑๔ มิถุนายน ๒๕๖๖

เรื่อง แจ้งผลการพิจารณาบทความ

เรียน คุณอรรถ ไกรจักร, แม่ชีกฤษณา รักษาโฉม และคุณกรรณิการ์ ชาวเงิน

ตามที่ท่านได้ส่งบทความ เรื่อง “แพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อส่งเสริมสัมมาชีพตามแนวพุทธในชุมชน โดยใช้ขยะรีไซเคิลจากโครงการเศรษฐกิจหมุนเวียนเป็นฐาน” เพื่อตีพิมพ์ในวารสารวิจัยวิชาการ วิทยาเขตนครสวรรค์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย นั้น

อนึ่ง วารสารวิจัยวิชาการ จัดอยู่ในวารสารกลุ่มที่ ๓ วารสารที่ผ่านการรับรองคุณภาพของศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (Thai Journal Citation Index Centre) และอยู่ในฐานข้อมูล TCI พ.ศ. ๒๕๖๓-๒๕๖๗ โดยมีการประเมินคุณภาพโดยคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิกลั่นกรอง (Peer Review) ในรูปแบบที่ผู้พิจารณาบทความไม่ทราบชื่อหรือข้อมูลของผู้เขียนบทความ และผู้เขียนบทความไม่ทราบชื่อผู้พิจารณาบทความ (Double-blind Peer Review) ทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย จำนวน ๓ รูป/ท่าน

บัดนี้กองบรรณาธิการผู้ทรงคุณวุฒิได้พิจารณาบทความดังกล่าวแล้ว เห็นควรตีพิมพ์ในวารสารวิจัยวิชาการ ปีที่ ๗ ฉบับที่ ๑ (มกราคม-กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗) กองบรรณาธิการขอขอบคุณที่ท่านได้ให้เกียรติส่งบทความมาเข้าสู่กระบวนการพิจารณา และหวังว่าจะได้รับการอนุเคราะห์เช่นนี้อีกในอนาคต

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัครเดช พรหมกลัป)

บรรณาธิการวารสารวิจัยวิชาการ

ISSN ๒๖๗๒-๔๔๖๒ (Online)

โทร. ๐๔๔-๒๔๖๔๒๒๔

การเผยแพร่บทความ <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/jra>

<https://www.facebook.com/journal.jra/>

ประวัติผู้วิจัย

- ชื่อ /นามสกุล : ผศ. พิเศษ ดร. อรชร ไกรจักร์
- การศึกษา : พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา
มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการตลาด มหาวิทยาลัยรามคำแหง
บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาการตลาด มหาวิทยาลัยเกริก
เกียรตินิยมเหรียญทอง Mini M.B.A. in Marketing Khoo - Khaeng
Business School
ประกาศนียบัตรสาขา พระไตรปิฎกศึกษารุ่น 2 มหาวิทยาลัย
มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาลัย
- ผลงานทางวิชาการ : (1) วิจัยเรื่อง “การสร้างความเข้มแข็งของพยาบาลวิชาชีพตัวแบบเชิง
พุทธ” ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ปี พ.ศ. 2559
(2) วิจัยเรื่อง “การสร้างระบบการพัฒนาปัญญาเพื่อพัฒนาสหกรณ์
แบบยั่งยืน” ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ปี พ.ศ. 2560
(3) วิจัยเรื่อง “ชุมชนบางวัว : สร้างต้นกล้าจิตสาธารณะเพื่อการ
พัฒนาเศรษฐกิจชุมชน” บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลง
กรณราชวิทยาลัย ทุนอุดหนุนวิจัย ปี พ.ศ. 2561
(4) วิจัยเรื่อง “นวัตกรรมดิจิทัลเพื่อพัฒนาระบบการเรียนรู้มรดกโลก
ทางวัฒนธรรมในบริบทพระพุทธศาสนา” บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ทุนอุดหนุนวิจัย ปี พ.ศ.
2564
(5) วิจัยเรื่อง “การพัฒนาฐานข้อมูลในรูปแบบดิจิทัลเพื่อการจัดการสู่
ชุมชนปลอดภัยวิถีพุทธภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียน” ได้รับ
ทุนอุดหนุนวิจัย จากสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬา
ลกรณราชวิทยาลัย ปี พ.ศ. 2565

ตำแหน่งปัจจุบัน : อาจารย์พิเศษ ประจำบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการ โรงพยาบาลสำโรงการแพทย์
ประธานสหกรณ์บริการ โรงพยาบาลสำโรงการแพทย์
ที่อยู่ปัจจุบัน โรงพยาบาลสำโรงการแพทย์ 1748 สุขุมวิท 78 ถ.สุขุมวิท
ต.สำโรงเหนือ อ.เมือง สมุทรปราการ



ประวัติผู้วิจัย

- ชื่อ-นามสกุล (ภาษาไทย) : แม่ชีกฤษณา รักษาโฉม
- ชื่อนามสกุล (ภาษาอังกฤษ) : Kritsana Raksachom
- เลขหมายบัตร : 334xxxxxxxxxx
- ประจำตัวประชาชน
- ตำแหน่งปัจจุบัน : อาจารย์ประจำบัณฑิตวิทยาลัย
- หน่วยงานและ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
- สถานที่ติดต่อ : วัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์ พระนคร กรุงเทพมหานคร
- ที่อยู่ปัจจุบัน : วัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์ 3/3 พระนคร กรุงเทพฯ 10200
- ประวัติการศึกษา : - ธ.ศ.เอก บ.ศ. 9 (บาลี 9 ประโยค) อภิธรรมบัณฑิต
- ศศ.บ (ภาษาอังกฤษ) ศษ.บ (ภาษาไทย)
- พธ.ม (พุทธศาสนา) พธ.ด. (พุทธศาสนา)
- ประสบการณ์การทำงาน : - ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
- อาจารย์บรรยายปริญญาโท/ปริญญาเอก
- อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์นิสิตปริญญาโท/ปริญญาเอก
- สาขาวิชาที่เชี่ยวชาญ : - ภาษาบาลี
- พระไตรปิฎก
- พุทธศาสนา
- ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้อง : **หัวหน้าโครงการวิจัย**
- กับการวิจัย
- 1. หัวหน้าโครงการวิจัยเรื่อง** ศึกษาทัศนคติที่มีต่อการเรียนการสอนหลักสูตรดุขฎิบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์. 2554)
 - 2. หัวหน้าโครงการวิจัยเรื่อง** รูปแบบและกระบวนการจัดการท่องเที่ยวในทางพระพุทธศาสนาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ: กระบวนการเปลี่ยนแปลง เส้นทางบุญสู่เส้นทางธรรม (ทุนสกว. 2556)
 - 3. หัวหน้าโครงการวิจัยเรื่อง** รูปแบบและกระบวนการจัดการท่องเที่ยวทางพระพุทธศาสนาในภาคใต้ การสื่อสารคุณค่าและการพัฒนาเชิงบูรณาการ (ทุนวิจัย สกว. 2556) RDG 5550018

4. หัวหน้าโครงการวิจัยเรื่อง ”สภาพปัญหาและแนวทางการเข้าถึงการศึกษาระดับสูงของแม่ชีไทย, 2556 (ทุนวิจัยสถาบันวิจัย พุทธศาสตร์ มจร.)
5. หัวหน้าโครงการวิจัยเรื่อง “ประวัติศาสตร์ชุมชนนักบวชหญิงในสังคมไทย (ทุนวิจัยสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ 2557 มจร.)
6. หัวหน้าโครงการวิจัยเรื่อง การพัฒนาระบบการบริหารจัดการเชิงเครือข่ายชุมชนการท่องเที่ยวทางพระพุทธศาสนาและวัฒนธรรมของประชาคมอาเซียน (ทุนวิจัย สกว. 2558)
7. หัวหน้าโครงการวิจัยเรื่อง “รูปแบบและกระบวนการสร้างจิตสำธรรณะเพื่อการจัดการท่องเที่ยวทางพระพุทธศาสนาอย่างยั่งยืน (ทุนวิจัยสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ 2559)
8. หัวหน้าโครงการวิจัยเรื่อง การประเมินหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาพระพุทธศาสนา (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (ทุนบัณฑิตวิทยาลัย มจร. 2559)
9. พระมหาสุรศักดิ์ ปัจจนเสโน, ผศ.ดร.หัวหน้าโครงการ ผศ.ดร.วุฒินันท์ กันทะเตียน (นักวิจัย) ผศ.ดร.แม่ชีกฤษณา รักษาโฉม (ผู้ช่วยนักวิจัยโครงการวิจัย) เรื่อง การพัฒนาองค์ความรู้และกระบวนการเสริมสร้างสุขภาวะในการลดปัจจัยเสี่ยงเชิงพุทธบูรณาการ (ทุนวิจัย สสส. 2561)
10. หัวหน้าโครงการวิจัยเรื่อง “ศึกษาวิเคราะห์แนวคิดเรื่องจิตในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาท” บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (ทุนบัณฑิตวิทยาลัย มจร. 2561)
11. ผู้อำนวยการแผนงานวิจัยชุดโครงการ “นวัตกรรมดิจิทัลเพื่อระบบการเรียนรู้มรดกโลกทางวัฒนธรรมในบริบทพระพุทธศาสนา” บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (ทุนอุดหนุนจากกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์วิจัยและนวัตกรรม 2564)

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-นามสกุล	ดร.กรรณิการ์ ขาวเงิน
ตำแหน่งปัจจุบัน	. อาจารย์พิเศษ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (ส่วนกลาง) . อาจารย์พิเศษ ภาควิชาสังคมวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
วุฒิการศึกษา	. พ.ศ. 2529 (วท.บ.) วิทยาศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (สาขาวิชาสถิติ) . พ.ศ. 2554 (พธ.ม.) พุทธศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (สาขาวิชาพระพุทธศาสนา) . พ.ศ. 2560 (พธ.ด.) พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (สาขาวิชาพระพุทธศาสนา)
วุฒิทางธรรม	ธรรมศึกษาชั้นตรี จากสำนักเรียน วัดมหาธาตุ พ.ศ. ๒๕๕๔ ธรรมศึกษาชั้นโท จากสำนักเรียน วัดมหาธาตุ พ.ศ. ๒๕๕๖ ธรรมศึกษาชั้นเอก จากสำนักเรียน วัดมหาธาตุ พ.ศ. ๒๕๕๗
ความเชี่ยวชาญ	สถิติ, คอมพิวเตอร์, พระพุทธศาสนา
ประวัติการทำงาน/ ประสบการณ์	(1) ประสบการณ์ เม.ย. 2532 – ก.พ. 2554 สายงานเทคโนโลยีสารสนเทศ ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) สำนักงานใหญ่ โดยมีตำแหน่งงานตามลำดับ คือ 1. นักพัฒนาระบบงานคอมพิวเตอร์ 2. นักวิเคราะห์ระบบงานคอมพิวเตอร์ 3. ผู้จัดการทีมพัฒนาระบบงานคอมพิวเตอร์ และ 4. AVP, ผู้จัดการเทคโนโลยีสารสนเทศสัมพันธ์ (2) การทำงานปัจจุบัน <u>2.1 ด้านการบรรยายและการเรียนการสอน</u> 1. อาจารย์พิเศษ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (ส่วนกลาง) (คำสั่งแต่งตั้งอาจารย์พิเศษ ที่ 496/2563 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย) - บรรยายรายวิชาระเบียบวิธีวิจัยทางพระพุทธศาสนา - บรรยายรายวิชาระเบียบวิธีวิจัยขั้นสูง - บรรยายรายวิชาสัมมนางานวิจัยและวิทยานิพนธ์ - บรรยายรายวิชาสัมมนาวิทยานิพนธ์ - บรรยายรายวิชาสัมมนาพระพุทธศาสนา 2. อาจารย์พิเศษ ภาควิชาสังคมวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (เริ่มบรรยายตั้งแต่ภาคการศึกษา 1/2561 จนถึงปัจจุบัน) 3. กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

	<u>2.2 ด้านการจัดโครงการสัมมนาด้านการวิจัย (หลักสูตรอบรมระยะสั้น)</u> 1. ผู้จัดโครงการสัมมนาด้านการวิจัย จำนวน 8 หลักสูตร <u>2.3 ด้านงานบริการวิชาการสู่สังคม</u> 1. วิทยาการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ หลักสูตร “การใช้คู่มือและ Template สำหรับงาน ดุษฎีนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ และสารนิพนธ์” 2. วิทยาการและผู้จัดโครงการพัฒนาบุคลากรและนิสิตเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในงาน ดุษฎีนิพนธ์และวิทยานิพนธ์ รวม 2 หลักสูตร เริ่มดำเนินการตั้งแต่เดือน กรกฎาคม 2563 1) หลักสูตร “การประยุกต์ใช้ Google App. / Line App. / Cloud Technology สำหรับการวิจัยผ่านระบบออนไลน์” 2) หลักสูตร “เทคนิคการสืบค้นและอ้างอิงโดยใช้ Google Scholar และ Zotero ในงานวิจัย”
ผลงานทางวิชาการ	<u>(1) งานวิจัย</u> ผลงานระหว่างปี 2561-2563 มีจำนวน 2 รายการ 1. พ.ศ. 2561 งานวิจัยเรื่อง “แรงจูงใจและแนวปฏิบัติของประชาชนที่มีต่องาน พระบรมศพ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร รัชการที่ 9” 2. พ.ศ. 2562 งานวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมความมั่นคงแห่งพระพุทธศาสนาด้วย อุบาสกธรรม” <u>(2) บทความวิจัย/บทความวิชาการ ตีพิมพ์ในฐาน SCOPUS</u> ผลงานในปี 2563-2564 มีจำนวน 13 รายการ 1. Kannikar khaw-ngern et al. “Consumption based on Mindful Mindset: A Solution to Plastic Pollution”. PSYCHOLOGY AND EDUCATION (2021) 58(1): 1393-1398. 2. Kannikar khaw-ngern et al. “A Digital Circular Economy for SDG 11 and SDG 12”. PSYCHOLOGY AND EDUCATION (2021) 58(1): 1380-1386. 3. Kannikar khaw-ngern et al. “Sufficiency Economy Philosophy: An Enabler for Zero Waste City”. PSYCHOLOGY AND EDUCATION (2021) 58(1): 3693 - 3699. 4. Kannikar khaw-ngern et al. “The 9Rs Strategies for the Circular Economy 3.0”. PSYCHOLOGY AND EDUCATION (2021) 58(1): 1440-1446.

	5. Kannikar khaw-ngern et al. "A Digital Circular Economy for Smart Cities". PSYCHOLOGY AND EDUCATION (2021) 58(1): 1432 - 1439. 6. Kannikar khaw-ngern et al. "Sufficiency Economy Philosophy for Sustainable Zero Plastic Waste". PSYCHOLOGY AND EDUCATION (2021) 58 (1): 1425 - 1431. 7. Kannikar khaw-ngern et al. "Sufficiency Economy Philosophy for Sustainable Food". PSYCHOLOGY AND EDUCATION (2021) 58(1): 1399 - 1405. 8. Kannikar khaw-ngern et al. "A Mindful Consumption Towards Zero Waste Concepts". SOLID STATE TECHNOLOGY VOLUME: 63 ISSUE: 2S PUBLICATION YEAR: 2020. HTTP://SOLIDSTATETECHNOLOGY.US/INDEX.PHP/JSST/ 9. Kannikar khaw-ngern et al. "Growth Mindset as a Factor of Success in the Domain of Living according to Sufficiency Economy". SOLID STATE TECHNOLOGY VOLUME: 63 ISSUE: 2S PUBLICATION YEAR: 2020. 10. Kannikar khaw-ngern et al. "The Benefit of Circular Economy in Buddhist Ecological Society". SOLID STATE TECHNOLOGY VOLUME: 63 ISSUE: 2S PUBLICATION YEAR: 2020. 11. Chainarong Khaw-ngern, Kannikar Khaw-ngern et al. "Zero Waste Management through Mindful Consumption for Sustainable Waste Solution". PSYCHOLOGY AND EDUCATION (2021) 58(1): 1387-1392. 12. Chainarong Khaw-ngern, Kannikar Khaw-ngern et al. "A Road to Circular Economy: Mindful Consumption". PSYCHOLOGY AND EDUCATION (2021) 58(1): 1447-1452. 13. Phramaha Wattana Khamken, Kannikar Khaw-ngern et al. "Sufficiency Economy Philosophy Towards Poverty Eradication in Thailand". PSYCHOLOGY AND EDUCATION (2021) 58(1): 1406-1411. <u>(3) บทความวิจัย และบทความวิชาการ ตีพิมพ์วารสารในประเทศไทย</u> ผลงานระหว่างปี 2561-2563 มีจำนวน 6 รายการ
--	---

	1. กรรณิการ์ ชาวเงิน และคณะ. “การพัฒนาคุณภาพมรรคมืองค์ 8 ของบุคคลตามหลักพระพุทธศาสนาเถรวาท”. วารสาร มจร พุทธศาสตร์ปริทรรศน์. ปีที่ 2 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม – ธันวาคม 2561), หน้า 126-146. 2. Kannikar Khaw-ngern et al. “PM 2.5 and Impacts of Air Pollution on Ecosystem: Buddhist Perspective”, วารสารบัณฑิตแสงโคมคำ. ปีที่ 5 ฉบับที่ 1 (มกราคม - มิถุนายน 2563), หน้า 138-154. 3. พระมหาทวี มหาปัญญา, กรรณิการ์ ชาวเงิน และคณะ. “การส่งเสริมความมั่นคงแห่งพระพุทธศาสนาด้วยอุบาสกธรรม”. วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์. ปีที่ 14 ฉบับเพิ่มเติม (ธันวาคม 2562). 4. พระณัฐฤกษ์ อุดมผล, กรรณิการ์ ชาวเงิน และคณะ. “แรงจูงใจในการบรรพชาอุปสมบทหมู่เพื่อถวายเป็นพระราชกุศลในงานพระบรมศพ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร รัชการที่ 9”. วารสารบัณฑิตแสงโคมคำ. ปีที่ 4 ฉบับที่ 1 (มกราคม - มิถุนายน 2562), หน้า 30-41. 5. Chainarong Khaw-Ngern, Kannikar khaw-ngern, et al. “Concepts of Sustainability and Liveability of Green City from Buddhist Perspectives”. Journal of MCU Humanities Review (JMHR). Vol. 6 No. 1 (Jan.-June 2020). 6. พระณัฐฤกษ์ อุดมผล, กรรณิการ์ ชาวเงิน. “การส่งเสริมหลักอุบาสกธรรมเพื่ออารังพระพุทธศาสนาในสังคมไทย”, วารสารรามคำแหง ฉบับมนุษยศาสตร์, ปีที่ 39 ฉบับที่ 1 (2020): มกราคม-มิถุนายน 2563, หน้า 105-120. <u>(4) การประชุมวิชาการระดับชาติ/การประชุมระดับนานาชาติ</u> ผลงานระหว่างปี 2562-2563 มีจำนวน 4 รายการ 1. Kannikar khaw-ngern et al. “Sustainable Food Waste Management: Buddhist perspective”. The 17th National and the 1st International Symposium. Graduate School. Mahamakut Buddhist University. 20 October, 2019, pp 1837-1849. 2. Kannikar khaw-ngern et al. “Ways for Plastic Pollution Free”. The 14th National and International Sripatum University Conference (SPUCON 2019). 19 December, 2019. 3. Kannikar khaw-ngern et al. “The Benefit of Circular Economy Towards Zero Waste”. KU The 58th Annual Conference. 5-7 February, 2020.
--	---

